



Broj: 11-02-5-3450/16
Sarajevo, 17.2.2017. godine

PRIMLJENO: 22-02-2017			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloge
01,02-	02-4-	566/17	

PARLAMENTARNOJ SKUPŠTINI BOSNE I HERCEGOVINE

SARAJEVO

PREDMET: Dostava Prijedloga izmjena i dopuna Jedinствених правила за израду правних propisa u institucijama Bosne i Hercegovine, radi razmatranja i usvajanja


U privitku akta dostavljam Prijedlog izmjena i dopuna Jedinствених правила за израду правних propisa u institucijama Bosne i Hercegovine, koji je utvrdilo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 88. sjednici, održanoj 18.1.2017. godine i koji je u potpunosti usuglašen sa Uredom za zakonodavstvo, u skladu sa zaključkom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, broj 05-07-1-38-24/17 od 20.1.2017. godine, na sastanku održanom 17.2.2017. godine, radi razmatranja i usvajanja na sjednici Zastupničkog doma i sjednici Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Uz Prijedlog izmjena i dopuna Jedinствених правила за израду правних propisa u institucijama Bosne i Hercegovine, s Aneksom I., obrascima i obrazloženjem, dostavljam mišljenja:

- 1. Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, broj 01-02-2-951/16 od 30.11.2016. godine,*
- 2. Ministarstva financija i trezora, broj 05-02-2-9285-2/16 od 23.11.2016. godine,*
- 3. Direkcije za europske integracije, broj 03/A-06-2-SR-1592-1/16 od 16.11.2016. godine, te*
- 4. Analizu o uspostavi sustava procjene učinaka prilikom izrade politika/propisa u institucijama Bosne i Hercegovine, Sarajevo, travanj 2016. godine,*
- 5. Integralni tekst Jedinствених правила за израду правних propisa u institucijama Bosne i Hercegovine, sa unijetim dosadašnjim i novim izmjenama i dopunama,*
- 6. Izvješće o provedenim konzultacijama (2x),*
- 7. Zaključak Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, broj 05-07-1-38-24/17 od 20.1.2017. godine.*

Prijedlog izmjena i dopuna Jedinствених правила за израду правних propisa u institucijama Bosne i Hercegovine i priloge dostavljamo na jezicima i pismima u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini, u printanom i elektroničkom obliku.

S poštovanjem,


MINISTAR
Josip Grubeša

• 2

• 1

1

NACRT

Na temelju članka IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, na ___sjednici, održanoj ___ 2017. godine i Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, na ___sjednici, održanoj ___ 2017. godine, usvojili su

IZMJENE I DOPUNE JEDINSTVENIH PRAVILA ZA IZRADU PRAVNIH PROPISA U INSTITUCIJAMA BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 1.

U Jedinstvenim pravilima za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 11/05, 58/14 i 60/14), u članku 58. dodaju se novi st. (3) i (4) koji glase:

„(3) Izuzetno od odredbi st. (1) i (2) ovog članka, za nacрте ili prijedloge propisa u institucijama Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: institucije BiH), za koje se provodi sveobuhvatna procjena učinaka u skladu sa Aneksom I. ovih pravila, nositelj normativnog posla umjesto obrazloženja podnosi izvješće o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka.

(4) Aneks I. iz stavka (3) ovog članka čini sastavni dio ovih pravila.“

Članak 2.

U članku 60. stavak (1) iza točke b) dodaje se nova točka c) koja glasi:

„c) načela na kojima je utemeljen propis,“.

Dosadašnje toč. c), d) i e) postaju toč. d), e) i f) iza kojih se dodaje nova točka g) koja glasi:

„g) obrazloženje mogućih ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka propisa,“.

Dosadašnje toč. f) i g) postaju toč. h) i i).

Članak 3.

U članku 65. dodaje se stavak (7) koji glasi:

„(7) Procjena fiskalnih učinaka propisa podnosi se na Obrascu broj 2a iz Aneksa I. ovih pravila.“

Članak 4.

U članku 68. stavak (1) iza riječi „proces“ dodaju se riječi: „procjene učinaka,“.

Članak 5.

Članak 69. mijenja se i glasi:

„Članak 69.

(Koordinatori postupka procjene učinaka i odgovorni državni službenici)

(1) U institucijama BiH određuju se koordinatori postupka procjene učinaka.

(2) Poslovi koordinatora postupka procjene učinaka obuhvaćaju slijedeće:

- a) osigurava metodološko jedinstvo i dosljednu primjenu postupka procjene učinaka u okviru institucije BiH,
- b) po potrebi, aktivno sudjeluje u provedbi prethodne i sveobuhvatne procjene učinaka propisa,

- c) osigurava koherentnost i usklađenost propisa sa strateškim ciljevima, strateškim programima i pripadajućim aktivnostima u okviru nadležnosti institucije BiH,
 - d) u slučaju identificiranja neusuglašenosti, preklapanja ili praznina između propisa pojedinih ustrojstvenih jedinica institucije, pruža stručnu pomoć i koordinira između odgovornih ustrojstvenih jedinica institucije BiH, s ciljem otklanjanja takvih neusuglašenosti, preklapanja ili praznina i vršenja odgovarajućih usklađivanja,
 - e) surađuje sa središnjim koordinirajućim i kontrolnim tijelima postupka procjene učinaka, kao i drugim institucijama BiH i drugih razina vlasti u Bosni i Hercegovini, uključujući osiguranje provedbe konzultacija sa svim zainteresiranim stranama (strukovne udruge, nevladine organizacije, predstavnici akademske zajednice, predstavnici međunarodnih organizacija i sl.) u postupku procjene učinaka,
 - f) koordinira i surađuje sa nadležnom ustrojstvenom jedinicom institucije BiH za pripremu i izvršenje proračuna u postupku izrade dokumenta o okviru proračuna i godišnjeg proračunskog zahtjeva institucije BiH s ciljem planiranja i osiguranja odgovarajućih proračunskih i izvanproračunskih sredstava potrebnih za provedbu sveobuhvatnih procjena učinaka,
 - g) nadgleda proces praktične primjene metodologije za procjenu učinaka u okviru institucije BiH, s ciljem identificiranja eventualnih slabosti i nedostataka, te, u slučaju potrebe, predlaže odgovarajuće mjere rukovoditelju institucije s ciljem njihovog prevladavanja i
 - h) obavlja druge poslove u skladu sa Aneksom I. ovih pravila.
- (3) Rukovodeći državni službenici, šefovi unutarnjih ustrojstvenih jedinica i stručni savjetnici u institucijama BiH odgovorni su za provedbu postupka procjene učinaka prilikom izrade propisa.“

Članak 6.

U Dijelu četvrtom naziv Poglavlja II. mijenja se i glasi:

„POGLAVLJE II. POSTUPAK PROCJENE UČINAKA I IZRADE PROPISA“.

Članak 7.

Članak 70. mijenja se i glasi:

„Članak 70.

(Pokretanje postupka za pripremu propisa)

Postupak za izradu prednacrt, nacrt i prijedloga propisa pokreće se u skladu sa člankom 6. Aneksa I. ovih pravila (prethodna procjena učinaka).“

Članak 8.

Članak 71. mijenja se i glasi:

„Članak 71.

(Sastav radne skupine za sveobuhvatnu procjenu učinaka i izradu propisa)

(1) Za propise za koje se kroz provedenu prethodnu procjenu učinaka, u skladu sa Aneksom I. ovih pravila, utvrdi da nije potrebno provoditi sveobuhvatnu procjenu učinaka, rukovoditelj institucije BiH koja je nositelj normativnog posla uspostavlja radnu skupinu za izradu propisa, koju čine državni službenici iz članka 68. i po potrebi državni službenici iz članka 69. ovih pravila.

(2) Nositelj normativnog posla, u skladu sa Aneksom I. ovih pravila pristupa sveobuhvatnoj procjeni učinaka i pripremi propisa uspostavom radne skupine, koju čine državni službenici iz čl. 68. i 69. ovih pravila.

(3) Ako se stručnost ne može osigurati unutar institucije BiH koja je nositelj normativnog posla ili ukoliko sadržaj propisa zahtijeva suradnju sa drugim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini, rukovoditelj institucije može, u ovisnosti od slučaja, Vijeću ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće ministara) podnijeti zahtjev za uspostavu međuinstitucionalne ili međuvladine radne skupine koju čine državni službenici iz institucije nositelja normativnog posla, drugih institucija BiH ili nadležnih institucija drugih razina vlasti u Bosni i Hercegovini, te predstavnici organizacija civilnog društva i, po potrebi, istaknuti domaći ili strani stručnjaci. Radom međuinstitucionalne ili međuvladine radne skupine koordinira institucija BiH koja je nositelj normativnog posla.

(4) Prilikom uspostave radnih skupina iz st. (1), (2) i (3) ovog članka, potrebno je osigurati ravnopravnu zastupljenost spolova u članstvu radne skupine.“

Članak 9.

Čl. 72. i 73. brišu se.

Članak 10.

Članak 74. mijenja se i glasi:

„Članak 74.

(Priprema prednacrt, nacrt ili prijedloga propisa)

(1) U skladu s provedenim postupkom prethodne, odnosno sveobuhvatne procjene učinaka iz Aneksa I. ovih pravila, radna skupina priprema prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa.

(2) U pripremi prednacrt, nacrt ili prijedloga propisa primjenjuju se kriteriji koji su postavljeni u poglavljima od I. do III. i Aneksom I. ovih pravila.“

Članak 11.

Članak 75. mijenja se i glasi:

„Članak 75.

(Proces konzultacija)

Proces konzultacija u postupku procjene učinaka i izrade propisa provodi se u skladu sa Aneksom I. ovih pravila i Pravilima za konzultacije u izradi pravnih propisa.“

Članak 12.

Članak 76. mijenja se i glasi:

„Članak 76.

(Priprema nacrt, odnosno prijedloga propisa)

(1) Na temelju rezultata konzultacija, radna skupina za procjenu učinaka i izradu propisa priprema nacrt, odnosno prijedlog propisa.

(2) U pripremi nacrt, odnosno prijedloga propisa primjenjuju se kriteriji određeni u poglavljima od I. do III. i Aneksu I. ovih pravila.“

Članak 13.

Članak 77. mijenja se i glasi:

„Članak 77.

(Odobranje izvješća o procjeni učinaka i nacrt, odnosno prijedloga propisa)

- (1) Radna skupina za procjenu učinaka i izradu propisa podnosi izvješće o provedenoj procjeni učinaka propisa i nacrt, odnosno prijedlog propisa na odobrenje rukovoditelju institucije BiH, u skladu sa odredbama Aneksa I. ovih pravila.
- (2) Po dobivanju odobrenja rukovoditelja institucije BiH iz stavka (1) ovog članka, uz nacrt, odnosno prijedlog propisa, ovisno od slučaja, Vijeću ministara ili Predsjedništvu Bosne i Hercegovine se dostavljaju:
 - a) obrazloženje koje ispunjava kriterije iz Poglavlja II. ovih pravila, za propise za koje se provodi samo prethodna procjena učinaka u skladu sa Aneksom I. ovih pravila,
 - b) obrazac broj 1 Aneksa I. ovih pravila, odobren od rukovoditelja institucije BiH,
 - c) obrazac broj 2 Aneksa I. ovih pravila, odobren od rukovoditelja institucije BiH,
 - d) instrumenti za usklađivanje sa pravnom stečevinom EU odnosno tabela o usklađenosti i izjava o usklađenosti, za propise za koje je provedena sveobuhvatna procjena učinaka,
 - e) dokumentacija o obavljenim konzultacijama, odnosno obavljenoj javnoj raspravi,
 - f) mišljenja kontrolnih tijela iz Aneksa I. ovih pravila, Generalnog tajništva Vijeća ministara, kao i drugih nadležnih tijela u skladu sa Poslovnikom o radu Vijeća ministara.“

Članak 14.

(Stupanje na snagu i primjena)

Ove izmjene i dopune Jedinostvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine stupaju na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku BiH“, a primjenjuju se od 1.7.2017. godine.

PS BiH broj: _____/17.

_____2017. godine

S a r a j e v o

P R E D S J E D A T E L J
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH

P R E D S J E D A T E L J
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH

METODOLOGIJA PROCJENE UČINAKA PRILIKOM IZRADE PROPISA

DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

**Članak 1.
(Predmet)**

Ovim aneksom propisuje se metodologija procjene učinaka prilikom izrade prednacrt, nacrt ili prijedloga novih ili izmjena i dopuna postojećih propisa iz članka 2. stavak (1) ovih pravila u institucijama izvršne i zakonodavne vlasti Bosne i Hercegovine, vrste procjena i obrasci za procjenu učinaka, postupak procjene učinaka, uključujući i način međuinstitucionalnih i međuvladinih konzultacija, kao i konzultacija sa javnošću u tom postupku, kontrolna tijela za suštinsku provjeru provedene procjene fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka i središnje koordinirajuće tijelo, postupak razmatranja sveobuhvatne procjene i nacrt ili prijedloga propisa, elektronički sustav potpore postupku procjene učinaka, stručno osposobljavanje i usavršavanje vezano za procjenu učinaka i izradu propisa, instrumenti za sveobuhvatno unaprjeđenje kvaliteta propisa, te druga pitanja u vezi s postupkom procjene učinaka.

**Članak 2.
(Procjena učinaka)**

- (1) Procjena učinaka predstavlja niz međusobno povezanih istraživačko-analitičkih postupaka i radnji koji uključuju: objektivnu analizu stanja i definiranje problema, utvrđivanje ciljeva i mogućih rješenja za njihovo ostvarivanje, procjenu pozitivnih i negativnih učinaka mogućih rješenja u fiskalnom, ekonomskom, socijalnom i okolišnom pogledu, međusobno poređenje prednosti i nedostatka mogućih rješenja, odabir rješenja koja će biti sadržana u prijedlogu novog ili izmjeni i dopuni postojećeg propisa ili provedena putem nenormativnih aktivnosti i mjera, utvrđivanje i provedbu okvira za praćenje, izvješćivanje i ocjenu.
- (2) Procjena učinaka temelji se na činjenicama i dokazima i provodi se uz istovremene međuinstitucionalne i konzultacije sa javnošću, a po potrebi i konzultacije sa institucijama drugih razina vlasti u Bosni i Hercegovini.

**Članak 3.
(Ciljevi procjene učinaka)**

- (1) Opći cilj procjene učinaka je stvaranje uvjeta za izradu i donošenje kvalitetnijih propisa utemeljenih na raspoloživim činjenicama i dokazima, tako da se ciljevi propisa ostvaruju uz najniže moguće troškove i ne stvaraju prepreke poslovnom okruženju, građanima i društvu općenito.
- (2) Posebni ciljevi procjene učinaka su:
 - a) podsticanje međuinstitucionalne i međuvladine suradnje i koordinacije nositelja izrade propisa radi jednostavnijeg i bržeg usuglašavanja rješenja i ostvarivanja ciljeva,
 - b) doprinos jačanju transparentnosti i sudioničkoj demokraciji kroz uključivanje svih zainteresiranih strana, uključujući javnost, u postupcima izrade, predlaganja, praćenja primjene, izvješćivanja i ocjene propisa,
 - c) doprinos ekonomičnom, efikasnom, učinkovitom i transparentnijem planiranju i korištenju proračunskih sredstava,

- d) doprinos integriranom, pametnom, održivom i inkluzivnom ekonomskom rastu i razvitku,
- e) doprinos povećanju mogućnosti za upošljavanje, smanjenju siromaštva, uključenosti u obrazovanju, unaprjeđenju zdravstvene zaštite i sveukupnom smanjenju socijalne isključenosti i diskriminacije, uključujući osiguranje načela ravnopravnosti spolova, osnaživanja vladavine prava, napretka u borbi protiv organiziranog kriminala, terorizma i korupcije u Bosni i Hercegovini,
- f) doprinos ostvarenju strateških ciljeva Bosne i Hercegovine u oblasti zaštite okoliša, koji između ostalog uključuje poboljšanje upravljanja okolišem i razvitak okolišne infrastrukture uz povećanje otpornosti na klimatske promjene, zaštiti bioraznolikosti, razvitku energetske potencijala, osobito obnovljivih izvora energije i povećanju energetske efikasnosti, itd.

Članak 4.

(Osnovna načela procjene učinaka)

Osnovna načela procjene učinaka su:

- a) *usmjerenost* - prijedlozi mogućih rješenja su usmjereni na potpuno ili djelomično otklanjanje negativnih učinaka utvrđenih problema,
- b) *srazmjernost* - prijedlozi mogućih rješenja srazmjerni su riziku uzročno-posljedičnih veza problema,
- c) *odgovornost* - prijedlozi mogućih rješenja su odraz detaljne procjene i odabira najpovoljnijeg rješenja koji podrazumijevaju odgovornost za djelovanje u toj oblasti, donijete odluke u vezi s tim, njihovu dosljednu provedbu, uključujući obvezu izvješćivanja, osobito u pogledu odgovornosti za posljedice odabranih rješenja,
- d) *transparentnost* - prijedlozi mogućih rješenja su rezultat detaljne procjene mogućih učinaka i konzultacija svih zainteresiranih strana,
- e) *objektivnost* - procjena učinaka i prijedlog najpovoljnijeg rješenja temelji se na objektivnoj procjeni prema zadanim kriterijima,
- f) *usklađenost* - predložena rješenja usklađuju se sa pravnim okvirom u Bosni i Hercegovini, međunarodnim standardima i *Acquis*-em,
- g) *fiskalna održivost* - moguća rješenja i prijedlog najpovoljnijeg rješenja usklađeni su sa srednjoročnim fiskalnim okvirom,
- h) *sveobuhvatan (integralan) pristup* - procjena učinaka provodi se na uravnotežen način, u međusobno povezanom postupku procjene fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka.

Članak 5.

(Primjena drugih propisa)

- (1) Postupak planiranja normativno-pravnih aktivnosti provodi se u skladu sa Odlukom o godišnjem planiranju rada i načinu praćenja i izvješćivanja o radu u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 94/14) i Naputkom o načinu pripreme godišnjeg programa rada i izvješća o radu u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 45/15).
- (2) Na pitanja konzultacija sa javnošću u postupku procjene učinaka primjenjuju se Pravila za konzultacije u izradi pravnih propisa („Službeni glasnik BiH“, broj 5/17).

DIO DRUGI – VRSTE PROCJENE I OBRASCI ZA PROCJENU UČINAKA

Članak 6.

(Prethodna procjena učinaka)

- (1) Prijedlog plana normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH temelji se na izvršenoj prethodnoj procjeni mogućih učinaka (u daljnjem tekstu: Prethodna procjena).
- (2) Prethodna procjena provodi se za sve propise koji se namjeravaju predložiti u plan normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH i Vijeća ministara, kao sastavni dio godišnjeg programa rada institucije BiH i Vijeća ministara, kao i za propise koji se predlažu za usklađivanje zakonodavstva Bosne i Hercegovine s *Acquis*-em, te sklapanje međunarodnih sporazuma.
- (3) Prethodna procjena provodi se i za inicijative zastupnika, izaslanika, povjerenstava domova Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, zajedničkog povjerenstva domova Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, utvrđene u skladu sa poslovniciama o radu domova Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i za inicijative Predsjedništva Bosne i Hercegovine, utvrđene u skladu sa Poslovníkom o radu Predsjedništva Bosne i Hercegovine za donošenje propisa, a koje se podnose u fazi izrade plana normativno-pravnih aktivnosti iz st. (1) i (2) ovog članka.
- (4) U fazi planiranja normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH prethodna procjena provodi se, dokumentira i podnosi uz plan normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH, te se u fazi razmatranja i donošenja propisa prilaže uz prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa na Obrascu broj 1 ovog aneksa.
- (5) Institucija BiH provodi postupak prethodnih konzultacija prilikom izrade plana normativno-pravnih aktivnosti u skladu sa Pravilima za konzultacije u izradi pravnih propisa.

Članak 7.

(Sveobuhvatna procjena učinaka)

- (1) Sveobuhvatna procjena učinaka provodi se za propise utvrđene godišnjim planom normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH i Vijeća ministara, za koje je kroz prethodnu procjenu učinaka, na temelju kriterija propisanih u Obrascu 1 ovog aneksa, utvrđeno da mogu imati značajne fiskalne, ekonomske, socijalne ili okolišne učinke.
- (2) Izuzetno, u skladu sa zaključkom Vijeća ministara, Predsjedništva Bosne i Hercegovine ili Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, provodi se sveobuhvatna procjena učinaka i za propise koji nisu sadržani u godišnjem planu normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH i Vijeća ministara, u skladu sa odredbama ovog aneksa.
- (3) Za propise iz članka 6. stavak (3) i propise iz stavka (2) ovog članka, za koje je utvrđena potreba provedbe sveobuhvatne procjene učinaka, sukladno se primjenjuju odredbe ovog aneksa.
- (4) Kao polazište u postupku provedbe sveobuhvatne procjene učinaka koristi se Obrazac broj 1 ovog aneksa o provedenoj prethodnoj procjeni učinaka.
- (5) Izvješće o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka dokumentira se i podnosi na Obrascu broj 2 ovog aneksa uz prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa nadležnom donositelju propisa.

DIO TREĆI - POSTUPAK PROCJENE UČINAKA

Članak 8.

(Provedbu procjene učinaka)

(1) Procjenu učinaka iz čl. 6. i 7. ovog aneksa provodi nositelj normativnog posla.

(2) Postupak procjene obuhvaća slijedeće radnje:

- a) analiza stanja i utvrđivanje problema,
- b) utvrđivanje ciljeva,
- c) predlaganje mogućih rješenja za prevladavanje identificiranih problema, odnosno za postizanje utvrđenih ciljeva,
- d) procjena učinaka mogućih rješenja u fiskalnom, ekonomskom, socijalnom i okolišnom pogledu,
- e) provedbu horizontalnih međuinstitucionalnih, a po potrebi i vertikalnih međuinstitucionalnih konzultacija,
- f) provedbu konzultacija sa javnošću,
- g) provedbu uporedne analize predloženih rješenja,
- h) predstavljanje rezultata i predlaganje najpovoljnijih rješenja,
- i) utvrđivanje okvira za praćenje, izvješćivanje i ocjenu,
- j) praćenje i izvješćivanje o provedbi propisa u skladu s utvrđenim okvirom za praćenje iz točke i) ovog članka i
- k) provedbu srednjoročne odnosno *ex post* ocjene propisa.

Članak 9.

(Analiza stanja i utvrđivanje problema)

(1) U postupku analize stanja i utvrđivanja problema potrebno je što sveobuhvatnije sagledati postojeće stanje, identificirati i detaljno analizirati postojeći problem i razloge njegovog nastanka, uz identifikaciju interesnih strana na koje se problem odnosi izravno ili neizravno, te utvrditi da li je riječ o povremenom ili stalnom problemu. U ovoj fazi postupka procjene učinaka, potrebno je ukratko opisati razvitak problema tijekom vremena, utvrditi zašto postojeća situacija nije više održiva, uz utvrđivanje uzročno-posljedičnih veza i rizika koji se mogu očekivati ukoliko se ne donese novi, izmijeni postojeći propis ili primijeni odgovarajuća nenormativna mjera za prevladavanje problema.

(2) U postupku analize trenutačnog stanja i utvrđivanja problema kao polazište se koriste:

- a) dostupni i mjerodavni sekundarni izvori informacija koji se u pravilu kombiniraju sa primarnim izvorima informacija,
- b) organiziranje i provedba horizontalnih, a po potrebi i vertikalnih međuinstitucionalnih konzultacija uz aktivno sudjelovanje predstavnika organizacija civilnog društva i istaknutih stručnjaka odgovarajućeg profila,
- c) sekundarni izvori iz stavka (2) točka a) ovog članka, između ostalog, uključuju mjerodavne izvore podataka koji su dostupni putem odgovarajućih nadležnih institucija u Bosni i Hercegovini, kao i iz drugih značajnih javno dostupnih izvora, kao što su znanstvena istraživanja, studije, izvješća akademskih i organizacija civilnog društva i tome slično.

- (3) Osim izvora podataka iz stavka (2) ovoga članka, za utvrđivanje činjenica i podataka koji će poslužiti kao polazna osnova i podloga za sve naredne faze postupka procjene učinaka propisa, koriste se i drugi značajni izvori podataka iz odgovarajućih institucija Europske unije i drugih odgovarajućih međunarodnih organizacija i institucija.
- (4) Na temelju poduzetih istraživačko-analitičkih radnji iz stavka (2) ovog članka, izrađuje se problemsko stablo putem kojeg se utvrđuju uzročno-posljedične veze problema, sa težištem na utvrđivanju neposrednih i dubljih uzroka problema.

Članak 10.
(Utvrdjivanje ciljeva)

- (1) Na temelju utvrđenih problema iz članka 9. ovog aneksa pristupa se utvrđivanju slijedećih ciljeva:
 - a) općeg cilja kojim se iskazuje krajnji rezultat ili konačni dugoročni učinak propisa,
 - b) posebnih ciljeva koji kumulativno i neposredno dovode do ostvarenja općeg cilja,
 - c) operativnih ciljeva koji kumulativno i neposredno dovode do ostvarenja posebnog cilja u okviru kojeg se utvrđuju.
- (2) Ciljevi iz stavka (1) ovog članka utvrđuju se u skladu sa slijedećim kriterijima:
 - a) *specifičan*: ciljevi trebaju biti precizni i dovoljno konkretni kako ne bi podliježali oprečnim tumačenjima,
 - b) *mjerljiv*: ciljevi trebaju definirati buduće željeno stanje u mjerljivom obliku kako bi se kasnije moglo procijeniti da li je cilj ostvaren ili ne,
 - c) *prihvatljiv*: ciljevi trebaju biti prihvatljivi, razumljivi i slično tumačeni od strane svih onih od kojih se očekuje preuzimanje dijela odgovornosti za njihovo ostvarenje,
 - d) *realističan*: ciljevi trebaju biti ambiciozni, ali istovremeno i realno postavljeni kako bi ih svi odgovorni prihvatili kao značajne,
 - e) *vremenski određen*: ciljevi su vremenski određeni ako je njihovo ostvarenje moguće definirati u određenom vremenskom razdoblju, tj. moguće je odrediti rokove njihovog izvršenja.

Članak 11.
(Utvrdjivanje mogućih rješenja)

- (1) Za potrebe ostvarivanja operativnih ciljeva obvezno se utvrđuju tri moguća rješenja:
 - a) zadržati postojeće stanje,
 - b) postupni pristup u načinu rješavanja utvrđenog problema,
 - c) potpuno novi pristup u odnosu na trenutačno stanje u načinu rješavanja utvrđenog problema.
- (2) Jedno od mogućih rješenja iz stavka (1) toč. b) i c) ovog članka može predstavljati nenormativno, odnosno normativno rješenje.
- (3) U slučaju nemogućnosti utvrđivanja nenormativnog rješenja, utvrđuju se normativna rješenja za moguća rješenja iz stavka (1) toč. b) i c) ovog članka.

(4) Izuzetno od stavka (1) ovog članka, u slučaju usklađivanja zakonodavstva Bosne i Hercegovine sa *Acquis-em* razmatraju se dva moguća rješenja:

- a) moguće rješenje a) djelomično usklađivanje i
- b) moguće rješenje b) potpuno usklađivanje.

Članak 12.

(Procjena fiskalnih učinaka mogućih rješenja)

(1) Očekivani fiskalni učinci procjenjuju se u odnosu na očekivane troškove i dobiti od uvođenja propisa i mogućih alternativa uvođenju propisa, na temelju slijedećih kriterija:

- a) fiskalni učinci uvođenja propisa na prihode i primitke, rashode i izdatke za proračunsku godinu i dvije naredne godine,
- b) obrazloženje promjena u rashodima, izdacima, prihodima i primicima, uključujući i učinke na ravnopravnost spolova,
- c) promjene u broju uposlenih (sistemizirana i popunjena radna mjesta),
- d) potencijalne obveze za proračun (garancije i ostalo),
- e) fiskalna procjena učinaka propisa na druge proračune i razine vlasti (proračunske i izvanproračunske korisnike, kao i izvanproračunske fondove), ukoliko takvi učinci postoje i
- f) izvori i metode osiguranja sredstava.

(2) Kriteriji iz stavka (1) ovog članka utvrđuju se procjenom očekivanih učinaka prema mjerilima: vjerojatno mali, značajni i vrlo značajni.

(3) Očekivani fiskalni učinci mogućih rješenja iskazuju se u Obrascu broj 2 ovog aneksa, a fiskalni učinci odabranih najpovoljnijih rješenja dokumentiraju se i podnose na Obrascu 2a ovog aneksa.

Članak 13.

(Procjena ekonomskih učinaka mogućih rješenja)

(1) Očekivani ekonomski učinci na pojedinu gospodarsku oblast ili sektor procjenjuju se u odnosu na slijedeće kriterije:

- a) upošljavanje u gospodarskim subjektima,
- b) zahtjevi za investicije vezano za poslovanje gospodarskih subjekata,
- c) operativni troškovi i poslovanje gospodarskih subjekata,
- d) novi administrativni troškovi za gospodarske subjekte,
- e) stvaranje novih javnih ovlasti,
- f) učinak na imovinska prava.

(2) Očekivani ekonomski učinci na gospodarstvo u cjelini procjenjuju se u odnosu na slijedeće kriterije:

- a) konkurentnost gospodarstva i priljev investicija,
- b) gospodarski rast,
- c) održivost okoliša,
- d) postizanje ciljeva društvenog razvitka,

- e) regionalno i na posebne sektore,
 - f) makroekonomsko okruženje,
 - g) tržišna konkurentnost i
 - h) druge učinke na gospodarstvo ukoliko se procjenjuju značajnim.
- (3) Kriteriji iz stavka (1) ovog članka utvrđuju se procjenom očekivanih učinaka prema mjerilima: vjerojatno mali, značajni i vrlo značajni.
- (4) Očekivani ekonomski učinci mogućih rješenja iskazuju se u Obrascu broj 2 ovog aneksa, a ekonomski učinci odabranih najpovoljnijih rješenja dokumentiraju se i podnose na Obrascu 2b ovog aneksa.

Članak 14.

(Procjena socijalnih učinaka mogućih rješenja)

- (1) Očekivani učinci na socijalno osjetljive i druge skupine s posebnim interesima i potrebama te učinak na zdravstveni i socijalni status građana procjenjuju se u odnosu na slijedeće kriterije:
- a) uposlenost i tržište rada,
 - b) norme i prava vezana uz kvalitetu radnog mjesta,
 - c) socijalnu uključenost i zaštitu osobito ranjivih društvenih skupina ili pojedinaca,
 - d) jednakost u tretmanu i mogućnostima, zabrana diskriminacije,
 - e) privatnost i obiteljski život,
 - f) zaštitu ili izloženost osobnih podataka pojedinca,
 - g) javno zdravlje,
 - h) pristup socijalnoj zaštiti, zdravstvenim i obrazovnim sustavima i posljedice za njih,
 - i) kriminal i terorizam,
 - j) korupciju i sukob interesa,
 - k) javnu sigurnost i kriminal,
 - l) obranu,
 - m) kulturu i
 - n) druge socijalne učinke, ukoliko se procjenjuju značajnim.
- (2) Očekivani učinci iz stavka (1) ovog članka utvrđuju se prema slijedećim mjerilima: vjerojatno mali, značajni i vrlo značajni.
- (3) Očekivani socijalni učinci mogućih rješenja iskazuju se u Obrascu broj 2 ovog aneksa, a socijalni učinci odabranih najpovoljnijih rješenja dokumentiraju se i podnose na Obrascu 2c ovog aneksa.

Članak 15.

(Procjena okolišnih učinaka mogućih rješenja)

- (1) Za očekivane okolišne učinke mjerodavne su procjene vjerojatnih učinaka u odnosu na slijedeće kriterije:

- a) klima,
 - b) kvalitet zraka,
 - c) kvalitet vode, mora i vodnih potencijala,
 - d) kvalitet zemljišta i potencijala,
 - e) obnovljivi i neobnovljivi izvori energije,
 - f) bioraznolikost (zaštita biljnog i životinjskog svijeta) i pejzažna raznolikost,
 - g) uporaba zemljišta,
 - h) upravljanje otpadom,
 - i) omjer ili vjerojatnoća rizika za okoliš,
 - j) učinak aktivnosti gospodarskih subjekata na okoliš,
 - k) zdravlje životinja i biljaka i sigurnost hrane i
 - l) drugi očekivani učinci na okoliš, ukoliko se procjenjuju značajnim.
- (2) Procjena očekivanih učinaka iz stavka (1) ovog članka provodi se tako da se za svako područje u kojem se očekuje djelovanje propisa utvrdi očekivana vjerojatnost nastanka učinaka prema slijedećim mjerilima: vjerojatno mali, značajni i vrlo značajni.
- (3) Očekivani okolišni učinci mogućih rješenja iskazuju se u Obrascu broj 2 ovog aneksa, a okolišni učinci odabranih najpovoljnijih rješenja dokumentiraju se i podnose na Obrascu 2d ovog aneksa.

Članak 16.

(Procjena učinaka na održivi razvitak)

Procjena učinaka na održivi razvitak predstavlja kombinaciju procijenjenih učinaka na sve oblasti iz čl. od 12. do 15. ovog aneksa.

Članak 17.

(Kombiniranje metoda kvalitativne i kvantitativne procjene učinaka)

Kada god je to moguće, utvrđeni kvalitativni učinci mogućih rješenja iz čl. od 12. do 16. ovog aneksa procjenjuju se i iskazuju i u kvantitativnom i monetarnom pogledu.

Članak 18.

(Mjerila očekivane vjerojatnosti nastanka učinaka)

Mjerila očekivane vjerojatnosti nastanka učinaka procjenjuju se diskrecijskom ocjenom nositelja normativnog posla, koja se temelji na pribavljenim podacima i dokazima, te stručnom i znanstvenom pristupu utvrđenoj problematici i praksi vezano za ciljeve koji se nastoje postići kao rješenje problema.

Članak 19.

(Procjena rizika, neizvjesnosti i prepreka)

U postupku procjene učinaka mogućih rješenja iz čl. od 12. do 16. ovog aneksa provodi se i procjena pratećih rizika, neizvjesnosti i prepreka vezanih za provedbu mogućih rješenja, uz utvrđivanje prijedloga za njihovo prevladavanje.

Članak 20.
(Konzultacije)

- (1) Za potrebe sveobuhvatnijeg i objektivnijeg sagledavanja problema, utvrđivanja ciljeva, procjene učinaka mogućih rješenja koja se razmatraju, te iznalaženja najpovoljnijih rješenja, nositelj normativnih poslova primjenjuje odgovarajuću metodu aktivnih konzultacija sa nadležnim institucijama BiH, organizacijama civilnog društva i neovisnim stručnjacima. Kada je to potrebno, konzultacije se provode i sa nadležnim institucijama entiteta, kantona i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.
- (2) Nositelj normativnog posla primjenjuje odgovarajuću metodu aktivnih konzultacija u jednoj ili više faza procjene učinaka iz članka 8. stavak (2) toč. a) do c), a obvezno u fazi procjene učinaka mogućih rješenja iz članka 8. stavak (2) točka d) ovog aneksa.
- (3) Aktivna metoda konzultacija iz stavka (2) ovog članka podrazumijeva provedbu individualnih i skupnih konzultativnih sastanaka, anketiranje, intervjue, okrugle stolove, fokus skupine, javne i stručne rasprave putem radija, televizije i društvenih mreža, javne tribine i sl.

Članak 21.
(Uporedna analiza predloženih rješenja)

Za provedbu uporedne analize predloženih rješenja i odabir najpovoljnijeg rješenja koriste se slijedeći kriteriji:

- a) *financijska izvedivost* podrazumijeva raspoloživost finansijskih sredstava (budžetska ili vanbudžetska sredstva potrebna za provedbu rješenja),
- b) *organizaciona izvedivost* podrazumijeva raspoloživost ustrojstvenih kapaciteta, uključujući znanje, iskustvo, vodstvo, organizacionu sposobnost, motivaciju i sl.,
- c) *tehnička provedivost* podrazumijeva raspoloživost, odnosno postojanje potrebnih tehničkih sredstava i opreme za provedbu rješenja,
- d) *održivost* podrazumijeva dugoročni pozitivni učinak rješenja u širem okruženju i duljem vremenskom razdoblju i kapacitete različitih sudionika za provedbu odabranog rješenja u dugoročnom smislu,
- e) *efikasnost* podrazumijeva omjer koristi i troškova, odnosno u kojoj mjeri se mogu ostvariti očekivani ishodi, rezultati i učinci s obzirom na razumne troškove provedbe rješenja,
- f) *učinkovitost* podrazumijeva potencijalni razinu ostvarenosti očekivanih učinaka općeg, posebnih i operativnih ciljeva i
- g) *koherentnost* (unutarnja i vanjska) podrazumijeva usklađenost rješenja s drugim politikama ili propisima unutar Bosne i Hercegovine i s Europskom unijom i drugim međunarodnim sporazumima.

Članak 22.
(Rezultati procjene učinaka i predlaganje najpovoljnijih rješenja)

Na temelju kriterija iz članka 21. ovog aneksa, međusobnim poređenjem utvrđenih mogućih rješenja, analiziraju se njihove glavne prednosti i nedostaci i utvrđuje prijedlog najpovoljnijeg rješenja.

Članak 23.

(Okvir za praćenje, izvješćivanje i ocjenu)

- (1) Praćenje predstavlja proces sistematičnog prikupljanja podataka o razvitku i provedbi propisa, te ostvarivanju ciljeva koji se odvija tijekom provedbe, u određenim vremenskim intervalima, na temelju prethodno definiranih pokazatelja koje je moguće upoređivati sa polaznim stanjem, u skladu sa okvirom za praćenje, izvješćivanje i ocjenu.
- (2) Ocjena predstavlja postupak sistematskog i objektivnog vrednovanja izrade, provedbe i rezultata usvojenog propisa kroz analizu relevantnosti, ekonomičnosti, efektivnosti, učinaka i održivosti usvojenog propisa u odnosu na utvrđene ciljeve, a radi donošenja odgovarajućih zaključaka koji se mogu koristiti kao osnov za unaprjeđenje ili eventualno ukidanje određenog propisa.
- (3) Okvir za praćenje, izvješćivanje i ocjenu iz stavka (1) ovog članka osobito sadrži slijedeće elemente:
 - a) institucionalni okvir za praćenje provedbe i izvješćivanje,
 - b) pokazatelje izvršenja i uspješnosti provedbe koji uključuju polazne i ciljne vrijednosti,
 - c) izvore i metode verifikacije podataka,
 - d) metode prikupljanja podataka,
 - e) obrasce za praćenje i izvješćivanje,
 - f) institucije kojima se podnosi izvješće o praćenju provedbe propisa,
 - g) rokove za podnošenje izvješća,
 - h) u slučaju potrebe, financijska sredstva za potrebe praćenja provedbe propisa,
 - i) vrstu ocjene,
 - j) ocjenjivačke kriterije i pitanja,
 - k) sudionike ocjenjivačkog postupka,
 - l) rok za provedbu ocjene,
 - m) institucije kojima se podnosi ocjenjivački izvješće i
 - n) u slučaju potrebe, financijska sredstva za provedbu ocjene.

Članak 24.

(Definicija i vrste pokazatelja)

- (1) Pokazatelj predstavlja kvalitativnu i kvantitativnu mjeru koja se koristi da demonstrira promjenu u stanju, napretku ili rezultatu u pogledu ostvarenja ciljeva propisa.
- (2) Na razini općeg cilja utvrđuje se pokazatelj učinaka, odnosno dugoročnih rezultata.
- (3) Na razini posebnih ciljeva utvrđuju se pokazatelji krajnjih rezultata.
- (4) Na razini operativnih ciljeva utvrđuju se pokazatelji izlaznih rezultata.
- (5) Na razini odabranih rješenja utvrđuju se ulazni i procesni pokazatelji.

Članak 25.

(Kriteriji za procjenu kvaliteta pokazatelja)

Procjena kvaliteta pokazatelja obavlja se naspram slijedećih kriterija:

- a) *valjanost*: podaci trebaju jasno i odgovarajuće predstavljati očekivani rezultat,
- b) *integritet*: prikupljeni podaci moraju osigurati i minimalizirati potencijalne greške i manipulacije s podacima,
- c) *preciznost*: podaci trebaju imati odgovarajuću razinu detalja kako bi omogućili donošenje informiranih odluka od strane nositelja političkih dužnosti,
- d) *pouzdanost*: podaci moraju odražavati stabilan i dosljedan proces prikupljanja i metodu analize tijekom cijelog razdoblja i
- e) *pravovremenost*: podaci trebaju biti dostupni učestalo, moraju biti aktualni, ažurirani i pravovremeno dostupni.

Članak 26.

(Praćenje i izvješćivanje o provedbi propisa)

- (1) U skladu sa okvirom za praćenje, izvješćivanje i ocjenu iz članka 23. ovog aneksa, nositelj normativnog posla, u suradnji sa drugim nositeljima provedbe propisa obavlja:
 - a) redovito praćenje provedbe propisa i u tom smislu prikupljanje potrebnih podataka prema unaprijed utvrđenim vremenskim intervalima,
 - b) procjene naspram definiranih pokazatelja uspješnosti provedbe,
 - c) nadgledanje promjena i poređenje s polaznim stanjem,
 - d) identifikiranje rizika uz davanje prijedloga odgovarajućih mjera i aktivnosti za njihovo prevladavanje i
 - e) predlaganje izmjena i dopuna propisa ukoliko se utvrđeni ciljevi propisa ne ostvaruju.
- (2) Izvješće o praćenju provedbe propisa podnosi se najmanje jednom godišnje Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i odlučivanje.

Članak 27.

(Srednjoročna odnosno *ex post* ocjena propisa)

- (1) *Ex post* ocjena provodi se za sve propise za koje je provedena sveobuhvatna procjena učinaka, najmanje nakon četiri do najviše šest godina od stupanja na snagu propisa.
- (2) U slučaju provedbe složenih propisa, pored *ex post* ocjene iz stavka (1) ovog članka, može se provesti i srednjoročna ocjena, nakon tri do četiri godine primjene propisa, putem koje se, između ostalog, razmatraju slijedeća pitanja: relevantnost ciljeva i logike intervencije u odnosu na ciljeve, učinkovitost, odnosno razinu ostvarenosti ciljeva kroz analizu rezultata ili učinaka, te efikasnost, odnosno odnos između utrošenih potencijala i ostvarenih rezultata.
- (3) Izvješće o provedenoj srednjoročnoj ocjeni osobito ukazuje na eventualna odstupanja od ciljeva propisa tijekom njegove provedbe, uz davanje preporuka za unaprijeđenje propisa.

Članak 28.
(Ocjenjivački kriteriji)

(1) Ocjenjivački kriteriji su:

- a) *relevantnost*: primjerenost propisa s obzirom na problem i kontekst, osobito primjerenost ciljeva i logike intervencije,
- b) *koherentnost (unutarnja i vanjska)*: usklađenost različitih ciljeva propisa, usklađenost propisa s drugim relevantnim javnim politikama i propisima, te međunarodnim sporazumima,
- c) *efikasnost/ekonomičnost/učinkovitost*: omjer koristi i troškova, odnosno mjera u kojoj su ostvareni ishodi, rezultati i učinak s obzirom na razumne troškove provedbe,
- d) *djelotvornost*: razinu ostvarenosti očekivanih učinaka, odnosno ciljeva,
- e) *održivost*: potencijal dugoročnog pozitivnog učinka propisa i kapaciteti različitih sudionika za daljnji nastavak provedbe propisa, ukoliko je ona dalje potrebna,
- f) *učinak*: promjena u širem okruženju i u duljem vremenskom razdoblju uslijed ukupnih učinaka propisa.

(2) Prilikom odabira kriterija iz stavka (1) ovog članka u svakom pojedinačnom slučaju ocjene učinaka propisa u obzir se uzimaju posebna svrha ocjene, sadržaj i ciljevi propisa koji se ocjenjuje, dostupnost podataka, raspoloživo vrijeme, sredstva i stručnjaci za provedbu ocjene, politički interesi naručitelja ocjene, te interesi ciljnih skupina.

Članak 29.
(Ocjenjivački postupak)

(1) S ciljem provedbe ocjenjivačkog postupka potrebno je prethodno utvrditi:

- a) posebnu svrhu ocjene,
- b) ciljne skupine,
- c) najvažnije ocjenjivačke kriterije s obzirom na svrhu ocjene,
- d) glavna pitanja na koja treba odgovoriti ocjena,
- e) pokazatelje, ukoliko nisu prethodno utvrđeni,
- f) informacije koje je potrebno prikupiti,
- g) izvore i dostupnost informacija,
- h) metode prikupljanja informacija,
- i) sudionike ocjenjivačkog postupka.

(2) U slučaju provedbe vanjske ocjene utvrđuje se opis ocjenjivačkog zadatka, koji osobito sadrži slijedeće elemente:

- a) naziv naručitelja ocjene,
- b) predmet ocjene,
- c) ciljeve ocjene,
- d) rok za provedbu ocjene,
- e) vrijednost ugovora,

- f) ciljne skupine koje treba obuhvatiti,
 - g) ocjenjivačke kriterije,
 - h) ključna ocjenjivačka pitanja,
 - i) posebne uvjete za izbor izvršitelja ocjene,
 - j) uvjete povjerljivosti,
 - k) provjeru postojanja sukoba interesa.
- (3) Završno izvješće o provedenom ocjenjivačkom postupku sadrži slijedeće:
- a) sažetak izvješća ne dulji od šest stranica,
 - b) kritičko mišljenje, utemeljeno na nizu podataka, o ocjenjivačkim kriterijima koji će biti predmet ocjene,
 - c) jasan sažetak primijenjene metodologije i završna procjena ograničenja odabranog pristupa i korištenih podataka,
 - d) jasan logički slijed između analize i predstavljenih rezultata, odgovora na pitanja za ocjenu i donesenih zaključaka.
- (4) Završno srednjoročno, odnosno *ex post* ocjenjivačko izvješće dostavlja se Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i odlučivanje.
- (5) Usvojeno završno srednjoročno, odnosno *ex post* ocjenjivačko izvješće iz stavka (4) ovog članka objavljuju se na internet platformi Vijeća ministara.

DIO ČETVRTI – KOORDINIRAJUĆE I KONTROLNA TIJELA

Članak 30. (Kontrolna tijela)

- (1) Nositelj normativnog posla pribavlja mišljenja u vezi provedene sveobuhvatne procjene učinaka od slijedećih kontrolnih tijela:
- a) Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine u pogledu suštinske provjere procjene fiskalnih učinaka propisa, u skladu sa svojim nadležnostima,
 - b) Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine u pogledu suštinske provjere procjene ekonomskih i okolišnih učinaka, u skladu sa svojim nadležnostima,
 - c) Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine, Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, Agencije za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine, Agencije za prevenciju i borbu protiv korupcije Bosne i Hercegovine i Agencije za zaštitu osobnih podataka Bosne i Hercegovine u pogledu suštinske provjere provedene procjene socijalnih učinaka, u skladu sa svojim nadležnostima,
 - d) Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara u pogledu usklađenosti između sadržaja izvješća o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka i nacrtu ili prijedloga propisa, a osobito u kojoj mjeri i na koji način su odabrana najpovoljnija rješenja, institucionalni okvir i mehanizmi za praćenje, izvješćivanje i ocjenu utvrđeni u izvješću o provednoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka ugrađeni u nacrt ili prijedlog propisa.
- (2) U slučaju propisa koji mogu imati učinak na niže razine vlasti u Bosni i Hercegovini, kontrolna tijela iz stavka (1) ovog članka prilikom davanja mišljenja konzultiraju odgovarajuća nadležna tijela nižih razina vlasti u Bosni i Hercegovini.

- (3) Kontrolna tijela iz stavka (1) toč. a), b) i c) ovog članka daju mišljenja iz svoje nadležnosti na obrascima iz čl. 12. do 15. ovog aneksa, a kontrolno tijelo iz stavka (1) točka d) ovog članka u okviru mišljenja koje daje u skladu sa Poslovnikom o radu Vijeća ministara.
- (4) Rok za davanje mišljenja kontrolnih tijela iz stavka (1) ovog članka je 15 dana od dana primitka zahtjeva za davanje mišljenja.

Članak 31.

(Središnje koordinirajuće tijelo)

- (1) Generalno tajništvo Vijeća ministara je središnje koordinirajuće tijelo postupka procjene učinaka.
- (2) Generalno tajništvo Vijeća ministara razmatra prijedlog plana normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH i obavlja uvid u dostavljene obrasce prethodne procjene te, po ocijenjenoj potrebi, vraća obrazac prethodne procjene instituciji BiH na doradu, uz odgovarajuće naputke i rok za izvršenje, popunjavanjem i dostavom Obrasca broj 1 iz Priloga 3 Napuci o načinu pripreme i godišnjeg programa rada i izvješća o radu u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 45/15).
- (3) Institucija BiH je dužna prijedlog plana normativno-pravnih aktivnosti usuglasiti sa Generalnim tajništvom Vijeća ministara najkasnije do 30.11. tekuće godine, radi njegovog uvrštavanja u godišnji program rada institucije BiH i Vijeća ministara za slijedeću godinu.

Članak 32.

(Postupak razmatranja sveobuhvatne procjene i nacrt a i prijedlog a propisa)

- (1) Stručni kolegij institucije BiH razmatra nacrt izvješća o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka (u daljnjem tekstu: Obrazac broj 2), uz prednacrt, nacrt, ili prijedlog propisa, te obavlja procjenu njihovog sadržajnog kvaliteta i međusobne usklađenosti. U postupku razmatranja, stručni kolegij institucije posebnu pozornost posvećuje slijedećim pitanjima:
 - a) usklađenost sa politikama drugih sektora unutar institucije BiH, međusektorska usklađenost i dosljednost materijala iz stavka (1) ovog članka sa strateškim prioritetima i politikama Bosne i Hercegovine,
 - b) kvalitet procjene postojeće situacije i definiranja problema,
 - c) jasnoća ciljeva i namjeravanih rezultata,
 - d) predstavljena moguća rješenja za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, odnosno prevladavanje utvrđenih problema i njihovi mogući učinci,
 - e) izvješće o provedenim konzultacijama, a osobito način na koji su pribavljeni komentari razmotreni i ugrađeni u Obrazac broj 2 i prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa,
 - f) argumenti za odabir najpovoljnijih rješenja,
 - g) provjerava sa stručne strane gledišta da li su materijali iz stavka (1) ovog članka pripremljeni u skladu sa postupkom procjene učinaka iz ovog aneksa i nomotehničkim pravilima propisanim u ovim pravilima,
 - h) ukoliko stručni kolegij institucije BiH zaključi da Obrazac broj 2, prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa ili njihovi pojedini dijelovi nisu spremni za upućivanje u daljnju proceduru razmatranja u skladu sa ovim aneksom i Poslovnikom o radu Vijeća ministara, u tom slučaju stručni kolegij institucije može dati prijedlog rukovoditelju institucije BiH da se Obrazac broj 2 sa prednacrtom, nacrtom ili prijedlogom propisa vrati radnoj skupini na doradu uz odgovarajuće naputke i određivanje roka za izvršenje.

- (2) Po dobivanju suglasnosti rukovoditelja institucije BiH na materijale iz stavka (1) ovog članka, provode se međuinstitucionalne i javne konzultacije objavom na internet platformi Vijeća ministara.
- (3) Nakon provedenih konzultacija iz stavka (2) ovog članka, provodi se analiza pribavljenih komentara i prijedloga, izrađuje izvješće o provedenim konzultacijama, materijali iz stavka (1) ovog članka se prema potrebi usklađuju sa pribavljenim komentarima i prijedlozima, te dostavljaju stručnom kolegiju institucije BiH na razmatranje i odlučivanje rukovoditelja institucije BiH.
- (4) Po dobivanju suglasnosti rukovoditelja institucije BiH iz stavka (3) ovog članka, pristupa se pribavljanju mišljenja kontrolnih tijela iz članka 30. ovog aneksa. Nakon pribavljanja mišljenja kontrolnih tijela iz stavka (4) ovog članka i analize istih, Obrazac broj 2, prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa se prema potrebi usklađuje sa pribavljenim mišljenjima.
- (5) Nakon što pribavi mišljenja kontrolnih tijela i po potrebi usaglasi sadržaj sveobuhvatne procjene učinaka, uključujući usuglašavanje sadržaja nacрта ili prijedloga propisa sa pribavljenim mišljenjima, nositelj normativnog posla ih dostavlja Generalnom tajništvu Vijeća ministara, koji popunjavanjem i ovjerom Obrasca broj 3 ovog aneksa daje mišljenje o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka u pogledu poštivanja svih proceduralnih koraka sadržanih u ovom aneksu.
- (6) U slučaju neslaganja nositelja normativnog posla sa mišljenjem nadležnog kontrolnog tijela iz stavka (4) ovog članka, nositelj normativnog posla uz Obrazac broj 2 ovog aneksa sa pribavljenim mišljenjima kontrolnih tijela i uz nacrt ili prijedlog propisa dostavlja Generalnom tajništvu Vijeća ministara i očitovanje u kojem navodi oblasti i razloge neslaganja. Generalno tajništvo Vijeća ministara postupi u skladu sa stavkom (5) ovog članka, te sve materijale iz ovog stavka dostavlja nadležnom odboru Vijeća ministara na razmatranje. Ukoliko se ni na nadležnom odboru Vijeća ministara ne usaglase različita stajališta nositelja normativnog posla i kontrolnog tijela, Obrazac broj 2 ovog aneksa, uz nacrt ili prijedlog propisa, te pribavljena mišljenja kontrolnih tijela, kao i očitovanje nositelja normativnog posla uvrštava se u dnevni red sjednice Vijeća ministara, koje ga razmatra i donosi odgovarajuću odluku.
- (7) U slučaju kada Generalno tajništvo Vijeća ministara ocijeni da dostavljena sveobuhvatna procjena učinaka ne ispunjava uvjete iz Obrasca broj 3 ovog aneksa, vratit će Obrazac broj 2 o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka na doradu nositelju normativnog posla uz odgovarajuće naputke, te odrediti rok izvršenja.
- (8) Vijeće ministara će odbiti uvrstiti propis na dnevni red sjednice, ukoliko nisu ispunjeni uvjeti iz stavka (5) ovog članka.

Članak 33.

(Elektronički sustav potpore)

- (1) Provedene fiskalne procjene učinaka propisa dostavljaju se Ministarstvu financija i trezora Bosne i Hercegovine putem BPIMIS elektroničkog sustava na Obrascu broj 2a iz članka 12. ovog aneksa.
- (2) Provedene procjene ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka propisa dostavljaju se kontrolnim tijelima iz članka 30. stavak (1) toč. b) i c) ovog aneksa elektroničkim putem na obrascima iz čl. od 13. do 15. ovog aneksa, a kontrolnom tijelu iz članka 30. stavak (1) točka d) uz prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa dostavlja se elektroničkim putem Obrazac broj 2 o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka.
- (3) Obrazac broj 2 o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka propisa, sa pribavljenim mišljenjima središnjeg koordinirajućeg i kontrolnih tijela, podnose se uz nacrt ili prijedlog propisa Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine elektroničkim putem.

DIO PETI – STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE I USAVRŠAVANJE

Članak 34.

(Nadležnost i obuhvat stručnog osposobljavanja i usavršavanja)

- (1) Odgovorni državni službenici u institucijama BiH iz čl. 68. i 69. ovih pravila, uključujući i odgovorne državne službenike kontrolnih tijela i središnjeg koordinirajućeg tijela iz čl. 30. i 31. ovog aneksa, imaju pravo i obvezu stručnog osposobljavanja i usavršavanja iz oblasti procjene učinaka i izrade propisa.
- (2) Obuke iz stavka (1) ovog članka provode se u skladu sa planom i programom obuke koji donosi Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine.
- (3) Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine jednom godišnje, uz konzultacije sa središnjim koordinirajućim i kontrolnim tijelima za procjenu učinaka i koordinatorima za procjenu učinaka u institucijama BiH, obavlja analizu uspješnosti provedenih obuka i utvrđuje daljnje potrebe za obukom, uz definiranje odgovarajućih programa obuke.

Članak 35.

(Priručnici za procjenu učinaka i izradu propisa)

- (1) Državni službenici iz članka 34. stavak (1) ovog aneksa, mogu upotrijebiti i usavršavati svoje stručno znanje i vještine iz oblasti procjene učinaka i izrade propisa korištenjem slijedećih priručnika:
 - a) Priručnik za procjenu učinaka,
 - b) Priručnik za izradu pravnih propisa,
 - c) Priručnik za izradu obrazloženja pravnih propisa,
 - d) Priručnik o rodno odgovornom budžetiranju,
 - e) Priručnik za integriranje ravnopravnosti spolova u pravne propise i
 - f) drugi priručnici u vezi postupka procjene učinaka koji po potrebi mogu biti izrađeni.
- (2) Priručnici iz stavka (1) ovog članka dostupni su na internet platformi Vijeća ministara www.ekonsultacije.gov.ba.

Članak 36.

(Zajednica praktičara)

- (1) U cilju unaprjeđenja međuinstitucionalne suradnje, putem razmjene iskustava u primjeni postupka procjene učinaka i izrade propisa, nadgradnje stečenih znanja i vještina, utvrđivanja inicijativa za daljnja unaprjeđenja sustava za procjenu učinaka u institucijama BiH, te razmatranja drugih pitanja vezanih za sustav procjene učinaka i izrade propisa u institucijama BiH uspostavlja se zajednica praktičara koju čine državni službenici iz čl. 68. i 69. ovih pravila i predstavnici tijela iz čl. 30. i 31. ovog aneksa.
- (2) Sastanke zajednice praktičara iz stavka (1) ovog članka, koji se održavaju najmanje jednom godišnje, saziva i njihovim radom koordinira Generalno tajništvo Vijeća ministara.
- (3) Po potrebi, na sastanke zajednice praktičara iz stavka (2) ovog članka mogu se pozvati predstavnici drugih institucija BiH, stručnjaci – praktičari iz oblasti procjene učinaka i izrade propisa iz institucija drugih razina vlasti u Bosni i Hercegovini, istaknuti neovisni stručnjaci, predstavnici akademske zajednice, civilnog društva i međunarodnih organizacija.

DIO ŠESTI – INSTRUMENTI ZA UNAPRJEĐENJE KVALITETA PROPISA

Članak 37.

(Instrumenti za unaprjeđenje kvaliteta propisa)

Instrumenti za unaprjeđenje kvaliteta propisa su:

- a) Strategija unaprjeđenja kvaliteta propisa (u daljnjem tekstu: Strategija),
- b) Akcijski plan unaprjeđenja kvaliteta propisa (u daljnjem tekstu: Akcijski plan),
- c) izvješća o provedbi Strategije, Akcijskog plana i ovog aneksa (u daljnjem tekstu: Izvješće).

Članak 38.

(Strategija i Akcijski plan)

- (1) Strategijom se srednjoročno usmjerava razvitak sustava procjene učinaka i izrade propisa u institucijama BiH, utvrđuju ciljevi, oblasti za unaprjeđenje kvaliteta propisa i razvitak stručnih kapaciteta.
- (2) Akcijski plan određuje prioritetne mjere i aktivnosti na razvitku sustava procjene učinaka propisa, način provedbe mjera, redoslijed ostvarivanja mjera, rokove izvršenja, nositelje provedbe, projekte, procjenu sredstava potrebnih za provedbu aktivnosti predviđenih Akcijskim planom, te procjenu troškova i koristi.
- (3) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine, u suradnji sa kontrolnim tijelima iz čl. 30. i 31. ovog aneksa, je koordinator postupka izrade Strategije i Akcijskog plana.

Članak 39.

(Praćenje i izvješćivanje o provedbi Strategije, Akcijskog plana i Aneksa I.)

- (1) Za potrebe praćenja i izvješćivanja o provedbi Strategije i Akcijskog plana, kao i praćenja i izvješćivanja o primjeni ovog aneksa, uspostavlja se Stručno radno tijelo, kojeg čine koordinatori postupka procjene učinaka iz članka 69. ovih pravila, rukovoditelj Zakonodavnopravnog sektora Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, rukovodeći državni službenik iz Generalnog tajništva Vijeća ministara i Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara i jedan član, predstavnik nevladinog sektora.
- (2) Članove Stručnog radnog tijela imenuje Vijeće ministara, na prijedlog rukovoditelja institucija BiH iz kojih pojedini članovi dolaze, te predstavnika nevladinog sektora izabranog putem javnog poziva, pri čemu je dužno osigurati ravnopravnu zastupljenost spolova u ukupnoj strukturi članova.
- (3) Stručno radno tijelo prati i izrađuje periodična izvješća o provedbi Strategije i Akcijskog plana, te primjeni ovog aneksa, koji se najmanje jednom godišnje podnose Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i odlučivanje i objavljuju na internet platformi Vijeća ministara.

DIO SEDMI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 40.

(Imenovanje koordinatora za procjenu učinaka)

Vijeće ministara će, na prijedlog institucija BiH, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa, imenovati koordinate postupka procjene učinaka u institucijama BiH iz članka 69. stavak (1) ovih pravila iz reda rukovodećih državnih službenika, pri čemu je dužno osigurati ravnomjernu zastupljenost spolova u njihovoj ukupnoj strukturi.

Članak 41.

(Usklađivanje pravilnika o unutarnjem ustrojstvu)

Institucije BiH će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa izvršiti usklađivanje svojih pravilnika o unutarnjem ustrojstvu sa odredbama čl. 30. i 31. ovog aneksa i članka 69. ovih pravila.

Članak 42.

(Usklađivanje Poslovnika o radu)

Vijeće ministara će, na prijedlog Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, uskladiti Poslovnik o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine sa odredbama ovog aneksa u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa.

Članak 43.

(Usklađivanje Naputka o načinu pripreme godišnjeg programa rada i izvješća o radu u institucijama BiH)

Vijeće ministara će, na prijedlog Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, uskladiti Naputak o načinu pripreme godišnjeg programa rada i izvješća o radu u institucijama BiH sa odredbama ovog aneksa u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa.

Članak 44.

(Objavljivanje priručnika)

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa objaviti priručnike iz članka 35. stavak (1) toč. b) do e) na internet platformi Vijeća ministara.

Članak 45.

(Donošenje plana i programa obuke za procjenu učinaka i izradu propisa)

Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine će u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog aneksa donijeti plan i program obuke iz članka 34. stavak (2) ovog aneksa.

Članak 46.

(Izrada i objavljivanje Priručnika za procjenu učinaka)

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog aneksa izraditi i objaviti na internet platformi Vijeća ministara Priručnik za procjenu učinaka iz članka 35. stavak (1) točka a) ovog aneksa.

Članak 47.

(Dogradnja BPIMIS informacijskog sustava)

Ministarstvo financija i trezora će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog aneksa dograditi BPIMIS informacijski sustav za potrebe provedbe fiskalne procjene učinaka u skladu sa ovim aneksom.

Članak 48.

(Izrada i usvajanje Strategije i Akcijskog plana)

Vijeće ministara će, na prijedlog Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa usvojiti Strategiju i Akcijski plan iz članka 38. st. (1) i (2) ovog aneksa, koji će se objaviti na internet platformi Vijeća ministara.

Članak 49.

(Imenovanje članova Stručnog radnog tijela)

- (1) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine objavit će javni poziv i izvršiti izbor predstavnika nevladinog sektora za člana Stručnog radnog tijela iz članka 39. st. (1) i (2) ovog aneksa u roku od 45 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa.
- (2) Članove Stručnog radnog tijela iz članka 39. stavak (2) ovog aneksa imenovat će Vijeće ministara u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa.
- (3) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine pruža tehničku podršku u radu Stručnog radnog tijela.
- (4) Sastanke Stručnog radnog tijela saziva i predsjedava im rukovodeći državni službenik, koordinator postupka procjene učinaka iz Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine.
- (5) Stručno radno tijelo sastaje se periodično, a najmanje jednom godišnje, s tim da će se prva sjednica sazvati i održati u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog aneksa.
- (6) Stručno radno tijelo će na svojoj prvoj sjednici, na prijedlog Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, utvrditi poslovnik o radu, kojim će biti definirani mandat, pitanja kvoruma za održavanje sastanaka, način donošenja odluka, kao i druga pitanja od značaja za rad Stručnog radnog tijela.
- (7) Na prvoj sjednici, Stručno radno tijelo utvrdit će format izvješća o praćenju primjene ovog aneksa sa standardiziranim obrascima za prikupljanje podataka za potrebe praćenja i izvješćivanja.
- (8) S ciljem unaprjeđenja sustava procjene učinaka u institucijama BiH, Stručno radno tijelo će vršiti periodično prikupljanje podataka naspram utvrđenih pokazatelja, vršiti njihovu analizu i po potrebi predlagati odgovarajuće mjere i aktivnosti u okviru izvješća o praćenju primjene ovog aneksa, koji se najmanje jednom godišnje podnose Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i odlučivanje i objavljuju se na internet platformi Vijeća ministara.
- (9) U roku od 60 dana od usvajanja Strategije i Akcijskog plana iz članka 38. ovog aneksa, Stručno radno tijelo utvrdit će format izvješća o praćenju provedbe Strategije i Akcijskog plana sa standardiziranim obrascima za prikupljanje podataka za potrebe praćenja i izvješćivanja.

Članak 50.

(Upravni nadzor)

Upravni nadzor nad provedbom ovog aneksa obavlja Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine.

Članak 51.

(Srednjoročna i *ex post* ocjena)

- (1) Srednjoročna ocjena učinaka sustava procjene učinaka uspostavljenog u skladu sa ovim aneksom provest će se nakon tri godine od dana stupanja na snagu ovog aneksa.

- (2) Izvješće o srednjoročnoj ocjeni učinaka dostavlja se Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i usvajanje, u okviru kojeg će, između ostalog, biti utvrđen rok i druga tehnička pitanja od značaja za provedbu *ex post* (završne) ocjene učinaka sustava procjene učinaka uspostavljenog u skladu sa ovim aneksom.
- (3) Postupci srednjoročne i *ex post* ocjene iz st. (1) i (2) ovog članka provode se u skladu sa odredbama čl. od 27. do 29. ovog aneksa.

Članak 52.

(Utvrđivanje propisa za koje će se provesti sveobuhvatna procjena učinaka)

Vijeće ministara će najkasnije do 30.6.2017. godine posebnim zaključkom, na prijedlog institucija BiH, utvrditi propise iz Programa rada za 2017. godinu za koje će se provesti sveobuhvatna procjena učinaka u skladu sa odredbama ovog aneksa.

OBRAZAC broj 1 – PRETHODNA PROCJENA UČINAKA PROPISA

(Naziv nositelja izrade normativnog akta)

Broj: _____

Sarajevo, _____ godine

Ovaj obrazac se koristi radi utvrđivanja materije koju treba obuhvatiti propisom i potrebe za provedbom postupka sveobuhvatne procjene učinaka propisa. Tekst označen italikom, uključujući i ovu napomenu potrebno je brisati tijekom popune obrasca.

PRETHODNA PROCJENA UČINAKA PROPISA		
NOSITELJ NORMATIVNOG POSLA		
VRSTA PROPISA	a) ustav, b) sporazum, c) zakon, d) poslovnik, e) odluka, f) naputak, g) pravilnik, h) drugi opći pravni akt.	
NAZIV PROPISA		
1. Navedite pravni osnov za donošenje propisa.		
2. Da li je prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa u skladu sa strateškim dokumentima, politikama i prioritetima Vijeća ministara i Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, i ako da, navedite s kojim?		
3. U skladu sa člankom 9. Aneksa I. ukratko opišite stanje i problem koji se namjerava riješiti.		
4. Ukoliko imate saznanja da je isti problem postojao u zemljama Europske unije, odnosno susjednim zemljama ukratko navedite na koji način je riješen. Navedite najmanje dvije zemlje Europske unije i dvije susjedne zemlje.		
5. Utvrdite opći cilj u skladu sa člankom 10. Aneksa I. <i>U pravilu opći cilj propisa bi trebao već biti sadržan u srednjoročnom planu institucije BiH, na razini posebnog cilja, te ga je moguće preuzeti za potrebe utvrđivanja općeg cilja propisa.</i>		
6. Navedite u nekoliko točaka ključna pitanja/mjere koje će biti obuhvaćene propisom ili provedene putem nenormativnih aktivnosti i mjera. <i>Ključna pitanja/mjere se trebaju osmisliti s ciljem prevladavanja uzroka problema iz točke 3. ovog obrasca.</i>		
7. Ukratko opišite postupak i rezultate prethodnih konzultacija u skladu sa člankom 6. stavak (5) i po potrebi člankom 20. Aneksa I.		
8. Procjena učinaka ključnih pitanja/mjera iz točke 6. ovog obrasca u fiskalnom, ekonomskom, socijalnom i okolišnom smislu: (DA – značajan ili vrlo značajan učinak ili NE – vjerojatno mali učinak)		
a) Da li jedno ili više ključnih pitanja/mjera iz točke 6. ovog obrasca može ili ne može imati značajan ili vrlo značajan učinak na proračun Bosne i Hercegovine, proračune entiteta, kantona, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i jedinica lokalne samouprave? <i>Ukratko navedite kakvi se fiskalni učinci očekuju.</i>		
b) Da li jedno ili više ključnih pitanja/mjera iz točke 6. ovog obrasca može ili ne može imati značajan ili vrlo značajan ekonomski učinak iz članka 13. Aneksa I.? <i>Ukratko navedite kakvi se ekonomski učinci očekuju.</i>		
c) Da li jedno ili više ključnih pitanja/mjera iz točke 6. ovog obrasca može ili ne može imati značajan ili vrlo značajan socijalni učinak iz članka 14. Aneksa I.? <i>Ukratko navedite kakvi se socijalni učinci očekuju.</i>		
d) Da li jedno ili više ključnih pitanja/mjera iz točke 6. ovog obrasca može ili ne može imati značajan ili vrlo značajan okolišni učinak iz članka 15. ovog Aneksa I? <i>Ukratko navedite kakvi se okolišni učinci očekuju.</i>		

<p>e) Da li će jedno ili više ključnih pitanja/mjera zahtijevati provedbu administrativnih postupaka vezano za interesne strane i sa kojim ciljem i hoće li navedena rješenja dodatno povećati upravne prepreke za poslovanje? <i>Ukratko navedite kakvi se učinci očekuju(npr.: dodjela ovlasti, utvrđivanje prava i/ili obveza posebnim upravnim aktom, provedbu upravnog/inspekcijskog nadzora, pribavljanje posebnih dozvola, rješenja, suglasnosti, povećanje ili uvođenje nove upravne naknade, izmjene upravnog postupka i sl.).</i></p>		
<p>f) Da li će za provedbu jednog ili više ključnih pitanja/mjera iz točke 6. ovog obrasca biti potrebno osnivanje novih ili reorganiziranje postojećih tijela Bosne i Hercegovine ili će biti potrebna suradnja više tijela uprave Bosne i Hercegovine, entiteta, kantona, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i jedinica lokalne samouprave? <i>Ukratko navedite tijela uprave od kojih se očekuje suradnja i po mogućnosti njihove kapacitete za provedbu takve suradnje.</i></p>		
<p>Na temelju prethodne procjene učinaka propisa utvrđeno je da POSTOJI – NE POSTOJI potreba provedbe postupka sveobuhvatne procjene učinaka propisa. <i>Potreba za provedbom sveobuhvatne procjene učinaka propisa postoji kada je barem na jedno od pitanja iz točke 8. ovog obrasca odgovoreno da može imati vrlo značajan učinak ili kada je barem na dva pitanja iz točke 8. ovog obrasca odgovoreno da može imati značajan učinak.</i></p>		

POTPIS RUKOVODITELJA INSTITUCIJE BiH

OBRAZAC broj 2 – IZVJEŠĆE O SVEOBUHVAATNOJ PROCJENI UČINAKA PROPISA

(Naziv nositelja izrade normativnog akta)

Broj: _____

Sarajevo, _____ godine

Ovaj obrazac se koristi za sveobuhvatnu procjenu učinaka propisa. Tekst označen italikom, uključujući i ovu napomenu potrebno je brisati tijekom popune obrasca.

IZVJEŠĆE O SVEOBUHVAATNOJ PROCJENI UČINAKA PROPISA	
NOSITELJ NORMATIVNOG POSLA	
VRSTA PROPISA	a) ustav, b) sporazum, c) zakon, d) poslovnik, e) odluka, f) naputak, g) pravilnik, h) drugi opći pravni akt.
NAZIV PROPISA	
1. PRAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE PROPISA	
<i>Navesti ustavni ili zakonski osnov za donošenje propisa.</i>	
2. ANALIZA STANJA I UTVRĐIVANJE PROBLEMA	
<i>U skladu sa člankom 9. Aneksa I. izvršite analizu stanja i utvrdite problem.</i>	
3. UTVRĐIVANJE CILJEVA	
<i>U skladu sa člankom 10. Aneksa I. izvršite analizu stanja i utvrdite cilj.</i>	
4. UTVRĐIVANJE MOGUĆIH RJEŠENJA	
<i>U skladu sa člankom 11. Aneksa I. utvrdite moguća rješenja za postizanje operativnih ciljeva.</i>	
5. PROCJENA UČINAKA MOGUĆIH RJEŠENJA	
<i>U skladu sa čl. od 12. do 19. Aneksa I. izvršite procjenu fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka mogućih rješenja, kao i procjenu učinaka na održivi razvitak. Prilikom provedbe procjene učinaka mogućih rješenja koristite se obrascima 2a do 2d, kao pomoćnim sredstvom prilikom identifikacije i razmatranja mogućih učinaka.</i>	
6. KONZULTACIJE	
<i>U skladu sa člankom 20. Aneksa I. opišite provedene konzultacije i rezultate istih.</i>	
7. UPOREDNA ANALIZA PREDLOŽENIH RJEŠENJA	
<i>U skladu sa člankom 21. Aneksa I. izvršite uporednu analizu predloženih rješenja.</i>	
8. REZULTATI PROCJENE UČINAKA I PREDLAGANJE NAJPOVOLJNIJIH RJEŠENJA	
<i>U skladu sa člankom 22. Aneksa I. opišite rezultate procjene učinaka i navedite prijedloge najpovoljnijih rješenja za ostvarivanje ciljeva propisa. Popunite i priložite obrasce 2a do 2d Aneksa I.</i>	

9. OKVIR ZA PRAĆENJE, IZVJEŠĆIVANJE I OCJENU								
Opći/Posebni/Operativni cilj:								
Pokazatelji na razini općeg, posebnih, i operativnih ciljeva, te odabranih najpovoljnijih rješenja	Definicija	Jedinica mjere ¹	Disagregacija ²	Izvor i način prikupljanja	Kvaliteta podataka	Polazna vrijednost 2017. (t)	Ciljana vrijednost 2018. (t+1)	Ciljana ³ vrijednost 2019. (t+2)

U skladu sa čl. od 23. do 29. Aneksa I. utvrdite okvir za praćenje, izvješćivanje i ocjenu. Pokazatelji se utvrđuju i predstavljaju u okviru gornje tabele. U ovisnosti od broja ciljeva, po potrebi proširite tabelu..

10. ZAKLJUČAK

U zaključku je potrebno sažeto predstaviti ukupne rezultate provedene procjene učinaka propisa, osvrnuti se na analizu koristi i troškova, te rezultate konzultacija. S tim u vezi, navode se odabrana najpovoljnija rješenja i upućuje u daljnju proceduru razmatranja i donošenja/usvajanja.

POTPIS RUKOVODITELJA INSTITUCIJE BiH

¹ Kako bi pokazatelj bio mjerljiv, potrebno je utvrditi odgovarajuću jedinicu mjere koja može npr. biti broj, postotak i sl.

² Disagregacija pokazatelja je postupak koji se koristi kako bi se bolje razumjeli učinci propisa na različite skupine. Pokazatelji koji se odnose na ljude bi trebali biti razvrstani po spolu. To ne mora istovremeno značiti da su i rodno osjetljivi i obratno, npr. broj porodilja se ne može razvrstati po spolu, ali je rodno osjetljiv pokazatelj. Za institucije BiH ključna je disagregacija po razinama vlasti (entiteti, Brčko distrikt Bosne i Hercegovine), a za same entitete disagregacija po kantonima i općinama u Federaciji Bosne i Hercegovine, odnosno po općinama u Republici Srpskoj. Potrebno je razmotriti mogućnost prikupljanja dodatnih podataka za podkategorije muškaraca i žena koje su u višestruko ranjivom položaju. Npr. za broj nezaposlenih porodilja koje su ostvarile pravo na porodiljnu naknadu, disagregacija može biti na Romkinje, samohrane majke, žene s invaliditetom i sl. Također, npr. za pokazatelj postotak samohranih roditelja koji su kroz socijalne transfere prešli socijalni minimum u Bosni i Hercegovini, disagregacija bi trebala biti po spolu. Ključno je da se i za svaku razinu disagregacije trebaju postaviti ciljne vrijednosti pokazatelja.

³ Ciljane vrijednosti pokazatelja trebaju biti dovoljno ambiciozne da bi se uopće opravdalo ulaganje sredstava, ali s druge strane ne preambiciozne. U određenim slučajevima, ciljne vrijednosti su već utvrđene određenom strategijom Vijeća ministara ili npr. od strane Europske unije.

[illegible]

22 Rashodi i Izdaci proračuna

KOD	NAZIV	TROŠKOVI PROVEDBE U TEKUĆOJ GODINI n+1										TROŠKOVI PROVEDBE U TEKUĆOJ GODINI n+2									
		TROŠKOVI PROVEDBE U TEKUĆOJ GODINI n					TROŠKOVI PROVEDBE U TEKUĆOJ GODINI n+1					TROŠKOVI PROVEDBE U TEKUĆOJ GODINI n+2									
		Proračun a	Namjenski i izvori b	Ostali i izvori c	Ukupno dodatna sredstva d	Planirana sredstva namjenski proračun a + b tekućoj godini n+1	Ukupno dodatna sredstva e	11=4+9+1 g	12	13=11+12 h	14	Namjenski i izvori f	Ostali i izvori i	Ukupno dodatna sredstva j	Planirana sredstva namjenski proračun a + b tekućoj godini n+2	Ukupno dodatna sredstva k	17=14+15+16 l	18	19=17+18 m		
611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
612000	Doprinosi poslodavce a i ostali doprinosi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
613000	Izdaci za materijal, smisli i inventar i usluge	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
614000	Tekuća transferti i drugi tekući rashodi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
615000	Kapitalni transferti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
616000	Izdaci za kamate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
689000	Rashodi od internih transakcija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
821000	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
822000	Izdaci za financijsk u ugovorn a	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
823000	Izdaci za oplatu dugova	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
UKUPNO RASHODI I IZDACI		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			

23 Obrazloženo promjena u prihodu i primicima te rashodima i izdacima

ODJELJAK D: Stanje u oblasti ljudskih potencijala i potencijalne obveze

1. Promjena broja uposlenih

PERIOD	SISTEMATIZOVANO			PLANIRANO PRORAČUNOM			TRENUTAČNO STANJE				POTREBNO		
	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	Postojeće stanje (n)		n+1	n+2	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2
							m	ž					
Rukovodeći službenici i savjetnici													
Službenici i uposlenici													
Vježbenici													
Volonteri													
UKUPNO													
Obrazloženje													

2. Potencijalne obveze za proračun

NAZIV	
Garancije	
Ostalo	

ODJELJAK E: Fiskalne posljedice na druge proračune i razine vlasti

NAZIV	
Proračun Federacije Bosne i Hercegovine, federalni izvanproračunski fondovi i korisnici	
Proračun Republike Srpske, izvanproračunski fondovi i korisnici	
Proračun Brčko distrikta Bosne i Hercegovine	
Proračun kantona, kantonalni izvanproračunski fondovi i korisnici	
Proračun jedinica lokalne samouprave (općine i gradovi)	

ODJELJAK F: Pečat i potpis odgovorne osobe institucije BiH

Mjesto i datum	Pečat	Potpis rukovoditelja nositelja normativnog posla
----------------	-------	--

ODJELJAK G: Mišljenje Ministarstva financija i trezora

--	--	--

Mjesto i datum	Pečat	Potpis ministra financija i trezora
----------------	-------	-------------------------------------

OBRAZAC broj 2a O FISKALNOJ PROCJENI UČINAKA					Obrazac OFP - NE	
ODJELJAK A. Nositelj normativnog posla						
Razdjel	KOD	NAZIV				
ODJELJAK B. Osnovni podaci o propisu						
Vrsta propisa	Ustav	Poslovník		Pravilnik		
	Sporazum	Odluka		Drugi opći pravni akt		
	Zakon	Naputak				
Naziv propisa						
ODJELJAK C. Izjava o nepostojanju dodatnih fiskalnih učinaka na proračun						
ODJELJAK D. Pečat i potpis odgovorne osobe Institucije Bilje						
Mjesto i datum	Pečat	Potpis rukovoditelja nositelja normativnog posla				
ODJELJAK E. Mišljenje Ministarstva financija i trezora						
Mjesto i datum	Pečat	Potpis ministra financija i trezora				

NAPUCI ZA POPUNU OBRAZACA O FISKALNOJ PROCJENI UČINAKA PROPISA

DIO PRVI – UVODNI DIO

- (1) Ovim napucima utvrđuje se način popune obrazaca o fiskalnoj procjeni na obrascima OFP-DA i OFP-NE.
- (2) Napuci za popunu obrazaca o fiskalnoj procjeni su sastavni dio Aneksa I. ovih pravila.
- (3) U skladu sa člankom 12. Aneksa I. ovih pravila, svaki prednacrt, nacrt, odnosno prijedlog propisa iz članka 2. ovih pravila sadrži fiskalnu procjenu iz koje se vidi povećavaju li se ili smanjuju prihodi ili rashodi na proračun.
- (4) U skladu sa člankom 12. stavak (3) Aneksa I. ovih pravila fiskalna procjena daje se na Obrascu 2a: OFP-DA ako propis ima posljedice na proračun institucija BiH, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kantona ili jedinica lokalne samouprave na način da je potrebno osigurati dodatna financijska sredstva.
- (5) U skladu sa člankom 12. stavak (3) Aneksa I. ovih pravila fiskalna procjena daje se na Obrascu 2a: OFP-NE ako propis nema posljedice na proračun institucija BiH, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kantona ili jedinica lokalne samouprave na način da nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva.
- (6) Obrasci o fiskalnoj procjeni dostupni su u elektroničkom obliku na internet stranici Ministarstva financija i trezora u MS Excel formatu.

DIO DRUGI – NAČIN POPUNE OBRAZACA

POGLAVLJE I. - POPUNA OBRASCA OFP-DA

Odjeljak A. Nositelj normativnog posla

U pododjeljku *Razdjel*, unosi se brojevi kod i naziv nositelja normativnog posla u skladu s ustrojstvenom klasifikacijom proračuna.

Odjeljak B. Osnovni podaci o propisu

- (1) Pod *Vrstom propisa* potrebno je, upisom riječi „DA“ odabrati o kojem se propisu radi. Na raspolaganju su slijedeći propisi: ustav, sporazum, zakon, poslovnik, odluka, naputak, pravilnik i drugi opći pravni akt. U pododjeljku *Naziv propisa* unosi se naziv koji će propis imati nakon stupanja na snagu. Pored naziva stavlja se crtica i oznaka statusa propisa koji se dostavlja na mišljenje (na primjer: prednacrt, nacrt ili prijedlog).

Odjeljak C. Fiskalni učinci

Ovaj odjeljak sadrži fiskalnu procjenu posljedica provedbe predloženog propisa na proračun. Prilikom izrade propisa nositelj normativnog posla uzima u obzir sredstva koja su osigurana proračunom koji je donijela Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, a koja su raspoređena po proračunskim klasifikacijama.

1. Prihodi i primici

- (1) Navode se prihodi i primici na koje utječe provedba propisa, slijedeći ekonomsku klasifikaciju i izvore financiranja.
- (2) Povećanje ili smanjenje se u svim stupcima iskazuje brojčano, s tim da se za očekivano smanjenje upisuje predznak „-“ (minus).
- (3) **Prvi, drugi i treći stupac - Očekivane prihode i primitke u tekućoj godini „n“** potrebno je razraditi na izvore financiranja: *Proračun, Namjenski izvori i Ostali izvori*. U ove stupce unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti u tekućoj godini provedbom propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno prihode i primitke koji su već predviđeni u proračunu.
- (4) Ukoliko se radi o potpuno novom propisu kojim se uvodi novi prihod ili primitak, u prvi, drugi i treći stupac upisuje se ukupna procjena očekivanih prihoda ili primitaka u tekućoj godini. Ukoliko se radi o izmjenama i dopunama postojećeg propisa čijom su dosadašnjom provedbom u proračunu već planirani i ostvareni određeni prihodi i primici, a izmjenama i dopunama se povećava ili smanjuje osnovica i/ili broj obveznika plaćanja, u ove stupce se upisuje procjena povećanja ili smanjenja prihoda i primitaka kao rezultat predloženih izmjena i dopuna (bez prihoda i primitaka koji se planiraju ostvariti na temelju postojećeg propisa).
- (5) Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka potrebno je iskazati po ekonomskoj klasifikaciji i po izvorima financiranja.
- (6) Vrste izvora financiranja su: *proračun, namjenski izvori i ostali izvori* koji uključuju vlastite prihode i proračunske pričuve.
- (7) Prihodi koji ulaze u namjenske i ostale izvore raspoloživi su ministarstvima i proračunskim korisnicima u visini njihove uplate, odnosno naplate na račun.
- (8) **Četvrti stupac - Ukupni dodatni prihodi i primici** predstavlja zbroj očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na temelju provedbe propisa u tekućoj godini iz tri izvora financiranja *1. proračun, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u prva tri stupca.
- (9) **Peti stupac - Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu** daje prikaz već planiranih prihoda i primitaka iskazanih u proračunu tekuće godine za provedbu propisa.
- (10) **U šestu stupac - Ukupni prihodi i primici nakon provedbe** unosi se zbroj planiranih povećanja/smanjenja na temelju provedbe propisa, iskazanih u proračunu u tekućoj godini (označenih u petom stupcu), te prihoda i primitaka planiranih u proračunu tekuće godine na temelju provedbe propisa (iskazanih u četvrtom stupcu).
- (11) **U sedmi, osmi i deveti stupac - Očekivani prihodi i primici u tekućoj godini „n+1“ (*Proračun, Namjenski izvori i Ostali izvori*)** unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će nastati u godini „n+1“ provedbom propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno prihode i primitke koji su već predviđeni u proračunu tekuće godine „n“. Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka je i ovdje potrebno razraditi na izvore *1. proračun, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori*. Ako provedbu propisa neće rezultirati povećanjem/smanjenjem prihoda i primitaka u godini „n+1“ u odnosu na plan prihoda i primitaka u proračunu tekuće godine „n“, u ovim stupcima iskazuje se „0“. Ako je očekivano povećanje/smanjenje prihoda i primitaka u godini „n+1“ identično procjeni očekivanog povećanja/smanjenja prihoda u godini „n“, u ovim stupcima iskazuju se isti iznosi kao u prvom, drugom i trećem stupcu.

- (12) **Deseti stupac - Ukupni dodatni prihodi i primici** predstavlja zbroj očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na temelju provedbe propisa u godini „n+1“ iz tri izvora financiranja *1. proračun, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u sedmi, osmi i deveti stupac.
- (13) **Jedanaesti stupac - Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu „n+1“** daje prikaz prihoda i primitaka već planiranih u proračunu godine „n+1“ za provedbu propisa.
- (14) **U dvanaest stupac - Ukupni prihodi i primici nakon provedbe** unosi se zbroj procjene očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na temelju provedbe propisa u godini „n+1“ (iskazanih u jedanaestom stupcu) te prihoda i primitaka već projiciranih u proračunu godine „n+1“ na temelju provedbe propisa (iskazanih u desetom stupcu).
- (15) **U trinaesti, četrnaesti i petnaesti stupac - Očekivani prihodi i primici u tekućoj godini „n+2“** unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će nastati u godini „n+2“ provedbom propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno prihode i primitke koji su već predviđeni u proračunu tekuće godine „n“. Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka je i ovdje potrebno razraditi na izvore *1. proračun, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori*. Ako provedba propisa neće rezultirati povećanjem/smanjenjem prihoda i primitaka u godini „n+2“ u odnosu na plan prihoda i primitaka u proračunu tekuće godine „n“, u ovim stupcima iskazuje se „0“.
- (16) **Šesnaesti stupac - Ukupni dodatni prihodi i primici** predstavlja zbroj očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na temelju provedbe propisa u godini „n+2“ iz tri izvora financiranja *1. proračun, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u trinaesti, četrnaesti i petnaesti stupac.
- (17) **Sedamnaesti stupac - Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu „n+2“** daje prikaz prihoda i primitaka već projiciranih u proračunu godine „n+2“ za provedbu propisa.
- (18) **U osamnaesti stupac - Ukupni prihodi i primici nakon provedbe** unosi se zbroj procjene očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na temelju provedbe propisa u godini „n+2“ (iskazanih u sedamnaestom stupcu) te prihoda i primitaka projiciranih u proračunu godine „n+2“ na temelju provedbe propisa (iskazanih u šesnaestom stupcu).

2. Rashodi i izdaci

- (1) Navode se rashodi i izdaci potrebni za provedbu propisa, slijedeći ekonomsku klasifikaciju i izvore financiranja. Očekivano povećanje/smanjenje se u svim stupcima iskazuje brojčano s tim da se za očekivano smanjenje upisuje predznak „-“ (minus).
- (2) **U prvi, drugi i treći stupac - Troškovi provedbe u tekućoj godini n (Proračun, Namjenski izvori i Ostali izvori)** unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati u tekućoj godini provedbom propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno rashode i izdatke koji su već predviđeni u proračunu. Ukoliko se radi o izmjenama i dopunama postojećeg propisa kada su za provedbu tog postojećeg propisa u proračunu već planirani i izvršeni određeni rashodi i izdaci, u ove se stupce upisuje procjena povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka kao rezultat predloženih izmjena i dopuna (bez rashoda i izdataka koji su posljedica provedbe postojećeg propisa).
- (3) Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka potrebno je iskazati po ekonomskoj klasifikaciji i klasifikaciji po izvorima financiranja.

Procijenjene rashode i izdatke je potrebno u Obrascu 2a OFP-DA povezati s izvorima iz kojih će se financirati, a na raspolaganju su: *1. proračun, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori.*

- (4) **Četvrti stupac - Ukupno dodatna sredstva** predstavlja zbroj očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provedbom propisa u tekućoj godini, a financirat će se iz tri izvora *1. proračun, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori.* Popunjava se automatski unosom podataka u prva tri stupce.
- (5) **Peti stupac - Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini „n“** daje prikaz već planiranih rashoda i izdataka iskazanih u proračunu tekuće godine za potrebe provedbe propisa.
- (6) **U šesti stupac - Ukupna potrebna sredstva za provedbu** unosi se zbroj rashoda i izdataka planiranih u proračunu tekuće godine za provedbu propisa (iskazanih u petom stupcu), te očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provedbom propisa u tekućoj godini, a financirat će se iz tri izvora *1. proračun, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori* (iskazanog u četvrtom stupcu).
- (7) **U sedmi stupac - Preraspodjela** unosi se iznos nedostajućih sredstava i to kao prijedlog za preraspodjelu s drugih stavaka proračuna nositelja normativnog posla, ako sredstva odobrena unutar proračuna za tekuću godinu nisu dostatna za provedbu propisa. Iznos sredstava koji se predlaže da se preraspodijeli unosi se na skupinu računa ekonomske klasifikacije s koje će se preraspodijeliti na novu. Dakle, ako su odobrena sredstva (stupac pet) manja od ukupnog troška provedbe (stupac četiri) u ovoj stupcu je potrebno prikazati može li se i kako osigurati ta ukupna razlika.
- (8) **U osmi, deveti i deseti stupac - Troškovi provedbe u tekućoj godini „n+1“ (Proračun, Namjenski izvori i Ostali izvori)** unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati u godini „n+1“ provedbom propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno rashode i izdatke koji su već predviđeni u proračunu tekuće godine „n“. Ukoliko se radi o potpuno novom propisu koji po prvi put iziskuje određene troškove provedbe, u ove stupce se upisuju ukupni rashodi i izdaci provedbe tog propisa u godini „n+1“. Ukoliko se radi o izmjenama i dopunama postojećeg propisa čijom dosadašnjom provedbom su u proračunu već planirani i izvršeni određeni rashodi i izdaci, u ove stupce se upisuje procjena povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka kao rezultat predloženih izmjena i dopuna koji će nastati u godini „n+1“ provedbom propisa (bez rashoda i izdataka koji su posljedica provedbe postojećeg propisa). Isti je pristup i u slučaju kada se donosi novi propis.
- (9) Ako provedba propisa neće rezultirati povećanjem/smanjenjem rashoda i izdataka u godini „n+1“ u odnosu na plan rashoda i izdataka u proračunu tekuće godine „n“, u ovim stupcima iskazuje se „0“. Ako je očekivano povećanje/smanjenje rashoda i izdataka u godini „n+1“ identično procjeni očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka u godini „n“, u ovim stupcima iskazuju se isti iznosi kao što su iskazani u prvom, drugom i trećem stupcu.
- (10) Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka u godini „n+1“ potrebno je iskazati po ekonomskoj klasifikaciji i klasifikaciji po izvorima financiranja.
- (11) **Jedanaesti stupac - Ukupno dodatna sredstva** predstavlja zbroj očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provedbom propisa u godini „n+1“, a financirat će se iz tri izvora *1. proračun, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori.* Popunjava se automatski unosom podataka u osmi, deveti i deseti stupac.

- (12) **Dvanaesti stupac - Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini „n+1“** daje prikaz rashoda i izdataka već unaprijed planiranih u proračunu godine „n+1“ za provedbu propisa.
- (13) **U trinaesti stupac - Ukupna potrebna sredstva za provedbu** unosi se zbroj rashoda i izdataka projiciranih u proračunu za godinu „n+1“ na temelju provedbe propisa (iskazanih u dvanaestom stupcu) te očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provedbom propisa u godini „n+1“, a financirat će se iz tri izvora *1. proračun, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori* (iskazanog u jedanaestoj stupcu).
- (14) **U četrnaesti, petnaesti i šesnaesti stupac - Troškovi provedbe u tekućoj godini n+2 (Proračun, Namjenski izvori i Ostali izvori)** unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati u godini „n+2“ provedbom propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno rashode i izdatke koji su već predviđeni u proračunu tekuće godine „n“. Primjenjuje se isti pristup kao i za popunu dijela obrasca koji se odnosi na godinu „n+1“, s tim da se procjenjuju rashodi i izdaci za godinu „n+2“.
- (15) **Sedamnaesti stupac - Ukupno dodatna sredstva** predstavlja zbroj očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provedbom propisa u godini „n+2“, a financirat će se iz tri izvora *1. proračun, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u stupce četrnaest, petnaest i šesnaest.
- (16) **Osamnaesti stupac - Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini „n+2“** daje prikaz rashoda i izdataka već planiranih u proračunu za godinu „n+2“ za provedbu propisa. Primjenjuje se isti pristup kao i za popunu dijela obrasca koji se odnosi na godinu „n+1“, s tim da se procjenjuju rashodi i izdaci za godinu „n+2“.
- (17) **U devetnaesti stupac - Ukupna potrebna sredstva za provedbu** unosi se zbroj rashoda i izdataka projiciranih u proračunu za godinu „n+2“ na temelju provedbe propisa (iskazanih u osamnaestom stupcu) te očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provedbom propisa u godini „n+2“, a financirat će se iz tri izvora *1. proračun, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori* (iskazanog u sedamnaestoj stupcu).

3. Obrazloženje promjena u prihodima i primicima i rashodima i izdacima

- (1) Navodi se obrazloženje prethodno kvantificiranih promjena. Za iznose sredstava po pojedinim skupinama računa ekonomske klasifikacije potrebno je objasniti u koju će se svrhu utrošiti (za rashode i izdatke), odnosno uslijed čega će nastati (za prihode i primitke).
- (2) U ovom dijelu daje se i prikaz pretpostavki i ulaznih podataka korištenih za ukupnu procjenu prihoda i primitaka, a osobito rashoda i izdataka provedbe propisa. To su elementi poput promjene broja uposlenih, broja korisnika novčane naknade/subvencije/transfera ili iznosa iste, IT usluga, zakupa poslovnog prostora, prijevoznih sredstava, naknada za rad članovima povjerenstava, vijeća, posljedice na ravnopravnost spolova i postizanje ciljeva u toj oblasti i slično.

Odjeljak D. Stanje u oblasti ljudskih potencijala i potencijalne obveze

1. Promjene u broju uposlenih

- (1) U ovom dijelu Obrasca 2a OFP-DA daje se detaljan prikaz promjene broja slijedećih kategorija uposlenih: rukovodeći i ostali državni službenici, savjetnici, uposlenici, vještbenici i volonteri, kao rezultata provedbe propisa.
- (2) Navedene kategorije uposlenih brojčano su prikazane po slijedećim razdobljima planiranja i to za:
 - a) sistematizirana radna mjesta,
 - b) radna mjesta planirana proračunom,
 - c) trenutno popunjena radna mjesta i
 - d) potrebna radna mjesta.
- (3) U stupcima koje označavaju postojeće stanje upisuje se postojeći broj sistematiziranih, planiranih proračunom, trenutno uposlenih i potrebnih uposlenih.
- (4) U stupce koje označavaju „n+1“ i „n+2“ upisuje se očekivano povećanje/smanjenje broja sistematiziranih, planiranih proračunom, trenutno uposlenih i potrebnih uposlenih.
- (5) U dijelu **Obrazloženja promjena u broju uposlenih** objašnjavaju se razlozi povećanja ili smanjenja broja uposlenih, a osobito ako u odnosu na postojeće stanje dolazi do povećanja ili smanjenja broja uposlenih u godini „n+1“ ili „n+2“.

2. Potencijalne obveze za proračun

Ispunjava se ukoliko zbog provedbe propisa postoji mogućnost nastanka obveze za proračun. Potencijalne obveze podijeljene su na Garancije i Ostalo (akreditivi, kreditne linije, dugovanja na temelju odštetnih zahtjeva i neriješenih sporova po sklopljenim ugovorima).

Odjeljak E. Fiskalne posljedice na druge proračune i razine vlasti

Ako provedba propisa ima fiskalne posljedice na druge proračunske i izvanproračunske korisnike i izvanproračunske fondove na istoj ili drugoj razini vlasti, nositelj normativnog posla ih je dužan procijeniti i opisati.

Odjeljak F. Pečat i potpis odgovorne osobe institucije BiH

Izjavu potpisuje rukovoditelj institucije BiH, koji svojim potpisom jamči vjerodostojnost procjene. Izjava se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja.

Odjeljak G. Mišljenje Ministarstva financija i trezora

Mišljenje Ministarstva financija i trezora na Obrazac 2a OFP-DA potpisuje ministar financija i trezora. Mišljenje se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja.

POGLAVLJE II - POPUNA OBRASCA 2a OFP-NE

Odjeljak A. Nositelj normativnog posla

U polje *Razdjel/glava* unosi se brojevi kod i naziv nositelja normativnog posla u skladu sa ustrojstvenom klasifikacijom proračuna.

Odjeljak B. Osnovni podaci o propisu

- (1) Pod *Vrstom propisa* potrebno je, upisom riječi „DA“ odabrati o kojem se propisu radi. Na raspolaganju su slijedeći propisi: ustav, sporazum, zakon, poslovnik, odluka, naputak, pravilnik i drugi opći pravni akt.
- (2) U pododjeljku *Naziv propisa* unosi se naziv koji će propis imati nakon stupanja na snagu. Pored naziva stavlja se crtica i oznaka statusa propisa koji se dostavlja na mišljenje (na primjer: prednacrt, nacrt ili prijedlog).

Odjeljak C. Izjava o nepostojanju dodatnih fiskalnih učinaka na proračun

Ako propis nema nikakvu fiskalnu posljedicu na proračun, kao niti na druge proračune i razine vlasti, izvanproračunske korisnike i fondove, nositelj normativnog posla u ovom dijelu Obrasca 2a OFP-NE jasno i nedvosmisleno navodi da prihvatanje, odnosno provedba propisa nema i neće rezultirati fiskalnim učincima. *Isključivo nomotehničke izmjene i dopune postojećeg propisa primjer su propisa koji ne stvara fiskalne posljedice na proračun(e).*

Odjeljak D. Pečat i potpis odgovorne osobe institucije BiH

Obrazac 2a OFP-NE potpisuje rukovoditelj institucije BiH koji svojim potpisom jamči vjerodostojnost procjene. Obrazac se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja.

Odjeljak E. Mišljenje Ministarstva financija i trezora

Mišljenje Ministarstva financija i trezora na Obrazac 2a OFP-NE potpisuje ministar financija i trezora. Mišljenje se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja.

OBRAZAC broj 2b O PROCJENI EKONOMSKIH UČINAKA					Obrazac 2b	
Nositelj normativnog posla						
Osnovni podaci o propisu						
Vrsta propisa	Ustav		Poslovnik		Pravilnik	
	Sporazum		Odluka		Drugi opći pravni akt	
	Zakon		Naputak			
Naziv propisa						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliko je učinak istog/stih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Zastajali (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - uključujući opseg i prirodu ovog učinka
Učinak propisa na pojedina gospodarsku oblast ili sektor	Da li će propis imati učinak na povećanje ili smanjenje uposlenih u gospodarskim subjektima, osobito malim i srednjim poduzećima?						
	Da li će propis imati učinak u pogledu zahtjeva za investicije, dodatnih troškova prilagodavanja, poštivanja propisa ili transakcijskih poslovnih troškova?						
	Da li će propis imati učinak na operativne troškove i poslovanje gospodarskih subjekata?						
	Da li će propis imati učinak u pogledu nametanja novih administrativnih zahtjeva i/ili novih administrativnih troškova za gospodarske subjekte?						
	Da li će se propisom uvesti strožija pravila u vođenju određenih vrsta poslova? Da li će izravno uzrokovati zatvaranje određenih poslovnih subjekata?						
	Da li će propis imati učinak na stvaranje novih javnih ovlasti?						
	Da li će propis imati učinak na imovinska prava (npr. zemljište, pokretna imovina, materijalna i nematerijalna imovina)?						
	Da li će imati učinak na pristup financiranju (npr. na pristup gospodarskih subjekata kreditima, osobito malih i srednjih poduzeća i sl.)?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliko je učinak istog/bitnih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak prethodne pozitivna (+) ili negativna (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - uključujući opseg i prirodu ovog učinka
Učinak propisa na gospodarstvo u cjelini	Da li će propis imati učinak na konkurentnost gospodarstva i priljev investicija?						
	Da li propis stimulira protok investicija (uključujući preraspodjelu ekonomskih investicija)?						
	Da li će propis imati učinak na gospodarski rast?						
	Da li će propis imati učinak na održivost okoliša?						
	Da li će propis doprinijeti postizanju ciljeva društvenog razvika?						
	Da li će propis imati regionalni učinak u smislu stvaranja ili zatvaranja radnih mjesta i učinak na posebne sektore?						
	Da li će propis imati učinak na makroekonomsko okruženje?						
	Da li će propis imati učinak na tržišnu konkurentnost i pravilno funkcioniranje tržišta?						
	Da li propis stimulira ili negativno utječe na istraživanje i razvitak?						
	Da li propis utječe na uvođenje i primjenu novih proizvodnih metoda, tehnologija ili proizvoda?						
	Da li propis utječe na intelektualna imovinska vlasništva (patenti, trademarks, copyrights, ostala know-how prava)?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite rješenje/a i koliko je učinak istog/teših s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Učinak propisa na gospodarstvo u cjelini	Da li se propisom promovira ili ograničava akademsko ili industrijsko istraživanje?						
	Da li će propis utjecati na potrošačke cijene?						
	Da li propis utječe na kvalitet i raspoloživost dobara/usluga i mogućnost njihovog izbora od strane potrošača?						
	Da li propis utječe na informiranost i zaštitu potrošača?						
	Da li će propis imati značajnih učinaka na financijsku poziciju pojedinaca/domaćinstava, kako u kratkoročnom, tako i u dugoročnom razdoblju?						
	Da li propis ima učinak na ekonomsku zaštitu obitelji i djece?						
	Navedite i druge ekonomske učinke koje smatrate značajnim						
Izjava o nepostojanju značajnih ekonomskih učinaka <i>(Ukoliko nositelj normativnog posla kroz provedenu sveobuhvatnu procjenu ekonomskih učinaka utvrdi da odabrano najpovoljnije rješenje nema značajnih ekonomskih učinaka, u nastavku daje takvu izjavu, koju potpisuje rukovoditelj institucije BiH, te svojim potpisom jamči vjerodostojnost dane izjave. Izjava se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja)</i>							
Pečat i potpis odgovorne osobe institucije BiH							
Mjesto i datum			Pečat			Potpis rukovoditelja nositelja normativnog posla	
Mišljenje Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa							
Mjesto i datum			Pečat			Potpis ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa	

OBRAZAC broj 2c O PROCJENI SOCIJALNIH UČINAKA					
Obrazac 2c					
[Nositelj normalnog posla]					
[Osnovni podaci o propisu]					
Vrsta propisa	Ustav		Poslovnik	Pravilnik	
	Sporazum		Odluka	Drugi opći pravni akt	
	Zakon		Naputak		
Naziv propisa					

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koji li je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak prethodno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako se postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - začinak o opsegu i prirodi ovog učinka
Uposlenost i tržište rada	Da li propis utječe na stvaranje novih radnih mjesta?						
	Da li propis izravno utječe na gubitak radnih mjesta?						
	Da li propis ima posebnih negativnih učinaka na određene profesije, skupine radnika ili na samozaposlene osobe?						
	Da li propis utječe na potražnju za radnom snagom?						
	Da li propis utječe na funkcioniranje tržišta rada?						
	Da li propis utječe na kvalitet rada?						
Norme i prava vezana uz kvalitetu radnog mjesta	Da li propis utječe na pristup radnika ili onih koji traže posao programima stručnog ili kontinuiranog obučavanja?						
	Da li propis izravno ili neizravno utječe na postojeća prava i obveze radnika, osobito u odnosu na informacije i konzultacije koje su im na raspolaganju i u pogledu zaštite protiv otpuštanja?						
	Da li propis utječe na zdravlje, sigurnost i dignitet radnika?						
	Da li propis utječe na zaštitu mladih ljudi i žena na poslu?						
	Da li propis izravno ili neizravno utječe na postojeća prava i obveze radnika?						
	Da li propis potpomaže ili ograničava restrukturiranje, adaptaciju na promjene i uporabu tehnoloških inovacija na radnom mjestu?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/rješenje/a i koliko je učinak istog/istih s obzirom na pitanje: Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Veći značajni (3)	Da li je učinak pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Socijalna uključenost i zaštita osobito ranjivih društvenih skupina ili pojedinaca	Da li propis utječe na pristup tržištu rada ili na tranziciju u ili iz tržišta rada?						
	Da li propis izravno ili neizravno vodi do veće nejednakosti ili jednakosti?						
	Da li propis utječe na jednak pristup uslugama ili dobrima?						
	Da li propis omogućuje bolju informiranost javnosti o određenom pitanju?						
	Da li propis utječe više na posebne skupine ljudi, poduzeća, lokalitete, najranjivije kategorije, najizloženije riziku siromaštva u odnosu na ostale skupine?						
	Da li propis osobito utječe na strance, djecu, žene, osobe sa invaliditetom, neuposlene, starije osobe, političke organizacije, crkve, religijske i građanske organizacije ili na etničke, jezičke i vjerske manjine, tražitelje azila?						
Jednakost u tretmanu i mogućnostima, zabrana diskriminacije	Da li propis utječe na jednak tretman i na jednake mogućnosti za sve?						
	Da li propis utječe na jednakost spolova?						
	Da li propis utječe na stvaranje različitog tretmana skupine ljudi ili pojedinaca izravno na temelju pola, rase, boje kože, etničkog ili društvenog podrijetla, genetskih karakteristika, jezika, religije ili vjerovanja, političkog ili bilo kojeg drugog stajališta, pripadnosti nacionalnoj manjini, godina starosti ili seksualne orijentacije? Da li predložena mjera dovodi do neizravne diskriminacije?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnija/rješenja i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Privatnost i obiteljski život	Da li propis utječe na privatnost pojedinaca (uključujući i privatnost njihovih domova i komunikacije) ili na njihovo pravo na slobodu kretanja?						
	Da li propis utječe na obiteljski život ili na zakonsku, ekonomsku i društvenu zaštitu obitelji?						
	Da li propis iziskuje da se obrade osobni podaci ili da li utječe na prava određenog pojedinca da ima pristup osobnim podacima?						
Zaštita ili izloženost osobnih podataka pojedinca	Da li propis utječe na samostalnost društvenih partnera u područjima u kojima su kompetentni? Da li, na primjer, utječe na pravo kolektivnog pregovaranja na bilo kom razini ili na pravo da se poduzmu kolektivne mjere?						
Upravljanje, participacija, dobra administracija, pristup pravdi, mediji i etika	Da li provedba propisa utječe na tijela uprave ili javne institucije, na primjer, u odnosu na njihove nadležnosti?						
	Da li će propis utjecati na prava i odnose pojedinaca u odnosu na javnu upravu?						
	Da li propis utječe na pristup pravdi pojedinca?						
	Da li propis omogućuje bolju informiranost javnosti o određenom pitanju? Da li utječe na pristup javnosti informacijama?						
	Da li propis utječe na medije, na medijski pluralizam i na slobodu izražavanja?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Veliki značajni (3)	Da li je učinak prethodno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako se postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Javno zdravlje i sigurnost	Da li propis pokreće pitanja bioetike (kloniranje, uporaba dijelova tijela ili tijela za financijsku dobit, genetičko istraživanje ili testiranje i sl.)?						
	Da li propis utječe na zdravlje i sigurnost pojedinaca ili stanovništva, uključujući pitanja trajanja životnog vijeka, mortaliteta, morbiteta kroz učinak na socio-ekonomsko okruženje (npr. radno okruženje, dohodak, obrazovanje, zanimanje, ishrana i sl.)?						
	Da li propis povećava ili smanjuje mogućnost bioterorizma?						
	Da li propis povećava ili smanjuje mogućnost pojave zdravstvenih rizika uslijed supstanci koje su štetne za prirodni okoliš?						
	Da li propis utječe na zdravlje zbog promjene u količini buke ili kvaliteta zraka, vode ili tla u naseljenim područjima?						
	Da li propis ima učinaka na zdravlje zbog promjene u uporabi energije i/ili uklanjanju otpada?						
	Da li propis utječe na čimbenike kvaliteta življenja, poput uporabe duhana, alkohola ili fizičke aktivnosti?						
	Da li propis ima poseban zdravstveni učinak na određene rizične skupine (određene starošću, spolom, invalidnosti, pripadnosti određenoj društvenoj skupini, mobilnosti, regiji i sl.)?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/srjeđenije/a i koliko je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak prethodno pozitiviran (+) ili negativiran (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Pristup i učinak na socijalnu zaštitu, zdravstvene i obrazovne sisteme	Da li propis ima učinaka na ove usluge u smislu njihovog kvaliteta i pristupa?						
	Da li propis ima učinaka na obrazovanje i mobilnost radnika (zdravlje, obrazovanje i sl.)?						
	Da li propis ima učinak na pristup pojedinaца privatnom ili javnom obrazovanju ili stručnom i kontinuiranom obrazovanju?						
	Da li propis ima učinaka na financiranje ili organizaciju ili pristup socijalnim, zdravstvenim i obrazovnim sustavima (uključujući stručno obrazovanje)?						
	Da li propis utječe na slobodu sveučilišta, akademsku slobodu?						
Javna sigurnost i kriminal	Da li propis utječe na sigurnost, kriminal ili terorizam?						
	Da li propis utječe na mogućnost otkrivanja ili dobivanja koristi od kriminalnog djelovanja?						
	Da li će propis uzrokovati povećanje kaznenih djela?						
	Da li propis utječe na kapacitete tijela za provedbu zakona (policijskih, tužiteljskih i sl.)?						
	Da li propis ima učinak na balans između sigurnosnih interesa i prava osumnjičenika?						
	Da li propis utječe na prava žrtava ili svjedoka?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/stih s obzirom na pitanje? Vjerojatne mali (1), Značajni (2) i Veliki značajni (3)	Da li je učinak pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Korupcija i sukob interesa	Da li propis omogućuje zlouporabu moći povjerene javnom službeniku ili osobi na političkom položaju na državnoj, entitetskoj, kantonalnoj razini, razini Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, gradskoj ili općinskoj razini, koja može dovesti do privatne koristi?						
	Da li propis sprječava izravno ili neizravno zahtijevanje, nudičenje, davanje ili prihvatanje mita ili neke druge nedopuštene prednosti ili njezinu mogućnost, kojima se narušava odgovarajuće obavljanje bilo kakve dužnosti ili ponašanja očekivanih od primatelja mita?						
	Da li propis sprječava situacije u kojima izabrani dužnosnici, nositelji izvršnih dužnosti i savjetnici mogu imati privatni interes koji utječe ili može utjecati na zakonitost, otvorenost, objektivnost i nepristrasnost u obavljanju javne dužnosti?						
	Da li propis omogućuje izabranim dužnosnicima, nositeljima izvršnih dužnosti i savjetnicima u obavljanju javnih dužnosti, kao i državnim službenicima i uposlenicima u obavljanju njihovih poslova zakonito, efikasno, nepristrasno i časno postupanje, uz pridržavanje načela odgovornosti, poštenja, savjesnosti, otvorenosti i vjerodostojnosti?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/rješavajuće i koliko je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajan (2) i Vrlo značajan (3)	Da li je učinak pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Obrana	Da li propis utječe na obrambeni sustav Bosne i Hercegovine, zaštitu suvereniteta, teritorijalnog integriteta, političke neovisnosti i međunarodnog subjektiviteta Bosne i Hercegovine, kao i na pružanje pomoći civilnim vlastima?						
Kultura	Da li propis doprinosi očuvanju kulturnog naslijeđa i očuvanju i unaprjeđenju kulturne raznolikosti?						
	Da li propis doprinosi očuvanju i unaprjeđenju kulturne produkcije (npr. izdavaštvo i knjižarstvo, glazba i diskografija, filmska industrija, likovna umjetnost, tisak i audiovizuelni medijski sustav, kazalište, itd.)?						
	Da li propis utječe na položaj umjetnika?						
	Da li propis utječe na podizanje opće razine kulturne kreativnosti (inteligibilnosti) u zajednici?						
Drugi socijalni učinci	Navedite i druge socijalne učinke koje smatrate značajnim						
Izjava o nepostojanju značajnih socijalnih učinaka <i>(Ukoliko nositelj normativnog posla kroz provedenu sveobuhvatnu procjenu socijalnih učinaka utvrdi da odabrano najpovoljnije rješenje nema značajnih socijalnih učinaka, u nastavku daje takvu izjavu, koju potpisuje rukovoditelj institucije BiH, te svojim potpisom jamči vjerodostojnost dane izjave. Izjava se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja)</i>							
Pečat i potpis odgovorne osobe Institucije BiH							
Mjesto i datum			Pečat		Potpis rukovoditelja nositelja normativnog posla		
Mišljenje nadležnog kontrolnog tijela							
Mjesto i datum			Pečat		Potpis rukovoditelja nadležnog kontrolnog tijela		

OBRAZAC broj 2d O PROCJENI OKOLIŠNIH UČINAKA	
Obrazac 2d	
Nositelj normativnog posla	

Osnovni podaci o propisu		Ustav	Poslovnik	Pravilnik			
Vrsta propisa		Sporazum	Odluka	Drugi opći pravni akt			
		Zakon	Naputak				
Naziv propisa							
Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a riječenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativni/ ili kvantitativni)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Klima	Da li propis doprinosi stabilizaciji koncentracije stakleničkih plinova u atmosferi do razine koja bi spriječila opasne antropogene učinke na klimatski sustav?						
	Da li propis utječe na emisiju supstanci koje utječu na ozon (CFC, HCFC i sl.) i na stakleničke plinove (karbon-dioksid, metan i sl.) u atmosferu?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliko je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koju je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Kvalitet zraka	Da li propis ima učinaka na emisiju štetnih zagađivača zraka (acidifirajućih, eutrofirajućih i/ili fotokemijskih) koji mogu utjecati na zdravlje ljudi, oštetiti usjeve ili zgrade ili dovesti do negativnih učinaka na okoliš (zagađeno zemljište ili rijeke i sl.)?						
	Da li propis utječe na povećanje ili smanjenje potražnje za prijevozom (putničkim ili teretnim)?						
	Da li propis utječe na povećanje ili smanjenje emisije plinova od vozila?						
	Da li propis povećava ili smanjuje kvalitet ili količinu svježe ili podzemnih voda?						
Kvalitet vode, mora i vodnih potencijala	Da li propis povećava ili smanjuje kvalitet voda u obalnim i morskim predjelima (npr. puštanjem kanalizacije, nafte, teških metala i drugih zagađivača)?						
	Da li propis utječe na resurse pitke vode?						
	Da li propis doprinosi smanjenju onečišćenja ili opterećenja u riječnom, morskom i obalnom okolišu radi osiguranja od negativnih učinaka ili rizika za ljudsko zdravlje i/ili zdravlje ekoloških sustava i/ili korištenje rijeka, mora i obale?						
	Da li propis doprinosi očuvanju, unaprjeđenju i ponovnoj uspostavi ravnoteže između ljudskih aktivnosti i prirodnih potencijala u rijekama, moru i na obalama?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljniju/rješenja i koliki je učinak istog/stih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opasnosti i prirodi ovog učinka
Kvalitet zemljišta i potencijala	Da li propis utječe na acidifikaciju, zagađenje ili slanost zemljišta i stopu erozije zemljišta?						
	Da li propis utječe na gubitak raspoloživog zemljišta (npr. izgradnjom objekata) ili povećava količinu upotrebljivog zemljišta (npr. dekontaminacijom zemljišta)?						
Obnovljivi ili neobnovljivi izvori energije	Da li propis utječe na korištenje obnovljivih izvora (svježe vode, ribe) brže nego što se oni mogu regenerirati?						
	Da li propis smanjuje ili povećava korištenje neobnovljivih izvora (podzemne vode, minerali i sl.)?						
	Da li propis povećava ili smanjuje utrošak energije i proizvodnju topline?						
	Da li propis utječe na smanjenje broja vrsta u biljnom i životinjskom svijetu?						
Bioraznolikost (zaštita biljnog i životinjskog svijeta) i pejzažna raznolikost	Da li propis utječe na zaštićene ili ugrožene vrste ili na njihova staništa u ekološki osjetljivim područjima?						
	Da li propis dijeli prirodna staništa na mala područja ili utječe na migracijske puteve, ekološke koridore ili međuzone?						
	Da li propis utječe na promjenu izgleda prirodnog staništa?						
	Da li propis utječe na to da se prvi put počnu uporabljavati staništa koja prethodno nisu bila u uporabi?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnija/rješenja i koliko je učinak iznagodnih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0)	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Sao sam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opasnosti i prirodi ovog učinka
Uporaba zemljišta	Da li propis utječe na zemljište koje je identificirano kao osjetljivo iz ekoloških razloga?						
	Da li propis dovodi do promjena u načinu korištenja zemljišta (na primjer, u promjeni podjele između ruralnog i urbanog zemljišta ili promjene u vrsti poljoprivrednog zemljišta)?						
Upravljanje otpadom	Da li propis utječe na stvaranje otpada (čvrstog, urbanog, poljoprivrednog, industrijskog, rudarskog, radioaktivnog ili toksičnog) ili kako se otpad tretira, otklanja ili reciklira?						
Omjer ili vjerojatnoća rizika za okoliš	Da li propis utječe na vjerojatnoću nastanka ili na sprječavanje slučajeva požara, eksplozija, kvarova, nesreća ili slučajnih emisija?						
	Da li propis utječe na rizik neovlaštene ili nenamjerne diseminacije stranih ili genetički modificiranih organizama?						
	Da li propis povećava ili smanjuje vjerojatnoću nastanka prirodnih katastrofa?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/stih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Učinak aktivnosti gospodarskih subjekata na okoliš	Da li propis utječe na input prirodnih potencijala po količini izlaznog proizvoda?						
	Da li će utjecati na to da proizvodnja zahtijeva više ili manje utroška energije?						
	Da li propis utječe na pojeftinjenje ili poskupljenje ekološki povoljnih ili nepovoljnih proizvoda ili usluga kroz promjene u propisima koji se tiču poreza, certifikacije, proizvodnje, dizajna, nabave i sl.?						
	Da li propis promovira ili ograničava ekološki povoljne ili nepovoljne proizvode i usluge kroz izmjene propisa koji se tiču kapitalnih investicija, zajmova, osiguranja i sl.?						
	Da li će primjenom propisa poduzeća postati veći ili manji zagadivači promjenom načina na koji će funkcionirati?						
Zdravlje životinja i biljaka i sigurnost hrane	Da li propis ima učinak na zdravlje životinja i biljaka?						
	Da li propis utječe na dobrobit životinja (npr. human tretman životinja)?						
	Da li propis ima učinak na sigurnost hrane (ljudi i životinja)?						
Drugi okolišni učinci	Navedite i druge okolišne učinke koje smatrate značajnim						

Izjava o neposrednoj zaštiti javnih ekoloških učinaka		
<i>(Ukoliko nositelj normativnog posla kroz provedenu sveobuhvatnu procjenu ekoloških učinaka uvrđi da odabrano najpovoljnije rješenje nema značajnijih ekoloških učinaka, u nastavku daje takvu izjavu, koju potpisuje rukovoditelj institucije BiH, te svojim potpisom jamči vjerodostojnost dane izjave. Izjava se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja)</i>		
Pečat i potpis odgovorne osobe institucije BiH		
Mjesto i datum	Pečat	Potpis rukovoditelja nositelja normativnog posla
Mišljenje Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa		
Mjesto i datum	Pečat	Potpis ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa

OBRAZAC broj 3 – MIŠLJENJE O PROCEDURALNIM ASPEKTIMA SVEOBUHVAATNE PROCJENE UČINAKA PROPISA

Bosna i Hercegovina
VIJEĆE MINISTARA
Generalno tajništvo

Broj: _____
Sarajevo, _____ godine

KONTROLNA LISTA ZA IZVRŠENU SVEOBUHVAATNU PROCJENU UČINAKA PROPISA (pravni i proceduralni aspekti)			
Nositelj normativnog posla:			
Naziv propisa:			
Ime i prezime, kontakt podaci osobe koja je vršila izradu propisa:			
Datum:			
Broj: _____ Elementi provjere _____			
Osnovni elementi			
1.	Izrađena sveobuhvatna procjena učinaka propisa i uključuje sve potrebne dijelove		
2.	Naziv propisa je naveden i razumljiv		
3.	Naziv nositelja normativnog posla, datum i kontakti su navedeni		
4.	Izvršena je analiza stanja i utvrđen je problem		
5.	Utvrđeni su ciljevi (opći, posebni i operativni)		
Utvrđivanje procjena učinaka, poređenje i odabir najpovoljnijeg rješenja			
8.	Utvrđena su moguća rješenja		
9.	Postoje tri moguća rješenja za svaki operativni cilj		
10.	Izvršena je procjena učinaka mogućih rješenja u:		
	a) fiskalnom pogledu		
	b) ekonomskom pogledu		
	c) socijalnom pogledu		
	d) okolišnom pogledu		
11.	Izvršena je procjena rizika, neizvjesnosti i prepreka mogućih rješenja		
12.	Izvršeno je međusobno poređenje mogućih rješenja		
13.	Izvršen je odabir najpovoljnijeg rješenja		
14.	Utvrđen je okvir za praćenje, izvješćivanje i ocjenu		
15.	Utvrđeni su pokazatelji uspješnosti provedbe ciljeva		
16.	Postoje dokazi i činjenice koji podržavaju provedenu sveobuhvatnu procjenu učinaka		
Konzultacije			
17.	Zahtjevi za provedbu konzultacija su ispoštovani u potpunosti		
18.	Uključen je sažetak o načinu i vremenu održavanja konzultacija		
19.	Predstavljen jasan pregled konzultacija i postupka nakon konzultacija		
20.	Predstavljen jasan i sažet pregled primjedbi i prijedloga iz konzultacija		
21.	Predstavljeno koje primjedbe i prijedlozi su uvaženi, a koji nisu		
U slučaju odgovora NE, navedite broj pitanja i sažeto objasnite			
(Dodati potreban broj redova u skladu sa brojem odgovora NE)			

GENERALNI TAJNIK

Vijeća ministara

OBRAZLOŽENJE

IZMJENA I DOPUNA JEDINSTVENIH PRAVILA ZA IZRADU PRAVNIH PROPISA U INSTITUCIJAMA BOSNE I HERCEGOVINE

I. - PRAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE

Pravni osnov za donošenje izmjena i dopuna ovih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama BiH je isti kao i za njihovo donošenje i sadržan je u članku IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, kojim je propisano da je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine nadležna „...za izvršavanje odgovornosti Skupštine po ovome Ustavu“.

II. – NAČELA NA KOJIMA JE UTEMELJEN PROPIS

Temeljna načela koja su poštivana prilikom izrade izmjena i dopuna ovih pravila, Aneksa I. i obrazaca su: 1) usmjerenost, 2) srazmjernost, 3) odgovornost, 4) transparentnost, 5) objektivnost, 6) usklađenost, 7) fiskalna održivost i 8) sveobuhvatan pristup.

U skladu sa Zakonom o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini, u radu Radne skupine posebna pažnja je posvećena integriranju ravnopravnosti spolova u proces izrade i sadržaj prethodno izrađene analize, izmjena i dopuna ovih pravila, Aneksa I. i obrazaca. Cilj je osnažiti poštivanje načela ravnopravnosti spolova kod procjene učinaka i izrade propisa.

III. - RAZLOZI ZA DONOŠENJE I OBJAŠNJENJE ODABRANE POLITIKE

Jedan od prioriteta Strategije reforme javne uprave je razvijanje općih upravnih kapaciteta u Bosni i Hercegovini, kao i kapaciteta za donošenje politika/propisa i koordinaciju.⁴

Sa ciljem unaprjeđenja kapaciteta odlučivanja i koordinacije pri izradi i donošenju politika/propisa planirano je usvajanje ili usklađivanje pravila u cilju osiguravanja utemeljenosti izrade zakonskih propisa u Bosni i Hercegovini na zajedničkim standardima, njegove usklađenosti s *Acquis-em*, te praksom u državama članicama Europske unije (EU)⁵ U Revidiranom akcijskom planu 1 Strategije reforme javne uprave (RAP 1), u dijelu 1., pod 2. Izrada politika, koordinacija i bolja regulativa, među ostalim, definiran je i cilj 2.6. uspostava efikasnog sustava za procjenu učinaka politika/propisa na razini Bosne i Hercegovine, uz provedbu slijedećih aktivnosti: 1) izraditi analizu dosadašnjih inicijativa na uvođenju procjene učinaka u Bosni i Hercegovini uz ocjenu njihovog kvaliteta, korištenih metodologija i njihovih učinaka i 2) izraditi i usvojiti metodologiju procjene učinaka, osobito u pogledu mogućih proračunskih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih troškova i koristi, raspodjele troškova i koristi za stanovništvo i njegove podskupine, mogućih problema u vezi sa provedbom, prihvatanjem i poštivanjem propisa/politike, mogućih nedostataka, proturječnosti, nejasnoća i propusta u propisu/politici i slično.

Za provedbu ovih aktivnosti zaduženi su Generalno tajništvo Vijeća ministara i Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine.

Programom rada Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine za 2016. godinu, u okviru strateškog programa 3.2 EU integracije u sektoru pravde u Bosni i Hercegovini, u okviru projekta 3.2.6 Provedba Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama BiH predviđena je aktivnost 3.2.6.3 Izrada izmjena i dopuna Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama BiH.

⁴ Strategija reforme javne uprave, str. 21-27, dostupno na Internet stranici Ureda koordinatora za reformu javne uprave <http://parco.gov.ba/latn/?page=110>.

⁵ Revidirani akcijski plan 1 Strategije reforme javne uprave 1, str. 27, dostupno na Internet stranici Ureda koordinatora za reformu javne uprave <http://parco.gov.ba/latn/?page=453>.

Na temelju identificirane potrebe i iskazane spremnosti USAID-ovog Projekta jačanja institucija vlasti i procesa u Bosni i Hercegovini (USAID/SGIP) od 23.12.2014. godine, aktom ministra pravde Bosne i Hercegovine, broj 10-06-1-12115/14 od 29.12.2014. godine, dana je suglasnost za pružanje tehničke potpore u oblasti procjene učinaka za donošenje metodologije procjene učinaka politika/propisa na razini Bosne i Hercegovine, uključujući pružanje tehničke potpore u procesu konzultacija i daljnjeg razmatranja i donošenja odgovarajućeg propisa, počevši od 1.2.2015. godine.

U skladu sa ciljem 2.6. RAP 1, dio 1., pod 2. Izrada politika, koordinacija i bolja regulativa, za uspostavu efikasnog sustava za procjenu učinaka politika/propisa na razini Bosne i Hercegovine, Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine je, kroz uspostavljenu Radnu skupinu u sastavu: Niko Grubešić, pomoćnik ministra pravde Bosne i Hercegovine, dr.sc.iur. Selma Džihanović-Gratz, šefica Odsjeka za europske integracije, Alma Gladan, stručna savjetnica – koordinatorica provedbe strategija i politika europskih integracija i Sandra Srdanović, stručna savjetnica za suradnju sa domaćim i međunarodnim pravosudnim tijelima, uz tehničku potporu projekta USAID/SGIP, provelo slijedeće aktivnosti: 1) izradilo analizu dosadašnjih inicijativa na uvođenju procjene učinaka u Bosni i Hercegovini uz ocjenu njihovog kvaliteta, korištenih metodologija i njihovih učinaka i 2) izradilo izmjene i dopune ovih pravila, 3) izradilo Aneks I. koji sadrži metodologiju procjene učinaka, osobito u pogledu mogućih proračunskih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih troškova i koristi, raspodjele troškova i koristi za stanovništvo i njegove podskupine, mogućih problema u vezi sa provedbom, prihvatanjem i poštivanjem propisa/politike, mogućih nedostataka, proturječnosti, nejasnoća i propusta u propisu/politici i slično, 4) izradilo obrasce za procjenu učinaka.

Radna skupina Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine je prilikom izrade Analize o uspostavi sustava procjene učinaka prilikom izrade politika/propisa u institucijama BiH koristila metodologiju procjene učinaka i: 1) izvršila analizu stanja, 2) definirala problem, 3) utvrdila ciljeve, 4) utvrdila opcije, 5) izvršila procjenu učinaka opcija, 6) provela konzultacije, 7) izvršila odabir najpovoljnijih opcija i 8) definirala okvir za praćenje i ocjenu, nakon čega se, po obavljanju javnih konzultacija, njihovim ugrađivanjem u analizu i pribavljanjem suglasnosti ministra pravde Bosne i Hercegovine Josipa Grubeše, pristupilo izradi ovih izmjena i dopuna pravila, Aneksa I. i obrazaca za procjenu učinaka.

Intervencije u samom tekstu ovih pravila su u Dijelu trećem - Unificirana tehnika izrade obrazloženja, Poglavlje I. Forma obrazloženja, gdje je članak 58. dopunjen sa dva nova stavka koji se odnose na uvođenje metodologije procjene učinaka propisa i zamjenu obrazloženja propisa sa izvješćem o sveobuhvatnoj procjeni učinaka, kada se ona provodi (čl. 1.).

U Poglavlju II. Struktura i sadržaj obrazloženja istog dijela izvršene su dopune u članku 60. i proširen sadržaj obrazloženja propisa sa tačkama o načelima na kojima je utemeljen propis i procjeni fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka, u slučaju kada se ne obavlja sveobuhvatna procjena učinaka propisa (čl. 2.). Članak 65. je dopunjen novim stavkom kojim je propisan obrazac za fiskalnu procjenu učinaka propisa (čl. 3.).

Intervencije su izvršene i u Dijelu četvrtom – Organizacija poslova za normativnu djelatnost, Poglavlju I. Nadležno osoblje ili specijalizirane jedinice u kojem su izvršene dopune u članku 68. stavak (1) sa procjenom učinaka (čl. 4.). Članak 69. je u potpunosti izmijenjen i uvedeni su koordinatori postupka procjene učinaka i odgovorni državni službenici za postupak procjene učinaka, od već uposlenih državnih službenika, bez dodatnog upošljavanja (čl. 5.).

U Poglavlju II., koji sada nosi naziv Postupak procjene učinaka i izrade propisa (čl. 6.), izmijenjen je članak 70. i uređeno pitanje pokretanja postupka za pripremu propisa (čl. 7.). Također, izmijenjen je i članak 71. i uređeno pitanje sastava radne skupine za sveobuhvatnu procjenu učinaka i izradu propisa (čl. 8). Čl. 72. i 73., koji su se odnosili na pripremu i odobravanje teza, su brisani jer su sadržajno obuhvaćeni u prethodnoj procjeni učinaka propisa (čl. 9.). Izamijenjen je i članak 74. i uređeno pitanje pripreme prednacrt, nacrt ili prijedloga propisa (čl. 10.). Izamijenjen je i članak 75. i propisano da se konzultacije u postupku procjene učinaka i izrade propisa provode u skladu sa Aneksom I. ovih pravila i Pravilima za konzultacije u izradi pravnih propisa (čl. 11.). Izamijenjen je i članak 76. i uređeno pitanje pripreme nacrt, odnosno prijedloga propisa (čl. 12.). Izamijenjen je i članak 77. i uređena pitanja odobravanja izvješća o procjeni učinaka i nacrt, odnosno prijedloga propisa (čl. 13.).

Stupanje na snagu izmjena i dopuna ovih pravila je propisano u članku 14.

U skladu sa navedenim izmjenama i dopunama izrađen je Aneks I., sa obrascima.

U Dijelu prvom – Opće odredbe, koji sadrži pet članaka, definiran je predmet Aneksa I., pojam procjene učinaka, ciljevi procjene učinaka, temeljna načela procjene učinaka i primjena drugih propisa (čl. 1.-5.).

U Dijelu drugom – Vrste procjene i obrasci za procjenu učinaka Aneksa I., koji sadrži dva članka, definiran je pojam prethodne procjene učinaka propisa i pojam sveobuhvatne procjene učinaka propisa i propisani obrasci za procjene učinaka propisa (čl. 6.-7.).

U Dijelu trećem – Postupak procjene učinaka, koji sadrži 22 članka, uređena su slijedeća pitanja: 1) tko provodi procjenu učinaka i koje korake poduzima, 2) analiza stanja i utvrđivanje problema, 3) utvrđivanje ciljeva, 4) utvrđivanje mogućih rješenja, 5) procjena fiskalnih učinaka mogućih rješenja, 6) procjena ekonomskih učinaka mogućih rješenja, 7) procjena socijalnih učinaka mogućih rješenja, 8) procjena okolišnih učinaka mogućih rješenja, 9) procjena učinaka na održivi razvitak, 10) kombiniranje metoda kvalitativne i kvantitativne procjene učinaka, 11) mjerila očekivane vjerojatnosti nastanka učinaka, 12) procjena rizika, neizvjesnosti i prepreka, 13) konzultacije, 14) uporedna analiza predloženih rješenja, 15) rezultati procjene učinaka i predlaganje najpovoljnijih rješenja, 16) okvir za praćenje, izvješćivanje i ocjenu, 17) definicija i vrste pokazatelja, 18) kriteriji za procjenu kvaliteta pokazatelja, 19) praćenje i izvješćivanje o provedbi propisa, 20) srednjoročna odnosno *ex post* ocjena propisa, 21) ocjenjivački kriteriji i 22) ocjenjivački postupak (čl. 8.-29.).

U Dijelu četvrtom – Koordinirajuće i kontrolna tijela, koji sadrži četiri članka, određena su: 1) kontrolna tijela u pogledu suštinske provjere provedene sveobuhvatne procjene učinaka: Ministarstvo financija i trezora u pogledu suštinske provjere procjene fiskalnih učinaka, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa u pogledu suštinske provjere procjene ekonomskih i okolišnih učinaka, Ministarstvo civilnih poslova, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine, Agencija za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine, Agencija za prevenciju i borbu protiv korupcije Bosne i Hercegovine i Agencija za zaštitu osobnih podataka Bosne i Hercegovine u pogledu suštinske provjere provedene procjene socijalnih učinaka, u skladu sa svojim nadležnostima, 2) Generalno tajništvo Vijeća ministara kao središnje koordinirajuće tijelo postupka procjene učinaka, te propisano 3) razmatranje sveobuhvatne procjene i nacrt i prijedloga propisa i 4) elektronički sustav potpore (čl. 30.-33.).

U Dijelu petom – Stručno osposobljavanje i usavršavanje, koji sadrži tri članka, uređena su pitanja: 1) nadležnost i obuhvat stručnog osposobljavanja i usavršavanja, 2) priručnici za procjenu učinaka i izradu propisa i 3) zajednica praktičara (čl. 34.-36.).

U Dijelu šestom – Instrumenti za unaprjeđenje kvaliteta propisa, koji sadrži tri članka, uređena su pitanja: 1) instrumenti za unaprjeđenje kvaliteta propisa, 2) Strategija i Akcijski plan i 3) praćenje i izvješćivanje o provedbi Strategije, Akcijskog plana i Aneksa I. (čl. 37.-39.).

U Dijelu sedmom – Prijelazne i završne odredbe, koji sadrži 14 članaka, utvrđeni su rokovi za: 1) imenovanje koordinatora za procjenu učinaka, 2) usklađivanje pravilnika o unutarnjem ustrojstvu, 3) Usklađivanje Poslovnika o radu Vijeća ministara, 4) usklađivanje Naputka o načinu pripreme godišnjeg programa rada i izvješća o radu u institucijama BiH, 5) objavljivanje priručnika, 6) donošenje plana i programa obuke za procjenu učinaka i izradu propisa, 7) izrada i objava Priručnika za procjenu učinaka, 8) dogradnja BPIMIS informacijskog sustava, 9) izrada i usvajanje Strategije i Akcijskog plana i 10) imenovanje članova Stručnog radnog tijela (čl. 40.-49.).

U ovom dijelu je propisano da upravni nadzor nad provedbom ovog aneksa obavlja Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine (čl. 50.). Provedbu srednjoročne i završne ocjene učinaka sustava procjene učinaka uspostavljenog u skladu sa ovim aneksom provest će se nakon tri godine od dana stupanja na snagu ovog aneksa (čl. 51.). Vijeće ministara će, na prijedlog institucija BiH za 2017. godinu utvrditi propise za koje će se provesti sveobuhvatna procjena učinaka u skladu sa Aneksom I. ovih pravila tijekom 2017. godine (čl. 52.).

Sastavni dio Aneksa I. su slijedeći obrasci za procjenu učinaka: 1) obrazac broj 1 – Prethodna procjena učinaka propisa, 2) obrazac broj 2 – Sveobuhvatna procjena učinaka propisa, 3) obrazac broj 2a o fiskalnoj procjeni učinaka (DA/NE) sa napucima za popunu, 4) obrazac broj 2b o procjeni ekonomskih učinaka, 5) obrazac broj 2c o procjeni socijalnih učinaka, 6) obrazac broj 2d o procjeni okolišnih učinaka i 7) obrazac broj 3 - Mišljenje o proceduralnim aspektima sveobuhvatne procjene učinaka propisa.

IV. - USKLAĐENOST S EUROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Na razini Europske unije i zemljama članicama provodi se postupak procjene kod izrade javnih politika, a ovaj propis u najvećoj mjeri slijedi taj postupak i praksu. U Analizi o uspostavi sustava procjene učinaka prilikom izrade politika/propisa u institucijama BiH izvršen je uporedni pregled sustava procjene učinaka u institucijama EU, Republike Hrvatske, Republike Srpske, Federacije Bosne i Hercegovine i trenutno stanje u institucijama BiH. Prilikom izrade izmjena i dopuna ovih pravila, Aneksa I. i obrazaca koji se koriste prilikom procjene učinaka korištena su najbolja iskustva iz uporednog pregleda.

V. - PROVEDBENI INSTRUMENTI I OSIGURANJE POŠTIVANJA PROPISA

Za provedbu metodologije procjene učinaka zadužene su: 1) institucije izvršne i zakonodavne vlasti Bosne i Hercegovine koje su nositelji normativnog posla, 2) navedena kontrolna tijela u pogledu suštinske provjere provedene sveobuhvatne procjene učinaka i 3) Generalno tajništvo Vijeća ministara, kao središnje koordinirajuće tijelo za procjenu učinaka.

Upravni nadzor nad provedbom Aneksa I. obavlja Ministarstvo pravde BiH (čl. 50.).

Vijeće ministara će, na prijedlog institucija BiH, utvrditi propise za koje će se provesti sveobuhvatna procjena učinaka u skladu sa ovim aneksom tijekom 2017. godine (čl. 52.).

VI. - OBRAZLOŽENJE FINACIJSKIH SREDSTAVA

Provedbu procjene učinaka propisa u institucijama BiH vršit će koordinatori postupka procjene učinaka i odgovorni državni službenici za postupak procjene učinaka, imenovani iz reda već uposlenih državnih službenika i bez dodatnog upošljavanja, tako da se ne očekuju dodatna financijska izdvajanja iz proračuna institucija BiH.

Najznačajniji dio troškova procjene učinaka predstavlja obuka osoblja, koja je osigurana kroz dva projekta PAR fonda (SPPD faza 2 i Uspostava i/ili jačanje kapaciteta institucije/a za kontrolu propisa i uspostavu sustava smanjenja administrativnih prepreka, tzv. Projekt bolje regulative).

Radna skupina Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine je od USAID/SGIP-a dobila informaciju da ovaj projekat pruža podršku Federalnom ministarstvu financija u izradi softvera kojim će se uspostaviti platforma za elektronički unos podataka o fiskalnoj procjeni učinaka i uspostaviti izravna komunikacija sa Federalnim ministarstvom financija u postupku razmatranja tih podataka. Ova platforma će se oslanjati i biti kompatibilna sa BPIMIS elektroničkim sustavom. Nakon uspostave primjene popune podataka o fiskalnoj procjeni učinaka putem tabela u Excel programu, planirano je da se razmotri uvođenje takve internet/intranet platforme, u skladu sa mogućnošću financiranja takvog sustava putem donatora. Ministarstvo financija i trezora treba pokrenuti aktivnosti u cilju osiguranja ovih sredstava putem donatora, nakon usvajanja izmjena i dopuna ovih pravila.

Fiskalna procjena učinaka predložene opcije podrazumijeva troškove rada Zajednice praktičara, čiji sastanci bi bili održavani dva puta godišnje u trajanju od po dva dana. Ukupan broj sudionika bi bio 29, a podrazumijevao bi: 10 sudionika iz institucija BiH (od čega po jedan koordinator ispred svakog ministarstva + predstavnik Generalnog tajništva Vijeća ministara), 17 sudionika iz institucija Federacije Bosne i Hercegovine (od čega po jedan predstavnik ispred svakog ministarstva + predstavnik Generalnog tajništva Vlade Federacije Bosne i Hercegovine) i dva sudionika iz Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (predstavnici stalnih stručnih tijela Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine). Kalkulacija je rađena na pretpostavci da se sastanci održavaju na Vlašiću, kao lokaciji koja je približno jednake udaljenosti za predstavnike koji dolaze iz Sarajeva i Mostara, odnosno Brčkog. Što se tiče dnevnica, na bazi kalkulacije za razinu Bosne i Hercegovine, isti princip primijenjen je i za ostale razine vlasti. Institucije razina vlasti u Bosni i Hercegovini, osim Republike Srpske,⁶ bi na godišnjoj razini trebale izdvojiti 16.662,00, KM, odnosno sveukupno 49.986,00 KM u trogodišnjem razdoblju 2017.-2019. godine. Za sudionike iz institucija BiH bilo bi potrebno da svako ministarstvo, kao i Generalno tajništvo Vijeća ministara, planira u svom godišnjem proračunu za 2017. godinu sredstva u visini od ukupno 560,00 KM, što ukupno iznosi 5.600,00 KM za 2017. godinu, odnosno sveukupno 16.800,00 KM za trogodišnje razdoblje 2017.-2019. godine za proračun institucija BiH. Za sudionike iz institucija Federacije Bosne i Hercegovine, bilo bi potrebno da svako ministarstvo, kao i Generalno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, planira u svom godišnjem proračunu za 2017. godinu sredstva u visini od ukupno 570,00 KM, što ukupno iznosi 9.690,00 KM za 2017. godinu za proračun Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno sveukupno 29.070,00 KM za trogodišnje razdoblje 2017.-2019. godine za proračun Federacije Bosne i Hercegovine. Za sudionike iz Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, bilo bi potrebno u proračunu za 2017. godinu planirati sredstva u visini od 1.372,00 KM, odnosno sveukupno 4.116,00 KM u proračunu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine za trogodišnje razdoblje 2017.-2019. godine. Navedeno je prikazano u donjoj tabeli.

⁶ Isključenje traženo aktom Ministarstva za ekonomske odnose i regionalnu suradnju, broj 17.04-020-98/17 od 13.1.2017. godine, što je i uvaženo.

Troškovi rada Zajednice praktičara (ZP)	Iznos (u KM)	Broj osoba	Broj sastanaka/god. (2x2 dana)	Izdvajanje na razini BiH (u KM)	Izdvajanje na razini FBiH (u KM)	Izdvajanje na razini BD BiH (u KM)	Ukupno na godišnjoj razini (u KM)
Dnevnice za članove ZP – razina BiH (umanjene za TO i P) ⁷	7,50	10	4	300,00	-	-	300,00
Dnevnice za članove ZP – razina FBiH	7,50	17	4	-	510,00	-	510,00
Dnevnice za članove ZP – razina BD BiH	7,50	2	4	-	-	60,00	60,00
Organizirani prijevoz – razina BiH ⁸	450,00	10	2	900,00	-	-	900,00
Organizirani prijevoz – razina FBiH ⁹	850,00	17	2	-	1.700,00	-	1.700,00
Organizirani prijevoz – razina BD BiH (auto) ¹⁰	216,00	2	2	-	-	432,00	432,00
Troškovi smještaja i noćenja (puni pansion)	90,00	29	4	3.600,00	6.120,00	720,00	10.440,00
Troškovi tiskanja materijala za 46 sudionika ¹¹	30,00	29	2	600,00	1.020,00	120,00	1.740,00
Osvježavajuće piće	5,00	29	4	200,00	340,00	40,00	590,00
UKUPNO NA GODIŠNJOJ RAZINI				5.600,00	9.690,00	1.372,00	16.662,00
UKUPNO NA TROGODIŠNJOJ RAZINI				16.800,00	29.070,00	4.116,00	49.986,00

⁷ TO = topli obrok, P = prijevoz.

⁸ U skladu sa prikupljenim ponudama, prosječna cijena organiziranog prijevoza na relaciji Sarajevo-Vlašić-Sarajevo za minibus od 16 sjedišta iznosi 450,00 KM.

⁹ U skladu sa prikupljenim ponudama, prosječna cijena organiziranog prijevoza na relaciji Mostar-Sarajevo-Vlašić-Sarajevo-Mostar za minibus od 27 sjedišta iznosi 850,00 KM.

¹⁰ Obračun se zasniva na pretpostavci korištenja službenog vozila – 200 km x 1,80 KM x 0,30 (u jednom smjeru).

¹¹ Razina Bosne i Hercegovine = 9 ministarstava + Generalno tajništvo Vijeća ministara; razina Federacije Bosne i Hercegovine = 16 ministarstava + Generalno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine; Brčko distrikt Bosne i Hercegovine = 2 predstavnika Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

VII. - OPIS VOĐENIH KONZULTACIJA

Prilikom izrade analize, izmjena i dopuna ovih pravila, Aneksa I. i obrazaca Radna skupina je od početka provodila konzultativni proces sa najvažnijim zainteresiranim stranama. Radna skupina je izvršila detaljnu analizu najvažnijih sudionika u konzultacijama, identificirajući pri tome tri skupine sudionika: primarne, sekundarne i tercijarne sudionike, sa metodama i rokovima konzultacija i izradila Plan konzultacija.

Na temelju toga, u razdoblju od listopada do prosinca 2015. godine održani su konzultativni sastanci sa primarnim sudionicima: Ministarstvom pravde Bosne i Hercegovine, Uredom predsjedatelja Vijeća ministara, Generalnim tajništvom Vijeća ministara, ustavnopravnim povjerenstvima oba doma Parlamenarne skupštine Bosne i Hercegovine, Ministarstvom financija i trezora, Ministarstvom vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, Ministarstvom civilnih poslova, Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice, predsjedateljima Ustavnopravnih povjerenstava oba doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i Zakonodavnopravnim sektorom.

Nakon toga su slijedili sastanci sa sekundarnim sudionicima: Uredom koordinatora za reformu javne uprave, Ministarstvom komunikacija i prometa, Direkcijom za ekonomsko planiranje, Uredom za reviziju institucija Bosne i Hercegovine, Agencijom za državnu službu Bosne i Hercegovine, kao i tercijarnim sudionicima: Generalnim tajništvom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, Ministarstvom za ekonomske odnose i regionalnu suradnju Republike Srpske, Centrom civilnih inicijativa, Asocijacijom demokratske inicijative, Institutom za razvitak mladih „Kult“ i organizacijom civilnog društva „Vaša prava“.¹²

Tijekom provedbe prvog kruga konzultacija Radna skupina je predstavila projekt i aktivnosti za izradu metodologije za procjenu učinaka prilikom izrade propisa i politika u institucijama BiH. Radna skupina definirala je osnovni problem, uzroke problema, posljedice problema, te s tim u vezi i opći cilj, posebne i operativne ciljeve, kao i moguće opcije za svaki od operativnih ciljeva. Intencija Radne skupine je uvođenje procjene učinaka kao obvezujućeg postupka prilikom izrade propisa institucija BiH i to na način da Generalno tajništvo Vijeća ministara bude središnje koordinirajuće tijelo za formalnu kontrolu provedenih procjena učinaka propisa, dok bi suštinsku provjeru provedenih procjena trebala vršiti slijedeća ministarstva: Ministarstvo financija i trezora u segmentu fiskalnih učinaka, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa u segmentu ekonomskih i okolišnih učinaka, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, Ministarstvo civilnih poslova, te u određenoj mjeri i Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine u segmentu socijalnih učinaka. Pored spomenutih ministarstava, Agencija za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine bila bi odgovorna za provedbu suštinske provjere provedenih procjena učinaka u oblasti ravnopravnosti spolova, Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije Bosne i Hercegovine za provedbu suštinske provjere u pogledu provedenih procjena učinaka po pitanju korupcije i Agencija za zaštitu osobnih podataka Bosne i Hercegovine za provedbu suštinske provjere provedenih procjena učinaka u pogledu zaštite osobnih podataka.

¹² Konzultativni sastanci sa sekundarnim i tercijarnim sudionicima, osim Ureda koordinatora za reform javne uprave, Generalnog tajništva Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Ministarstva za ekonomske odnose i regionalnu suradnju, sa kojima su održani pojedinačni sastanci, održani su u obliku dvije fokus skupine. Sastanak sa Fokus skupinom 1 održan je 27.10.2015. godine, a pozvane institucije bile su: Ministarstvo komunikacija i prometa, Ministarstvo obrane, Ministarstvo sigurnosti, Ministarstvo vanjskih poslova, Direkcija za europske integracije, Direkcija za ekonomsko planiranje, Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine, Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine. Sastanak sa Fokus skupinom 2 održan je 29.10.2015. godine, a pozvani su bili: Centar civilnih inicijativa, Asocijacija demokratske inicijative, Prava za sve, Kult, Vaša prava, Transparency International Bosne i Hercegovine, te Centar za istraživačko novinarstvo. Ipak, nisu se svi pozvani sudionici Fokus skupina odazvali i sudjelovali u istim.

Svrha provedenih konzultacija sa svakim od identificiranih sudionika bila je predstavljanje i rasprava o sadržaju izradene Analize, a osobito u pogledu identificiranja najprikladnijih opcija za provedbu utvrđenih operativnih ciljeva, pribavljanje potpore i suglasnosti o mogućim ulogama pojedinih sudionika u sustavu procjene učinaka, sagledavanje stanja u pogledu kapaciteta i stručnosti unutar resornih ministarstava i Generalnog tajništva Vijeća ministara za provedbu postupka procjene učinaka, sagledavanje iskustava i izazova u primjeni metodologije na razini vlada entiteta, upoznavanje organizacija civilnog društva (OCD), pribavljanje njihovih stajališta i mišljenja i rasprava o mogućoj ulozi OCD u postupku procjene učinaka.

Jedan od rezultata prvog kruga konzultacija je djelomično preoblikovanje određenog broja opcija, kao i osmišljavanje novih opcija. Tijekom procesa konzultacija, Radna skupina je dobila punu podršku svih konzultiranih sudionika na sadržaj predstavljenih dokumenata. Provedene konzultacije su rezultirale konsenzusom među svim konzultiranim sudionicima o nužnosti uspostave sustava procjene učinaka na razini institucija BiH putem izmjena i dopuna Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama BiH, ali i konsenzusom u vezi svakog od utvrđenih posebnih i njima pripadajućih operativnih ciljeva, koji je omogućio Radnoj skupini da na temelju pribavljenih komentara i mišljenja sveobuhvatnije sagleda moguće učinke različitih opcija i u konačnici izvrši odabir najprimjerenijih opcija.

Cijeneći značaj pitanja rodne ravnopravnosti, u prvom krugu konzultacija pribavljeni su i komentari Agencije za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine, kao i nevladine organizacije Prava za sve, koji su na odgovarajući način ugrađeni u tekst Analize.

Prednacrt ovih pravila je 15 dana bio objavljen na internet platformi Vijeća ministara www.ekonsultacije.gov.ba, sa pozivom OCD-ovima i pojedincima da na isti dostave svoje primjedbe i prijedloge. Rezultati javnih konzultacija su navedeni u Izvješću o održanim konzultacijama sa zainteresiranom javnošću, koje se nalazi u prilogu.

Drugi krug sastanaka fokus skupina, nakon izrade izmjena i dopuna ovih pravila, Aneksa I. i obrazaca, održan je 15. i 16.9. 2016. godine sa predstavnicima institucija BiH i predstavnicima OCD-ova.

Prije upućivanja izmjena i dopuna ovih pravila Vijeću ministara na razmatranje i utvrđivanje prijedloga pribavljena su mišljenja Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara, Ministarstva financija i trezora i Direkcije za europske integracije.

VIII. - RASPORED PONOVOG PREISPITIVANJA PROPISA

Provedba srednjoročne ocjene učinaka sustava procjene učinaka uspostavljenog u skladu sa Aneksom I. ovih pravila provest će se nakon tri godine od dana stupanja na snagu ovog aneksa (čl. 51.). Na temelju nalaza i preporuka srednjoročne ocjene učinaka sustava procjene učinaka poduzet će se daljnji koraci vezani za jačanje sustava procjene učinaka u institucijama BiH, te utvrditi rok u kojem će se izvršiti njegova završna (*ex post*) ocjena.

• • • • •

•



Broj: 01-02-2-951/16
Sarajevo, 30.11.2016. godine
(ES)

BOSNA I HERCEGOVINA			
MINISTARSTVO PRAVDE			
SARAJEVO			
PRIMLJENO:		07-12-2016	
Organizaciona jedinica	Klasifikacija	Radni broj	Priloga

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO PRAVDE
SARAJEVO

PREDMET: Mišljenje na Nacrt izmjena i dopuna Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine

Veza: Vaš akt broj: 11-02-5-3450/16 od 4.11.2016. godine

Ured za zakonodavstvo Vijeća ministara Bosne i Hercegovine razmotrio je Nacrt izmjena i dopuna Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine, te na osnovu člana 25. stav 1. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), daje slijedeće

MIŠLJENJE

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine pripremilo je je Nacrt izmjena i dopuna Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine i dostavilo Uredu za zakonodavstvo Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, radi davanja mišljenja.

Ustavni osnov za donošenje predmetnog propisa sadržan je u članu IV 4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine nadležna za donošenje zakona potrebnih za provođenje odluka Predsjedništva Bosne i Hercegovine ili za vršenje funkcija Parlamentarne skupštine prema Ustavu Bosne i Hercegovine.

Nacrtom izmjena i dopuna Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine predlažu se izmjene i dopune na način da se uvodi metodologija procjene uticaja propisa i zamjena obrazloženja propisa izvještajem o sveobuhvatnoj procjeni uticaja kada se ona provodi te proširen sadržaj obrazloženja propisa principima na kojima je zasnovan propis i procjeni fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih uticaja, u slučaju kada se ne vrši sveobuhvatna procjena uticaja propisa. Također, uvodi se kategorija koordinatora postupka procjene uticaja i odgovorni državni službenici za postupak procjene uticaja, od već zaposlenih državnih službenika. Uređuje se pitanje pokretanja postupka za pripremu propisa i pitanje sastava radne grupe za sveobuhvatnu procjenu uticaja i izradu propisa. Isto tako, kao sastavni dio Pravila, predlaže se Aneks I, sa obrascima, kojim je propisana metodologija procjene uticaja prilikom izrade prednacrta, nacрта ili prijedloga propisa, te vrste procjena (prethodna i

sveobuhvatna procjena) i propisani obrasci za procjene uticaja. Predlaže se određivanje kontrolnih tijela kao tijela koja vrše suštinsku provjeru provedene sveobuhvatne procjene uticaja te određuje Generalni sekretarijat Vijeća ministara kao Centralno koordinirajuće tijelo u postupku procjene uticaja, i također, sam postupak razmatranja sveobuhvatne procjene nacrtu i prijedloga propisa kao i elektronski sistem podrške i stručno osposobljavanje i usavršavanje, te instrumenti za unapređenje kvalitete propisa.

U pogledu dostavljenog teksta Nacrta izmjena i dopuna Jedinostvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine, Ured za zakonodavstvo generalno ukazuje na sljedeće:

- Pojedine odredbe predložene izmjene i dopune, predlažu se u specifičnom stilu odnosno sama norma sadrži specifične izraze koji se ne koriste u našoj praksi. S tim u vezi, ukazuje se na odredbu člana 11. stav (1) tač. a), b) i c) Aneksa I, gdje se kao moguća rješenja za ostvarivanje operativnih ciljeva predlažu „moguće rješenje a), moguće rješenje b) i moguće rješenje c)“. Sugerije se jasnija formulacija predloženog člana.
- Isto tako, ukazuje se i na član 21. stav (1) tačka a) predloženog Aneksa I, koji kao kriterij za provođenje uporedne analize predloženih rješenja i odabir najpovoljnijeg rješenja predlaže „političku izvedivost“ odnosno nivo političke podrške za realizaciju mogućeg rješenja, postojanje mogućnosti za kompromis sa ciljem osiguranja političke podrške, što je nepotrebno u ovoj fazi postupka donošenja propisa.
- Ured za zakonodavstvo, nakon detaljne analize predloženog propisa, ukazuje na uočeni nedostatak u postupku izrade nacrtu odnosno prijedloga propisa u dijelu kontrole u kojoj mjeri su odabrana najpovoljnija rješenja utvrđena u izvještaju o provedenoj procjeni uticaja propisa ugrađena u sam nacrt odnosno prijedlog propisa. Dakle, nije predviđen organ kao kontrolno tijelo u pogledu usklađenosti sadržaja izvještaja o provedenoj procjeni uticaja i samog predloženog propisa. Stoga, sugerije se, a imajući u vidu nadležnost Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, da se kao kontrolno tijelo koje daje mišljenje na predloženi propis u pogledu gore navedenog, predvidi Ured za zakonodavstvo Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.
- Također, Ured za zakonodavstvo je mišljenja da je, zbog obima izmjena i dopuna Jedinostvenih pravila, posebno Aneksa I odnosno Metodologije procjene uticaja prilikom izrade propisa, same materije (kako pojmovno tako i suštinski) koja se reguliše predloženim izmjenama i dopunama Pravila, trebalo predložiti donošenje novog zakona o procjeni uticaja propisa, kako bi se, između ostalog, jasno odredila odgovornost za provođenje analize procjene.
- Isto tako, nije jasno da li analizu procjene uticaja propisa treba primjenivati samo na nove propise ili, kada se vrše izmjene i dopune propisa, na čitav propis.
- Ukazuje se i na potrebu definisanja procjene uticaja propisa u fazama amandmanskog djelovanja na propis u parlamentarnoj proceduri, kada se na taj način suštinski mijenja predloženi propis i cilj koji se želi postići njegovim donošenjem, kao i akti koji se donose ad hoc.

Kada su u pitanju primjedbe pravnotehničkog i nomotehničkog karaktera, Ured za zakonodavstvo sugerije sljedeće:

- Materijal označiti oznakom „Nacrt“ u gornjem desnom uglu.
- U preambuli – riječi: „na sjednici ____“ zamijeniti riječima: „na ____ sjednici“.
- Član 1. preformulisati tako da glasi:

„Član 1.

U Jedinostvenim pravilima za izradui 60/14), u članu 58. dodaju se novi st. (3) i (4) koji glase:

„(3) Izuzetno od odredbi st. (1) i (2) ovog člana....

(4) Aneks I....“.

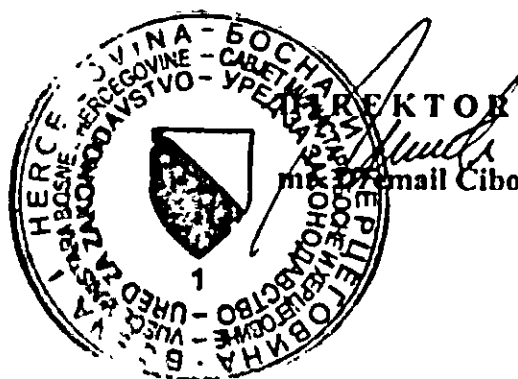
- U članu 2. - riječ „tačke“ zamijeniti skraćenicom „tač.“ .
Sugerije se dosljedna primjena skraćénica prilikom pozivanja na članove, stavove i tačke u predloženom propisu.
- U članu 14. – iza riječi „dopune“ dodati riječi: „Jedinostvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine“.
- U članu 4. Aneksa I – riječ „odgovornost“ zamijeniti riječju „odgovornost“.
- U čl. 16. i 17. - riječi: „članova od 12. do 15“ i „članova od 12. do 16.“ zamijeniti riječima: „čl. 12. do 15.“ i „čl. 12. do 16.“.
- U članu 30. stav (1) tač. a), b) i c) – iza naziva ministarstava dodati riječi: „Bosne i Hercegovine“.
- U nazivu Dijela šestog Aneksa I i u nazivu člana 37. ujednačiti termin „dokumenti“ i termin „instrumenti“.
- U članu 39. stav (1) izvršeno je skraćivanje pojma „Stručno radno tijelo“ istim pojmom, te se sugerije brisanje skraćénog pojma kao suvišnog.
- Ukazuje se na rok za donošenje plana i programa obuke od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu aneksa predviđenog u članu 45. aneksa. Ured je mišljenja da je za izradu istog potrebno predvidjeti kraći rok.
- Takode, ukazuje se na član 32. stav (2) Jedinostvenih pravila.... kojim je propisano da su aneksi integralni dio propisa uz koji se donose, te s tim u vezi i stupanje na snagu Aneksa I određeno je danom stupanja na snagu predloženih izmjena i dopuna Jedinostvenih pravila.
- U skladu sa prethodnom sugestijom, brisati član 53. Aneksa I koji reguliše njegovo stupanje na snagu, kao integralnog dijela izmjena i dopuna Jedinostvenih pravila, gdje je potrebno posebnim članom propisati početak primjene Aneksa I.

- Ukazuje se i na potrebu dopune teksta Obrazloženja izmjena i dopuna Jedinствених pravila prije upućivanja Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, u dijelu VII – OPIS VODENIH KONSULTACIJA, podacima koji nedostaju.

Na kraju, Ured za zakonodavstvo ukazuje predlagачu da je materijal, prije upućivanja Vijeću ministara u dalju proceduru, potrebno kompletirati i pregledom odredaba koje se mijenjaju odnosno dopunjavaju, a što je u skladu sa članom 30. stav 1. tačka b) Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03), te mišljenjima nadležnih institucija iz člana 31. stav 1. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

Dostaviti:

- naslovu
- a/a





BOSNIA AND HERZEGOVINA BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE AND TREASURY
MINISTARSTVO PRAVDE
SARAJEVO

Broj: 05-02-2-9285-2/16
Sarajevo, 23.11.2016.godine

28-11-2016			
Broj	Prilog	Prilog	Prilog

BOSNA I HERCEGOVINA
Ministarstvo pravde

Predmet: Mišljenje na nacrt izmjena i dopuna Jedinostvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine.

Veza: Vaš akt broj: 11-02-5-3450/16 od 4.11.2016. godine

Vezano za vaš dopis, broj naveden u vezi, a kojim se traži Mišljenje na nacrt izmjena i dopuna Jedinostvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine, sukladno odredbama članka 31. stavak (1) točka e) Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03), dajemo

MIŠLJENJE

1. Aktom navedenim u vezi, Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine je Ministarstvu financija i trezora Bosne i Hercegovine radi pribavljanja mišljenja dostavilo nacrt izmjena i dopuna Jedinostvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine, kojim se mijenja u cijelosti odnosno dijelovi čl. 58., 60., 65., 68., 69., 70., 71., 74., -77., a brišu 72. i 73. Jedinostvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 11/05, 58/04 i 60/14).
2. Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine je razmotrilo predmetna Pravila i Obrazloženje dostavljeno u privitku, te konstatiralo da je pod točkom VI. Obrazloženje finansijskih sredstava navedeno da Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine procjenjuje da će provedbu procjen utjecaja propisa u institucijama Bosne i Hercegovine vršiti koordinatori postupka procjene utjecaja i odgovorni državni službenici iz reda već uposlenih državnih službenika i bez dodatnog upošljavanja, tako da se ne očekuju dodatna finansijska izdvajanja iz Proračuna institucija Bosne i Hercegovine, te da je najveći dio troškova oskurna kroz dva projekta PAR foda (SPPD faza 2 i Uspostava i/ili jačanje kapaciteta institucije/a za kontrolu propisa i uspostava sustava reduciranja administrativnih prepreka, tzv. Projekt bolje regulative), ali da Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine treba osigurati sredstva putem donatora, s ciljem osiguravanja financiranja sustava funkcioniranja internet/intranet platforme za ove namjene. Za sudionike iz institucija Bosne i Hercegovine čije sudjelovanje se planira u radu Zajednice praktičara (predstavici – koordinator iz svakog ministarstva i jedan predstavnik Generalnog tajništva Vijeća ministara Bosne i Hercegovine) procjenjuje se potreba od 560.00KM što ukupno iznosi 5600.00KM na godišnjoj razini.
3. Slijedom konstatiranog u točki 3. ovog mišljenja, uz uvjet osiguranja dodantorskih sredstava kao i uvažavanja procedura planiranja troškova od strane institucija u čijem djelokrugu je implementiranje predmetnih Pravila, Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine *daje pozitivno mišljenje na finansijski aspekt nacrt izmjena i dopuna Jedinostvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine.*

S poštovanjem,

DOSTAVITI:

- naslovu
- Sektoru za proračun institucija Bosne i Hercegovine
- a/a

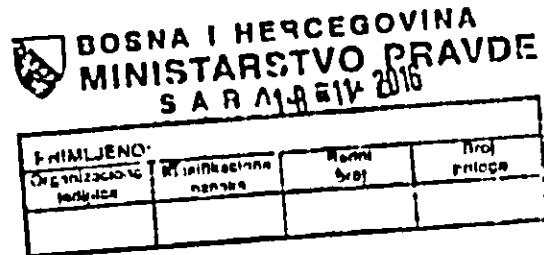




706

Broj: 03/A-06-2-SR-1592-1/16

Sarajevo: 16. novembar 2016. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO PRAVDETrg Bosne i Hercegovine 1
Sarajevo

Predmet: Mišljenje o usklađenosti Nacrta izmjena i dopuna Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine sa *acquis*-em

Veza: Vaš akt broj: 01-02-2-791-3/16 od 26. septembra 2016. godine

Na osnovu člana 18. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH», broj 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 103/09, 87/12, 6/13 i 19/16) i člana 6. Odluke o Direkciji za evropske integracije («Službeni glasnik BiH», broj 41/03), Direkcija za evropske integracije daje sljedeće:

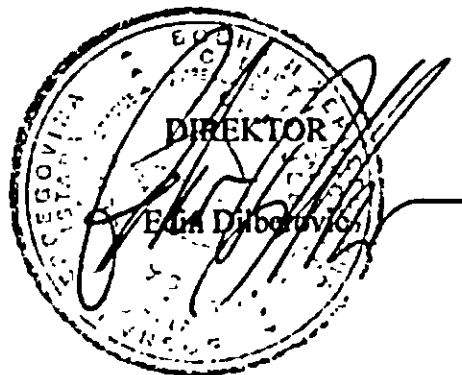
M I Š L J E N J E

Nacrtom izmjena i dopuna Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama nastoje se unaprijediti kapaciteti odlučivanja i koordinacije prilikom izrade i donošenja politika/propisa u cilju izrade zakonskih propisa u BiH a kako bi se uspostavio efikasniji sistem za procjenu uticaja politika na nivou BiH.

Analizom sekundarnih izvora prava Evropske unije utvrđeno je da materija koja se uređuje Nacrtom izmjena i dopuna Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine nije regulisana pravno obavezujućim aktima Evropske unije, te za istu ne postoji obaveza usklađivanja zakonodavstva u skladu sa članom 70. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica s jedne, i Bosne i Hercegovine, s druge strane («Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori», broj 10/08).

Međutim ističemo da je na snagu stupila Odluka o postupku usklađivanja zakonodavstva BiH s pravnom tečevinom EU («Službeni glasnik BiH» broj 75/16) kojom se, između ostalog, utvrđuje nova terminologija za instrumente za usklađivanje tj. „tabela usklađenosti“ umjesto „uporedni prikaz“ kako je to bilo definisano Odlukom o instrumentima usklađivanja zakonodavstva BiH s pravnom tečevinom EU («Službeni glasnik BiH» broj 23/11) koja je stavljena van snage.

Obzirom na navedeno potrebno je u članu 13. Nacrta izmjena i dopuna odnosno u članu 77. stav (2) tačka d) prilagoditi terminologiju prema Odluci o postupku usklađivanja zakonodavstva BiH s pravnom tečevinom EU kako slijedi: „instrumenti za usklađivanje sa pravnom tečevinom EU odnosno tabela usklađenosti i izjava o usklađenosti, za propise za koje je provedena sveobuhvatna procjena uticaja“.



Dostavljeno:

1. Naslovu
2. a/a

Bosna i Hercegovina
MINISTARSTVO PRAVDE



Босна и Херцеговина
МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ

A N A L I Z A

O USPOSTAVI SUSTAVA PROCJENE UČINAKA PRILIKOM IZRADA POLITIKA/PROPISA U INSTITUCIJAMA BOSNE I HERCEGOVINE

Sarajevo, travanj 2016. godine

„Kroz projektiranje politika, propisa i regulacija, vlade se nastoje poboljšati, na način da koriste prave alate kako bi obavili dobar posao da bi se koristi povećale, a negativni učinci smanjili te kako bi se čuli glasovi onih na koje se politike, propisi i regulacije odnose.“

(José Manuel Barroso, bivši predsjednik Europske komisije)

„Valjano i temeljito uspostavljen sustav procjene učinaka politika/propisa može unaprijediti kvalitetu zakonodavstva i na taj način umanjiti regulatorne troškove tvrtki i društva općenito.“

(Profesor David Parker, član Odbora za regulatornu politiku Ujedinjenog Kraljevstva)

1. UVOD

Jedan od prioriteta Strategije reforme javne uprave je razvijanje općih upravnih kapaciteta u BiH, kao i kapaciteta za donošenje politika/propisa i koordinaciju.¹

Sa ciljem unaprijeđenja kapaciteta odlučivanja i koordinacije pri izradi i donošenju politika/propisa planirano je usvajanje ili usklađivanje pravila u cilju osiguravanja utemeljenosti izrade zakonskih propisa u Bosni i Hercegovini (BiH) na zajedničkim standardima, njegove usklađenosti s *Acquis-em*, te praksom u državama članicama Europske unije (EU).² U Revidiranom akcijskom planu 1 Strategije reforme javne uprave (RAP 1), u dijelu 1., pod 2. Izrada politika, koordinacija i bolja regulativa, među ostalim, definiran je i cilj 2.6. uspostava efikasnog sustava za procjenu učinaka politika/propisa na razini BiH, uz provedbu sljedećih aktivnosti:

- Izraditi analizu dosadašnjih inicijativa na uvođenju procjene učinaka u BiH uz ocjenu njihovog kvaliteta, korištenih metodologija i njihovih učinaka,
- Izraditi i usvojiti metodologiju procjene učinaka, osobito u pogledu mogućih proračunskih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih troškova i koristi, raspodjele troškova i koristi za stanovništvo i njegove podgrupe, mogućih problema u vezi sa provedbom, prihvatanjem i poštivanjem propisa/politike, mogućih nedostataka, proturječnosti, nejasnoća i propusta u propisu/politici i slično.

Za provedbu ovih aktivnosti zaduženi su Generalno tajništvo Vijeća ministara BiH i Ministarstvo pravde BiH.

RAP-om 1, u dijelu 1., pod 2. Izrada politika, koordinacija i bolja regulativa definirani su i drugi ciljevi za sve razine vlasti u BiH, pa tako i za razinu BiH, a koji su povezani sa ciljem 2.6., kao što su:

- Cilj 2.1. U Poslovniku o radu Vijeća ministara BiH uspostaviti potrebne mehanizme za postizanje standarda kvaliteta politika/propisa,
- Cilj 2.8. Uspostaviti informacijski sustav za potporu procesu pripreme i usvajanja politika/propisa.³

Programom rada Ministarstva pravde BiH za 2015. godinu, u okviru strateškog programa 6.2. predviđena je priprema i upućivanje u proceduru usvajanja Odluke o postupku pripreme, procjene učinaka i odabiru politike prilikom izrade propisa u institucijama BiH.

Na temelju identificirane potrebe i iskazane spremnosti USAID-ovog projekta „Jačanje institucija vlasti i procesa u BiH“ (SGIP) od 23.12.2014. godine, aktom ministra pravde BiH, broj 10-06-1-12115/14 od 29.12.2014. godine, dana je suglasnost za pružanje tehničke potpore u oblasti procjene učinaka za donošenje metodologije procjene učinaka politika/propisa na razini BiH, uključujući pružanje tehničke potpore u procesu konzultacija i daljnjeg razmatranja i donošenja odgovarajućeg propisa, počevši od 1.2.2015. godine.

¹ Strategija reforme javne uprave, str. 21-27, dostupno na Internet stranici Ureda koordinatora za reformu javne uprave <http://parco.gov.ba/jain/?page=110>.

² Revidirani akcijski plan 1 Strategije reforme javne uprave 1, str. 27, dostupno na Internet stranici Ureda koordinatora za reformu javne uprave <http://parco.gov.ba/jain/?page=153>.
Ibidem, str. 26 i 31.

Ovu analizu je, uz tehničku potporu SGIP-a, izradila Radna skupina koju je utemeljio ministar pravde BiH, u sastavu: mr.iur. Niko Grubešić, pomoćnik ministra pravde BiH, dr.sc.iur. Selma Džihanović-Grac, šefica Odsjeka za europske integracije, Alma Gladan, stručna savjetnica – koordinatorica provedbe strategija i politika europskih integracija i Sandra Srdanović, stručna savjetnica za suradnju sa domaćim i međunarodnim pravosudnim tijelima (Radna skupina).

Radna skupina je, uzimajući u obzir odredbu članka 72. Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama BiH (Jedinstvena pravila),⁴ pristupila izradi Analize koristeći se metodologijom postupka procjene učinaka (analiza stanja, definiranje problema, utvrđivanje ciljeva, utvrđivanje opcija, procjena učinaka opcija, provedba konzultacija, izbor najpovoljnijih opcija, definiranje okvira za praćenje i procjena). U skladu sa Zakonom o ravnopravnosti spolova u BiH, u ovom procesu posebna pozornost je posvećena integriranju ravnopravnosti spolova u proces izrade i sadržaj Analize. Cilj je osnažiti poštivanje načela ravnopravnosti spolova u postupcima procjene učinaka i propisima.

Izrazi koji su radi preglednosti dani u jednom gramatičkom rodu u ovoj Analizi, bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.

⁴ Objavljena u „Službenom glasniku BiH“ broj 11/05, 58/14 i 60/14.

2. ANALIZA DOSADAŠNJIH INICIJATIVA NA UVODENJU PROCJENE UČINAKA U BIH

U ovom dijelu analize Radna skupina je, u skladu sa planiranim aktivnošću iz RAP-a 1, izradila analizu rješenja iz usvojenih metodologija procjene učinaka u Federaciji BiH i Republici Srpskoj, usporedila ih sa rješenjima u EU i Republici Hrvatskoj i dala pregled trenutnog stanja na razini BiH.

Radna skupina je prilikom izrade usporednog pregleda rješenja procjene učinaka razmatrala pitanja: 1) stupnja primjene analitičkih postupaka koji prethode izradi politike/proписа, 2) kapaciteta za izradu politike/proписа i 3) sustava koordinacije i pristupa sadržajnoj provjeri učinaka politike/proписа.

Saznanja o praksama i izazovima u primjeni procjene učinaka su poslužila Radnoj skupini kao osnova za izradu preliminarnih zaključaka.

2.1 Stupanj primjene analitičkih postupaka koji prethode izradi politike/proписа

2.1.1 Metodologija za procjenu učinaka

Značajne karakteristike	EU	Republika Hrvatska	BiH	Federacija BiH	Republika Srpska ⁹
Vrsta pravnog akta	Smjernice za bolju regulativu ⁵ Međustrojna i sporazum o boljoj regulativi, ⁶ sklopljen između Europske komisije, Europskog parlamenta i Europskog vijeća Odluka predsjednika Europske komisije o utemeljenju neovisnog Regulatornog nadzornog odbora u okviru Generalnog tajništva Europske komisije	Zakon o procjeni učinaka propisa (NN, 90/11) ⁷ , Uredba o provedbi postupka procjene učinaka propisa (NN, 66/12) ⁸ , Poslovnik Vlade RH (NN, br. 154/11, 121/12, 71/13 i 6/15) ⁹ , Uredba o Uredu za zakonodavstvo (NN, br. 171/21) ¹⁰ , Odluka Vlade Republike Hrvatske o postupku davanja iskaza o procjeni fiskalnog učinka (NN, br. 122/15), Strategija i Akcijski plan procjene učinaka propisa za razdoblje od 2013. do 2015. godine (NN, br. 146/12)	Jedinstvena pravila za izradu pravnih propisa u institucijama BiH (SG BiH, 11/05, 58/14 i 60/14), Pravila za konzultacije u izradi pravnih propisa (SG BiH, 81/06 i 80/14), Odluka o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvješćivanja u institucijama BiH (SG BiH, 62/14), Odluka o godišnjem planiranju rada i načinu praćenja i izvješćivanja o radu u institucijama BiH (SG BiH, 94/14), Zakon o financiranju institucija BiH (SG BiH, 61/04 i 49/09)	Uredba o postupku procjene učinaka propisa ¹¹ , Pravila i postupci za izradu zakona i drugih propisa Federacije BiH (SN FBiH, 71/14), Uredba o pravilima za sudjelovanje zainteresirane javnosti u postupku pripreme federalnih pravnih propisa i drugih akata (SN FBiH, 51/12), Zakon o proračunima Federacije BiH (SN FBiH br. 102/13, 9/14, 13/14 i 8/15, 91/15, 102/15)	Odluka o provedbi procesa procjene učinaka propisa u postupku izrade propisa (SG RS, 56/15), Zakon o proračunskom sustavu Republike Srpske (SG RS, 96/03, 14/04, 67/05, 34/06, 128/06 i 117/07)

⁵ Better Regulation Guidelines, Strasbourg, 19.5.2015 SWD (2015) 111 final.

⁶ Communication from the Commission to the European Parliament and the Council „Proposal for an Interinstitutional Agreement on Better Regulation“, Strasbourg, 19.05.2015, COM (2015) 216 final.

⁷ Decision of the President of the European Commission on the establishment of an independent Regulatory Scrutiny Board, Strasbourg, 19.5.2015 C (2015) 3263 final.

⁸ Zakonom se uređuje postupak procjene učinaka propisa, dokumenti za procjenu učinaka propisa, način godišnjeg planiranja normativnih aktivnosti, tijela nadležna za procjenu učinaka propisa, način savjetovanja s javnošću, obveza stručnog osposobljavanja i usavršavanja vezano za procjenu učinaka propisa i izradu propisa te druga pitanja s tim u vezi.

⁹ Uredbom se propisuju pobliži kriteriji za Prethodnu procjenu učinaka propisa, obrazac za izradu Prethodne procjene, način i metodologija provedbe postupka procjene učinaka propisa, obrazac iskaza o procjeni učinaka propisa, način provedbe savjetovanja i konzultacija u postupcima procjene učinaka propisa te druga pitanja s tim u vezi.

¹⁰ Poslovnikom Vlade Republike Hrvatske (članak 30, stavak 1. i 2.) propisuje se obveza da su sredstva tijela države procjene učinaka propisa na misljenje radi davanja suglasnosti zajedno sa nacrtom Vlade, te uz nacrt prijedloga zakona i akata planiranja koje Vlada predlaže na donošenje Hrvatskome saboru, sredstva tijela države uprave i stručne službe Vlade dužni su priložiti iskaz o procjeni fiskalnog učinka odnosno iskaz o procjeni učinaka propisa kada posloji obveza prema posebnim propisima iz područja procjene učinaka propisa. Prijedlog iskaza o procjeni učinaka propisa središnja tijela državne uprave, stručne službe Vlade i druga tijela obvezno dostavljaju Uredu za zakonodavstvo kao nadležnom tijelu za koordinaciju sustava procjene učinaka propisa na misljenje radi davanja suglasnosti zajedno sa nacrtom prijedloga zakona odnosno prijedlogom drugoga propisa. Člankom 31. stavak 1. i 2. propisuje se obveza da su sredstva tijela države procjene učinaka propisa na misljenje radi davanja suglasnosti zajedno sa nacrtom iskaza iz članka 30. i 57. ovoga Poslovnika, usklađene s mišljenjem nadležnog tijela za koordinaciju sustava procjene učinaka propisa i nadležnih središnjih tijela državne uprave, iz članka 30. i 57. Poslovnika, za koje ocijene da ih mogu prihvatiti. U slučaju neslaganja u pogledu bilo kojega dijela iskaza između središnjeg tijela državne uprave koje izrađuje prijedlog i nadležnog tijela za koordinaciju sustava procjene učinaka propisa ili nadležnoga središnjega tijela državne uprave, središnje tijelo državne uprave koje izrađuje prijedlog prilaže uz iskaz ocitovanje u kojem navodi područja neslaganja te razloge neslaganja.

¹¹ Uredbom o Uredu za zakonodavstvo propisuje se djelokrug Ureda kao stručne službe Vlade RH, kao i poslovi Ureda kao nadležnog tijela za koordinaciju sustava procjene učinaka propisa.

¹² Stupila na snagu u srpnju 2014. godine, a primjenjiva počela 1.1.2015. godine i odnosi se na razinu Federaciji BiH, ali ne i na kantone.

Pitanje procjene učinaka, koje prethodi izradi politike/proписа, na razini EU i Republike Hrvatske je regulirano na sličan način. Smjernice za bolju regulativu, Međuinstitucionalni sporazum o boljoj regulativi, sklopljen između Europske komisije, Europskog parlamenta i Europskog vijeća i Odluka predsjednika Europske komisije o utemeljenju neovisnog Regulatornog nadzornog odbora u okviru Generalnog tajništva Europske komisije su obvezujući za sve nositelje normativno-pravnih aktivnosti. Procjena učinaka je već duže vremena obvezana u svim zemljama članicama Europske unije. Ovaj zahtjev je obično sadržan u poslovnicima ili pravilima rada vlade i parlamenta. Takva pravila najčešće sadrže popis standardiziranih pitanja i/ili smjernica o načinu provedbe procjene učinaka i obično propisuju da se prijedlog propisa ne može dostaviti i razmatrati na sjednici vlade bez dokumenta koji obrazlaže nužnost donošenja novog ili izmjenadopuna postojećeg propisa i dokumentira rezultate procjene učinaka. Ova pitanja su u Republici Hrvatskoj riješena zakonom, poslovnikom Vlade Republike Hrvatske, uredbom i drugim provedbenim aktima Vlade, čime je osigurana sveobuhvatnost primjene postupka za sve nositelje normativno-pravnih aktivnosti. Osim navedenih propisa, potrebno je spomenuti Zakon o proračunu (NN, br. 87/08 i 136/12), Poslovnik Hrvatskog sabora (NN, br. 81/13), te Odluku Vlade Republike Hrvatske o postupku davanja iskaza o procjeni fiskalnog učinka (NN, br. 122/15) koji upotpunjuju pravni okvir sustava procjene učinaka propisa u Republici Hrvatskoj. U Republici Srpskoj procjena učinaka je definirana podzakonskim aktom Vlade Republike Srpske. U Federaciji BiH procjena učinaka je, osim Uredbom o postupku procjene učinaka propisa (Uredba), koju je donijela Vlada Federacije BiH, propisana i Pravilima i postupcima za izradu zakona i drugih propisa Federacije BiH (Pravila), koja je donio Parlament Federacije BiH. Analizirajući sadržaj ovih propisa, uočljive su međusobne razlike, koje u pojedinim dijelovima isključuju jedni druge. Prva bitna razlika odnosi se na činjenicu da Uredba propisuje dvije vrste procjene učinaka, skraćenu i sveobuhvatnu, dok Pravila prepoznaju samo jednu vrstu procjene učinaka, bez obzira na značaj i vrstu propisa koji se razmatra. Druga bitna razlika odnosi se na obrasce za provedbu skraćene, odnosno sveobuhvatne procjene učinaka propisane Uredbom, dok takvi obrasci nisu propisani Pravilima. Pored toga, Uredba propisuje kontrolnu ulogu Tajništva Vlade Federacije BiH u ovom postupku, uključujući popunu kontrolnog obrasca koji je propisan Uredbom, dok Pravila ne sadrže takve odredbe. Također, Uredba se primjenjuje isključivo od strane tijela izvršne vlasti Federacije BiH, dok se Pravila primjenjuju na sve nositelje normativno-pravnih aktivnosti na razini Federacije BiH (zakonodavna i izvršna vlast). Imajući u vidu da su oba propisa donesena nedavno, još uvijek je prerano donositi zaključke o eventualnim izazovima u njihovoj primjeni. Međutim, ukoliko se uzme u obzir pravilo da „*lex posterior derogat legi priori*“, to bi u praksi značilo da Pravila derogiraju Uredbu. Iako je Parlamentarna skupština BiH u siječnju 2005. godine, uslijed uočenih nedostataka, nedosljednosti i relativno niskog sveukupnog kvaliteta usvojenih propisa na svim razinama vlasti u BiH, usvojila Jedinствена pravila koja, po uzoru na slična rješenja u zemljama EU i regije, uvode u proces izrade propisa niz inovativnih metoda i tehnika, do sada relativno malo poznatih i prisutnih u normativno-pravnoj praksi i tradiciji u BiH, glavni cilj njihovog donošenja je da se njihovom primjenom osigura da zakonodavstvo BiH bude razumljivije i provodljivije, da se unaprijedi njegova pouzdanost i efikasnost putem procjene učinaka u pogledu finansijskih troškova i koristi u proračunskom, administrativnom, ekonomskom, okolišnom i socijalnom smislu, uključujući i aspekt rodne ravnopravnosti, da se sustavno nadgleda njegova primjena u praksi i vrši revizija postojećih propisa, s ciljem da se izbjegnu situacije u kojima propisi postaju zastarjeli, nedosljedni ili stvaraju nepotrebna administrativna i druga opterećenja društvu i ekonomiji, još uvijek nije postignut.¹³

¹³ „Analiza provedbe Akcijskog plana I za provedbu Strategije za reformu javne uprave u BiH u oblasti razvoja kapaciteta za donošenje politika i koordinaciju u razdoblju 2007.-2011.“, lipanj 2011. godine, str. 3. Navedeno je korišteno i u publikaciji CCI-a „Uticaj zakona – nepoznanica u BiH“, gdje je istaknuto: „Generalno, bar kada je riječ o učestalom mijenjanju i dopunjavanju zakona ili recimo o potrebnoj izradi „procjena uticaja“, tj. analizi stanja u određenoj oblasti prije kreiranja propisa, zaključiti bi da prethodno iskazani cilj nije u velikom omjeru ispunjen niti 10 godina nakon usvajanja Jedinствених pravila.“, CCI, Tuzla, 2015. godine, str. 28.

Razina primjene odredbi Jedinstvenih pravila u praksi još uvijek nije dovoljna, osobito pojedinim odredbi iz trećeg i četvrtog dijela, prvenstveno iz razloga što ne postoje metodološke smjernice koje bi na detaljan način definirale analitičkih postupaka procjene učinaka, kao i još uvijek nedovoljan stupanj stručnosti u ministarstvima da provode procjene mogućih učinaka politika/proписа. U skladu s time, s izuzetkom značajnog unaprijeđenja nomotehničkih standarda u zakonodavstvu institucija BiH, nisu vidljivi značajniji pomaci u suštinskom kvalitetu donjete politika/proписа koji bi bili rezultat prethodne procjene mogućih učinaka najvažnijih rješenja sadržanih u propisima/politikama, sustavnog nadgledanja primjene usvojenih politika/proписа i periodične revizije/*ex post* ocjene usvojenih politika/proписа.

Značajne karakteristike	EU	Republika Hrvatska	BiH	Federacija BiH	Republika Srpska
Veza procjene učinaka sa planskim dokumentima (program rada i proračun)	Provodi se početna procjena učinaka (<i>Inception Impact Assessment</i>) za sve inicijative koje će biti sadržane u planu normalno-pravnih aktivnosti Europske komisije	Stručni nositelji izrade propisa predlažu propise za koje treba provesti postupak procjene učinaka na temelju prethodno izvršene procjene učinaka za sve propise koji se namjeravaju predložiti u plan normalno-pravnih aktivnosti u okviru godišnjeg plana, uključujući i one koji se usklađuju s <i>Acquis-om</i> (čl. 11. st. (1), (2) i (3) Zakona)	Procjena financijskih sredstava i dobiti (čl. 65. Jedinstvenih pravila) Naputak o načinu pripreme godišnjeg programa rada i izvješća o radu u institucijama BiH (SG BiH, 45/15) Potreba izrade <i>cost-benefit</i> analize ili drugih obrazloženja (čl. 7. st. 2. Zakona o financiranju institucija BiH)	Prilikom izrade proračuna, obrađivač propisa je dužan planirati sredstva za provedbu sveobuhvatne i skraćene procjene učinaka (čl. 10. Uredbe) U godišnjim planovima rada Vlada Federacije BiH će identificirati propise koji će biti predmet sveobuhvatne procjene učinaka (čl. 6. Uredbe)	Propis se priprema i izrađuje u skladu sa utvrđenim strateškim prioritetima Vlade RS Propis se priprema u skladu sa financijskim ograničenjima i unutar trogodišnjeg planiranja proračuna (čl. IV. Odluke) U okviru godišnjeg plana rada Vlada definiira popis zakona na kojima će se primjenjivati metodologija pune procjene učinaka propisa (čl. IX. Odluke)

Poređeci navedene sustave, može se izvući zaključak kako je najdetaljnija i najtešnja veza između planskih dokumenata i procjene učinaka definirana u EU i Republici Hrvatskoj, dok je u Federaciji BiH i Republici Srpskoj ta veza prilično općenita i nedorečena, što u praksi može dovesti do problema. Veza procjene učinaka sa planskim dokumentima (program rada i proračun) na razini BiH mogla bi se definirati na sljedeće načine:

- Imajući u vidu odredbe trećeg i četvrtog dijela Jedinstvenih pravila, isti bi se mogli detaljnije razraditi preuzimanjem i prilagodbom rješenja sadržanih u zakonodavstvu Republike Hrvatske. U tom slučaju bilo bi potrebno razmotriti da li treba mijenjati čili dopunjavati Naputak o načinu pripreme godišnjeg programa rada i izvješća o radu u institucijama BiH,¹⁴ kako bi se usuglasio sa budućim rješenjima sadržanim u Jedinstvenim pravilima ili detaljnije definirati rješenja sadržana u Jedinstvenim pravilima.*
- Usvojenjem Odluke o procjeni učinaka sa upućivanjem na detaljno reguliranje ovog pitanja u navedenom Naputku.*
- Imajući u vidu zaključak sa 32. sjednice Vijeća ministara BiH,¹⁵ kojim je utvrđen Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o ministarstvima i drugim tijelima uprave BiH, kojim se uspostavlja sustav srednjoročnog i godišnjeg planiranja, te osiguravaju temelji za kvalitetno upravljanje financijskim razvojem u skladu s nadležnostima Vijeća ministara BiH, po usvajanju Zakona u Parlamentarnoj skupštini BiH bi će potrebno detaljnije definirati rješenja sadržana u Jedinstvenim pravilima vezano za fiskalnu procjenu učinaka.*

¹⁴ Čl. 3. st. (2) Naputka propisuje da se u navođenju razloga za izradu zakona i drugih propisa, odnosno sklapanja međunarodnih ugovora iz st. (1) toč. c) i d) ovog članka obvezno navodi tri do osam stavki koje će odgovoriti na sljedeća pitanja: iz kojeg cilja proizilazi inicijativa, a ukoliko je bitno, na koje se dijelove strateškog okvira (strategije, prioriteti, itd.) odnosi, kao i zašto je potrebno donijeti zakon ili podzakonski akt, odnosno sklopiti međunarodni ugovor, sa pozivanjem na analizu stanja, utvrđene probleme i potrebe, međunarodne sporazume, EU integracije i slično.

¹⁵ Sjedinica je održana 19.11.2015. godine.

Značajne karakteristike	EU	Republika Hrvatska	BiH	Federacija BiH	Republika Srpska
Opseg primjene u odnosu na predmet procjene (zakoni i drugi propisi)	Svi pravni akti Europske komisije, Europskog parlamenta i Europskog vijeća (Međuinstitucionalni sporazum između Europske komisije, Europskog vijeća i Europskog parlamenta)	Zakon se primjenjuje na procjenu učinaka propisa, a pod propisom se podrazumijeva nacrt prijedloga zakona (čl. 3 st. (1) točka 1. Zakona) Procjena učinaka se vrši i za uredbe i pravilnike koji su provedbeni propisi zakona, bilo da su u postupku izrade ili na snazi, a čiju procjenu učinaka je predložio stručni nositelj izrade propisa (čl.13. st. (2) Zakona i čl.10. st. (3) Uredbe)	Pravila se primjenjuju za pripremu propisa (ustava, sporazuma, zakona, poslovnika, odluka, naputaka, pravilnika i drugih općih pravnih akata) (čl. 2. Jedinstvenih pravila)	Uredba se primjenjuje na zakone, uredbe, odluke, naputke, pravilnike i druge opće pravne akte (čl. 2. st. (1) točka 2. Uredbe) Pravila se primjenjuju na ustav, zakon, sporazum, statut, poslovnik, uredbe, odluke, pravilnike, naputke, naredbe i instrukcije (čl. 2. Pravila) Zakon o proračunima u Federaciji BiH utvrđuje da propisi koji imaju financijske posljedice na proračun moraju biti obrazloženi, odnosno opravdani analizom troškova i koristi (čl. 5. st. (2) Zakona)	Odluka se primjenjuje u postupku izrade nacrta, odnosno prijedloga zakona, uredbe, odluke, pravilnika, naputka i drugog općeg pravnog akta) (čl. 1. Odluke)

Usporedbom pet sustava procjene učinaka može se izvući zaključak kako je opseg primjene procjene učinaka u odnosu na predmet različito definiran, pa tako u EU, Federaciji BiH i Republici Srpskoj postupak obuhvaća sve primarne i sekundarne propise, a u Republici Hrvatskoj postupak obuhvaća zakone, a iznimno i podzakonske akte (uredbe i pravilnike). Kada govorimo o institucijama BiH, imajući u vidu odredbu članka 2. i dovodeći ga u vezu sa četvrtim dijelom, Poglavljem II. Jedinstvenih pravila, mogao bi se izvući zaključak da bi se procjena učinaka trebala provoditi za sve primarne i sekundarne propise.

Bez obzira da li primijenili pristup izmjene Jedinstvenih pravila ili usvajanja Odluke Vijeća ministara BiH, moguće opcije su:

- Da se postupak procjene učinaka odnosi isključivo na zakone, čija je prednost da se već pri procjeni učinaka zakona treba utvrditi učinak mogućih rješenja koja bi kasnije bila sadržana u podzakonskim aktovima, dok je nedostatak ove opcije što bi se izuzela primjena procjene učinaka za postojeće podzakonske akte za koje se u praksi ukaze potreba za izmjenama i dopunama (ex post procjena učinaka), kao i za podzakonske akte koji još uvijek nisu doneseni, a postojećim primarnim propisima utvrđena je obveza njihovog donošenja.*
- Da postupak procjene učinaka obuhvaća sve primarne, a po potrebi i sekundarne propise, čime se osigurava sveobuhvatnost postupka u odnosu na sve propise, a nedostatak ovakvog rješenja je što bi provedba istog mogla rezultirati preopterećenošću trenutačno nedovoljnih kadrovskih kapaciteta institucija BiH i trenutačnog stupnja njihove stručnosti u pogledu procjene učinaka.*

Analiza o uspostavi sustava procjene učinaka prilikom izrade politika/propisa u institucijama Bosne i Hercegovine

Značajne karakteristike	EU	Republika Hrvatska	BiH	Federacija BiH	Republika Srpska
Opseg primjene u odnosu na subjekte (zakonodavna i izvršna vlast)	Europska komisija, Europski parlament i Europsko vijeće (Međuinstitucionalni sporazum)	Stručni nositelj izrade propisa (čl. 3 st. (2) Zakona) Nadležnost za procjenu učinaka propisa (Ured za zakonodavstvo, stručni nositelj izrade propisa, nadležna tijela) (čl. 14., 15., 16. i 17. Zakona)	Institucije BiH koje su nositelji normativno-pravnih aktivnosti, uključujući i Parlamentarnu skupštinu BiH (čl. 1. Jedinstvenih pravila)	Izvršna vlast u Federaciji BiH, tj. ministarstva, federalne uprave, upravne organizacije, stručne i zajedničke službe i druga tijela Federacije BiH (čl. 1. Uredbe) Nositelji normativno-pravnih poslova prilikom pripreme zakona i drugih propisa u Federaciji BiH (čl. 1. Pravila) Nije obavezujuća za kantone	Sva republička tijela uprave

Na razini EU i Republike Hrvatske primjena se odnosi na sve nositelje normativno-pravnih aktivnosti, dok se na razini Federacije BiH i Republike Srpske primjena odnosi isključivo na nositelje izvršne vlasti. Ipak, kao što je već navedeno, Parlament Federacije BiH je u međuvremenu donio Pravila i postupke za izradu zakona i drugih propisa Federacije BiH koja sadrže odredbe o procjeni učinaka, a koja su obavezujuća za sve nositelje normativno-pravnih aktivnosti na razini Federacije BiH.

Ukoliko se procjena učinaka promatra u vezi sa Jedinstvenim pravilima, opseg njegove primjene trebao bi se odnositi na sve subjekte normiranja, a to znači da bi primjena procjene učinaka bila obavezujuća kako za izrađivače i predlagatelje propisa, tako i za zastupnike u Parlamentarnoj skupštini BiH prilikom predlaganja amandmana na predložene propise ili predlaganja propisa od strane samih zastupnika u Parlamentarnoj skupštini BiH.

Značajne karakteristike	EU	Republika Hrvatska	BiH	Federacija BiH	Republika Srpska
Vrste procjene (skraćena i sveobuhvatna)	<p>Europska komisija objavljuje „Mape puta“¹⁶ putem kojih informira sve zainteresirane sudionike o svojim novim inicijativama i procjenama</p> <p>Ukoliko je planirano provedba procjene učinaka, „Mapa puta“ se zamjenjuje polaznom procjenom učinaka (<i>Inception Impact Assessment</i>)¹⁷</p> <p>Sve inicijative sa mogućim značajnim ekonomskim, socijalnim ili okolišnim učincima moraju biti podvrgnute detaljnoj procjeni učinaka</p> <p>U slučaju kada se ne planira detaljna procjena učinaka, odgovarajuća „Mapa puta“ treba sadržavati detaljno obrazloženje takvog pristupa</p>	<p>Prethodna procjena se provodi za sve propise koji se namjeravaju predložiti u plan normativno-pravnih aktivnosti kao sastavni dio godišnjeg plana i za propise koji se predlažu u plan usklađivanja</p> <p>zakonodavstva s <i>Acquis</i>-em (čl. 11. st. (3) Zakona)</p> <p>Procjenu učinaka propisa provodi stručni nositelj prema obvezama utvrđenim godišnjim planom normativno-pravnih aktivnosti (čl. 16. st. (1) Zakona i čl. 14 st. (1) Uredbe)</p>	Nedefinirano	<p>Sveobuhvatna procjena se provodi na odabranim propisima na godišnjoj razini s ciljem unaprijeđenja sustavnih rješenja u pojedinim oblastima, planira se u programu rada i temelji se na opsežnoj procjeni učinaka, na obrascu definiranom Uredbom</p> <p>Skrraćena procjena je obvezna za sve propise izrađene i usvojene od strane vlasti Federacije BiH, provodi se na temelju obrascu za pripremu skrraćene procjene učinaka definiranog Uredbom (čl. 6. i 7. Uredbe)</p>	<p>Metodologija pune procjene učinaka propisa provodi se za zakone koje Vlada definira u okviru popisa zakona na kojima će se primjenjivati metodologija pune procjene učinaka propisa, kao i za zakone koji nisu sadržani u godišnjem planu rada Vlade, ali za koje je na prijedlog obrađivača ili na vlastitu inicijativu, Vlada zatražila da se provede puna procjena učinaka propisa (čl. IX. Odluke)</p> <p>Skrraćena procjena učinaka propisa se provodi u pripremi svih propisa, izuzev zakona koje je Vlada definirala u godišnjem planu ili zatražila da se provede puna procjena (čl. XIII. Odluke)</p>

Razlikovanje između potrebe provedbe skraćene/prethodne i sveobuhvatne procjene učinaka u propisima entiteta u odnosu na Republiku Hrvatsku nije dovoljno jasno definirana. Primjera radi, u Federaciji BiH sveobuhvatna procjena provodi se na odabranim propisima na godišnjoj razini sa ciljem unaprijeđenja sustavnih rješenja u pojedinim oblastima, a pri tome se postavlja pitanje što je sa pitanjima/problemima koji uopće nisu normativno regulirana, odnosno sa pitanjima koja je tek potrebno normativno regulirati (npr. potreba preuzimanja brojnog EU zakonodavstva koje trenutno nije uopće dijelom *corpus iuris* u BiH). Postojećim rješenjima u Federaciji BiH i Republici Srpskoj u praksi se ostavlja prostor za diskrecijsko pravo predlagatelja u pogledu utvrđivanja potrebe za provedbom sveobuhvatne procjene učinaka.

¹⁶ „Mape puta“ opisuju problem koji se namjerava riješiti i ciljeve koji se namjeravaju ostvariti, obrazlažu razloge potrebe djelovanja EU i njezine dodane vrijednosti te izlažu alternativne opcije.

¹⁷ Njome se detaljnije opisuju problem, pitanja u vezi načela supsidijarnosti, ciljeve propisa/politike i opcije uključujući moguće učinke svake od opcija.

S druge strane, ovo pitanje je na jasan i nedvosmislen način utvrđeno u propisima Vlade Republike Hrvatske, gdje su utvrđeni i precizni financijski i drugi pragovi, koji služe kao osnovni kriterij za određivanje propisa za koje će se raditi sveobuhvatna procjena učinaka. Slično modelu kakav postoji u EU („*Inception Impact Assessment*“), Republika Hrvatska je u okviru svog zakonodavstva o procjeni učinaka utvrdila postupak „prethodne procjene“ koja se provodi za sve propise koji se namjeravaju predložiti u plan normativno-pravnih aktivnosti, kao sastavnog dijela godišnjeg plana i za propise koji se predlažu u plan usklađivanja zakonodavstva s *Acquis-em*. To u praksi znači da se prethodna procjena provodi u najranijoj mogućoj fazi izrade prijedloga normativno-pravnog akta koje će biti sadržane u godišnjem planu rada nadležnog ministarstva, odnosno Vlade.

Kada je riječ o Federaciji BiH i Republici Srpskoj, njihovim propisima utvrđene su dvije vrste procjene: „skraćena procjena“ i „sveobuhvatna procjena“. U usporedbi sa Republikom Hrvatskom i EU, razlika se ogleda u tome da se ove procjene provode nakon usvajanja godišnjeg programa rada vlada. Obzirom da je Uredba u Federaciji BiH u primjeni od 1.1.2015. godine, još uvijek je rano izvoditi zaključke o primjeni u praksi i koristima skraćene i sveobuhvatne procjene učinaka, te njihovom doprinosu unaprijeđenju kvaliteta propisa koji su doneseni uz primjenu procjene učinaka. S druge strane, u Republici Srpskoj postupak procjene učinaka se primjenjuje od 2013. godine.¹⁸ U dijelu Analize o provedenim konzultacijama, predstavljena su mišljenja nadležnih tijela iz Federacije BiH i Republike Srpske o dosadašnjim iskustvima u primjeni obje vrste procjene učinaka.

Na razini institucija BiH ne postoje utvrđene odredbe u pogledu vrsta procjene učinaka.

Promatrajući cjelokupni ciklus razvika javnih politika, uključujući procjenu učinaka, uočljiva je neraskidiva veza između programiranja rada i procjene učinaka, koja trenutno nije jasno definirana u propisima koji su na snazi na razini institucija BiH. Iskustva u dosadašnjoj primjeni Zakona i Uredbe Vlade Republike Hrvatske pokazala su se krajnje pozitivnim. Nastojeći uspostaviti blisku vezu između procesa planiranja i procjene učinaka, Vlada Republike Hrvatske je, po modelu Smjernica Europske komisije, utvrdila obvezu provedbe prethodne procjene, koja bi se mogla dovesti u paralelu sa tzv. „skraćenim procjenama“, utvrđenim propisima entiteta, u najranijoj mogućoj fazi planiranja normativno-pravnih aktivnosti. Na ovaj način, praksa je pokazala da su programi rada Vlade Republike Hrvatske značajno unaprijeđeni u sadržajnom i suštinskom smislu. Provedbom prethodne procjene u fazi planiranja normativno-pravnih aktivnosti, programi rada temelje se na činjenicama i dokazima, uz pružanje informacija o uzrocima problema koji se tim propisom nastoje riješiti, utvrđivanjem jasnih ciljeva i opcija putem kojih bi ti ciljevi trebali biti ostvareni. Bitno je naglasiti da ni jedan propis, sadržan u planu normativno-pravnih aktivnosti, ne može biti predložen Vladi Republike Hrvatske na razmatranje u postupku donošenja programa rada, ukoliko ne sadrži ovu prethodnu procjenu.

Imajući u vidu navedenu usporednu analizu, moguće opcije su:

- a) *Preuzeti i prilagoditi rješenja sadržana u Uredbi Vlade Republike Hrvatske, a prednost i nedostaci takvog pristupa navedeni su ranije u tekstu,*
- b) *Preuzeti i prilagoditi rješenja sadržana u Uredbi Vlade Federacije BiH i Odluci Vlade Republike Srpske, a prednost i nedostaci takvog pristupa navedeni su ranije u tekstu.*

¹⁸ Odluka o provedbi procesa procjene učinaka propisa u postupku izrade zakona („Službeni glasnik RS“, broj 2/13) je stavljena izvan snage donošenjem nove Odluke o provedbi procesa procjene učinaka propisa u postupku izrade propisa („Službeni glasnik RS“, broj 56/15).

Značajne karakteristike	EU	Republika Hrvatska	BiH	Federacija BiH	Republika Srpska
Definicija procjene učinka	Procjena učinaka predstavlja set logičkih koraka koji strukturiraju pripremu prijedloga politika. Ona uključuje oblikovanje i razvoj praksi koje već prate proces razvika politika, produbljujući analizu i formaliziranje rezultata u jednom neovisnom izvješću	Procjena učinaka propisa je postupak donošenja odluka o propisima na temelju dokaza i prikupljenih relevantnih podataka, koji će poslužiti kao smjernice za odabir najboljeg rješenja za donošenje propisa ili za poduzimanje nenormativnih aktivnosti i mjera. (čl. 2. st. (1))	Ne postoji definicija procjene učinaka u jedinstvenim pravilima	Procjena učinaka propisa predstavlja proces koji obuhvaća: definiranje problema i utvrđivanje ciljeva koji se predloženiim propisom žele postići, identificiranje i analiziranje opcija za rješavanje problema, analizu troškova i koristi propisa, definiranje mehanizma za praćenje, izvješćivanje i procjenu, konzultacije sa zainteresiranom javnošću i izvješćivanje o provedenom postupku procjene učinaka propisa (čl. 2. Uredbe)	Procjena učinaka propisa predstavlja proces koji obuhvaća niz logičkih koraka kojima se analizira potreba za donošenjem novog propisa, odnosno izmjena i dopuna postojećeg propisa, procjenjuju mogući učinci na gospodarstvo, društvo i životnu sredinu, kao i vjerojatni troškovi i koristi primjene propisa, kada je to moguće, te na temelju analize i ponuđenih opcija nalazi najbolje rješenje (čl. III. Odluke).

Iako bi suštinski pojam procjene učinaka trebao biti definiran na istovjetan način, uočljivo je da su u sustavima obuhvaćenim ovom usporednom analizom utvrđene različite definicije procjene učinaka, s tim da postojećim pravnim okvirom pojam procjene učinaka nije izričito definiran na razini institucija BiH.

Suštinski promatrano, te imajući u vidu da je uvođenje procjene učinaka na razini institucija BiH novina, bilo bi potrebno utvrditi što jasniju i kraću definiciju ovog postupka. U tom smislu, kao polazna osnova mogle bi se uzeti definicije Europske komisije, Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj, kao i definicija koju je dao profesor Mc Garity, autor knjige o ulozi procjene učinaka u tijelima uprave u Americi:

Procjenom učinaka prikupljaju se dokazi za ocjenu opravdanosti budućih normativnih i nenormativnih rješenja predlagatelja i kako se ta rješenja mogu najbolje oblikovati za postizanje željenih ciljeva politike. (Europska komisija)¹⁹

Procjena učinaka propisa predstavlja sustavan pristup kritičkoj procjeni pozitivnih i negativnih učinaka predloženih i postojećih propisa i nenormativnih alternativnih rješenja. (OECD)²⁰

Procjena učinaka, u širem smislu, predstavlja postupak korištenja sveobuhvatne analitičke racionalnosti u cilju rješavanja društvenih problema. (Mc Garity 1991:111)²¹

¹⁹ http://ec.europa.eu/smart-regulation/guidelines/toc_guide_en.htm.

²⁰ <http://www.oecd.org/gov/regulatory-policy/riah.htm>.

²¹ Mc Garity, Thomas. 1991. Poglavlje 8. knjige Ponovno otkrivanje racionalnosti: uloga regulacije analize u federalne birokracije. Cambridge: Cambridge University Press.

Analiza o uspostavi sustava procjene učinaka prilikom izrade politika/propisa u institucijama Bosne i Hercegovine

Značajne karakteristike	EU	Republika Hrvatska	BiH	Federacija BiH	Republika Srpska
Mjere učinaka koje je potrebno sagledati u postupku procjene učinaka	Identificirati okolišne, ekonomske i socijalne učinke određene politike, zašto se pojavljuju i tko je pogođen	Procjenom učinaka propisa analiziraju se pozitivni i negativni učinci propisa na područje gospodarstva uključujući i financijske učinke, područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša, s osvrtnom na fiskalni učinak, uz istovremeno savjetovanje s javnošću i zainteresiranom javnošću (čl. 2. st. (2) Zakona) Kriteriji za prethodnu procjenu: 1. odgovarajući financijski prag vezan za najznačajniji učinak koji se očekuje u pojedinoj oblasti koja se namjerava obuhvatiti propisom, 2. očekivani učinak na pojedino gospodarsko područje, odnosno na gospodarstvo Republike Hrvatske u cjelini, 3. očekivani učinak na socijalno osjetljive i druge skupine sa posebnim interesima i potrebama te učinak na zdravstveni i socijalni status građana, 4. očekivani učinci na okoliš i održivi razvitak (čl. 11. st. (5) Zakona)	Razlozi za uvođenje propisa i objašnjenje odabrane politike (čl. 62. Jedinstvenih pravila)	Analiziranje pozitivnih i negativnih učinaka propisa na javni proračun, poslovno okruženje, socijalnu zaštitu i životnu sredinu, uz kontinuirano savjetovanje i sudjelovanje zainteresirane javnosti (čl. 8. Uredbe)	Mogući učinci na ekonomiju, društvo i životnu sredinu, kao i vjerojarni troškovi i koristi promjene zakona, kada je to moguće, te na temelju analize i ponuđenih opcija nalazi najbolje rješenje (čl. III. Odluke) Procjena učinaka propisa podrazumijeva analizu pozitivnih i negativnih učinaka propisa na poslovno okruženje, javni proračun, socijalnu zaštitu i životnu sredinu, uz kontinuirano savjetovanje i sudjelovanje zainteresiranih subjekata u cilju osiguranja transparentnosti pripreme propisa (čl. V. Odluke)

Svi analizirani sustavi izričito navode potrebu provedbe procjene utjecaja/činaka opcija u fiskalnom²², ekonomskom²³, socijalnom²⁴ i okolišnom²⁵ pogledu. Kada je riječ o institucijama BiH, neizravno bi se mogao izvući zaključak da je predlagatelj propisa dužan provesti i procjenu fiskalnih, ekonomskih i socijalnih učinaka. Međutim, metodološke smjernice za provedbu procjene učinaka nisu definirane, te se u praksi gotovo uopće ne provode, sa izuzetkom pojedinih međunarodnih projekata potpore institucijama BiH. Iako ne postoje pravila u pogledu *ex ante* procjene učinaka i učinaka koji se trebaju sagledati, ovo pitanje moglo bi se razmotriti kroz članke od 62. do 68. Jedinstvenih pravila, u okviru kojih se od predlagatelja zahtijeva da u obrazloženju propisa navedu razloge za uvođenje propisa i objašnjenje odabrane politike, koji moraju biti utemeljeni na jasnim dokazima da je postojao problem u odabranoj materiji i da je uvođenje propisa opravdano, kao i dokazima, gdje je to moguće, da se vodila rasprava i o alternativnim oblicima u reguliranju dane materije, da obrazloženje finansijskih sredstava sadrži procjenu potrebnih sredstava, izvora i metoda osiguranja tih sredstava za provedbu propisa, procjenu očekivanih troškova i dobiti od uvođenja propisa i od mogućih alternativa uvođenju propisa, svaki put kada proces uvođenja propisa zahtijeva sudjelovanje više od jedne institucije ili razine vlasti, predlagatelj u obrazloženju mora navesti prikaz obavljenih međuinstitucionalnih konsultacija, uz nacrt ili prijedlog propisa obrađivač je dužan navesti vremenski raspored revizije donesenog propisa, da bi se izbjegle situacije u kojima propisi postaju zastarjeli, nedosljedni ili loše izrađeni.

Uzimajući u obzir gore navedeno, bilo bi potrebno utvrditi obvezu provedbe procjene učinaka opcija u fiskalnom, ekonomskom, socijalnom, uključujući i aspekt ravnopravnosti spolova i okolišnom pogledu sa sveobuhvatnim standardiziranim popisom pitanja koja se trebaju razmotriti.

²² Procjena u fiskalnom smislu podrazumijeva iskazivanje: finansijskih sredstava potrebnih za provedbu akta, odobrenih sredstava za provedbu akta, razlike između potrebnih finansijskih sredstava i odobrenih sredstava, finansijskih sredstava koja bi institucija mogla osigurati iz svojih drugih programa u svrhu provedbe, eventualne potrebe za dodatnim finansijskim sredstvima, eventualnih drugih institucija koje će doprinijeti provedbi akta u finansijskom smislu, drugih mogućih finansijskih izvora za provedbu akta, finansijskog učinka provedbe akta na aktivnosti drugih institucija, kao i na druge razine vlasti, te učinaka provedbe akta na moguće povećanje/smanjenje prihoda u proračunima BiH, entiteta, Brčko distrikta, kantona, općina ili gradova. Procjena fiskalnih učinaka treba biti provedena u skladu sa načelima rodno odgovornog budžetiranja.

²³ Procjena u ekonomskom smislu podrazumijeva procjenu u pogledu konkurentnosti, trgovinskih i investicijskih tijekova, operativnih troškova i troškova poslovanja, administrativnih troškova za poduzeća, imovinskih prava, inovacija i istraživanja, potrošača i kućanstava, poslovnih regija i sektora, te makroekonomskog okruženja.

²⁴ Procjena u socijalnom smislu podrazumijeva procjenu učinaka na zapošljavanje i tržište rada, na standard i prava koji se odnose na kvalitetu rada, na socijalno uključivanje i zaštitu određenih ranjivih skupina, procjenu sa aspekta jednakosti u tretmanu i mogućnosti, uključujući pitanja rodne ravnopravnosti, te u kontekstu zabrane svih vidova diskriminacije, u pogledu privatnosti i obiteljskog života, osobnih podataka, procjenu učinaka na upravljanje, sudjelovanje, dobru administraciju, pristup pravdi, pitanja korupcije i sukoba interesa, zaštite osobnih podataka, procjenu u odnosu na medije i etiku, javno zdravlje i sigurnost, javnu sigurnost i kriminal, te učinaka na socijalnu zaštitu, zdravstvene i obrazovne sustave.

²⁵ Procjena u okolišnom smislu podrazumijeva sagledavanje učinaka po kvalitetu zraka, kvalitetu zemljišta i resursa, po klimatske promjene, obnovljive ili neobnovljive izvore energije, po biološku raznolikost, floru i faunu, po upotrebu zemljišta, stvaranje otpada i recikliranje, procjenu u odnosu na omjer ili vjerojatnoću rizika za okoliš, mobilnost i upotrebu energije, učinak aktivnosti poduzeća na okoliš, kao i na zdravlje životinja i biljaka i sigurnost hrane.

Analiza o uspostavi sistema procjene učinaka prilikom izrade politika/proписа u institucijama Bosne i Hercegovine

Značajne karakteristike	EU	Republika Hrvatska	BiH	Federacija BiH	Republika Srpska
Koraci procjene učinaka: 1. Analiza stanja i definiranje problema,²⁶ 2. Definiranje ciljeva, 3. Definiranje opcija, 4. Procjena učinaka opcija (mjerenje učinaka), 5. Konzultacije (horizontalno, vertikalno i zainteresirana javnost), 6. Poredba opcija i odabir preferentne opcije, 7. Praćenje, izvješćivanje i procjena/ex post procjena	Ključni analitički koraci u procjeni učinaka: 1. Definiranje problema, 2. Zašto je potrebno djelovanje EU, 3. Što su ciljevi, 4. Koje su opcije politike, 5. Koji su vjerovjati ekonomski, socijalni i okolišni učinci i tko će biti pogođen, 6. Poredba opcija u smislu učinkovitosti i efikasnosti (troškovi i koristi), 7. Kako organizirati buduće praćenje i procjenu	1. Početne aktivnosti postupka procjene učinaka, prema Zakonu: a) Analiza postojećeg stanja koje se namjerava uređiti propisom, uključujući rezultate praćenja provedbe propisa, b) Uvid u teze iz sadržaja propisa iz Prethodne procjene i utvrđivanje ciljeva koji se nastoje postići propisom, c) Izrada najmanje dva prijedloga koja se odnose na nenormalno rješenje i najmanje dva prijedloga mogućih normalno-pravnih rješenja, koji mogu dovesti do zadanih ciljeva, d) Utvrđivanje najznačajnijih pozitivnih i negativnih učinaka, osobito učinaka na gospodarstvo, uključujući i financijske učinke, područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša, za svako normalno rješenje, e) Okvirna procjena fiskalnog učinka (čl. 18.), 2. Savjetovanje (čl. 19.), 3. Pribavljanje mišljenja nadležnih tijela (čl. 20.), 4. Izrada propisa i Prijedloga iskaza (čl. 21.), 5. Javna rasprava o propisu i Prijedlogu iskaza (čl. 22.), 6. Upućivanje propisa i Prijedloga iskaza u postupak donošenja (čl. 23.), 7. Provedbeni propis (čl. 24.) ²⁷	Sadržaj obrazloženja: 1. Ustavopravni i zakonski temelji za donošenje propisa, 2. Razlozi za donošenje propisa i objašnjenje odabrane politike, 3. Uskladenost propisa s europskim zakonodavstvom, 4. Provedbeni mehanizmi i način osiguravanja poštivanja propisa, 5. Obrazloženje financijskih sredstava za provedbu propisa i financijski učinci zakona, vođenih u procesu izrade propisa, 6. Opis konzultacija ponovnog preispitivanja uvedenog propisa (čl. 60. Jedinjenih pravila)	1. Utvrđivanje polazne osnove, opisivanje trenutnog stanja i definiranje problema, 2. Utvrđivanje ciljeva, 3. Provedba procesa međuinstitucionalnih konzultacija na vertikalnoj i horizontalnoj razini, uz sudjelovanje zainteresirane javnosti, 4. Predlaganje opcija za rješavanje identifikiranog problema (potrebno je definirati tri opcije), 5. Odabir i ispitivanje moguće opcije i njezinih učinaka, 6. Provedba usporedne analize predloženih opcija, 7. Predstavljivanje rezultata i predlaganje najpovoljnije opcije, 8. Definiranje mehanizma za praćenje, izvješćivanje i procjenu (čl. 5. st. (2) Uredbe)	1. Utvrđivanje i definiranje problema, 2. Definiranje ciljeva, 3. Utvrđivanje polaznog osnova, tj. opis trenutnog stanja, 4. Provedba procesa međuinstitucionalnih konzultacija i svih zainteresiranih subjekata, a osobito onih koji su izravno pogođeni problemom, 5. Predlaganje opcija za rješavanje definiranog problema, 6. Odabir opcija koje će se razmatrati i analizirati (potrebno je definirati tri opcije), 7. Procjena učinaka svake od opcija, a osobito sa aspekta troškova i koristi svake opcije, 8. Usporedna analiza opcija, 9. Predstavljivanje rezultata poredbе opcija i u skladu s tim davanje preporuka za najpovoljniju opciju, tj. rješenje problema, 10. Definiranje mehanizama za praćenje, izvješćivanje i procjenu (čl. VIII. Odluke)

²⁶ U okviru analize stanja potrebno je probleme sagledati i iz perspektive rodne ravnopravnosti.

²⁷ Prema Uredbi koraci procjene su: 1. Prethodna analiza stanja, 2. Utvrđivanje ciljeva koji se propisom nastoje postići, 3. Sudjelovanje javnosti, 4. Pribavljanje mišljenja za područja gospodarstva, socijalne zaštite i zaštite okoliša, 5. Izrada propisa s Prijedlogom iskaza, 6. Upućivanje dokumenta Uredu za zakonodavstvo.

Svi analizirani sustavi u suštini propisuju iste metodološke korake za provedbu procjene učinaka.

Za razliku od Smjernica Europske komisije i propisa Vlade Republike Hrvatske, koji detaljnije definiraju svaki od koraka i potrebnih analitičkih radnji u postupku njihove provedbe, propisi entiteta krajnje općenito utvrđuju obvezu njihove provedbe, bez detaljnih metodoloških naputaka o samom načinu provedbe svakog od koraka, već je to donekle razrađeno u pratećim priručnicima. Na razini institucija BiH, s izuzetkom članka 72. Jedinstvenih pravila, koji bi se mogao dovesti u vezu sa definiranjem problema, ciljeva i opcija, ne postoje odredbe koje bi definirale svaki od ovih koraka. U pogledu konzultacija, člankom 75. Jedinstvenih pravila nije jasno definirano na koju fazu izrade propisa se odnose konzultacije. Sukladno članku 6. Pravila za konzultacije, iste se provode tek u fazi nakon utvrđivanja teksta prednacrta pravnog propisa. S tim u vezi, bilo bi potrebno utvrditi obvezu provedbe konzultacija u što je ranije moguće fazi, tj. u postupku procjene učinaka. Prema stajalištu Europske komisije, u nedostatku sveobuhvatnih statistika i drugih ažurnih i pouzdanih izvora podataka, konzultacije, kao analitički instrument, mogu predstavljati najjeftiniji način provedbe procjene učinaka politika/propisa. Sukladno tome, EU smjernice o boljoj regulativi propisuju obvezu provedbe 12-tjednih online konzultacija u najranijoj mogućej fazi procjene učinaka.

Analizirajući veći broj propisa koji su doneseni u posljednjem četverogodišnjem razdoblju, gotovo da nijedan ne sadrži bilo kakve informacije o mehanizmima za praćenje, a pogotovo ne informacije o pokazateljima provedbe, što onemogućava bilo kakvo sustavno periodično praćenje i *ex post* procjenu učinaka propisa na snazi u cijeloj BiH.²⁸

Uslijed ovih nejasnoća bilo bi preporučljivo da se svaki od koraka definiira jasnije i sveobuhvatnije, a osobito korak koji utvrđuje mehanizme praćenja, izvješćivanja i procjene, u okviru kojeg bi bilo preporučljivo jasno utvrditi vrste pokazatelja provedbe (indikatore), potrebu utvrđivanja polazne i ciljane vrijednosti, izvore verifikacije, a sve s ciljem izbjegavanja proizvoljnih ciljanih vrijednosti.

²⁸ Prema CCI-a, za preko 2/3 temeljnih zakona iz razdoblja 2010.-2014. godina nije urađena bilo kakva analiza učinaka njihove provedbe, a za više od 1/3 donesenih temeljnih zakona u navedenom razdoblju, zakonodavac nije mogao prepoznati bilo kakve pozitivne učinke od provedbe zakona. Detaljnije vidi str. 62.-70. Publikacije „Efekti zakona – nepoznanica u BiH”.

Analiza o uspostavi sustava procjene učinaka prilikom izrade politika/proписа u institucijama Bosne i Hercegovine

Značajne karakteristike	EU	Republika Hrvatska	BiH	Federacija BiH	Republika Srpska
Veza obrasca procjene učinaka sa obrazloženjem propisa	Izvjешće o provedenoj procjeni učinaka sažeto predstavlja finalne rezultate provedene procjene učinaka. U okviru aneksa predstavljaju se detaljnije informacije (tehnički dijelovi) provedene analize. Ovo izvješće se predstavlja kao „Radni dokument službenika“. Izvješće ne smije sadržavati više od 30–40 stranica, uz najviše dvije stranice izvršnog sažetka izvješća. Nakon usvajanja inicijative od strane Europske komisije, Izvješće o procjeni učinaka se dostavlja uz tekst propisa Europskom parlamentu i Europskom vijeću koji će razmatrati njegov sadržaj i kvalitetu. Europski parlament i Europsko vijeće su se obvezali da pruže dodatne analize koje bi podržale bilo koje prijedloge njihovih suštinskih amandmana u vezi s prijedlogom Europske komisije	Obrazac o provedenoj procjeni učinaka propisa je sastavni dio propratnih materijala uz nacrt/prijedlog propisa koji se dostavlja Vladi ili Saboru Republike Hrvatske	Obraveza dostave obrazloženja uz nacrt ili prijedlog propisa (čl. 58. Jedinствених pravila)	Nije definirano Uredbom. Izmjenama i dopunama Zakona o proračunima u FBiH, utvrđena je obaveza predlagatelja propisa da uz svaki prijedlog strategije, akcijskog plana, propisa prilaže “Izjavu o fiskalnoj procjeni posljedica na proračun” ²⁹	Nije definirano Odlukom

Za razliku od institucija BiH, gdje nije propisan obrazac o provedenoj procjeni učinaka, propisima entiteta utvrđena je potreba izrade izvješća o provedenoj procjeni učinaka. Ipak, nije jasno da li je to izvješće o procjeni jedan od obveznih propratnih materijala uz prijedlog propisa, koji vlada upućuje u parlamentarnu proceduru, čime parlamentarci mogu biti uskraćeni za sveobuhvatne informacije koje su sagledane i opredijelile predlagatelja u smislu odabira ključnih rješenja i njihovih mogućih implikacija po proračun, ekonomiju, društvo i/ili okoliš.

Iz toga razloga bilo bi potrebno jasnije definirati vezu između obrasca o procjeni učinaka i obrazloženja, kao i obvezu podnošenja obrasca o procjeni učinaka uz prijedlog propisa parlamentu. Također, bilo bi potrebno predviđeti i jasno definirati postupak u slučajevima kada se amandmanskim djelovanjem u parlamentarnoj proceduri suštinski mijenja procjena učinaka, odnosno ključna rješenja sadržana u nacrtu/prijedlogu propisa, osobito kada se amandmanskim djelovanjem mijenjaju odabrane preferentne opcije politike/proписа, te definirati postupak koordinacije i suradnje između parlamenta i predlagatelja/obrađivača propisa u takvim slučajevima uz potrebu izrade procjene učinaka takvih amandmana u proračunskom, ekonomskom, socijalnom i/ili ekološkom pogledu.

²⁹ „Službene novine FBiH“, broj 91/15. U skladu sa izmjenama i dopunama ovog Zakona, Federalno ministarstvo o finansija trenutno priprema Pravilnik, kojim će se na detaljniji način propisati procedure za izradu, sadržaj, oblik i način popune izjave za fiskalnu procjenu, a planira se i nadogradnja. BPIMIS sustava putem kojeg će se osigurati izravan unos podataka u sustav što će olakšati proces konzultacija između Ministarstva finansija i obrađivača/predlagatelja propisa, kao i proces proračunskog planiranja.

Analiza o uspostavi sustava procjene učinaka prilikom izrade politika/propisa u institucijama Bosne i Hercegovine

Značajne karakteristike	EU	Republika Hrvatska	BiH	Federacija BiH	Republika Srpska
Rokovi za davanje mišljenja/ocjene na provedenu procjenu učinaka	Nije definirano	Nije definirano	Nije definirano	Nema rokova	Osam dana od dana prijema nacrta ili prijedloga zakona za koje se provodi puna ili skraćena procjena učinaka propisa sa potpunim upitnikom (tj. XI. Odluke), dok za ostale podzakonske akte obrađivač nije dužan dostaviti obrazac
					Ministarstvu za ekonomske odnose i regionalnu suradnju na davanje mišljenja, već na kraju kalendarske godine, za tu godinu, obrađivač
					Ministarstvu dostavlja izvješće o primjeni procesa skraćene procjene učinaka propisa. (tj. XV. Odluke)

Kao što je vidljivo iz usporedne analize različitih sustava, jedino je u Odluci Vlade Republike Srpske propisan rok od osam dana Ministarstvu za ekonomske odnose i regionalnu suradnju za davanje mišljenja. S tim u vezi, upitno je u kojoj mjeri je ovaj rok realan, osobito u pogledu sveobuhvatne procjene učinaka u kontekstu njezine kompleksnosti. U Federaciji BiH Generalno tajništvo Vlade Federacije BiH daje ocjenu o provedenoj procjeni učinaka potpunom i ovjerom Kontrolnog lista, dok u Republici Srpskoj obrađivač nije dužan pribaviti mišljenje za ostale podzakonske akte za koje se provodi skraćena procjena učinaka propisa, već na kraju kalendarske godine, za tu godinu, Ministarstvu dostavlja samo izvješće o primjeni procesa skraćene procjene učinaka propisa.

Pitanje rokova za davanje mišljenja/ocjene na provedenu procjenu učinaka treba se promatrati u uskoj vezi sa rokovima za davanje drugih mišljenja propisanim Poslovnikom o radu Vijeća ministara BiH i sukladno tome, u odgovarajućem pravnom instrumentu kojim će se definirati postupak procjene učinaka na razini institucija BiH, definirati rok.

Analiza o uspostavi sustava procjene učinaka prilikom izrade politika/proписа u institucijama Bosne i Hercegovine

Značajne karakteristike	EU	Republika Hrvatska	BiH	Federacija BiH	Republika Srpska
Proces europskih integracija		Usklađivanje sa zakonodavstvom EU (čl. 13. i 34. Zakona) Prilog 2 Priručnika za procjenu učinaka	Usklađenost sa zakonodavstvom EU (čl. 63. Jedinstvenih pravila)	Ne spominje se	Regulirano Metodološkim priručnikom za provedbu procesa procjene učinaka (Dio II., str. 77-89) ³⁰

Stupanjem na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, BiH je prešla iz tzv. dobrovoljne u tzv. obvezujuću fazu usklađivanja svog pravnog sustava sa *Acquis-em*³¹, čime će se u narednom razdoblju zakonodavne aktivnosti institucija BiH, ali i ostalih razina vlasti u BiH, dodatno intenzivirati. Ukoliko se unaprijeđenju procesa i jačanju kapaciteta za izradu politika/proписа, uključujući provedbu procjene učinaka, ne pristupi ozbiljnije i intenzivnije, sasvim je izvjestan scenarij u okviru kojeg će se BiH u predstojećem procesu usklađivanja svog pravnog sustava sa *Acquis-em* neizbježno suočiti sa rizikom usvajanja novih propisa koji neće biti optimalni, a često i potpuno neprovodljivi, tako da će nepredviđeni proračunski i troškovi po gospodarstvo i građane, kao i neželjeni sporedni učinci takvih propisa biti neizbježni. Istovremeno, olako preuzimanje propisa EU u pravni sustav BiH i teškoće u njihovoj provedbi, može predstavljati dodatnu otežavajuću okolnost za BiH u pregovaračkom procesu po poglavljima *Acquis-a* za pristupanje EU.

U tu svrhu su eksperti Projekta tehničke pomoći EU Direkciji za europske integracije BiH dr. Peter Futo i Darius Žerušis, na temelju materijala pripremljenih za seminar o metodologiji RLA-e u kontekstu europskih integracija, pripremili Kratki vodič za procjenu učinaka propisa u oblasti europskih integracija. (2011)³² Vodič pruža potrebna objašnjenja i preporučuje korake institucijama BiH u izradi procjene učinaka propisa u kontekstu europskih integracija, a koji su već bili testirani u oblasti europskih integracija u BiH.

Preporuke sadržane u publikaciji Direkcije za europske integracije će biti razmatrane i na odgovarajući način sadržane u nastavku ove Analize i odgovarajućeg pravnog instrumenta.

³⁰ Više na: http://www.egsodlobrerna.net/admin/files/docs/Prirucnik_2022_2020/p2_2022.pdf

³¹ Članak 70. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

³² http://www.dcf.gov.ba/bih1/cv/RLA_u_BiH/default.aspx?id=8113&langTag=bv-BA.

2.1.2 Potpora informacijskih tehnologija (IT) za procjenu učinaka

Značajne karakteristike	EU	Republika Hrvatska	BiH	Federacija BiH	Republika Srpska
Elektronička potpora procjene učinaka (standardizirani e-obraci, podnošenje obrazaca elektroničkim putem i sl.)	Web stranica Europske komisije ³³	Utvrđeni su e-obraci za procjenu učinaka koji se dostavljaju elektroničkim putem	Nije definirano	Nije definirano Uredbom	Nije definirano Odlukom

Za razliku od Federacije BiH i Republike Srpske koji nisu uspostavili sustave elektroničke potpore postupku procjene učinaka, na razini EU i u Republici Hrvatskoj utvrđeni su standardizirani elektronički obrasci i obveza njihovog korištenja i podnošenja elektroničkim putem. Ova rješenja su se u praksi pokazala izuzetno svrshishodnim i efikasnim i ujedno se njihovom primjenom osigurala brža prohodnost dokumenata, ali i uniformnost cjelokupnog postupka. Pored toga, sve elektroničke verzije procjene učinaka objavljuju se na stranicama predlagatelja i središnjih koordinirajućih tijela, čime se čine dostupnim ne samo svim zainteresiranim ministarstvima i drugim tijelima uprave, već i zainteresiranoj javnosti.

Slična rješenja, koja su utvrđena u Republici Hrvatskoj, trebala bi se razmotriti i propisati u odgovarajućem pravnom instrumentu kojim će se definirati postupak procjene učinaka propisa na razini institucija BiH. ...

³³ Dostupno na internet stranici: http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/ia_carried_out/ia_2015_en.htm.

2.1.3 Unaprjeđenje kvalitete regulative

Značajne karakteristike	EU	Republika Hrvatska	BiH	Federacija BiH	Republika Srpska
Strategija regulatorne reforme (bolje regulative)	„Smart regulation“ 2009. – novi pristup oblikovanju politika Europe	Strategija i Akcijski plan procjene učinaka propisa (gl. 7., 8. i 29. st. (1) Zakona)	Strategija za reformu javne uprave/RAP I	Strategija regulatorne reforme 2013.-2016.	Strategija regulatorne reforme i uvođenje procesa procjene učinaka propisa 2012.-2015.

Kao što je vidljivo iz ovog usporednog prikaza, svi analizirani sustavi su u međuvremenu donijeli Strategije regulatorne reforme, osim razine BiH.

Najvažnija načela bolje regulative u EU su:

1. Potreba da se razmotre različite relevantne opcije za rješavanje identificiranog problema od strane nositelja političkih dužnosti,
2. Procjena učinaka je metoda koji, na temelju činjenica i dokaza, na efikasan način omogućava vođenje politike i osigurava okvir za razmatranje i rješavanje identificiranih problema,
3. Konzultacije su analitički instrument kojim se postiže javnost u procesu procjene učinaka i same izrade propisa,
4. Pojednostavljenje propisa predstavlja sustavnu, jasno usmjerenu i dugotrajnu aktivnost, kojom se ostvaruje poboljšanje i veća efikasnost propisa,
5. Pristupačnost propisa svima na koje se oni odnose, uz korištenje suvremenih informacijskih tehnologija i
6. Uspostava odgovarajućih organizacijskih struktura i kapaciteta, koje će biti odgovorni za provedbu i praćenje provedbe Strategije za unaprjeđenje regulatornog okvira i regulative u cjelini.

Iako su u postojećem strateškom i pravnom okviru na razini institucija BiH uočljivi neki od elemenata bolje regulative, oni se još uvijek ne provode sustavno, dosljedno i koordinirano. S druge strane, postoje i određene dodatne otežavajuće okolnosti za njihovu dosljednu primjenu, kao što su npr. još uvijek nedovoljno snažna središnja tijela vlada koja bi osigurala njihovu dosljednu primjenu u praksi, ali i još uvijek nedovoljan stupanj stručnosti u institucijama BiH za njihovu efikasnu primjenu. Također, evidentne su i određene pravne praznine kao što je to npr. potreba da se utvrde precizne metodološke smjernice za provedbu procjene učinaka, definiraju metodi provedbe međuinstitucionalnih, međuvladinih i konzultacija javnosti. Nadalje, potrebno je značajno unaprjediti kvalitet obrazloženja propisa, osigurati sustavnu provedbu revizije i pojednostavljivanja postojećih propisa, redovito vršiti izradu i objavu pročišćenih tekstova propisa, povećati stupanj uporabe informacijskih tehnologija u procesu izrade i revizije propisa, itd., što su sve neke od aktivnosti i njima pripadajućih mjera sadržanih u RAP-u 1. Podrazumijeva se da je usporedo s provedbom ovih aktivnosti potrebno vršiti daljnje jačanje institucionalnih kapaciteta i unaprjeđenje znanja i vještina državnih službenika kako bi se stekli preduvjeti za efikasnu primjenu u praksi.

2.2 Kapaciteti za izradu politika/propisa

2.2.1 Osoblje za procjenu učinaka

Značajne karakteristike	EU	Republika Hrvatska	BiH	Federacija BiH	Republika Srpska
Institucijski kapaciteti za procjenu učinaka (ministarstva i druga tijela uprave)	Resorni Generalni direktorat Europske komisije za polaznu procjenu učinaka, a Interresoma skupina (Inter-Service Group) za sveobuhvatnu procjenu učinaka (str. 17 Smjernica Europske komisije)	Odgovornost za prethodnu procjenu ima stručni nositelj izrade propisa (čl. 11. st. (1) Uredbe) Odgovornost za procjenu učinaka imaju stručni nositelji izrade propisa i nadležna tijela uprave (čl. 14., 15., 16., 17. Zakona)	Uspostava jedinica ili specijaliziranog radnog mjesta za normativne djelatnosti (čl. 68. Jedinstvenih pravila)	Svi obrađivači propisa	Svi obrađivači propisa

Obveza provedbe procjene učinaka je na svakom od predlagatelja propisa. Propisi entiteta koji definiraju procjene učinaka ne sadrže odredbe o službenicima koji su zaduženi i odgovorni za provedbu procjene učinaka. Stoga se može pretpostaviti da su svi državni službenici zaposleni u ministarstvu odgovorni za provedbu procjene učinaka. S druge strane, u Uredbi Vlade Republike Hrvatske utvrđena je pozicija koordinatora postupka procjene učinaka (čl. 9. Uredbe) kod svakog od obrađivača propisa, uz detaljan opis njegovih poslova i zadataka.

U svakom slučaju, imajući u vidu visoke zahtjeve u pogledu stručnosti kadrova i potrebu njihove specijaliziranosti za provedbu procjene učinaka, bilo bi poželjno identificirati i propisati odgovorne osobe u ministarstvima. Odlukom o poslovima osnovnih djelatnosti i pomoćno – tehničkim poslovima i uvjetima za njihovo obavljanje u tijelima uprave institucija BiH³⁴ poslovi procjene učinaka mogu se dovesti u paralelu sa normativno-pravnim, studijsko-analitičkim i stručno-operativnim poslovima koji se, u skladu sa ovom Odlukom, smatraju najsloženijim poslovima, a u pravilu ih vrše državni službenici u rangu pomoćnika ministra, šefa odsjeka i stručnog savjetnika. Pri tome treba imati na umu zahtjeve u pogledu osiguranja interdiciplinarnog pristupa ovom postupku, odnosno zastupljenosti stručnjaka različitih profila u radu radne skupine, uključujući predstavnike nevladinog sektora, akademske zajednice i istaknute stručnjake, a po potrebi i predstavnike međunarodnih organizacija, vodeći računa o ravnopravnoj zastupljenosti žena i muškaraca.

Sveukupno promatrano, bilo bi poželjno identificirati i propisati odgovorne osobe u ministarstvima, sa odgovornošću za vršenje ovih poslova, a minimalno utvrditi koordinatora postupka procjene učinaka prema spomenutom modelu iz Uredbe Vlade Republike Hrvatske.

³⁴ Objavljena u „Službenom glasniku BiH“, broj 12/03.

2.2.2 Znanja i vještine osoblja za procjenu učinaka

Značajne karakteristike	EU	Republika Hrvatska	BiH	Federacija BiH	Republika Srpska
Obuka službenika odgovornih za provedbu	Obuka za procjenu učinaka (str. 5 Smjernica Europske komisije)	Svrhučno osposobljavanje i usavršavanje u području procjene učinaka i izrade propisa (čl. 26.-27. Zakona)	Nije predviđeno	Nije definirano Uredbom	Nije definirano Odlukom

Početna, ali i periodična specijalistička obuka i stručno usavršavanje državnih službenika o primjeni postupka procjene učinaka je od ključnog značaja za njegovu efikasnu primjenu u praksi, te je kao takva prepoznata i propisana u sustavima EU i Republike Hrvatske, dok u Federaciji BiH i Republici Srpskoj nije izričito propisana. Ipak, na razini Federacije BiH i Republici Srpskoj, putem projekta IFC-a, pružena je početna obuka državnim službenicima. Prema dostupnim informacijama, periodična obuka o primjeni procjene učinaka planirano je da se provodi i putem entitetskih agencija za državnu službu. Ipak, imajući u vidu da ova dva analizirana sustava nisu identifikovala službenike odgovorne za provedbu procjene učinaka u okviru svojih propisa kojim definiraju postupak procjene učinaka, postavlja se pitanje ciljne skupine koja bi bila obuhvaćena ovom periodičnom obukom,³⁵ a osobito pitanje interdisciplinarnosti postupka procjene učinaka koje podrazumijeva obuku kadrova različitog profila iz područja pravnih, ekonomskih, socijalnih, uključujući i integriranje ravnopravnosti spolova, političkih i drugih znanosti.

Kada je riječ o obuci državnih službenika u institucijama BiH, određene obuke su u proteklom razdoblju provedene od strane projekata međunarodnih organizacija (EU projekti pomoći, UNDP - SPDP projekat, itd.). Međutim, zbog nepostojanja metodologije o procjeni učinaka utvrđene na razini BiH, različiti projekti pružali su i suštinski različite obuke, te su najčešće te obuke pohadale različite osobe iz istog ministarstva, što je rezultiralo različitim shvaćanjima ovog postupka i stvaranju konfuzije na razini BiH.

Imajući u vidu navedeno, osnovnim pravnim instrumentom kojim će se definirati postupak procjene učinaka na razini BiH, bilo bi poželjno propisati obvezu pravo na početnu i periodičnu specijalističku obuku državnih službenika. Također, odmah po donošenju odgovarajućeg pravnog instrumenta za procjenu učinaka, trebalo bi se pristupiti izradi plana obuke uz identifikiranje ciljnih skupina, te predvidjeti odgovarajuća proračunska sredstva za njihovu provedbu. Ministarstvo pravde BiH, u suradnji sa Agencijom za državnu službu BiH (ADS BiH) i Agencijom za ravnopravnost spolova BiH, bi bilo odgovorno za izradu ovog početnog programa obuke, dok bi svake godine ADS BiH u suradnji sa središnjim kontrolnim tijelom za procjenu učinaka na razini BiH vršila analizu učinaka provedenih obuka, kao i daljnjih potreba za obukom i definiranje odgovarajućih programa obuke. Pored toga, predstojeći projekti koji imaju namjeru pružati obuku u primjeni procjene učinaka obvezali bi se na primjenu identičnog programa obuke, čime bi se prevladali rizici od različitih pristupa i stvaranja daljnje konfuzije među odgovornim državnim službenicima.

³⁵ Ovo je učinjeno naknadno putem dopisa resornih ministarstava kojim su odredili službenika za pohadanje polazne obuke.

Analiza o uspostavi sustava procjene učinaka prilikom izrade politika/propisa u institucijama Bosne i Hercegovine

Značajne karakteristike	EU	Republika Hrvatska	BiH	Federacija BiH	Republika Srpska
Priručnici za provedbu procjene učinaka	Smjernice za bolju regulativu ³⁶	Smjernice za procjenu učinaka propisa Priručnik o procjeni učinaka (2008.)	Priručnik za izradu pravnih propisa (2006.) i Priručnik za izradu obrazloženja pravnih propisa (2013.), koji ne sadrže detalje o postupku procjene učinaka propisa Priručnik o rodno odgovornom budžetiranju, Priručnik za integriranje ravnopravnosti spolova u pravne propise (2015) ³⁷	Priručnik o procjeni učinaka propisa (2014.) Pravila i postupci za izradu zakona i drugih propisa Federaciji BiH (SN FBiH, broj 71/14)	Metodološki priručnik za provedbu procesa procjene učinaka (Dio I i II, 2013.) ³⁸

Svi analizirani sustavi procjene učinaka propisa, osim razine BiH, imaju priručnike za postupak procjene učinaka.

Na razini BiH postoji niz priručnika koji su srodni postupku procjene učinaka propisa ili su usko vezani za određene dijelove procjene učinaka. Na razini institucija BiH trenutačno ipak ne postoji sveobuhvatan priručnik po modelu priručnika EU o procjeni učinaka, Hrvatske ili Srbije koji bi sadržavao dovoljne smjernice i primjere koji bi ilustrirali i olakšali primjenu procjene učinaka u praksi u punom njezinom smislu. Ove priručnike trebalo bi ažurirati i/ili dopuniti kako bi na odgovarajući način tretirali pitanje procjene učinaka u svim fazama i oblastima procjene mogućih učinaka (fiskalnoj, ekonomskoj, socijalnoj i okolišnoj) ili bi trebalo izraditi novi Priručnik za provedbu procjene učinaka koji bi obuhvatio i postojeće priručnike ili se pozivao na njihovu primjenu u odgovarajućim fazama postupka procjene učinaka.

³⁶ Better Regulation Guidelines, Strasbourg, 19.5.2015 SWD (2015) 111 final.

³⁷ Oba priručnika su objavljena/dostupna na web stranici Agencije za ravnopravnost spolova BiH (<http://arsbih.gov.ba/publikacije-2/>)

³⁸ Više na: <http://www.cegodobrenja.net/>.

2.3 Sustav koordinacije i pristup sadržajnoj provjeri učinaka propisa/politike

2.3.1 Sustav koordinacije

Značajne karakteristike	EU	Republika Hrvatska	BiH	Federacija BiH	Republika Srpska
Središnje koordinirajuće tijelo za procjenu učinaka	Regulatorni nadzorni odbor u okviru Generalnog tajništva Europske komisije	Ured za zakonodavstvo Vlade Republike Hrvatske	Nije definirano	Odsjek za regulatornu reformu u okviru Sektora za koordinaciju politika Generalnog tajništva Vlade Federacije BiH Generalno tajništvo Vlade Federacije BiH daje ocjenu o provedenoj procjeni učinaka potpunom i ovjerom Kontrolnog lista Na temelju njegovog mišljenja, Vlada može odbiti uvrštavanje propisa na dnevni red svoje sjednice (čl. 11. Uredbe)	Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu suradnju (čl. XI. – XII. Odluke)

Nedosljednost politika i propisa dovodi do povećanog rizika od dupliranja, neefikasnog potrošnje, niže razine usluga i teškoća u ostvarivanju strateških ciljeva i prioriteta Vijeća ministara BiH. Kao što se navodi u Strategiji reforme javne uprave, Vijeće ministara BiH trenutno ne posjeduje odgovarajuću potporu od svojih središnjih struktura, koje su rascjepkane i sastoje se od tijela prilično neovisnih jedno od drugog, uz nizak stupanj međusobne koordinacije³⁹. Za prevladavanje ovog izazova potrebno je imati usklađen pristup donošenju politika/propisa, efikasan sustav koordinacije, što, u skladu sa ciljevima Strategije reforme javne uprave, između ostalog, uključuje razviti kapaciteta središnjih vladinih struktura za izradu politika radi koordinacije i razvika strategija i sveukupnih politika.

Postupajući u skladu sa ciljevima Strategije reforme javne uprave, Uredbom Vlade Federacije BiH utvrđeno je da je Generalno tajništvo Vlade Federacije BiH središnje koordinirajuće tijelo postupka procjene učinaka na razini Vlade Federacije BiH, te da daje ocjenu o provedenoj procjeni učinaka potpunom i ovjerom Kontrolnog lista (Obrazac broj 2. Uredbe). S druge strane, u Odluci Vlade Republike Srpske utvrđeno je da je Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu suradnju središnje koordinirajuće i kontrolno tijelo postupka procjene učinaka, dok je na razini Vlade Republike Hrvatske ta odgovornost povjerena Uredu za zakonodavstvo. Generalno tajništvo Vlade Federacije BiH nije dužno pružati stručnu pomoć predlagateljima propisa u provedbi procjene učinaka, dok je s druge strane Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu suradnju to dužno činiti.

³⁹ Ibidem pod l. str. 22.

S tim u vezi, rješenje utvrđeno u Odluci Vlade Republike Srpske može dovesti u pitanje načelo objektivnosti i neovisnosti središnjega tijela u davanju konačne ocjene o provedenoj procjeni učinaka, osobito u slučaju kada to tijelo sudjeluje i u samom postupku provedbe procjene učinaka pružajući obrađivaču stručnu potporu. Imajući u vidu mandat stalnog stručnog tijela vlade (npr. Tajništvo vlade ili Ured za zakonodavstvo), ali i njihove trenutne kapacitete, isti ne bi ni mogao vršiti suštinsku provjeru provedenih procjena fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i/ili okolišnih učinaka, već isključivo da li su zadovoljeni svi formalni zahtjevi u pogledu provedbe propisanih analitičkih postupaka. U tom smislu, stalno stručno tijelo vlade, tj. središnje koordinirajuće tijelo za procjenu učinaka popunjava kontrolni list (obrazac) o tome da li su provedeni svi od propisanih postupaka/koraka, ne ulazeći u analizu/procjenu suštine i kvaliteta provedene procjene učinaka propisa.

Uzimajući u obzir gore navedeno, središnja koordinirajuća uloga i kontrola/provjera o tome da li je procjena učinaka propisa provedena u skladu sa formalnim zahtjevima sadržanim u budućem odgovarajućem pravnom instrumentu za provedbu procjene učinaka na razini institucija BiH mogla bi se povjeriti Generalnom tajništvu Vijeća ministara BiH, u skladu sa Strategijom reforme javne uprave i rješenjem Vlade Federacije BiH ili Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH, prema modelu Vlade Republike Hrvatske, što će se detaljno razmotriti u narednoj fazi izrade ove Analize.

2.3.2 Pristup suštinskoj procjeni učinaka

Značajne karakteristike	EU	Republika Hrvatska	BiH	Federacija BiH	Republika Srpska
Kontrolna tijela za provedbu suštinske provjere provedene procjene učinaka	Regulatorni nadzorni odbor	Ministarstvo financija (Ministarstvo socijalne zaštite Ministarstvo zaštite okoliša)	Nije definirano	Nije definirano	Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu suradnju (el. XI Odluke)

Za razliku od Federacije BiH i Republike Srpske, u Republici Hrvatskoj, osim Ureda za zakonodavstvo, kao središnjega koordinirajućeg tijela postupka procjene učinaka, odgovornost za suštinsku provjeru procjene fiskalnih i ekonomskih učinaka ima Ministarstvo financija. Ranijim pravnim okvirom Republike Hrvatske o procjeni učinaka suštinsku provjeru provedene procjene socijalnih učinaka provodilo je Ministarstvo socijalne zaštite, dok je suštinsku provjeru provedene procjene okolišnih učinaka provodilo Ministarstvo zaštite okoliša. Pored toga, spomenuta ministarstva Vlade Republike Hrvatske bila su odgovorna da pruže stručnu pomoć obrađivaču u pogledu popune standardiziranih obrazaca za procjenu fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka. Postojećim pravnim okvirom utvrđen je standardizirani obrazac za fiskalnu procjenu učinaka, te je Ministarstvo financija odgovorno za pružanje stručne pomoći obrađivaču u popunjavanju, kao i za suštinsku provjeru provedenih procjena fiskalnih učinaka.

Navedeno rješenje sadržano u Zakonu i Uredbi Vlade Republike Hrvatske osigurava mnogo veći stupanj objektivnosti i kao takvo bi se moglo razmotriti u kontekstu mogućeg rješenja na razini institucija BiH. S tim u vezi, Ministarstvo financija i trezora bi moglo biti odgovorno za pružanje stručne pomoći u pogledu popune obrasca i davanje ocjene o provedenim fiskalnim procjenama učinaka, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa za pružanje stručne pomoći u pogledu popune obrasca i davanje ocjene o provedenim procjenama ekonomskih i okolišnih učinaka, Ministarstvo pravde BiH, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice i Ministarstvo civilnih poslova za pružanje stručne pomoći u pogledu popune obrasca i davanje ocjene o provedenim procjenama socijalnih učinaka. U tom smislu, u narednim fazama potrebno je utvrditi trenutne organizacijske i ljudske kapacitete pomenuitih ministarstava za vršenje ovih poslova.

3. USPOSTAVA SUSTAVA PROCJENE UČINAKA NA RAZINI BiH

3.1 Definiiranje problema

Krajnji cilj (svrha) uspostave sustava procjene učinaka prilikom izrade politika/propisa u institucijama BiH je poboljšanje njihovog kvaliteta i njihova efikasnija provedba.⁴⁰

Uzimajući u obzir svrhu uspostave sustava procjene učinaka, Radna skupina je zaključila da je osnovni problem kod izrade politika/propisa na razini BiH neusklađenost postupka izrade politika/propisa sa ciljevima Strategije reforme javne uprave.⁴¹

Ovakav zaključak je donesen nakon analiziranja nalaza iz Sistemskog pregleda javne uprave BiH⁴² i nalaza devet funkcionalnih pregleda za sektore: poljoprivrede, pravosuđa, okoliša, obrazovanja, zdravstva, policije, povratka, ekonomije, te rada i zapošljavanja, a koji su poslužili kao osnova za izradu Strategije reforme javne uprave i RAP-a 1 za njezinu provedbu. Na ovakav zaključak upućuju i nalazi Analize o mehanizmima donošenja politika i koordinacije, koju je izradila SIGMA,⁴³ naprijed izrađena analiza trenutačnog stanja, kao i iskustvo članova Radne skupine koji su sudjelovali u izradi više politika/propisa.⁴⁴

Izrađena analiza je pokazala da su neposredni uzroci navedenog problema:

1. Nizak stupanj primjene analitičkih postupaka koji prethode izradi politike/propisa na razini BiH,
2. Ograničeni analitički kapaciteti obradivača propisa/politike za provedbu procjene učinaka na razini BiH,
3. Rascjepkan sustav središnje koordinacije i nesustavan pristup suštinskoj provjeri učinaka propisa/politike na razini BiH.

Dublji uzroci niskog stupnja primjene analitičkih postupaka koji prethode izradi propisa/politike na razini BiH su: nepostojanje metodoloških smjernica za procjenu učinaka, izostanak IT sustava potpore postupku procjene učinaka i nedosljedan pristup sveobuhvatnom unaprijeđenju kvaliteta regulative.⁴⁵

Dublji uzroci ograničenosti analitičkih kapaciteta obradivača propisa/politike za provedbu procjene učinaka na razini BiH su: nedostatni kapaciteti u resornim ministarstvima za provedbu postupka procjene učinaka i ograničena stručnost i vještine obradivača propisa/politike za procjenu učinaka.

Dublji uzroci rascjepkanosti sustava središnje koordinacije i nesustavnoga pristupa suštinskoj provjeri učinaka propisa/politike na razini BiH su: ograničena i rascjepkana središnja koordinacija postupka izrade i donošenja politika/propisa i izostanak sustavne suštinske provjere učinaka propisa/politike od strane kontrolnih tijela.

⁴⁰ Pogledati najvažnija načela bolje regulative EU na str. 21 ove analize.

⁴¹ Ibidem pod 1, str. 23.

⁴² Str. 15.-16. (Sažeci izvješća), dostupno na Internet stranici Ureda koordinatora za reformu javne uprave. <file:///C:/Users/MPBiH/Downloads/Sistemski+pregled+reformi+javne+uprave+u+BiH.pdf>.

⁴³ www.sigmacb.org/dataocd/47/3/4/16/6241.pdf

⁴⁴ Ibidem pod 1, str. 20-22.

⁴⁵ Ibidem pod 2, str. 29.

Posljedica ovakvog stanja je činjenica da dolazi do neusvajanja predloženih javnih politika/pravnih propisa od strane Vijeća ministara BiH i njihovog vraćanja predlagatelju na doradu ili odbijanja usvajanja u Parlamentarnoj skupštini BiH, na što ukazuju izvješća o radu institucija BiH, Europske komisije i nevladinog sektora, a što je poznato kako široj javnosti, tako i državnim službenicima institucija BiH. Na taj način se ciljevi politika/proписа često ostvaruju sa zakašnjenjem ili se uopće ne ostvaruju, kao npr. uvođenje besplatne pravne pomoći na razini BiH. Nedosljednost politika/proписа dovodi do neprovedbe ili odlaganja provedbe usvojenog. Nedosljedne politike/proписi dovode do prejteranog pravnog normiranja ili potrebe čestih izmjena i dopuna usvojenih politika/proписа, što predstavlja dupliranje posla i dodatne troškove vezane za rad državnih službenika ili članova tijela koja predložene politike/proписe usvajaju.

3.2 Definiranje ciljeva

U skladu sa definiranim osnovnim problemom, Radna skupina je definirala da je opći cilj daljnje unaprjeđenje kvaliteta politika/proписа na razini BiH i njihova efikasnija provedba.

Navedeni opći cilj proizilazi iz utvrđenih prioriteta Vijeća ministara BiH, iskazanih u Strategiji reforme javne uprave, koji su planirani i razrađeni RAP-om 1 i Programom rada Ministarstva pravde BiH za 2015. godinu. U skladu sa identificiranim dubljim uzrocima problema, Radna skupina je definirala operativne ciljeve uspostave sustava procjene učinaka prilikom izrade politika/proписа na razini BiH, koji predstavljaju aktivnosti koje treba poduzeti radi otklanjanja dubljih uzroka problema. Radna skupina je također, u skladu sa neposrednim uzrocima problema, definirala posebne (specifične) ciljeve uspostave sustava procjene učinaka prilikom izrade politika/proписа na razini BiH, koji predstavljaju mjere (korake) koje treba poduzeti radi otklanjanja neposrednih uzroka problema.

Osnovni problem kod izrade politika/proписа na razini BiH je neusklađenost postupka izrade politika/proписа sa ciljevima Strategije reforme javne uprave	Opći cilj je daljnje unaprjeđenje kvaliteta propisa na razini BiH i njihova efikasnija provedba
Uzroci problema (neposredni i dublji):	Posebni i operativni ciljevi (aktivnosti i mjere/koraci):
1. Nizak stupanj primjene analitičkih postupaka koji prethode izradi propisa/politike na razini BiH	1. Osigurati dosljednu primjenu analitičkih postupaka koji prethode izradi propisa/politike na razini BiH
1.1 Nepostojanje metodoloških smjernica za procjenu učinaka	1.1 Utvrditi metodologiju za procjenu učinaka
1.2 Izostanak IT sustava potpore postupku procjene učinaka	1.2 Uspostaviti IT sustav potpore postupku procjene učinaka
1.3 Nedosljedan pristup sveobuhvatnom unaprjeđenju kvaliteta regulative	1.3 Osigurati dosljedan pristup sveobuhvatnom unaprjeđenju kvaliteta regulative
2. Ograničeni analitički kapaciteti obrađivača propisa/politike za provedbu procjene učinaka na razini BiH	2. Unaprjeđivati analitičke kapacitete obrađivača propisa/politike za provedbu procjene učinaka na razini BiH
2.1 Nedostatan kapaciteti u resornim ministarstvima za provedbu postupka procjene učinaka	2.1 Identificirati/utvrditi odgovarajuće kapacitete unutar resornih ministarstva za provedbu postupka procjene učinaka
2.2 Ograničena stručnost i vještine obrađivača propisa/politike za procjenu učinaka	2.2 Unaprjeđivati stručnost i vještine obrađivača propisa/politike za procjenu učinaka
3. Rascepan sustav sredstvene koordinacije i nesustavan pristup suštinskoj provjeri učinaka propisa/politike na razini BiH	3. Uspostaviti sredstvene institucionalne mehanizme koordinacije i kontrole postupka procjene učinaka na razini BiH
3.1 Ograničena i rascepana sredstvena koordinacija postupka izrade i donošenja politika/proписа	3.1 Utvrditi sredstvene koordinirajuće tijelo za postupak procjene učinaka
3.2 Izostanak sustavne suštinske provjere učinaka propisa/politike od strane kontrolnih tijela	3.2 Utvrditi kontrolna tijela za suštinsku provjeru provedene procjene fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka

3.3 Opcije za ostvarenje operativnih ciljeva

Posebni cilj		1. Osigurati dosljednu primjenu analitičkih postupaka koji prethode izradi propisa/politike na razini BiH
1.1 Utvrditi metodologiju za procjenu učinaka		Opća:
		a) Zadržati trenutno stanje
		b) Propisati postupak procjene učinaka od strane Vijeća ministara BiH (Odluka o postupku procjene učinaka)
		c) Propisati postupak procjene učinaka od strane Parlamentarne skupštine BiH (Izmjene i dopune Jedinstvenih pravila)
1.2 Uspostaviti IT sustav potpore postupku procjene učinaka		Opća:
		a) Zadržati trenutno stanje
		b) Izraditi standardizirane elektroničke obrasce i naputke za njihovu popunu za procjenu fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka i dograditi BPIMIS IT sustav za potrebe procjene učinaka
		c) Izraditi standardizirane elektroničke obrasce i naputke za popunu za procjenu fiskalnih (dogradnjom BPIMIS-a), ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka i dograditi internet platformu Vijeća ministara BiH za konzultacije za potrebe procjene učinaka
1.3 Osigurati dosljedan pristup sveobuhvatnom unaprjeđenju kvaliteta regulative		Opća:
		a) Zadržati trenutno stanje
		b) Izraditi i provoditi Strategiju i Akcijski plan regulativne reforme
		c) Izraditi i provoditi Strategiju bolje regulative u BiH

Posebni cilj		2. Unaprjeđivati analitičke kapacitete obrađivača propisa/politike za provedbu procjene učinaka na razini BiH
2.1 Identificirati/utvrditi odgovarajuće kapacitete unutar resornih ministarstva za provedbu postupka procjene učinaka		Opća:
		a) Zadržati trenutno stanje
		b) Imenovati koordinate za procjenu učinaka u resornim ministarstvima
		c) Imenovati odgovorne državne službenike u resornim ministarstvima za provedbu procjene učinaka
		d) Imenovati koordinate i odrediti odgovorne državne službenike za provedbu postupka procjene učinaka (kombinacija opcija b) i c))
2.2 Unaprjeđivati stručnost i vještine obrađivača propisa/politike za procjenu učinaka		Opća:
		a) Zadržati trenutno stanje
		b) Izraditi i provoditi program obuke za procjenu učinaka putem ADS-a BiH i izraditi Priručnik za provedbu procjene učinaka
		c) Uspostaviti zajednicu praktičara u oblasti procjene učinaka propisa u BiH
		d) Izraditi i provoditi program obuke za procjenu učinaka putem ADS-a BiH i izraditi priručnik za provedbu procjene učinaka, te uspostaviti zajednicu praktičara u oblasti procjene učinaka propisa u BiH (kombinacija opcija b) i c))

Posebni cilj		3. Uspostaviti središnje institucionalne mehanizme koordinacije i kontrole postupka procjene učinaka na razini BiH
3.1 Utvrditi središnje koordinirajuće tijelo za postupak procjene učinaka		Opća:
		a) Zadržati trenutno stanje
		b) Odrediti Ured za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH za središnje koordinirajuće tijelo
		c) Odrediti Generalno tajništvo Vijeća ministara BiH za središnje koordinirajuće tijelo
3.2 Utvrditi kontrolna tijela za suštinsku provjeru provedene procjene fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka		Opća:
		a) Zadržati trenutno stanje
		b) Odrediti Generalno tajništvo Vijeća ministara BiH za provedbu suštinske provjere
		c) Odrediti Ministarstvo financija i trezora, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, Ministarstvo pravde BiH, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice i Ministarstvo civilnih poslova za provedbu suštinske provjere iz njihove nadležnosti

3.4. Konzultacije i procjena učinaka opcija

3.4.1 Konzultacije

Prilikom izrade ove analize Radna skupina je od početka provodila konzultativni proces sa najvažnijim zainteresiranim stranama. Radna skupina je izvršila detaljnu analizu najvažnijih sudionika u konzultacijama, identificirajući pri tome tri skupine sudionika: primarne, sekundarne i tercijarne sudionike, sa metodama i rokovima konzultacija i izradila Plan konzultacija koji se nalazi u Aneksu I. ove Analize.

Na temelju toga, u razdoblju od listopada do prosinca 2015. godine održani su konzultativni sastanci sa primarnim sudionicima: Ministarstvom pravde BiH, Uredom predsjedatelja Vijeća ministara BiH, Generalnim tajništvom Vijeća ministara BiH, Ustavnom pravnom povjerenstvom oba doma Parlamentarne skupštine BiH, Ministarstvom financija i trezora, Ministarstvom vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, Ministarstvom civilnih poslova i Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice, zatim sekundarnim sudionicima: Uredom koordinatora za reformu javne uprave, Ministarstvom komunikacija i prometa, Direkcijom za ekonomsko planiranje, Uredom za reviziju institucija BiH, ADS-om BiH, kao i tercijarnim sudionicima: Generalnim tajništvom Vlade Federacije BiH, Ministarstvom za ekonomske odnose i regionalnu suradnju Republike Srpske, Centrom civilnih inicijativa, Asociacijom demokratske inicijative, Institutom za razvitak mladih „Kult“ i organizacijom civilnog društva „Vaša prava“.⁴⁶

Tijekom provedbe konzultacija Radna skupina je predstavila projekt i aktivnosti za izradu metodologije za procjenu učinaka prilikom izrade propisa i politika u institucijama BiH. Radna skupina definirala je osnovni problem, uzroke problema, posljedice problema, te s tim u vezi i opći cilj, posebne i operativne ciljeve, kao i moguće opcije za svaki od operativnih ciljeva. Intencija Radne skupine je uvođenje procjene učinaka kao obavezujućeg postupka prilikom izrade propisa institucija BiH i to na način da Generalno tajništvo Vijeća ministara BiH bude središnje koordinirajuće tijelo za formalnu kontrolu provedenih procjena učinaka propisa, dok bi suštinsku provjeru provedenih procjena trebala vršiti slijedeća ministarstva: Ministarstvo financija i trezora u dijelu fiskalnih učinaka, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa u dijelu ekonomskih i ekoloških učinaka, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, Ministarstvo civilnih poslova, te u određenoj mjeri i Ministarstvo pravde BiH u dijelu socijalnih učinaka. Pored spomenutih ministarstava, Agencija za ravnopravnost spolova BiH bila bi odgovorna za provedbu suštinske provjere procjena učinaka u oblasti ravnopravnosti spolova (ARSP), Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH (APIK) za provedbu suštinske provjere u pogledu provedenih procjena učinaka po pitanju korupcije i Agencija za zaštitu osobnih podataka u BiH (AZOP) za provedbu suštinske provjere provedenih procjena učinaka u pogledu zaštite osobnih podataka. Svrha provedenih konzultacija sa svakim od identificiranih sudionika bila je predstavljanje nacрта Analize, rasprava o sadržaju dokumenta, a osobito u pogledu identifikiranja najprikladnijih opcija za provedbu utvrđenih operativnih ciljeva, pribavljanje potpore i suglasnosti o mogućim ulogama pojedinih sudionika u sustavu procjene učinaka, sagledavanje stanja u pogledu kapaciteta i stručnosti unutar resornih ministarstava i Generalnog tajništva Vijeća ministara BiH za provedbu postupka procjene učinaka, sagledavanje iskustava i izazova u primjeni metodologije na razini vlada entiteta, upoznavanje organizacija civilnog društva (OCD), pribavljanje njihovih stajališta i mišljenja i rasprava o mogućoj ulozi OCD u postupku procjene učinaka.

⁴⁶ Konzultativni sastanci sa sekundarnim i tercijarnim sudionicima, osim Ureda koordinatora za reformu javne uprave, Generalnog tajništva Vlade Federacije BiH i Ministarstva za ekonomske odnose i regionalnu suradnju, sa kojima su održani pojedinačni sastanci, održani su u obliku dvije fokus skupine. Sastanak sa Fokus skupinom 1 održan je 27.10.2015. godine, a pozvane institucije bile su: Ministarstvo komunikacija i prometa, Ministarstvo obrane, Ministarstvo sigurnosti, Ministarstvo vanjskih poslova, Direkcija za europske integracije, Direkcija za reviziju institucija BiH, Sastanak sa Fokus skupinom 2 održan je 29.10.2015. godine, a pozvani su bili: Centar civilnih inicijativa, Asocijacija demokratske inicijative, Prava za sve, Kult, Vaša prava, Transparency International BiH, te Centar za istraživačko novinarstvo. Ipak, nisu se svi pozvani sudionici Fokus skupina odazvali i uzeti sudjelovanje u istim.

Jedan od rezultata konzultacija je djelomično preoblikovanje određenog broja opcija, kao i osmišljavanje novih opcija – opcije d) (u okviru oba operativna cilja Posebnog cilja 2.). Specifični ciljevi konzultacija za svakog od sudionika, navedeni su u Planu konzultacija, sadržanom u Aneksu I. ovog dokumenta.

Tijekom procesa konzultacija, Radna skupina je dobila punu potporu svih konzultiranih sudionika na predstavljenu Analizu. Od Ureda predsjedatelja Vijeća ministara BiH dobivena je potpora i suglasnost za uvođenje metodologije za procjenu učinaka prilikom izrade propisa u institucijama BiH, pri čemu Generalno tajništvo Vijeća ministara BiH treba biti određeno kao središnje koordinirajuće tijelo, a resorna ministarstva kao tijela koja će provoditi suštinsku provjeru provedenih procjena učinaka. Obzirom da je u izradi novi Poslovnik Vijeća ministara BiH, sugerirano je da odredbe o obvezi primjene metodologije/postupka procjene učinaka budu na odgovarajući način ugrađene u isti. Pored toga, istaknuto je da je vrlo bitno, uzimajući u obzir moratorij na zapošljavanje i ograničena proračunska sredstva institucija BiH, ovaj proces provesti i završiti bez dodatnog zapošljavanja.

Generalni zaključak koji je uslijedio nakon provedenih konzultativnih sastanaka se ogleda u tome da je procjena učinaka od iznimne važnosti za institucije BiH, s ciljem izrade kvalitetnih i provodljivih propisa, osobito u pogledu europskih integracija. S tim u vezi, Radna skupina obvezala se da će ostati u daljnjem kontaktu sa primarnim, ali i sekundarnim i tercijarnim sudionicima, kroz naredne faze provedbe spomenute normativne inicijative.

Najznačajnija saznanja koja su proistekla iz procesa konzultacija su:

Operativni cilj 1.1: Utvrditi metodologiju za procjenu učinaka - članovi Radne skupine dana 1.12.2015. godine održali su sastanak sa predsjedateljem Ustavnopravnog povjerenstva Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, gosp. Halidom Genijcem. Gosp. Genijac je iskazao punu potporu predstavljenoj Analizi, uključujući i to da se metodologija procjene učinaka utvrdi u okviru Jedinstvenih pravila. Na sastanku održanom dana 26.10.2015. godine sa tajnikom Ustavnopravnog povjerenstva Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH gosp. Igorom Bajićem istaknuto je da gosp. Bajić u potpunosti podržava ovu inicijativu, uključujući ideju za reguliranje postupka procjene učinaka u okviru Jedinstvenih pravila. Dana 5.11.2015. godine održan je sastanak sa voditeljicom Zakonodavno-pravnog sektora Parlamentarne skupštine BiH g-dm. Mirjanom Kutanjac gdje je izražena apsolutna potpora sa aspekta Zakonodavno-pravnog sektora Parlamentarne skupštine BiH, uključujući i da se metodologija procjene učinaka utvrdi u okviru Jedinstvenih pravila.

Operativni cilj 1.2: Uspostaviti IT sustav potpore postupku procjene učinaka - na sastanku održanom 26.10.2015. godine sa pomoćnikom ministra Ministarstva financija i trezora gosp. Vlatkom Dugandžićem istaknuta je apsolutna potpora inicijativi kao i opciji da se nadogradi IT sustav BPIMIS, uz naglašavanje da se ovo pitanje ipak treba detaljno razmotriti u suradnji i konzultacijama sa IT službenicima koji rade na održavanju ovog sustava.

Operativni cilj 2.1: Identificirati/utvrditi odgovarajuće kapacitete unutar resornih ministarstva za provedbu postupka procjene učinaka - dana 27.10.2015. godine članovi Radne skupine održali su sastanak sa ADS BiH, G-da. Ivana Šanje je istakla potporu, te naglasila da je potrebno imenovati koordinate i državne službenike koji će biti obvezni proći obuke iz spomenute oblasti, a koje će provesti ADS BiH.

Operativni cilj 2.2: Unaprijediti stručnost i vještine obradivača propisa/politike za procjenu učinaka - članovi Radne skupine dana 27.10.2015. godine održali su sastanak sa ADS-om BiH, gdje je iskazana potpora kao i spremnost ADS BiH da, u suradnji sa Ministarstvom pravde BiH i uz tehničku pomoć predstojećeg PAR Fond projekta, utvrdi i izradi odgovarajući program obuke, koji bi se u budućnosti provodio posredstvom ADS BiH.

Operativni cilj 3.1: Utvrditi središnje koordinirajuće tijelo za postupak procjene učinaka – Dana 4.9.2015. godine članovi Radne skupine održali su sastanak sa Generalnim tajništvom Vijeća ministara BiH, kojom prilikom je razjašnjena dilema oko pitanja koje tijelo bi trebalo biti središnje koordinirajuće tijelo u ovom procesu, obzirom da postoje dvije opcije: prva, da bi to trebalo biti Generalno tajništvo Vijeća ministara BiH, a što je kao takvo predviđeno i RAP-om 1,⁴⁷ a druga prema kojoj bi to mogao biti Ured za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH. Članovi Radne skupine, osoblje projekta i generalni tajnik Vijeća ministara BiH složili su se da bi to tijelo trebalo biti Generalno tajništvo Vijeća ministara BiH, a što je rješenje koje je podržao i Ured predsjedatelja Vijeća ministara BiH na konzultativnom sastanku sa članovima Radne skupine, održanom 13.10.2015. godine.

Operativni cilj 3.2: Utvrditi kontrolna tijela za suštinsku provjeru provedene procjene fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka - dana 15.10.2015. godine članovi Radne skupine održali su sastanak sa tajnikom Ministarstva civilnih poslova, gosp. Zlatkom Horvatom. Na sastanku je iskazana potpora od strane gosp. Zlatka Horvata za spomenutu inicijativu. Ministarstvo civilnih poslova će razmotriti mogućnost i postojeće kapacitete za preuzimanje odgovornosti za vršenje suštinske provjere provedenih procjena socijalnih učinaka u skladu sa svojim nadležnostima.

Članovi Radne skupine održali su dana 26.10.2015. godine sastanak sa pomoćnikom ministra financija i trezora, gosp. Vlatkom Dugandžićem. Na sastanku je istaknuta potpora. Gosp. Dugandžić je istakao da je za akte, za koje je potrebno mišljenje Ministarstva financija i trezora, potrebno provesti detaljnu analizu. Radna skupina će ostati u kontaktu sa Ministarstvom financija i trezora u nastavku svojih aktivnosti na izradi odgovarajućeg propisa kojim će se definirati metodologija procjene učinaka na razini BiH, a osobito u dijelu metodologije koja će se odnositi na fiskalnu procjenu učinaka i druga srodna pitanja iz nadležnosti Ministarstva financija i trezora u pogledu fiskalne procjene učinaka.

Na sastanku održanom dana 22.10.2015. godine sa tajnikom Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice, gosp. Dragomir Kovačem iskazana je potpora i istaknuta spremnost da to Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice preuzme odgovornost za provedbu suštinskih provjera provedenih procjena socijalnih učinaka u okviru svojih nadležnosti.

Članovi Radne skupine održali su dana 22.10.2015. godine sastanak sa tajnikom Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, gosp. Hamdom Tinjakom. Gosp. Tinjak iskazao je potporu i spremnost Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa da vrši suštinsku provjeru ekonomskih i okolišnih učinaka propisa.

Na sastanku Radne skupine održanom dana 30.10.2015. godine sa pomoćnikom ministra za ekonomske odnose i regionalnu suradnju Republike Srpske, g-d-om Slobodankom Dubravac i g-d-om Gordanom Opačić-Zečević istaknuto je da je Republika Srpska 2006. godine započela, a u 2007. godine završila pilot projekat pod nazivom „Giljotina propisa“ koji je rezultirao smanjenjem operativnih troškova i uklanjanjem administrativnih prepreka za poslovanje. U skladu sa praksom EU, „giljotina propisa“ je prethodnik za potpunu i održivu provedbu procjene učinaka propisa na poslovno okruženje (RIA). Vlada Republike Srpske se opredijelila da se nastave aktivnosti na trajnom uvođenju RIA u pravni sustav. Kao potpora ovoj namjeri, potpisan je Memorandum o razumijevanju Vlade Republike Srpske sa Svjetskom bankom o nastavku regulatorne reforme. G-da Dubravac istakla je da je dostupan Metodološki priručnik za procjenu učinaka propisa. Također je istakla da je za početak dovoljno urađeno, te da pruža potpunu potporu ovom procesu.

⁴⁷ Revidirani Akcijski plan 1, op.cit., str. 26.

Dana 19.10.2015. godine Radna skupina je održala sastanak i sa tajnicom Vlade Federacije BiH, g-dom. Edinom Kalajdžić i pomoćnicom tajnice Vlade Federacije BiH za koordinaciju politika g-dom Mirsadom Jahić, koje su istakle da je u Federaciji BiH Uredba za provedbu procjene učinaka propisa usvojena krajem 2014. godine, da je Generalno tajništvo Vlade FBiH bilo inicijator i nositelj aktivnosti, te da je u tom procesu bilo otpora od strane ministarstava, jer im je to predstavljalo dodatni posao, ali da su ti otpori sada znatno manji. U pogledu kapaciteta za provedbu procjene učinaka, g-da Kalajdžić istakla je da postojeći kapaciteti nisu baš zadovoljavajući, ali da su i pored toga zadovoljni sa do sada urađenim. U Generalnom tajništvu Vlade Federacije BiH postoji Sektor za koordinaciju politika, koji se bavi procjenom učinaka. G-da Jahić, rukovoditeljica Sektora za koordinaciju politika, istakla je da se u ovaj posao ušlo zbog generalne otvorenosti ka prihvatanju novih poslova, jer je Generalno tajništvo Vlade FBiH središnje koordinirajuće tijelo, koje kao takvo vrši koordinaciju, a ne suštinsku provjeru procjene učinaka. G-da Jahić naglasila je da je nedavno bila sudionica regionalne ReSPA konferencije, čija tema je upravo bila procjena učinaka i predstavljane usporedne analize za čitavu regiju. Pri tome je istakla da je Makedonija u tome otišla najdalje, da je Republika Srpska počela sa procjenom učinaka najranije, ali da je činjenica da u provedbi procjene učinaka postoji mnoštvo problema, koji su odraz političkih prilika. U pogledu koordinatora za procjenu učinaka, g-da Jahić istakla je da smatra da se ne treba ići na imenovanje posebnih koordinatora, već da to budu oni službenici koji pišu zakone. Generalno tajništvo Vlade Federacije BiH, istakla je, kao središnje koordinirajuće tijelo, samo provjerava da li je urađena sveobuhvatna ili skraćena procjena učinaka, ne ulazeći u suštinsku provjeru iste. Ono što predstavlja olakšicu u cijelom procesu je to da se sada u Programu Vlade Federacije BiH navodi za koje propise će se vršiti sveobuhvatna, a za koje skraćena procjena učinaka. G-da Jahić smatra da Srbija ima najbolje iskustvo u pogledu procjene učinaka, a da Makedonija ima savršen IT sustav, koji bi bilo najbolje preuzeti i primijeniti i u BiH. U pogledu kapaciteta g-da Jahić je istakla da je potrebno razvijati Generalno tajništvo Vlade Federacije BiH, a osobito kapacitete u ministarstvima za izradu propisa, naglasivši da u Republici Srpskoj postoji samo dvoje ljudi koji rade taj posao. G-da Kalajdžić istakla je da smatra da je opcija sa eVladom puno bolje rješenje u pogledu konzultacija, koje predstavljaju veoma značajnu fazu u postupku izrade nekog propisa. G-da Jahić pojasnila je da cilj projekta nije da utječe na Uredbu Vlade, već da se stvore mehanizmi za administrativne procedure i da se vidi koje tijelo će biti nadležno za praćenje provedbe zakona.

Provedene konzultacije su rezultirale konsenzusom među svim konzultiranim sudionicima o potrebi uspostave sustava procjene učinaka na razini institucija BiH, ali i konsenzusom u vezi svakog od utvrđenih specifičnih i njima pripadajućih operativnih ciljeva, koji je omogućio Radnoj skupini da na temelju pribavljenih komentara i mišljenja sveobuhvatnije sagleda moguće učinke različitih opcija i u konačnici izvrši odabir najprimjerenijih opcija.

Cijeneci značaj pitanja rodne ravnopravnosti, u procesu konzultacija pribavljeni su i komentari Agencije za ravnopravnost spolova BiH, kao i nevladine organizacije Prava za sve, koji su na odgovarajući način ugrađeni u tekst ove Analize.

Zapisnici o održanim konzultacijama sa svim navedenim sudionicima priloženi su u Aneksu II. ove Analize.

3.4.2 Procjena učinaka opcija

Na temelju međunarodno prihvaćenih načela i prakse prilikom provedbe procjene učinaka, te tumačeći članke 65. i 72. Jedinstvenih pravila u širem smislu, Radna skupina pristupila je definiranju opcija za postizanje ciljeva, te je izvršena preliminarna procjena mogućih najznačajnijih kvalitativnih učinaka opcija u fiskalnom, ekonomskom, socijalnom i okolišnom smislu. Kada je riječ o kvantifikaciji učinaka opcija, Radna skupina je dopisom ministra pravde BiH⁴⁸ zatražila od Ureda koordinatora za reformu javne uprave dostavu podataka o projiciranim troškovima, razvrstanim po projektnim aktivnostima za predstojeća dva projekta PAR Fonda,⁴⁹ čije planirane aktivnosti su u potpunosti komplementarne sa preferentnim opcijama iz ove Analize. Međutim, od strane Ureda koordinatora za reformu javne uprave dostavljen je odgovor da je riječ o povjerljivim informacijama, čijom dostavom bi bio povrijeđen postupak javnih nabava koji je u tijeku, što bi predstavljalo osnov za njihovo otkazivanje. Ipak, uzimajući u obzir ukupne vrijednosti svakog od navedena dva projekta, te uzimajući u obzir projektne aktivnosti iz projektnih zadataka, Radna skupina zauzela je stajalište da će se provedbom ova dva projekta izbjeći potreba financiranja troškova provedbe odabranih opcija iz proračuna institucija BiH.

Opcije su osmišljene na način da su za svaki od operativnih ciljeva utvrđene najčešće po tri opcije, s izuzetkom operativnog cilja 2.1. i 2.2. gdje su utvrđene četiri opcije. U tom smislu, opcijama a) projicira se buduće stanje i trendovi u slučaju zadržavanja trenutnog stanja i nepoduzimanja nikakvih aktivnosti. Opcije b) u pravilu predstavljaju osmišljene mjere za postupno prevladavanje identifikiranih problema, dok opcije c) u pravilu predstavljaju značajan zaokret u načinu rješavanja identifikiranih problema. Istovremeno, u pravilu, kada god je to bilo moguće, opcije b) i c) osmišljene su na način da se identifikirani problem riješi normativnim, odnosno nenormativnim putem. U dva slučaja gdje su utvrđene, opcije d) predstavljaju zapravo kombinaciju opcija b) i c). Primjenom ovakvog pristupa, omogućeno je poređenje učinaka različitih opcija istog operativnog cilja, kako bi se uvidjele njihove prednosti, odnosno nedostaci, te u konačnici pristupilo odabiru najpovoljnijih opcija.

⁴⁸ Akt broj 10-06-1-12115/14 od 15.12.2015. godine.

⁴⁹ SPPII II. i Projekti „Uspostava i/ili jačanje kapaciteta institucija za kontrolu propisa i uspostava sustava redukcije administrativnih prepreka (tzv. bolja regulativa)“.

Posebni cilj 1.: Osigurati dosljednu primjenu analitičkih postupaka koji prethode izradi propisa/politike na razini BiH

Operativni cilj 1.1.: Utvrditi metodologiju za procjenu učinaka

Opcija a): Zadržati trenutno stanje

Prednosti: Nema ih.

Nedostaci:

- Neusklađenost sa ciljevima, mjerama i aktivnostima utvrđenim u RAP 1 Strategije za reformu javne uprave⁵⁰,
- Neusklađenost pravnog okvira po vertikalnoj osnovi, tj. s entitetima, koji su već donijeli metodologije za procjenu učinaka,
- Donošenje zakona i drugih propisa koji se ne zasnivaju na činjenicama i dokazima,
- Uslijed niskog stupnja integralnosti i komplementarnosti procesa srednjoročnog i godišnjeg budžetiranja sa planiranjem rada nastaviti će se neefikasno trošenje ograničenih proračunskih sredstava za provedbu prioriteta, najčešće putem donesenih propisa,
- Neoptimalna rješenja, nepredviđeni troškovi provedbe i neželjeni prateći (kontra)učinci donijetih propisa ne samo po proračun, već također po različite sektore ekonomije i društva u cjelini će biti neizbježni,
- Nastavak dosadašnje prakse projekcije troškova za naredno trogodišnje razdoblje na temelju potrošnje iz prethodnih godina, ali bez procjene učinaka predloženih mjera politika na buduću potrošnju, što vodi ekonomiju u smanjenje konkurentnosti,
- Propisi ne mogu biti provedeni jer institucionalni kapaciteti nisu dorasli zadatku koji se stavlja pred njih ili uopće ne postoje,
- Teško sudski provodljivi zbog upitnog kvaliteta ili mogućnosti/kapaciteta pravosudnog sustava da ih efikasno primijeni,
- Otvaraju mogućnosti zlouporabe i koruptivnih radnji, čime zakonodavstvo, kao jedan od ključnih stupova sustava nacionalnog integriteta, ne doprinosi unaprijeđenju antikorupcijskog sustava i nema značajnu ulogu u dosljednoj, djelotvornoj i efikasnoj borbi protiv korupcije. Na taj način će izostati značajniji pomaci BiH na rang listi zemalja u okviru globalnog indeksa o percepciji korupcije,
- Može se očekivati nastavak donošenja propisa, kao ključnih provedbenih instrumenata strategija i politika, koji nedovoljno doprinose provedbi strateških ciljeva, prioriteta i mjera sadržanih u Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju, Razvojnoj strategiji i sektorskim strateškim dokumentima, srednjoročnim planskim dokumentima Vijeća ministara BiH, kao što su: Dokument okvirnog proračuna, Srednjoročni program rada Vijeća ministara BiH, Program javnih investicija i godišnjim planskim dokumentima, kao što su: godišnji Program rada Vijeća ministara BiH, godišnji proračunski zahjev, Program javnih investicija,

⁵⁰ Revidirani Akcijski plan 1, op.cit., str. 26 i 29.

- U kontekstu europskih integracija i preuzimanja *Acquis-a*, ali i općenito, zbog izostanka prethodne procjene mogućih učinaka, izvjestan je rizik nastavljanja prakse donošenja djelomično ili potpuno neprovodljivih, fiskalno neodrživih propisa koji stvaraju dodatne administrativne barijere i troškove za poslovni sektor i građane, otežavaju priljev investicija, utječu na konkurentnost domaćih proizvođača, značajno smanjuju mogućnosti za ekonomski rast i zapošljavanje, mogu imati negativan utjecaj na tržište rada i prava koja se odnose na kvalitetu rada, socijalno uključivanje i zaštitu osobito ranjivih skupina (npr. produbljivanje višestruke diskriminacije žena i drugih marginaliziranih skupina poput djece, osoba sa invaliditetom, manjina, mladih itd.), jednakosti u njihovom tretmanu, mogućnostima i uklanjaju diskriminacije istih, mogu imati negativan utjecaj na pitanje zdravlja, kvaliteta življenja, sigurnosti, pristupu socijalnoj zaštiti, zdravstvenim i obrazovnim uslugama, te koji mogu negativno utjecati na kvalitetu zraka, vode, zemljišta i drugih prirodnih resursa, biološku raznolikost flore, faune, učinkovitu uporabu energije, stvaranje otpada, zdravlje životinja i biljaka i sigurnost hrane,

- Propisi i zakoni ne ispunjavavaju obvezu u smislu integriranja načela ravnopravnosti spolova,

- Svi konzultovani sudionici su ukazali na neodrživost postojećeg stanja i potrebu unaprijeđenja postupka izrade propisa na razini institucija BiH.

Opcija b): Propisati postupak procjene učinaka od strane Vijeća ministara BiH (Odluka o postupku procjene učinaka)

Prednosti:

- Stvaraju se pretpostavke za izradu i donošenje kvalitetnijih propisa, zasnovanih na činjenicama i dokazima u pogledu mogućih fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka u najširem smislu, što znači kvalitetnijih u pogledu provodljivosti, pouzdanosti, održivosti, ekonomičnosti, efikasnosti, horizontalne i vertikalne usklađenosti, kao i usklađenosti sa međunarodnim dokumentima, kao što su: Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, međunarodni sporazumi i konvencije, itd., a imajući u vidu potrebu provedbe prethodne procjene učinaka svakog normativnog prijedloga, što doprinosi usvajanju realnijih, provodljivijih i sadržajnijih programa rada institucija i Vijeća ministara BiH u dijelu normativnih aktivnosti,
- Na ovaj način se ujedno djelomično doprinosi postizanju višeg stupnja integralnosti i komplementarnosti srednjoročnih i godišnjih proračunskih zahtjeva institucija BiH sa srednjoročnim i godišnjim planovima rada koji bi postali kvalitetniji i sadržajniji uz bolje povezivanje raspoložive resursa sa visoko prioritarnim politikama, što u konačnici može doprinijeti djelotvornijem vođenju razvojnih makroekonomskih politika,
- Stvaraju se pretpostavke za efikasniju i potpuniju provedbu godišnjih programa rada institucija i Vijeća ministara BiH,
- Olakšava se praćenje izvršenja programa rada institucija i Vijeća ministara BiH, uključujući izvršenje proračuna, obzirom da će propisi sadržavati jasne pokazatelje učinaka, naspram kojih će biti moguće mjeriti konkretne rezultate, ishode, kao i dugoročni utjecaj,

- Donošenje odluke Vijeća ministara BiH kojom bi se definirao postupak procjene učinaka predstavljalo bi olakšanu metodu usvajanja i donošenja naknadnih eventualnih izmjena i/ili dopuna osnovnog propisa kojim se definira postupak procjene učinaka, a u skladu sa RAP-om 1⁵¹ i Programom rada Ministarstva pravde BiH za 2015. godinu, zaključcima Vijeća ministara BiH⁵² i oba doma Parlamentarne skupštine BiH,⁵³ predlagatelj ove odluke bi trebalo biti Ministarstvo pravde BiH.

Nedostaci:

- Opseg primjene procjene učinaka putem ovakvog pristupa bio bi sužen isključivo na nositelje normativno-pravnih aktivnosti na razini izvršne vlasti BiH, pa za nositelje zakonodavne vlasti na razini BiH ne bi postojala obveza primjene postupka procjene učinaka za prijedloge zakona i drugih propisa, kao i amandmana na prijedloge zakona Vijeća ministara BiH,
- Izostanak sankcija koje mogu biti propisane isključivo primarnim propisom, zbog nepoštivanja ili nepridržavanja u primjeni postupka procjene učinaka od strane obrađivača/predlagatelja propisa, odnosno drugih sudionika uključenih u ovaj postupak, npr. koordinirajuća i kontrolna tijela,
- Svi konzultirani sudionici nisu iskazali potporu za provedbu ove opcije, već za opciju c) ovog operativnog cilja.

Opcija c): *Propisati postupak procjene učinaka od strane Parlamentarne skupštine BiH (Izmjene i dopune Jedinštenih pravila)*

Kada je riječ o postupku donošenja izmjena i dopuna Jedinštenih pravila, taj postupak bi se mogao provesti na način da Vijeće ministara BiH, na prijedlog Ministarstva pravde BiH, uputi takav prijedlog u parlamentarnu proceduru. Druga mogućnost je da jedan ili više zastupnika u Parlamentarnoj skupštini BiH ili klub zastupnika bude predlagatelj izmjena i dopuna Jedinštenih pravila.

Prednosti:

- Donošenjem izmjena i dopuna Jedinštenih pravila, kojima bi se detaljno definirala procjena učinaka politike/propisa, osigurala bi se jedinstvenost postupka i primjena za sve nositelje normativno-pravnih aktivnosti na razini BiH, što je ujedno i pristup utvrđen na razini EU i u Republici Hrvatskoj, ali i brojnim drugim zemljama EU, čijim propisima je procjena učinaka propisana za sve subjekte normativno-pravnih aktivnosti, a djelomično ovakav pristup utvrđen je i na razini FBiH,
- Postupak procjene učinaka bio bi definiran u okviru Jedinštenih pravila, koja već sadrže određena rješenja koja izričito ukazuju na potrebu provedbe procjene učinaka u obveznom sadržaju obrazloženja propisa (članovi od 60. do 68., te 72.), ali ne sadrže metodološke smjernice i ne definiraju postupak procjene učinaka,

⁵¹ Ibidem, str. 26.

⁵² Zaključak sa 26. sjednice Vijeća ministara BiH, održane 6.10.2015. godine.

⁵³ Zaključak sa 20. sjednice Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, održane 24.11.2015. godine i zaključak sa 12. sjednice Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, održane 10.12.2015. godine.

- Na ovaj način se u potpunosti doprinosi postizanju višeg stupnja integralnosti i komplementarnosti srednjoročnih i godišnjih proračunskih zahtjeva institucija BiH sa srednjoročnim i godišnjim planovima rada, koji bi postali kvalitetniji i sadržajniji uz bolje povezivanje raspoložive resursa sa visoko prioritetnim politikama, što u konačnici može doprinijeti djelotvornijem vođenju razvojnih makroekonomskih politika,
- Sustavnom provedbom konzultacija kao jednog od ključnih analitičkih instrumenata u postupku procjene učinaka, doprinosi se stvaranju konsenzusa, koncipiranju ideja i njihovom sagledavanju iz više kutova, povećanoj prihvatljivosti novih prijedloga rješenja, iznalaženju što ekonomičnijih političkih rješenja i povećanju transparentnosti prilikom donošenja odluka, a ujedno, na ovaj način doprinosi se ostvarenju EU načela dobrog upravljanja⁵⁴ u javnoj upravi koji se zasniva na odgovarajućim mehanizmima konzultacija, transparentnosti, uključenosti svih zainteresiranih vladinih i nevladinih sudionika i odgovornosti u procesu donošenja i provedbe političkih odluka.
- Dodatna prednost ovakvog pristupa je izbjegavanje prenormiranosti i osiguranje usklađenosti zakonodavno-pravnog okvira u ovoj oblasti, u skladu sa zahtjevima Strategije boje regulative EU i Strategije reforme javne uprave,
- Svi konzultirani sudionici su ukazali na značaj uvođenja procjene učinaka, uključujući i to da se metodologija procjene učinaka utvrdi u okviru Jedinstvenih pravila,
- Utvrđivanje ovog postupka, koji bi bio obavezujući za sve nositelje normativno-pravnih aktivnosti, osobito je značajno sa aspekta predstojećeg procesa usklađivanja zakonodavstva u BiH sa *Acquis-em*, te imajući u vidu iskustva Republike Hrvatske, može i u BiH dati puni doprinos efikasnijoj provedbi Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i budućeg Programa integriranja BiH u EU,
- Provedba ove opcije zasniva se na optimalnom korištenju postojećih ljudskih potencijala, dakle bez novog zapošljavanja, optimizaciji postojeće IT infrastrukture i sl., a provedba najvećeg broja preferentnih opcija bit će u cijelosti finansijski podržana kroz dva predstojeća projekta PAR Fonda u razdoblju od 2016. do 2018. godine,
- Prethodna procjena fiskalnih učinaka propisa, uz njihovo pojednostavljivanje, revidiranje ili potpuno ukidanje, doprinosi donošenju fiskalno održljivih i provodljivih propisa što može postupno doprinijeti smanjenju proračunskog deficita i srednjoročno dovesti do smanjenja razine javnog duga,
- Postupno unaprjeđenje kvaliteta propisa, uz njihovo pojednostavljivanje, eliminiranje ili reduciranje prepreka poslovanju, može dovesti do lakšeg pristupa i povećanja investicijskih aktivnosti, uz istovremeno smanjenje sudjelovanja vladinog sektora u ekonomiji, te ima izravne pozitivne učinke na ekonomski rast i zapošljavanje, što dovodi do povećanja opsega javnih i socijalnih usluga,

⁵⁴ EU Good Governance Principles.

- Procjenom mogućih učinaka propisa sa stanovišta rodne ravnopravnosti i zaštite marginaliziranih skupina, ova opcija može imati pozitivne socijalne učinke na umanjivanje diskriminacije i nejednakog položaja žena u društvu, a samim tim i stabilno socijalno okruženje i povećanje broja radno aktivnog stanovništva, čime se stvaraju pretpostavke za mnogo dosljednije osiguranje načela i osjetljivosti politika i propisa sa stanovišta rodne ravnopravnosti putem aktivnog sudjelovanja nevladinog sektora i predstavnika akademske zajednice i pribavljanja stručnog mišljenja Agencije za ravnopravnost spolova BiH o provedenim procjenama učinaka.
- Procjena mogućih učinaka politika i propisa doprinosi osnaživanju vladavine prava zasnovanoj na činjenično potkrijepljivim rezultatima konkretnog napretka u borbi protiv organiziranog kriminala, terorizma i korupcije u BiH, što doprinosi jačanju povjerenja građana u institucije BiH odgovorne za vladavinu prava, kao i za međunarodni ugled i kredibilitet BiH,
- Sustavnim i sveobuhvatnim pristupom u pogledu razmatranja pitanja korupcije u najranijoj fazi izrade propisa (tj. u postupku *ex ante* procjene učinaka za nove propise, odnosno *ex post* procjene za propise na snazi), osmišljavanjem i dosljednom provedbom inovativnih i što optimalnijih mjera/rješenja u pogledu prevencije učinaka korupcije doprinosi se daljnjem razviku demokracije i poštivanja temeljnih ljudskih prava i sloboda, kao i sprječavanju mogućih negativnih učinaka na podiranje ekonomskog i gospodarskog rasta i razvika BiH, te svih ostalih oblika učinaka na društvene vrijednosti,
- Uspostava i dosljedna primjena metodologije procjene učinaka izravno doprinosi provedbi specifičnih mjera sadržanih u Akcijskom planu Strategije za borbu protiv korupcije 2015.-2019.³⁵ (osobito strateški program 1.10. Unaprijeđenje normativnog okvira u BiH za borbu protiv korupcije, s ciljem uspješnije suradnje i koordinacije između pravosuđnih tijela i tijela za provedbu zakona, strateški program 1.12. Usklađivanje zakonodavnog okvira u BiH sa obavezama iz ratificiranih međunarodnih konvencija, Strateški program 1.14. Unaprijeđenje prevencije korupcije i borbe protiv korupcije kroz usklađivanje antikorupcijskog zakonodavstva na svim razinama u BiH, Strateški program 2.1. Smanjenje mogućnosti pojave korupcije kroz unaprijeđenje proaktivne transparentnosti institucija i poboljšanje primjene Zakona o slobodi pristupa informacijama (ZOSP), Strateški program 2.7. Ujedačavanje metodologije za izradu i provedbu planova za borbu protiv korupcije za javne institucije u BiH i uspostava zakonske obveze za izradu planova integriteta u svim javnim institucijama u BiH, Strateški program 2.8. Unaprijeđenje procedure utvrđivanja sukoba interesa kroz sustav prikupljanja i provjere podataka o imovinskom stanju, uz efikasno sankcioniranje za neispolnjenje podatke u prijavama, itd.),
- Utvrđivanjem i dosljednom provedbom postupka sustavnog praćenja i prikupljanja podataka o provedbi politika i propisa u određenim vremenskim intervalima, a na temelju prethodno definiranih mjerljivih indikatora/pokazatelja uspješnosti provedbe koje je moguće uspoređivati sa polaznim stanjem, stvaraju se pretpostavke za precizno i pouzdano praćenje i izvješćivanje o provedbi politika i propisa, te za pravovremeno predlaganje izmjena i/ili dopuna propisa ukoliko se utvrdi da se zacrtani ciljevi propisa ne postižu,

³⁵ <http://www.aprh.ba/zakonici-druzi-aktivni-akcijski-planovi/default.asp?id=534&langTag=bs-BA>.

- Utvrđivanjem i dosljednom provedbom postupka *ex post* procjene donijetih politika i propisa stvaraju se pretpostavke za ocjenjivanje ekonomičnosti, učinkovitosti, dugoročnog učinaka, održivosti i relevantnosti propisa u odnosu na utvrđene ciljeve, čime se stvaraju pretpostavke za donošenje odgovarajućih zaključaka nositelja izvršne i zakonodavne vlasti na razini institucija BiH, koji se mogu iskoristiti kao osnov za unaprijeđenje određene politike i propisa ili za njihovo eventualno stavljanje izvan snage.

Nedostaci:

- Nedostatak ovakvog pristupa mogao bi biti složenost donošenja naknadnih izmjena i/ili dopuna ukoliko se ukaže potreba, zbog dvodomnog metoda donošenja odluka u Parlamentarnoj skupštini BiH, što može zahtijevati nešto dulje vremensko razdoblje razmatranja i usvajanja,
- Izostanak sankcija koje mogu biti propisane isključivo primarnim propisom, zbog nepoštivanja ili nepridržavanja u primjeni postupka procjene učinaka od strane obrađivača/predlagatelja propisa.

Operativni cilj 1.2.: Uspostaviti IT sustav potpore postupku procjene učinaka

Opcija a): Zadržati trenutno stanje

Prednosti: Nema ih.

Nedostaci:

- Neprohodnost dokumenata i neuniformiranost cjelokupnog zakonodavnog postupka,
- Netransparentnost postupka izrade propisa, što je u suprotnosti sa načelima moderne javne uprave i Partnerstva za otvorenu vlast,
- Najčešće izostanak analitičkih dokumenata koji su opredijelili predlagatelja o izboru u pogledu rješenja sadržanih u nacrtu, a u rijetkim slučajevima u kojima su izradene teze i drugi analitički dokumenti, isti nisu javno dostupni,
- Nastavlja se praksa neodgovornog trošenja proračunskih sredstava u kontekstu fiskalne procjene učinaka,
- I dalje izostaje mogućnost šire i stručne javnosti za nesmetani pristup analitičkim dokumentima u najranijim fazama izrade propisa, tj. procjeni učinaka/izradi teza,
- Nastavlja se praksa opsežnog korištenja papira, printera, tonera i ostalog uredskog materijala, kao i otpreme materijala putem pošte, što predstavlja značajne proračunske izdatke, a pored toga ima i negativne učinke po okoliš (sječa šuma, onečišćenje zraka, životna sredina u cjelini).

Opcija b): Izraditi standardizirane elektroničke obrasce i naputke za popunu za procjenu fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka i dograditi BPIMIS IT sustav za potrebe procjene učinaka

Prednosti:

- Mogućnost preuzimanja obrasca i softverskog rješenja iz Federalnog ministarstva financija, koji trenutno, uz tehničku pomoć USAID-ovog projekta „Jačanje institucija vlasti i procesa u BiH“ pripremaju obrazac/naputak i nadograđuju BPIMIS IT sustav za potrebe fiskalne procjene učinaka propisa,
- Uz određene prilagodbe, postoji mogućnost preuzimanja obrazaca za procjenu ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka propisa iz Republike Hrvatske,
- Uniformnost obrazaca, načina popune i predstavljanja informacija,
- Komplementarnost i potpuna uvezanost sa postupkom proračunskog programiranja i upravljanja proračunom u pogledu procjene fiskalnih učinaka propisa,
- Na ovakav način jača se fiskalna disciplina i odgovornost rukovoditelja institucija za davanje izjave,
- Na ovakav način izbjegle bi se mogućnosti da naceri ili prijedlozi propisa ne sadrže ili nisu potkrijepljeni odgovarajućim procjenama njihovih fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka.

Nedostaci:

- BPIMIS IT sustav podržava proračunske procese, tako da se isti može koristiti samo za procjenu fiskalnih učinaka, dok je za preostale vrste procjena potrebno napraviti posebne elektroničke obrasce, pa se ovakvim pristupom osigurava samo ograničen pristup obrascima procjene učinaka isključivo unutar institucija BiH,
- Otežan pristup obrascima, obzirom da nisu pohranjeni i dostupni na jednoj internet adresi jer bi svaki predlagatelj objavljivao obrasce samo na svojoj internet stranici,
- Ne osigurava se pristup informacijama najširoj javnosti, što je u suprotnosti sa načelima Partnerstva za otvorenu vlast.

Opcija c): Izraditi standardizirane elektroničke obrasce i naputke za popunu za procjenu fiskalnih (dogradnjom BPIMIS-a), ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka i dograditi internet platformu Vijeća ministara BiH za konzultacije za potrebe procjene učinaka

Prednosti:

- Mogućnost preuzimanja obrasca i softverskog rješenja iz Federalnog ministarstva financija, koji trenutno, uz tehničku pomoć USAID-ovog projekta „Jačanje institucija vlasti i procesa u BiH“ pripremaju obrazac/naputak i nadograđuju BPIMIS IT sustav za potrebe fiskalne procjene učinaka propisa,
- Uz određene prilagodbe, postoji mogućnost preuzimanja obrazaca za procjenu ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka propisa iz Republike Hrvatske,
- Uniformnost obrazaca, načina popune i predstavljanja informacija,
- Komplementarnost i potpuna uvezanost sa postupkom proračunskog programiranja i upravljanja proračunom u pogledu procjene fiskalnih učinaka propisa,
- Na ovakav način jača se fiskalna disciplina i odgovornost rukovoditelja institucija za davanje izjave,
- Na ovakav način izbjegle bi se mogućnosti da naerti ili prijedlozi propisa ne sadrže ili nisu potkrijepljeni odgovarajućim procjenama njihovih fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka,
- Potpuna transparentnost rada Vijeća ministara BiH u postupku izrade i donošenja propisa,
- Povećana svijest o odgovornosti predlagatelja propisa u pogledu mogućih fiskalnih i drugih posljedica propisa,
- Uniformnost obrazaca, načina popune i predstavljanja informacija,
- Najviši stupanj međuresorne i međuvladine informiranosti i mogućnosti davanja komentara,
- Platforma eKonsultacije omogućava potpuno i pravovremeno informiranje građana i organizacija civilnog društva sa jednog mjesta, putem jednog internet portala, o procesu donošenja propisa, te osigurava pouzdan komunikacijski kanal za njihovo sudjelovanje u oblikovanju javnih politika i propisa,
- Puna dostupnost najširoj javnosti svim procjenama učinaka i propisima na jednom mjestu, jednom internet portalu,
- Smanjenje potrošnje papira, a sukladno tome i smanjenje potreba za korištenjem printera i tonera uslijed povećanog opsega korištenja elektroničke dokumentacije u procesu procjene učinaka i izrade propisa, što dovodi do ušteda u proračunu institucija BiH u pogledu troškova za uredski materijal (nabava i održavanje printera, kupnja papira i drugog sitnog uredskog materijala poput kemijskih olovaka i slično),
- Smanjenje proračunskih izdataka za potrebe plaćanje poštarine za otpremu materijala poštanskim putem,
- Smanjenje potreba za prostorom za odlaganje/arhiviranje „papirne“ dokumentacije,
- Smanjenje potreba za korištenjem papira, printera, tonera kao i potreba njihovog pravilnog odlaganja u otpad što doprinosi manjem zagađenju životne sredine, manjoj sječi šuma, manjem onečišćenju zraka, globalnom zatopljenju i zaštiti životne sredine u najširem smislu.

Nedostaci:

- Nužnost registriranja javnih korisnika, radi pristupa svim dokumentima i sudjelovanja u javnim konzultacijama o nacrtima i prijedlozima propisa.

Operativni cilj 1.3.: Osigurati dosljedan pristup sveobuhvatnom unaprijeđenju kvaliteta regulative

Opcija a): Zadržati trenutno stanje

Prednosti:

- Jedinствена pravila, uvedena po uzoru na slična rješenja u zemljama EU i regije, uvela su niz inovativnih metoda i tehnika u proces izrade propisa, s ciljem osiguranja da zakonodavstvo BiH bude razumljivije, da se unaprijedi njegova pouzdanost i efikasnost, te da se sustavno nadgleda njegova primjena u praksi i vrši revizija postojećih propisa,

- Djelomično definiranje mjera i aktivnosti u RAP 1⁵⁶ Strategije reforme javne uprave u pogledu pojedinih elemenata bolje regulative.

Nedostaci:

- Iako članak 72. Jedinствених pravila sadrži odredbe o obvezi pripreme teza, kao postupka koji treba sadržavati temeljna opredjeljenja i koji prethodi pripremi normativnog akta, ne postoji metodologija za provedbu procjene učinaka prilikom izrade propisa,
- Nesustavna i nedosljedna primjena odredbi Jedinствених pravila,
- Nesustavna i nedosljedna primjena mjera i aktivnosti sadržanih u RAP 1⁵⁷,
- Nastavkom dosadašnjeg pristupa pitanjima bolje regulative neće biti moguće ostvariti značajnije pomake u unaprijeđenju suštinske kvalitete politika/proписа koji bi bili rezultat prethodne procjene mogućih učinaka najvažnijih rješenja sadržanih u propisima/politikama, sustavnog nadgledanja primjene usvojenih politika/proписа i periodične revizije/ex post procjene usvojenih politika/proписа,
- Institucije BiH, za razliku od entiteta i zemalja članica EU, zaostaju u pogledu uvođenja i provedbe inovativnih metoda unaprijeđenja kvaliteta propisa u skladu sa načelima bolje regulative EU,
- Nepostojanje odgovarajućih ustrojstvenih struktura i kapaciteta za unaprijeđenje kvaliteta regulative na razini institucija BiH.

Opcija b): Izraditi i provoditi Strategiju i Akcijski plan regulatorne reforme u institucijama BiH

Prednosti:

- Osiguranje sveobuhvatnog pristupa dugoročnom unaprijeđenju kvaliteta propisa institucija BiH,
- Povećanje pravne sigurnosti i pouzdanosti propisa dosljednom izradom i sustavnom objavom pročišćenih službenih verzija tekstova propisa,
- Pojednostavljenje propisa predstavlja sustavnu, jasno usmjerenu i dugotrajnu aktivnost, kojom se ostvaruje poboljšanje i veća efikasnost propisa,

⁵⁶ Revidirani Akcijski plan 1, op.cit., str. 29.

⁵⁷ Ibidem, str. 26.

- Sustavna i sveobuhvatna revizija postojećih propisa ili *ex-post* analiza učinaka donesenih propisa, s ciljem uklanjanja administrativnih prepreka za gospodarstvo i građane, što u konačnici dovodi do povoljnijeg poslovnog okruženja, ubrzava investicijske tijekove, doprinosi većoj zaposlenosti i dovodi do ekonomskog rasta i razvika,
- Besplatan pristup svim propisima u nadležnosti institucija BiH,
- Drugi učinci, identificirani u okviru opcije c) operativnog cilja 1.1.⁵⁸

Nedostaci:

- Izostanak koordiniranog i sveobuhvatnog pristupa u cijeloj BiH u pogledu provedbe svakog od elemenata bolje regulative,
- Preklapanje sa pojedinim elementima bolje regulative, već sadržanim u RAP 1 Strategije reforme javne uprave i obvezama propisanim Jedinstvenim pravilima (čl. 65., 67. st. (4), 72., itd.),
- Neefikasno korišćenje raspoloživih kapaciteta i potencijalna mogućnost neusklađenih rješenja u postupku pojednostavljenja propisa i uklanjanja administrativnih prepreka za gospodarstvo i građane,
- Iracionalno trošenje proračunskih sredstava za provedbu pojedinačnih strategija i akcijskih planova države BiH i entiteta.

Opcija c): Izraditi i provoditi Strategiju bolje regulative u BiH

Prednosti:

- Osiguranje sveobuhvatnog i koordiniranog pristupa dugoročnom unaprijeđenju kvaliteta propisa u BiH,
- Povećanje pravne sigurnosti i pouzdanosti propisa dosljednom izradom i sustavnom objavom pročišćenih službenih verzija tekstova propisa,
- Pojednostavljenje propisa predstavlja sustavnu, jasno usmjerenu i dugotrajnu aktivnost, kojom se ostvaruje poboljšanje i veća efikasnost propisa,
- Sustavna i sveobuhvatna revizija postojećih propisa ili *ex-post* analiza učinaka donesenih propisa, s ciljem uklanjanja administrativnih prepreka za gospodarstvo i građane, što u konačnici dovodi do povoljnijeg poslovnog okruženja, ubrzava investicijske tijekove, doprinosi većoj zaposlenosti i dovodi do ekonomskog rasta i razvika,
- Racionalnije trošenje proračunskih sredstava za provedbu strategije i akcijskog plana,
- Efikasno korišćenje raspoloživih kapaciteta i izbjegavanje mogućnosti utvrđivanja neusklađenih rješenja u postupku pojednostavljenja propisa i uklanjanja administrativnih prepreka.

Nedostaci:

- Upitnost političke volje za donošenje sveobuhvatne strategije za cijelu BiH.

⁵⁸ Vidi str. 37 Analize.

Posebni cilj 2: Unaprijediti analitičke kapacitete obrađivača propisa/politike za provedbu procjene učinaka na razini BiH

Operativni cilj 2.1: Identificirati/utvrditi odgovarajuće kapacitete unutar resornih ministarstva za provedbu postupka procjene učinaka

Opcija a): Zadržati trenutno stanje

Prednosti: Nema ih.

Nedostaci:

- Nizak sadržajni kvalitet propisa,
- Nedovoljan stupanj specijaliziranosti odgovornih državnih službenika za provedbu postupka procjene učinaka,
- Nepostojanje koordinacije, kako unutar pojedinačnih institucija, tako i međuinstitucionalne, ali i međuvladine koordinacije, što može uzrokovati neusklađenost, preklapanje, praznine, isključivanje i koliziju propisa, kako unutar pojedinačnog ministarstva, tako i na razini Vijeća ministara BiH, odnosno unutar BiH,
- Nepostojanje odgovornosti za izostanak izrade Teza prilikom izrade propisa (procjene učinaka),
- Može se očekivati nastavak dosadašnje prakse u smislu najčešćeg izostanka prethodnih analitičkih radnji i postupaka.

Opcija b): Imenovati koordinatora⁵⁹ za procjenu učinaka u resornim ministarstvima⁶⁰

Prednosti:

- Osiguranje usklađenosti sa strateškim prioritetima Vijeća ministara BiH i sektorskim prioritetima iz nadležnosti resornog ministarstva,
- Izbjegavanje preklapanja ili praznina između različitih sektora unutar jednog ministarstva,
- Osigurava se dosljedna, pravilna i jednoobrazna primjena postupka procjene učinaka,

⁵⁹ Slijedeći poslovni/zadaci bi mogli biti poslovi koordinatora: osiguravanje metodološkog jedinstva u primjeni postupka procjene učinaka u okviru ministarstva, osiguravanje koherentnosti i usklađenosti politika/proписа sa strateškim ciljevima, strateškim programima i pripadajućim aktivnostima u okviru nadležnosti svog ministarstva, u slučaju identifikiranja neusklađenosti, preklapanja ili praznina između politika/proписа pojedinih ustrojstvenih jedinica ministarstva, pružanje stručne pomoći i koordiniranje između odgovornih ustrojstvenih jedinica ministarstva, s ciljem otklanjanja takvih neusklađenosti, preklapanja ili praznina i vršenja odgovarajućih usklađivanja, suradnja sa središnjim koordinirajućim i kontrolnim tijelima postupka procjene učinaka, kao i drugim ministarstvima i drugim tijelima uprave, uključujući osiguravanje provođenja konzultacija sa svim zainteresiranim stranama (strukovne udruge, nevladine organizacije, predstavnici akademske zajednice, predstavnici međunarodnih organizacija i sl.) u postupku procjene učinaka, usuglašavanje mišljenja i stajališta u pogledu određenih pitanja od strateškog značaja, zajedničko utvrđivanje mjerljivih indikatora/pokazatelja provedbe i sl., koordiniranje i suradnja sa nadležnom ustrojstvenom jedinicom ministarstva za pripremu i izvršenje proračuna u postupku izrade dokumenta o okviru proračuna i godišnjeg proračunskog zahtjeva ministarstva s ciljem planiranja i osiguravanja odgovarajućih proračunskih i izvanproračunskih sredstava potrebnih za provedbu sveobuhvatnih procjena učinaka, nadgledanje procesa praktične primjene metodologije za procjenu učinaka u okviru ministarstva, s ciljem identifikiranja eventualnih slabosti i nedostataka, te, u slučaju potrebe, predlaganje odgovarajućih mjera rukovodstvu ministarstva s ciljem njihovog prevladavanja i sl.

⁶⁰ Najprikladnije bi bilo da funkcija koordinatora bude dodijeljena tajnicima ministarstava, obzirom da u skladu sa člankom 10. Odluke o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH”, br. 30/13) tajnik institucije obavlja poslove rukovodnog karaktera i koordinira rad svih osnovnih ustrojstvenih jedinica i samostalnih unutarnjih ustrojstvenih jedinica u okviru institucije, s ciljem realiziranja poslova koji su utvrđeni programom rada institucije, te je odgovoran za korištenje finansijskih, materijalnih i ljudskih potencijala u instituciji.

- Identificiranje potreba za stručnim usavršavanjem službenika za procjenu učinaka propisa unutar ministarstva,
- Odgovornost jedne osobe, koordinatora da nadgleda izvršenje obveze provedbe procjene učinaka u proceduralnom smislu,
- Bolja pripremljenost materijala koji se upućuju Vijeću ministara BiH na razmatranje,
- Ovakvo rješenje zasniiva se na primjerima dobre prakse zemalja članica EU, kao npr. Republike Hrvatske.

Nedostaci:

- Izmjene pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta mogu dodatno usporiti početak primjene ovog postupka,
- Disproporcionalna zastupljenost spolova na ovim pozicijama unutar institucija BiH, prema podacima pribavljenim od Agencije za ravnopravnost spolova BiH i saznanjima Radne skupine, na pozicijama tajnika ministarstava nalazi se 8 muškaraca i 1 žena. Ovaj nedostatak bi se mogao djelomično nadomjestiti na način da se prilikom uspostave radnih skupina za procjenu učinaka uzme u obzir potreba ravnoprjerne zastupljenosti muškaraca i žena u članstvu radnih skupina.

Opcija c): Imenovali odgovorne državne službenike u resornim ministarstvima za provedbu procjene učinaka

Prednosti:

- Nema novog zapošljavanja, već se optimalnim pristupom koriste trenutačni kapaciteti unutar institucija BiH,
- Usklađenost sa postojećim pravnim okvirom - Odlukom o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH⁶¹ (pomocnici ministra, šefovi odsjeka i stručni savjetnici),
- Državni službenici bi se na taj način specijalizirali za određene oblasti, što bi rezultirao većom stručnosti kadrova unutar institucija BiH,
- Bolji kvalitet propisa,
- Stvaraju se pretpostavke za donošenje fiskalno predvidljivih i opravdanih propisa, čime se doprinosi efikasnijem i racionalnijem, te transparentnijem trošenju ograničenih proračunskih sredstava,
- Stvaraju se pretpostavke za izradu i donošenje propisa unaprijedenog kvaliteta, koji bi trebali doprinijeti ekonomskom rastu i razviku, unaprijeđenju poštivanja ljudskih prava i sloboda, socijalno osjetljivih propisa i propisa koji doprinose zaštiti životne sredine/okoliša,
- Izravno doprinosi procesu europskih integracija i efikasnijem procesu preuzimanja europskog zakonodavstva u pravni sustav BiH,
- Doprinosi definiranju kvalitetnijih pregovaračkih pozicija za vođenje pregovora po poglavljima *Acquis-a*, kao i kvalitetnijem vođenju samih pregovora, čime se izbjegava potencijalna zamka izravnog transponiranja EU zakonodavstva, bez prethodnog sagledavanja mogućih posljedica po proračun, ekonomiju, društvo i okoliš u BiH.

⁶¹ Objavljena u „Službenom glasniku BiH“, broj 30/13.

Nedostaci:

- Disproporcionalna zastupljenost spolova na ovim pozicijama unutar institucija BiH; prema podacima prijavljenim od Agencije za ravnopravnost spolova BiH i saznanjima Radne skupine, od ukupno 67 pozicija pomoćnika/ica ministara/ica, nalazi se 16 žena i 51 muškarac.⁶² Ovaj nedostatak bi se mogao djelomično nadomjestiti na način da se prilikom uspostave radnih skupina za procjenu učinaka uzme u obzir potreba ravnoprjerne zastupljenosti muškaraca i žena u članstvu radnih skupina,
- Nedovoljna svijest nositelja političkih dužnosti o značaju i koriscima procjene učinaka u procesu političkog odlučivanja, što znači da procjena učinaka nije sredstvo koje zamjenjuje konačnu političku odluku, već služi kao izvor informacija za donošenje utemeljenih političkih odluka, zasnovanih na činjenicama i dokazima, što može dovesti do nedosljedne primjene postupka u praksi,
- Dodatno opterećenje za višerangirane državne službenike,
- Potreba donošenja izmjena i dopuna pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta u svim ministarstvima može zahtijevati odgođeni početak primjene ovog postupka.

Opcija d): Imenovati koordinate i odrediti odgovorne državne službenike za provedbu postupka procjene učinaka (kombinacija opcija b) i c))
Prednosti:

- Svi konzultirani sudionici opredijelili su se za provedbu opcija b) i c) ovog operativnog cilja njihovim objedinjavanjem u opciju d),
- Sveobuhvatan pristup u pogledu identifikacije i određivanja ljudskih potencijala u institucijama BiH vezano za provedbu postupka procjene učinaka prilikom izrade propisa,
- Potpuna usklađenost sa postojećim zakonodavnim okvirom u pogledu obavljanja poslova koordinacije, u skladu sa člankom 8. stavak 1. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH,⁶³ kao i člankom 10. stavak (1) Odluke o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH, bilo bi prirodno da funkciju koordinatora obavlja tajnik ministarstva, a u slučajevima gdje to ne bude moguće, koordinator bi trebao biti imenovan iz reda rukovodećih državnih službenika ili državnih službenika koji rade na najsloženijim studijsko-analičkim poslovima. Konačno, uslijed trenutno neravnoprjerne zastupljenosti žena i muškaraca na poziciji tajnika ministarstava, Vijeće ministara BiH će prilikom imenovanja koordinatora osigurati ravnopravnu zastupljenost žena i muškaraca u njihovom ukupnom broju na način da se u pojedinim ministarstvima za koordinate, umjesto tajnika ministarstva, imenuju pomoćnice ministra.⁶⁴
- Ostale prednosti kao što je navedeno za opcije b) i c) ovog operativnog cilja.

⁶²Na ostalim pozicijama (šefovi unutarnjih ustrojstvenih jedinica i stručni savjetnici) može se smatrati da postoji ravnoprjemna zastupljenost (od ukupno 127 mjesta šefova unutarnjih ustrojstvenih jedinica žene su na 59, a muškarci na 68 pozicija, a od ukupnog broja stručnih savjetnika/ca 1027, 568 su žene, a 453 muškarci).

⁶³ Objavljen u "Službenom glasniku BiH", br. 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10 i 40/12.

⁶⁴ Odlukom o poslovima osnovnih djelatnosti i pomoćno – tehničkim poslovima i uvjetima za njihovo obavljanje u tijelima uprave institucija BiH, članci IV.-IX., poslovi procjene učinaka, zbog svoje složenosti i potrebe visokog stupnja specijaliziranosti, mogu se dovesti u paralelu sa upravno-nadzornim, normativno-pravnim, studijsko-analičkim i stručno-operativnim poslovima koji se, u skladu sa ovom Odlukom, smatraju najsloženijim poslovima, a u pravilu ih vrše državni službenici u rangu pomoćnika ministra, šefa odsjeka i stručnog savjetnika.

Nedostaci:

- Isti kao što je navedeno za opcije b) i c) ovog operativnog cilja.

Operativni cilj 2.2.: Unaprijediti stručnost i vještine obrađivača propisa/politike za procjenu učinaka

Opcija a): Zadržati trenutno stanje

Prednosti:

- Zadržavanje postojećeg stanja podrazumijeva da se i dalje neće planirati/izdvajati sredstva iz proračuna za potrebe obuke iz oblasti procjene učinaka.

Nedostaci:

- Svi konzultirani zainteresirani sudionici ukazali su na neodrživost zadržavanja trenutnog stanja,
- Uslijed neobučenosti osoblja, može se očekivati nastavak prakse izrade propisa koji nisu ili su teško provodljivi u finansijskom/proračunskom smislu, stvaraju dalja opterećenja gospodarskom/poslovnom sektoru, nedovoljno sagledavaju socijalne i okolišne učinke,
- Može se očekivati nastavak prakse nesustavne provedbe *ex post* analiza donesenih propisa, u skladu sa čl. 68. Jedinstvenih pravila,
- Nisu identifikirani odgovorni službenici koji će vršiti procjenu učinaka (pravnici, ekonomisti i stručnjaci iz oblasti drugih društvenih znanosti, kao i stručnjaci iz različitih sektora/resora),
- Izostatak sustavnog i sveobuhvatnog pristupa provedbi obuka i periodičnih specijalističkih obuka o procjeni učinaka, zavisnost o ponudi međunarodnih organizacija koje pružaju tehničku potporu institucijama BiH, što može rezultirati daljim produbljivanjem konfuzije/različitih shvaćanja i pristupa među službenicima u institucijama BiH u pogledu primjene postupka procjene učinaka prilikom izrade propisa,
- Nepostojanje programa, polaznih i specijalističkih obuka za provedbu procjene učinaka, utvrđenog od strane ADS BiH,
- Nepostojanje priručnika o postupku procjene učinaka, koji na sveobuhvatan način propisuje postupak procjene učinaka i daje praktične primjere za svaku od faza procjene učinaka, što značajno otežava i onemogućuje primjenu ovog postupka u skladu sa postojećim pravnim okvirom.⁶⁵

⁶⁵ Čl. od 60. do 66. Jedinstvenih pravila.

Opcija b): Izraditi i provoditi program obuke za procjenu učinaka putem ADS BiH i izraditi priručnik za provedbu procjene učinaka

Prednosti:

- Ova opcija u toku procesa konzultacija podržana je od strane svih konzultiranih sudionika,
- Ne zahtijeva izdvajanje finansijskih sredstava iz proračuna institucija za potrebe provedbe ove opcije, obzirom da je provedba ovih aktivnosti predviđena kroz predstojeća dva projekta PAR fonda (SPD faza 2 i Uspostava i/ili jačanje kapaciteta institucije/a za kontrolu propisa i uspostava sustava redukcije administrativnih prepreka, tzv. Projekt bolje regulative),
- Postojanje jedinstvenog i sveobuhvatnog programa obuke, uključujući i priručnik, koji omogućava sustavan pristup polaznim i periodičnim specijalističkim obukama odgovornih službenika,⁶⁶ praćenju unaprijeđenja znanja i vještina odgovornih službenika, identifikiranju daljnjih potreba i provedbe obuka,
- Obukom službenika odgovornih za procjenu učinaka može se očekivati poboljšanje kvalitete izrade propisa, koji u najvećoj mogućoj mjeri sagledavaju moguće učinke po proračun, ekonomiju, društvo i okoliš,
- Ova opcija podrazumijeva obvezu pohađanja obuke za sve identifikirane ciljane skupine državnih službenika (tajnici, pomoćnici, šefovi unutarnjih ustrojstvenih jedinica, stručni savjetnici).

Nedostaci:

- Neusklađenost programa obuke o procjeni učinaka u BiH, neusklađenost intenziteta i periodičnosti provedbe obuke na različitim razinama vlasti u BiH,
- Različitost priručnika uslijed različitih metodoloških rješenja u pogledu pojedinih faza postupka procjene učinaka u BiH,
- Uslijed različitih metodoloških rješenja u pogledu procjene učinaka na različitim razinama vlasti u BiH (BiH i entiteti), mogu se očekivati poteškoće u radu međuvladinih radnih skupina u postupku procjene učinaka propisa.

⁶⁶Vidi opcije b) i c) Operativnog cilja 2.1. na str. 43-47 Analize.

Opcija c): Uspostaviiti zajednicu praktičara u oblasti procjene učinaka u BiH

Prednosti:

- Zajednica praktičara predstavlja ustaljenu praksu u većini zemalja EU, a nije novina ni u BiH (slične zajednice praktičara postoje već u entitetima, kao npr. zajednice praktičara iz oblasti upravljanja ljudskim potencijalima),
- Doprinos razmjenu iskustava i naučenih lekcija u radu,
- Ovakva opcija doprinijela bi unaprijeđenju sustava horizontalne i vertikalne koordinacije u postupku izrade propisa,
- Može poslužiti kao forum za utvrđivanje inicijativa za daljnja unaprijeđenja sustava za procjenu učinaka propisa u BiH, kao i u konačnici njihovu potpunu uskladenost,
- Može dovesti do uštede vremena i novca prilikom izrade propisa koji regulira istu tematiku, a za koje je određena razina vlasti u BiH već izradila procjenu učinaka (npr. Kazneni zakon, Zakon o kaznenom postupku, zakoni iz oblasti ekonomije, itd.),
- Stručnjaci – praktičari na ovaj način mogli bi doći do izuzetno korisnih informacija koje bi im poslužile u identifikaciji onih oblasti *Acquis-a* za koje se detaljne procjene učinaka mogu pokazati prijeko potrebnim,
- Otvara se mogućnost da BiH putem svojih predstavnika u Regionalnoj školi javne uprave (ReSPA), koja je nedavno pokrenula inicijativu za uspostavu regionalne zajednice praktičara (Hrvatska, Srbija, Crna Gora, Makedonija, Albanija i BiH), profilitira iz iskustava zemalja iz regije, korištenjem već raspoloživih informacija i studija procjene učinaka koje su provele ove zemlje za pojedine oblasti *Acquis-a*,
- Uslijed ograničenih analitičkih kapaciteta na svim razinama vlasti u BiH, ova opcija stvara pretpostavke za sinergiju i udruživanje snaga pri provedbi procjene učinaka, osobito za kompleksnije propise, uključujući i propise EU,
- Mogućnost osiguranja finansijskih sredstava putem donatora za funkcioniranje ovog foruma.

Nedostaci:

- Nedostatak programa obuke i priručnika za provedbu postupka procjene učinaka, te je upitno tko bi, kada i kako često pružao obuke članovima zajednice praktičara,
- Stupanj zainteresiranosti drugih razina vlasti za aktivno sudjelovanje njihovih službenika u radu zajednice praktičara.

Analiza o uspostavi sustava procjene učinaka prilikom izrade politika/proписа u institucijama Bosne i Hercegovine

Troškovi rada Zajednice praktičara (ZF)	Iznos (u KM)	Broj osoba	Broj sastanaka/god. (2x2 dana)	Izdvajanje na razini BiH (u KM)	Izdvajanje na razini FBiH (u KM)		Izdvajanje na razini BD BiH (u KM)	Ukupno (u KM) na godišnjoj razini
Dnevnice za članove ZP – razina BiH (umanjene za TO i p ⁶⁷)	7,50	10	4	300,00	-	-	-	300,00
Dnevnice za članove ZP – razina FBiH	7,50	17	4	-	510,00	-	-	510,00
Dnevnice za članove ZP – razina RS	7,50	17	4	-	-	510,00	-	510,00
Dnevnice za članove ZP – razina BD BiH	7,50	2	4	-	-	-	60,00	60,00
Organizirani prijevoz – razina BiH ⁶⁸	450,00	10	2	900,00	-	-	-	900,00
Organizirani prijevoz – razina FBiH ⁶⁹	850,00	17	2	-	1.700,00	-	-	1.700,00
Organizirani prijevoz – razina RS ⁷⁰	600,00	17	2	-	-	1.200,00	-	1.200,00
Organizirani prijevoz – razina BD BiH (auto) ⁷¹	216,00	2	2	-	-	-	432,00	432,00
Troškovi smještaja i noćenja (puni pansion)	90,00	46	4	3.600,00	6.120,00	6.120,00	720,00	16.560,00
Troškovi pritanja materijala za 46 sudionika ⁷²	30,00	46	2	600,00	1.020,00	1.020,00	120,00	2.760,00
Osvježavajuće piće	5,00	46	4	200,00	340,00	340,00	40,00	920,00
UKUPNO NA GODIŠNJOJ RAZINI				5.600,00	9.690,00	9.190,00	1.372,00	25.852,00
UKUPNO NA TROGODIŠNJOJ RAZINI				16.800,00	29.070,00	27.570,00	4.116,00	77.556,00

⁶⁷ TO = topli obrok, P = prijevoz.

⁶⁸ U skladu sa prikupljenim podacima, prosječna cijena organiziranog prijevoza na relaciji Sarajevo-Vlašić-Sarajevo za minibus od 16 sjedišta iznosi 450,00 KM.

⁶⁹ U skladu sa prikupljenim podacima, prosječna cijena organiziranog prijevoza na relaciji Mostar-Sarajevo-Vlašić-Sarajevo-Mostar za minibus od 27 sjedišta iznosi 850,00 KM.

⁷⁰ U skladu sa prikupljenim podacima, prosječna cijena organiziranog prijevoza na relaciji Banja Luka-Vlašić-Banja Luka za minibus od 27 sjedišta iznosi 600,00 KM.

⁷¹ Obračun se zasniva na pretpostavci korištenja službenog vozila – 200 km x 1,80 KM x 0,30 (u jednom smjeru).

⁷² Razina BiH = 9 ministarstava + Generalno tajništvo Vijeća ministara BiH; razina Federacije BiH = 16 ministarstava + Generalno tajništvo Vlade Federacije BiH; razina Republike Srpske = 16 ministarstava + Ministarstvo ekonomskih odnosa i regionalne saradnje; Brčko distrikt BiH = 2 predstavnika Vlade Brčko distrikta BiH.

Fiskalna procjena učinaka ove opcije podrazumijeva troškove rada Zajednice praktičara, čiji sastanci bi bili održavani dva puta godišnje u trajanju od po dva dana. Ukupan broj sudionika bi bio 46, a podrazumijevao bi: 10 sudionika iz institucija BiH (od čega po jedan koordinator ispred svakog ministarstva + predstavnik Generalnog tajništva Vijeća ministara BiH), 17 sudionika iz institucija Federacije BiH (od čega po jedan predstavnik ispred svakog ministarstva + predstavnik Generalnog tajništva Vlade Federacije BiH), 17 sudionika iz institucija Republike Srpske (od čega dva predstavnika Ministarstva ekonomskih odnosa i regionalne suradnje i po jedan predstavnik iz ostalih ministarstava) i dva sudionika iz Brčko distrikta BiH (predstavnici stalnih stručnih tijela Vlade Brčko distrikta BiH). Kalkulacija je rađena na pretpostavci da se sastanci održavaju na Vlašiću, kao lokaciji koja je približno jednake udaljenosti za predstavnike koji dolaze iz Sarajeva, Mostara, odnosno Banja Luke. Što se tiče dnevnica, na bazi kalkulacije za razinu BiH, isti princip primijenjen je i za ostale razine vlasti. Institucije svih razina vlasti u BiH (BiH, FBiH, RS i BD BiH) bi na godišnjoj razini trebale izdvojiti 25.852,00 KM, odnosno sveukupno 77.556,00 KM u trogodišnjem razdoblju 2017.-2019. Za sudionike iz institucija BiH bilo bi potrebno da svako ministarstvo, kao i Generalno tajništvo Vijeća ministara BiH, planira u svom godišnjem proračunu za 2017. godinu sredstva u visini od ukupno 560,00 KM, što ukupno iznosi 5.600,00 KM za 2017. godinu, odnosno sveukupno 16.800,00 KM za trogodišnje razdoblje 2017.-2019. godine za proračun institucija BiH. Za sudionike iz institucija Federacije BiH, bilo bi potrebno da svako ministarstvo, kao i Generalno tajništvo Vlade Federacije BiH, planira u svom godišnjem proračunu za 2017. godinu sredstva u visini od ukupno 570,00 KM, što ukupno iznosi 9.690,00 KM za 2017. godinu za proračun Federacije BiH. Za sudionike iz institucija Republike Srpske, bilo bi potrebno da Ministarstvo ekonomskih odnosa i regionalne suradnje u svom godišnjem proračunu za 2017. godinu planira sredstva u visini od ukupno 1.081,20 KM, a sva ostala ministarstva u svojim godišnjim proračunima za 2017. godinu sredstva u visini od 540,60 KM, što sveukupno iznosi 9.190,00 KM za 2017. godinu, odnosno sveukupno 27.570,00 KM za trogodišnje razdoblje 2017.-2019. godine za proračun Republike Srpske. Za sudionike iz Brčko distrikta BiH, na bilo bi potrebno u proračunu za 2017. godinu planirati sredstva u visini od 1.372,00 KM, odnosno sveukupno 4.116,00 KM u proračunu Brčko Distrikta BiH za trogodišnje razdoblje 2017.-2019. godine.

Opcija d): Izraditi i provoditi program obuke za procjenu učinaka putem ADS-a BiH i izraditi priručnik za provedbu procjene učinaka, te uspostaviti zajednicu praktičara u oblasti procjene učinaka propisa u BiH (kombinacija opcija b) i c))

Prednosti:

- Ova opcija predstavlja sustavan i sveobuhvatan pristup u pogledu unapređivanja stručnosti i vještina državnih službenika koji će provoditi postupak procjene učinaka propisa, što bi osiguralo poboljšanje kvaliteta izrađenih propisa i ispunjenje svakog od posebnih i operativnih ciljeva ove Analize,
 - Na ovaj način osigurala bi se kontinuirana i stalna informiranost i razmjena iskustava između različitih razina vlasti u BiH, što bi doprinijelo unapređenju sustava horizontalne i vertikalne koordinacije u postupku izrade propisa, a osobito u pogledu definiranja pregovaračkih pozicija za vođenje po poglavljima *Acquis-a*, te ispunjenja obveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju,
 - Ova opcija, sa aspekta europskih integracija, izravno doprinosi efikasnijem procesu preuzimanja europskog zakonodavstva u pravni sustav BiH.
- Nedostaci:
- Isto kao za opcije b) i c).

Posebni cilj 3.: Uspostaviti središnje i institucionalne mehanizme koordinacije i kontrole postupka procjene učinaka na razini BiH

Operativni cilj 3.1.: Utvrditi središnje koordinirajuće tijelo za postupak procjene učinaka

Opcija a): Zadržati trenutno stanje

Prednosti: Nema, a svi zainteresirani konzultirani sudionici ukazali su na neodrživost zadržavanja trenutnog stanja.

Nedostaci:

- Dalji izostanak adekvatne potpore stalnih stručnih tijela u radu Vijeća ministara BiH, što može dovesti do daljnje nedosljednosti politika i propisa, povećanog rizika od dupliranja, nefikasne potrošnje, niže razine usluga i teškoća u ostvarivanju strateških ciljeva i prioriteta Vijeća ministara BiH,
- Ovakav pristup izravno je u suprotnosti sa ciljevima, mjerama i aktivnostima sadržanim u Strategiji za reformu javne uprave i RAP 1⁷³,
- Ovakav pristup u izravnoj je suprotnosti sa dokumentom „Skica razvika središnjih tijela vlada u BiH“, koji je prihvatilo Vijeće ministara BiH i vlade entiteta.

Opcija b): Odrediti Ured za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH za središnje koordinirajuće tijelo

Prednosti:

- Usporedno gledano, ovakav model je uspostavljen u Republici Hrvatskoj, te bi se, uz određene prilagodbe, mogao primijeniti na razini institucija BiH,
- Iskazana spremnost Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH za preuzimanje uloge središnjega koordinirajućeg tijela, pribavljena u okviru EU IPA projekta „Jačanje središnjih tijela vlada/Vijeća ministara BiH – Faza 2“.

Nedostaci:

- Nedovoljni kapaciteti unutar Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH za efikasno obavljanje uloge središnjega koordinirajućeg tijela,
- U izravnoj suprotnosti sa ciljevima, mjerama i aktivnostima sadržanim u RAP 1 Strategije za reformu javne uprave⁷⁴,
- Ovakav pristup u izravnoj je suprotnosti sa dokumentom „Skica razvika središnjih tijela vlada u BiH“, koji je prihvatilo Vijeće ministara BiH i vlade entiteta, a čija provedba je podržana kroz dva projekta i to: PAR Fond projekt „Skica razvika središnjih tijela vlada u BiH – Faza 1“ i EU IPA projekt „Razvitak središnjih tijela vlada/VM u BiH“ Faza 2,
- Nitko od konzultiranih sudionika nije iskazao potporu ovoj opciji.

⁷³ Revidirani Akcijski plan 1. op.cit., str. 26.

⁷⁴ Ibidem.

Opcija c): Odrediti Generalno tajništvo Vijeća ministara BiH kao središnje koordinirajuće tijelo

Prednosti:

- Svi konzultirani sudionici, uključujući i generalnog tajnika Vijeća ministara BiH, iskazali su potporu provedbi ove opcije,
- Potpuna usklađenost sa ciljevima, mjerama i aktivnostima sadržanim u RAP 1 Strategije za reformu javne uprave⁷⁵,
- Potpuna usklađenost sa dokumentom „Skica razvika središnjih tijela vlada u BiH“, koji je prihvatilo Vijeće ministara BiH i vlade entiteta,
- Usklađenost sa Pravilnikom o unutaršnjem ustroju Generalnog tajništva Vijeća ministara BiH,
- Ova opcija ne zahtijeva dodatno zpošljavanje, a samim tim ni dodatna proračunska izdvajanja,
- Komplementarnost sa rješenjem utvrđenim na razini Vlade Federacije BiH, EK i većine zemalja članica EU,
- Osigurava se uspostava sustava procjene učinaka uz efikasan sustav središnje koordinacije za izradu i praćenje sveukupnih politika i propisa na razini institucija BiH,
- Usklađenost sa Odlukom o godišnjem planiranju rada i načinu praćenja i izvješćivanja o radu u institucijama BiH i ulogom Generalnog tajništva Vijeća ministara BiH u tom postupku, te osigurava komplementarnost između planskih dokumenata i instrumenata njihovog provedbe (propisa),
- Usklađenost sa Pravilima za konzultacije u izradi pravnih propisa i ulogom koja je povjerena Generalnom tajništvu Vijeća ministara BiH u ovom postupku,
- Komplementarnost sa Operativnim ciljem 1.2. – opcija b) i ulogom e) Vlade u okviru Generalnog tajništva Vijeća ministara BiH,
- Prilagodba djelokruga kontrolnog postupka trenutnom pravnom okviru i kapacitetima Generalnog tajništva Vijeća ministara BiH (sužavanje odgovornosti na popunu kontrolnog obrasca u pogledu formalnog poštivanja primjene svih koraka postupka procjene učinaka).

Nedostaci:

- Ograničen broj trenutno zaposlenih službenika i trenutnog stupnja njihovih znanja i vještina za vršenje poslova u skladu sa ovom opcijom,
- Za razliku od rješenja u EU, gdje Generalni direktorat Europske komisije provodi kako formalnu, tako i suštinsku provjeru provedenih procjena učinaka, uloga Generalnog tajništva Vijeća ministara BiH bi, obzirom na postojeće okolnosti i mogućnosti, bila sužena samo na provedbu formalne provjere u pogledu primjene svakog od analitičkih postupaka procjene učinaka.

⁷⁵ Ibidem.

Operativni cilj 3.2.: Utvrditi kontrolna tijela za suštinsku provjeru provedene procjene fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka

Opcija a): Zadržati trenutno stanje

Prednosti: Nema ih.

Nedostaci:

- Isto kao za Operativni cilj 1.1., opcija a).⁷⁶

Opcija b): Odrediti Generalno tajništvo Vijeća ministara BiH za provedbu suštinske provjere

Prednosti:

- Ova opcija bila bi u potpunosti usklađena sa rješenjem kakvo postoji na razini EU,
- Ojačana uloga Generalnog tajništva Vijeća ministara BiH na način da bi isto bilo središnje koordinirajuće tijelo u punom opsegu za sve materijale koji se upućuju Vijeću ministara BiH.

Nedostaci:

- Iako se čini optimalnom, u ovom trenutku i danim okolnostima ova opcija je preambiciozna, na što su ukazali svi konzultirani sudionici,
- Zahtijeva izmjene i dopune niza primarnih i sekundarnih propisa (Zakon o Vijeću ministara BiH, Poslovnik o radu Vijeća ministara BiH, Zakon o ministarstvima i drugim tijelima uprave BiH, Odluka o Generalnom tajništvu Vijeća ministara BiH, Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Generalnog tajništva Vijeća ministara BiH),
- Zahtijeva dodatno zapošljavanje, a samim tim i dodatna proračunska izdvajanja,
- Zahtijeva obuku i stručno usavršavanje novozaposlenih u Generalnom tajništvu Vijeća ministara BiH, što može zahtijevati odgodu početka primjene postupka procjene učinaka,
- U suprotnosti je sa Reformskom agendom i opredjeljenjem Vijeća ministara BiH u pogledu moratorija na nova zapošljavanja u institucijama BiH.

⁷⁶ Vidi str. 35-36 Analize.

Kada je riječ o opciji b), kao što je navedeno u procjeni učinaka ove opcije,⁷⁸ iako je ista relevantna u odnosu na definirani operativni cilj, njezin glavni nedostatak odnosi se na opseg primjene buduće metodologije za procjenu učinaka u odnosu na subjekte primjene. Na ovaj način primjena metodologije bila bi sužena samo na tijela izvršne vlasti BiH. U pogledu kriterija unutarnje i vanjske usklađenosti, ova opcija bila bi u suprotnosti sa dominantno zastupljenim rješenjima na razini EU i zemalja članica EU, a u smislu unutarnje usklađenosti, ovakav pristup bio bi djelomično podudaran sa rješenjima na razini entiteta. Tijekom konzultacija niko od konzultiranih sudionika nije podržao provedbu ove opcije, za razliku od opcije c) ovog operativnog cilja, za koju je iskazana apsolutna potpora svih konzultiranih sudionika.

Opcija c) podrazumijeva sveobuhvatan opseg primjene u odnosu na subjekte (svi nositelji normativnih aktivnosti na razini BiH), što je u skladu sa ustaljenom praksom i načelima EU i zemalja članica EU. Sredstva potrebna za uspostavu sustava procjene učinaka osigurana su kroz ranije spomenuta predstojeća dva projekta PAR Fonda, što neće zahtijevati značajnija izdvajanja iz proračuna institucija BiH u srednjoročnom razdoblju.⁷⁹ S druge strane, ovi troškovi opravdani su višestrukim koristima.⁸⁰ Provedbom opcije c) izravno se doprinosi provedbi prioriteta sadržanih u Reformskoj agendi za BiH.

Razmatrajući modalitete u pogledu uvođenja metodologije za procjenu učinaka propisa na razini institucija BiH, Radna skupina došla je do zaključka da bi, obzirom na trenutno stanje u pogledu svijesti o obvezi primjene podzakonskih akata, u koje možemo svrstati i postojeća Jedinствена pravila, te odsustva odgovornosti i sankcija zbog nepoštivanja ili nepridržavanja u primjeni postupka procjene učinaka od strane obradivača/predlagatelja propisa, optimalno rješenje bila bi izrada i usvajanje Zakona o procjeni učinaka propisa BiH, po uzoru na rješenje kakvo postoji u Republici Hrvatskoj, a koje se kroz praksu pokazalo kao veoma uspješno. Iako bi ovo bila optimalna opcija, Radna skupina istu nije detaljno razradila, obzirom da bi u postojećim političkim okolnostima, ali i okolnostima finansijskih, ustrojstvenih i drugih ograničenja, provedba iste zahtijevala radikalnаn zaokret u odnosu na postojeće stanje, što ju u ovom trenutku čini preambicioznom i teško politički izvodljivim. Ipak, ovu opciju ne bi trebalo u cjelosti odbaciti, već bi je trebalo zadržati kao dugoročni cilj, te mogućnost njezine provedbe ponovno ispitati u okviru provedbe *ex-post* procjene uspostave sustava procjene učinaka na razini institucija BiH kroz izmjenе i dopune Jedinствениh pravila.

Imajući u vidu sve prednosti i nedostatke opcija a), b) i c) ovog operativnog cilja, Radna skupina predlaže opciju c) kao najpovoljniju opciju ovog operativnog cilja.

Operativni cilj 1.2.: Uspostaviti IT sustav potpore postupku procjene učinaka

Za potrebe ostvarenja ovog operativnog cilja razmotrene su sljedeće opcije:

⁷⁸ Vidi str. 36 Analize.

⁷⁹ Vrijednost projekta „SPPD“ faza II, iznosi 2.478.000,00 KM, a vrijednost projekta „Uspostava i/ili jačanje institucije/a za kontrolu propisa i uspostavu sustava redukcije administrativnih prepreka“ iznosi cca. 1.849.000,00 KM. Informacija dobivena od strane Ureda koordinatora za reformu javne uprave, akt broj: 04-34-5-177-32/12 od 24.12.2015. godine.

⁸⁰ Vidi prednosti opcije c) na str. 37-39 Analize.

Opcija a) Zadržati trenutno stanje

Opcija b) Izraditi standardizirane elektroničke obrasce i naputke za popunu za procjenu fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka i dograditi BPIMIS IT sustav za potrebe procjene učinaka

Opcija c) Izraditi standardizirane elektroničke obrasce i naputke za popunu za procjenu fiskalnih (dogradnjom BPIMIS-a), ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka i dograditi internet platformu Vijeća ministara BiH za konzultacije za potrebe procjene učinaka

U smislu poredbe opcija a), b) i c) ovog operativnog cilja, zadržavanje trenutnog stanja bilo bi u suprotnosti sa ciljevima Strategije za reformu javne uprave i RAP ⁸¹ u smislu informatizacije postupka i transparentnosti rada javne uprave na razini BiH, ali i u BiH u cjelini. Također, zadržavanje trenutnog stanja bilo bi u suprotnosti sa inicijativom Partnerstvo za otvorenu vlast i Strategijom komunikacija Vijeća ministara BiH.⁸² Brojni drugi nedostaci ove opcije navedeni su u procjeni učinaka iste, što ju sveukupno čini neprihvatljivom. Uz navedeno, svi konzultirani sudionici istakli su neprihvatljivost zadržavanja trenutnog stanja u pogledu izrade propisa.

Opcija b) predstavljala bi postupni zaokret u smislu postizanja utvrđenog operativnog cilja. Za potrebe uspostave IT sustava za procjenu fiskalnih učinaka, moguće je nadgraditi postojeći BPIMIS sustav, dok bi se ostali elektronički obrasci za procjenu ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka trebali izraditi zasebno, za što kao polazište mogu biti iskorišteni obrasci Vlade Republike Hrvatske. Međutim, pristup korištenju BPIMIS sustava je namijenjen isključivo proračunskim korisnicima i isključuje mogućnost pristupa i uvida javnosti.

Dakle, glavni nedostatak ove opcije u poredbi sa opcijom c) ovog operativnog cilja odnosi se na činjenicu da bi takav IT sustav potpore osiguravao ograničen pristup obrascima procjene učinaka samo unutar institucija BiH, dok bi javnost bila isključena, odnosno uskraćena mogućnosti pristupa i cjelovitog uvida i proaktivnog sudjelovanja u postupku izrade propisa. Prihvaćanje ove opcije bilo bi u suprotnosti sa načelima Partnerstva za otvorenu vlast i Strategije komunikacija Vijeća ministara BiH, jer se ne osigurava jednostavan pristup svim dokumentima procjene učinaka na jednom mjestu, odnosno sa jednog mjesta.

Opcija c) u potpunosti podržava ciljeve Strategije za reformu javne uprave i načela Partnerstva za otvorenu vlast, obzirom da bi uvođenjem ove opcije bila osigurana potpuna transparentnost postupka izrade propisa na razini institucija BiH i omogućen jednostavan pristup informacijama i proaktivno sudjelovanje najšire javnosti u tom postupku. Provedba ove opcije ne zahtijeva izdavanje dodatnih proračunskih sredstava, obzirom da bi nadgradnja BPIMIS sustava mogla biti podržana od strane USAID projekta „Jačanje institucija vlasti i procesa u BiH“, koji trenutno podržava Federalno ministarstvo financija u tom smislu. S obzirom na komplementarnost proračunskih procesa i postojećih informacijskih tehnologija, takav obrazac bi se mogao vrlo jednostavno provesti i u BPIMIS sustav na razini institucija BiH. Kada je riječ o ostalim obrascima, unutar institucija BiH postoje kapaciteti i stručnost za njihovu izradu i provedbu, a po modelu obrazaca kakvi postoje u Republici Hrvatskoj. Očekuje se da izrada i provedba ovih obrazaca bude podržana u okviru predloženog PAR Fond projekta „Boja regulativa“.

⁸¹ Revidirani Akcijski plan 1. op.cit., str. 31.

⁸² Dokument dostupan na: http://www.vijeceministara.gov.ba/akcijski/prijedlozi_zakona/default.aspx?id=11199&langTag=bs-BA.

U okviru EU IPA projekta CBGI⁸³ u finalnoj fazi je izrada i puštanje u primjenu internet platforme Vijeća ministara BiH (ekonsultacije), na kojoj će se objavljivati sve provedene procjene učinaka i putem koje će svim zainteresiranim subjektima na jednom mjestu biti omogućen cjelovit uvid u svu dokumentaciju i aktivno sudjelovanje u postupcima izrade propisa na razini institucija BiH.

Imajući u vidu sve prednosti i nedostatke opcija a), b) i c) ovog operativnog cilja, Radna skupina predlaže opciju c) kao najpovoljniju opciju ovog operativnog cilja.

Operativni cilj 1.3.: Osigurati dosljedan pristup sveobuhvatnom unaprjeđenju kvaliteta regulative

Za potrebe ostvarenja ovog operativnog cilja razmotrene su sljedeće opcije:

Opcija a) Zadržati trenutno stanje

Opcija b) Izraditi i provoditi strategiju i akcijski plan regulatorme reforme na razini institucija BiH

Opcija c) Izraditi i provoditi Strategiju bolje regulative u BiH

U smislu poredbe opcija a), b) i c) ovog operativnog cilja, zadržavanje trenutnog stanja bilo bi u suprotnosti sa ciljevima Strategije za reformu javne uprave i RAP 1⁸⁴. Za razliku od entiteta, koji su donijeli svoje strategije bolje regulative, državna razina vlasti i dalje bi bila bez vizije konkretnih mjera i sustavnog pristupa unaprjeđenju kvaliteta regulative u dugoročnom smislu, te bi značajno zaostajao i s vremenom postao „usko grlo“ postupku unaprjeđenja sveukupnog zakonodavstva u BiH. Na ovaj način, državna razina vlasti ne bi pratila ni standarde i praksu zemalja članica EU, koje već duži niz godina primjenjuju načela bolje regulative na svom zakonodavstvu.

Nastavkom prakse nedosljedne primjene pojedinih elemenata bolje regulative, sadržanih u Jedinstvenim pravilima, ne mogu se očekivati značajniji pomaci u sveukupnom razviku BiH, osobito u kontekstu europskih integracija i preuzimanja *Acquis-a*. Naprotiv, izvjesno je da bi zadržavanje trenutnog stanja imalo daljnje negativne učinke po proračun, ekonomiju, društvo i zaštitu okoliša. Sve navedeno ukazuje na neodrživost zadržavanja trenutnog stanja, s čim su se složili i konzultirani sudionici.

Opcijom b) razmatra se mogućnost donošenja Strategije i Akcijskog plana regulatorme reforme za razinu institucija BiH, čija provedba je predviđena u okviru predstojećeg PAR Fond projekta „Uspostava i/ili jačanje kapaciteta institucije/a za kontrolu propisa i uspostava sustava redukcije administrativnih prepreka“. Kao što je navedeno u procjeni učinaka ove opcije, ovim bi se osigurao sveobuhvatan pristup dugoročnom unaprjeđenju kvaliteta propisa institucija BiH, ali bi istovremeno izostao koordiniran i usklađen pristup u cijeloj BiH u pogledu provedbe svakog od elemenata bolje regulative. Samim time, otvaraju se mogućnosti za nova preklapanja, neusklađenosti, pravne praznine, kolizije, što sve skupa doprinosi pravnoj nesigurnosti i dovodi u pitanje vladavinu prava. Dodatni rizik ovakvog pristupa ogleda se u značajno smanjenim mogućnostima za ekonomski rast i razvitak, u najboljem slučaju zadržavanju postojećeg razina domaćih i stranih ulaganja (što neće doprinijeti rasterećenju proračunskih rashoda i smanjenju javnog duga), niskoj stopi zapošljavanja, produbljivanju različitih vrsta diskriminacije, osobito spram ranjivih/socijalno ugroženih skupina, te izostanku nekih značajnijih pomaka u pogledu zaštite okoliša u najširem mogućem smislu.

⁸³ „Izgradnja kapaciteta institucija vlasti pri angažiranju u političkom dijalogu sa predstavnicima civilnog društva u BiH“.

⁸⁴ Revidirani Akcijski plan 1, o p.clt., tr. 26 i 29.

Opcijom c) razmatra se mogućnost donošenja Strategije bolje regulative u BiH, koja bi bila primjenjiva na sve razine vlasti u BiH. Provedbom ove opcije izravno se doprinosi koordiniranom i usklađenom pristupu provedbi strateških prioriteta sadržanih u Strateškom okviru za BiH, Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju, Reformskoj agendi, Strategiji reforme javne uprave u BiH i brojnim drugim sektorskim strateškim dokumentima u BiH. Dosljednom primjenom Akcijskog plana Strategije bolje regulative u BiH stvorile bi se pretpostavke za povoljniju poslovnu klimu, olakšan pristup donatorskim i kreditnim sredstvima (Europske komisije i međunarodnih donatora), što može, između ostalog, stvoriti preduvjete za povećanu investicijsku aktivnost i jačanje konkurentne pozicije BiH u cjelini. Pored toga, provedbom opcije c) optimalno bi se iskoristili postojeći kapaciteti u institucijama na svim razinama vlasti u BiH. U smislu pojednostavljenja propisa, uklanjanja administrativnih prepreka, osigurao bi se koordiniran i međusobno usklađen pristup i buduća rješenja, za razliku od pojedinačnog pristupa svake od razina vlasti iz opcije b). Koordiniranim i istovremenim međuvladinim pristupom unaprijeđenju kvaliteta zakonodavstva u cijeloj BiH stvaraju se pretpostavke za pravilnu distribuciju troškova među svim razinama vlasti, potrebnih za provedbu zakonodavstva. Na ovakav način stvaraju se pretpostavke za ostvarenje primarnog cilja ove Strategije, stvaranjem uvjeta za povoljnije poslovno okruženje, čime se izravno otvaraju mogućnosti za veća investicijska ulaganja, veći stupanj zapošljavanja, rasterećenje socijalnih izdavanja, itd. U organizacijskom smislu, stvaraju se pretpostavke za ulaganje sinergijskih napora kroz uspostavu i rad međuvladinog radnog tijela, odgovornog za provedbu Akcijskog plana Strategije, čime se optimizira iskoristivost ograničenih kapaciteta svake od razina vlasti pojedinačno. U smislu tehničke provedljivosti, ova opcija treba se promatrati u uskoj vezi sa opcijom c) operativnog cilja 1.2., koja ide u pravcu uspostave odgovarajućeg IT sustava i elektroničkih obrazaca, koji bi bili korišćeni i za potrebe provedbe ove Strategije. Imajući u vidu činjenicu da su kapaciteti i stručne sposobnosti svake od razina vlasti u BiH u ovom trenutku prilično ograničeni, može se pretpostaviti da bi se njihovim udruživanjem stvorila određena kritična masa stručnjaka, koji bi uz tehničku pomoć projekta PAR Fonda stekli odgovarajuću razinu znanja i vještina i koji bi bili u mogućnosti samostalno provoditi i buduću akcijske planove, po isteku ovog projekta.

Opcija c) pretpostavlja mnogo ekonomičniji pristup provedbi Strategije, obzirom da bi sve razine vlasti sudjelovale u financijskom smislu u provedbi Strategije, za razliku od pojedinačnog pristupa koji podrazumijeva da svaka razina vlasti ima svoju Strategiju, koju provodi kroz svoje stručne i financijske kapacitete (opcija b)). U pogledu usklađenosti, provedbom opcije c) ovog operativnog cilja uklanjanje se rizik izoliranog pojedinačnog pristupa iz opcije b), koji može rezultirati daljim neusklađenostima zakonodavnog okvira u BiH.

Imajući u vidu sve prednosti i nedostatke opcija a), b) i c) ovog operativnog cilja, Radna skupina predlaže opciju c) kao najpovoljniju opciju ovog operativnog cilja.

Posebni cilj 2.: Unaprijediti analitičke kapacitete obradivača propisa kroz politike za provedbu procjene učinaka na razini BiH

Operativni cilj 2.1.: Identificirati/utvrditi odgovarajuće kapacitete unutar resornih ministarstava za provedbu postupka procjene učinaka

Za potrebe ostvarenja ovog operativnog cilja razmotrene su sljedeće opcije:

Opcija a) Zadržati trenutno stanje

Opcija b) Imenovati koordinate za procjenu učinaka u resornim ministarstvima

Opcija c) Imenovati odgovorne državne službenike u resornim ministarstvima za provedbu procjene učinaka

Opcija d) Imenovati koordinate i odrediti odgovorne državne službenike za provedbu postupka procjene učinaka (kombinacija opcija b) i c) ovog operativnog cilja)

U smislu poredbe opcija a), b), c) i d) ovog operativnog cilja, zadržavanjem trenutnog stanja nastavila bi se dosadašnja praksa koju karakterizira izostanak procjene učinaka prilikom izrade propisa na razini BiH, kao i izostanak drugih analitičkih radnji i postupaka prilikom izrade propisa, što bi rezultiralo daljnjom prenormiranošću i niskim kvalitetom propisa. Zadržavanjem trenutnog stanja ne bi bio osiguran kontinuitet i stručnost kapaciteta u institucijama BiH, obzirom da trenutno ne postoje sistematizirana radna mjesta za obavljanje poslova procjene učinaka, sa izuzetkom Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, u kojem je u okviru Sektora za vanjskotrgovinsku politiku i strana ulaganja uspostavljen Odsjek za strana ulaganja,⁸⁵ te u okviru Sektora za poljoprivredu, prehranu, šumarstvo i ruralni razvitak uspostavljen Odsjek za analizu politike, monitoring, evaluaciju i informiranje.⁸⁶ Navedeno bi za posljedicu imalo nekoordiniranost kako unutar pojedinačnih institucija BiH, tako i međuinstitucionalno, ali i između vlada različitih razina vlasti u BiH. Takva praksa uzrokuje neusklađenost, pa čak i koliziju propisa između gore navedenih sudionika. Zadržavanjem postojećeg stanja sasvim je izvjesno da će institucije BiH upasti u identičnu zamku donošenja gotovo potpuno neprovođljive metodologije za procjenu učinaka. Rukovodeći se iskustvima zemalja iz regije (Srbije, Hrvatske, Crne Gore i Makedonije), a uključujući i Federaciju BiH i Republiku Srpsku, da bi se izbjegle njihove greške u smislu izostanka imenovanja odgovornih službenika za procjenu učinaka, postavlja se kao imperativ za institucije BiH da takvu grešku ne ponove, odnosno nužnost imenovanja takvih odgovornih službenika za provedbu postupka procjene učinaka. Tijekom konzultacija, iskazana je potreba za određivanjem državnih službenika koji bi ovaj postupak provodili, ali je istovremeno istaknuto da se konačno rješenje mora isključivo zasnovati na postojećim kapacitetima unutar institucija BiH.

Iako bi u poredbi sa rješenjima unutar entiteta provedba opcije b) predstavljala iskorak, istom bi se samo djelomično postigao predviđeni operativni cilj, obzirom da i dalje ne bi postojala sistematizirana radna mjesta službenika odgovornih za provedbu procjene učinaka.

⁸⁵ U ovom Odsjeku se, između ostalog, obavljaju sljedeći poslovi: „Studijsko-analički poslovi koji obuhvaćaju: izradu analiza, izvješća, informacija i drugih stručnih materijala iz oblasti stranih ulaganja, stručnu obradu sustavnih rješenja od značaja za oblasti osnovnih djelatnosti Odsjeka. Stručno-operativni poslovi koji obuhvaćaju: vođenje preliminarne procjene učinaka promjene regulative (Regulatory Impact Analysis – RIA) pri donošenju novih politika i zakona, s ciljem poboljšanja kvaliteta regulative; predstavljanje novih ideja, mišljenja i podataka kreatorima politika i zakona, pružanje pomoći u balansiranju različitih stajališta, identifikacija neželjenih učinaka, rješavanje praktičnih problema u primjeni, osiguranje kvalitetne provjere nalaza administracije o troškovima i prednostima reforme, prikupljanje podataka i obavljanje konsultacija, intervjua, održavanje diskusija, fokus skupina i radionica, javnih rasprava sa relevantnim institucijama i ministarstvima na svim razinama vlasti, agencijama, akademcima, stručnjacima na najvišoj razini koristeći metodologiju po europskim standardima, sa ciljem da se osigura bolja provedba novih propisa.“

⁸⁶ U ovom Odsjeku obavljaju se poslovi osnovnih djelatnosti i to: Analize politike: Razvoji ekonomskih i finansijskih analiza, vještina i sposobnosti u Ministarstvu i koordinacija takvih analiza sa entitetima i Brčko distriktom BiH, potpora prijemu dokumenta sektorskih pozicija u cilju potpore trgovinskih pregovora sa Svjetskom trgovinskom organizacijom, Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju i drugih multilateralnih, bilateralnih trgovinskih sporazuma i osiguravanje koordinacije tih analiza sa svim relevantnim sektorima u Ministarstvu, osiguravanje mehanizama za unapređenje statističkih informacija, uspostava i vođenje stručne knjižnice i računalne baze podataka, uspostava i održavanje veze sa akademskim institucijama u zemlji i izvan zemlje; izrada finansijskih, ekonomskih, društveno-ekonomskih procjena, te procjene učinaka na okoliš.

Provedbom opcije c) osigurava se usklađenost sa Odlukom o poslovima osnovnih djelatnosti i pomoćno-tehničkim poslovima i uvjetima za njihovo obavljanje u tijelima uprave institucija BiH. Na ovaj način se ujedno vrlo precizno identificiraju ciljine skupine za provedbu obuka i stručno usavršavanje (pravnici, ekonomisti, sociolozi, stručnjaci iz oblasti drugih društvenih znanosti, stručnjaci iz predmetne sektorske oblasti i dr.), što doprinosi osiguranju prijeke potrebnog interdisciplinarnog pristupa postupku procjene učinaka u institucijama BiH. Tijekom provedenih konzultacija, svi konzultirani sudionici ukazali su na činjenicu da bi i opcija c) nepotpuno doprinijela ostvarenju ovog operativnog cilja. Proces konzultacija rezultirao je osmišljavanjem opcije d), kojom bi se u potpunosti ispunio utvrđeni operativni cilj.

Opcija d) predstavljala kombinaciju opcija b) i c) i istom se stvara kvalitetan osnov za uspostavu sustava procjene učinaka na razini institucija BiH. Obzirom da se provedba ove opcije zasniiva isključivo na postojećim kapacitetima u institucijama BiH, u fiskalnom smislu, ova opcija izravno doprinosi provedbi mjera sadržanih u Reformskoj agendi (točka 13. – Reforma javne uprave, te točka 8. – Javne financije, oporezivanje i fiskalna održivost). Ujedno, u skladu sa postojećim zakonodavstvom u državnoj službi na razini BiH, provedbom ove opcije osigurava se dugoročna održivost i djelotvornost sustava procjene učinaka prilikom izrade propisa u institucijama BiH.

Imajući u vidu sve prednosti i nedostatke opcija a), b), c) i d) ovog operativnog cilja, Radna skupina predlaže opciju d) kao najpovoljniju opciju ovog operativnog cilja.

Operativni cilj 2.2.: Unaprijediti stručnost i vještine obrađivača propisa/politike za procjenu učinaka

Za potrebe ostvarenja ovog operativnog cilja razmotrene su sljedeće opcije:

Opcija a) Zadržati trenutno stanje

Opcija b) Izraditi i provoditi program obuke za procjenu učinaka putem ADS-a BiH i izraditi priručnik za provedbu procjene učinaka

Opcija c) Uspostaviti zajednicu praktičara u oblasti procjene učinaka propisa u BiH

Opcija d) Izraditi i provoditi program obuke za procjenu učinaka putem ADS-a BiH i izraditi priručnik za provedbu procjene učinaka, te uspostaviti zajednicu praktičara u oblasti procjene učinaka propisa u BiH (kombinacija opcija b) i c))

U smislu poredbе opcija a), b), c) i d) ovog operativnog cilja, zadržavanje trenutnog stanja predstavlja daljnji izostanak sustavnog i sveobuhvatnog pristupa provedbe obuka i periodičnih specijalističkih obuka o procjeni učinaka. Institucije BiH ostaju i dalje u cijelosti ovisne o ponudi međunarodnih organizacija, koje putem svojih projekata povremeno pružaju parcijalne obuke. Takvim pristupom, uz izostanak odgovarajuće metodologije o procjeni učinaka na razini institucija BiH, te uslijed izostanka vlastitog postupaka koji prethode izradi propisa. Sve navedeno neće doprinijeti unaprijeđenju kvalitete nerazumijevanje i nedosljedna primjena analitičkih postupaka koji prethode izradi propisa. Sve navedeno neće doprinijeti unaprijeđenju kvalitete propisa na razini institucija BiH, kao glavnom cilju ove politike, te će imati negativne posljedice po proračun, ekonomiju, društvo i okoliš. Svi konzultirani sudionici ukazali su na neodrživost zadržavanja trenutnog stanja. Osim toga, prema istraživanjima OECD-a, Europske komisije i SIGMA-e, cijena samo jednog loše izrađenog zakona po proračun, ekonomiju i društvo u cjelini obično premašuje troškove obuke i stručnog usavršavanja službenika odgovornih za provedbu procjene učinaka politika/proписа.

Za razliku od prethodne opcije, opcija b) je tijekom procesa konzultacija podržana od strane svih konzultiranih sudionika. Opcija b) izravno doprinosi unaprijeđenju procesa programskog budžetiranja, uključujući i rodno odgovorno budžetiranje i upravljanja projektnim ciklusom, što će stvoriti pretpostavke za veći opseg povlačenja raspoloživih donatorskih sredstava (EU IPA i dr.), čime se doprinosi većem pristupu države izvorima financiranja, rasterećenju proračuna, preusmjeravanju raspoloživih proračunskih sredstava na financiranje većeg broja prioriteta u odnosu na sadašnje stanje. Kroz ovakve obuke ujedno se grade stručnost i vještine za definiranje pregovaračkih osnova i vođenje samih pregovora u procesu pristupa BiH EU. Izgradnjom i kontinuiranim jačanjem analitičkih kapaciteta na razini institucija BiH stvorile bi se pretpostavke za bolji pristup EU IPA II. fondovima. Također, stvorile bi se pretpostavke za efikasno ciljanje proračunskih i izvanproračunskih sredstava, što bi omogućilo dosljednu provedbu utvrdjenih strateških prioriteta Vijeća ministara BiH. Dugoročno gledajući, kontinuirano ulaganje u jačanje kapaciteta bi doprinijelo makroekonomskoj stabilnosti, povećanju konkurentnosti, povećanju zaposlenosti i ujednačenom i održivom razviku BiH, te stvaranju uvjeta za brži pristup EU. Obukom se stvaraju i jednake mogućnosti državnim službenicima oba spola za nadgradnju njihovih stručnih znanja i vještina i napredovanje u službi.

Provedba opcije c) doprinijela bi razmjeni iskustava i naučenih lekcija u radu, kao i unaprijeđenju sustava horizontalne i vertikalne koordinacije u postupku izrade propisa, što može dovesti do uštede vremena i proračunskih sredstava prilikom izrade propisa koji reguliraju istu tematiku, a za koje je određena razina vlasti u BiH već izradila procjenu učinaka. Pored toga, ova opcija doprinijela bi boljem protoku informacija, koje bi poslužile identifikiranju onih oblasti *Acquis-a* za koje je potrebna sveobuhvatna procjena učinaka. Iako bi ova opcija iziskivala dodatna financijska sredstva, postoji mogućnost osiguranja tih sredstava putem donatora (tako npr. UNDP već duži niz godina financijski podržava rad zajednice praktičara u oblasti upravljanja ljudskim potencijalima u BiH). U okviru ove opcije potrebno bi bilo razmotriti i mogućnost organizacije zajednice praktičara po sektorima, što bi doprinijelo jačanju sektorske suradnje u skladu sa sveobuhvatnim EU sektorskim pristupom i programiranjem. Međutim, ova opcija ne doprinosi ostvarenju zacrtanog operativnog cilja u cijelosti, obzirom da ne pretpostavlja izradu i periodično ažuriranje programa obuke, kao ni izradu priručnika za provedbu procjene učinaka, te njihovo provedbu.

Opcija d) predstavlja kombinaciju opcija b) i c), te kao takva obuhvaća sve prednosti navedenih opcija, dok se pojedinačni nedostaci opcija b) i c) provedbom opcije d) gotovo u cijelosti eliminiraju.

Imajući u vidu sve prednosti i nedostatke opcija a), b), c) i d) ovog operativnog cilja, kao optimalno rješenje za postizanje istog, Radna skupina predlaže opciju d) (koja predstavlja kombinaciju opcija b) i c) ovog operativnog cilja) kao najprikladniju opciju ovog operativnog cilja.

Posebni cilj 3.: Uspostaviti srednjnje i institucionalne mehanizme koordinacije i kontrole postupka procjene učinaka na razini BiH

Operativni cilj 3.1.: Utvrditi srednjnje koordinirajuće tijelo za postupak procjene učinaka

Za potrebe ostvarenja ovog operativnog cilja razmotrene su sljedeće opcije:

Opcija a) Zadržati trenutno stanje

Opcija b) Odrediti Ured za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH za središnje koordinirajuće tijelo

Opcija c) Odrediti Generalni tajništvo Vijeća ministara BiH kao središnje koordinirajuće tijelo⁸⁷

U smislu poredbе opcija a), b) i c) ovog operativnog cilja, zadržavanje trenutnog stanja ni na koji način ne doprinosi provedbi ciljeva i mjera Strategije za reformu javne uprave i RAP 1, kao ni provedbi dokumenta „Skica razvika središnjih tijela vlada u BiH“, koji detaljno razrađuje ciljeve sadržane u Strategiji za reformu javne uprave i RAP 1, razmatrajući dvije opcije, maksimalističku i minimalističku, u pogledu jačanja dužnosti i kapaciteta Generalnog tajništva Vijeća ministara BiH. Nedostaci zadržavanja trenutnog stanja detaljnije su opisani u dijelu procjene učinaka opcija.⁸⁸

Opcija b) koncipirana je na bazi rješenja kakvo postoji u Vladi Republike Hrvatske. Ova opcija razmatrana je i tijekom provedbe EU IPA projekta „Jačanje središnjih tijela vlada VM u BiH“, kojom prilikom je Ured za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH iskazao načelnu spremnost za preuzimanje uloge središnjega koordinirajućeg tijela postupka procjene učinaka. Međutim, ovakav pristup je u izravnoj suprotnosti sa ciljevima i mjerama sadržanim u Strategiji za reformu javne uprave i RAP 1, kao i dokumentu „Skica razvika središnjih tijela vlada u BiH“, koji detaljno razrađuje ciljeve sadržane u Strategiji za reformu javne uprave i RAP 1. Nadalje, nitko od konzultiranih sudionika nije iskazao potporu ovoj opciji, već naprotiv, svi sudionici podržali su opciju c).

U smislu političke izvodljivosti opcije c), ista je usaglašena sa glavnim strateškim dokumentima i prioritetima, a što je dodatno potvrđeno i kroz proces konzultacija sa svim sudionicima, uključujući generalnog tajnika Vijeća ministara BiH i Ured predsjedatelja Vijeća ministara BiH. U smislu financijske i organizacijske izvodljivosti ove opcije, rukovodeći se političkim opredjeljenjima u pogledu moratorija na nova zapošljavanja i zadržavanje trenutačne razine javnih rashoda, ova opcija bi se zasnivala na postojećim kapacitetima Generalnog tajništva Vijeća ministara BiH (financijskim i organizacijskim). Imajući u vidu ovakvu situaciju, dužnosti Generalnog tajništva Vijeća ministara BiH kao središnjega koordinirajućeg tijela bile bi ograničene samo na formalnu kontrolu provedene procjene učinaka (u smislu popune kontrolnog obrasca u pogledu poštivanja proceduralnih koraka prilikom izrade propisa), što u suštini predstavlja minimalističku opciju iz dokumenta „Skica razvika središnjih tijela vlada u BiH“. U smislu unutarnje usklađenosti (unutar BiH), opcija c) podudarna je sa rješenjem usvojenim na razini Vlade Federacije BiH (gdje je identična dužnosti dodijeljena Generalnom tajništvu Vlade Federacije BiH), dok je na razini Vlade Republike Srpske ta uloga povjerena Ministarstvu ekonomskih odnosa i regionalne suradnje, što je u suprotnosti sa ciljevima i mjerama iz Strategije za reformu javne uprave i RAP 1, kao i spomenutim dokumentom „Skica razvika središnjih tijela vlada u BiH“.

⁸⁷ Odnosi se na cilj i mjeru iz Revidiranog Akcijskog plana 1, str. 26.

⁸⁸ Vidi str. 53 Analize.

Unaprijeđenje stručnih znanja i vještina odgovornih službenika Generalnog tajništva Vijeća ministara BiH bit će osigurano putem obuka i tehničke potpore u radu Generalnog tajništva Vijeća ministara BiH kroz ranije spomenuta predstojeća dva projekta PAR Fonda, čime se stvaraju pretpostavke za održivost ove funkcije u dugoročnom smislu. U smislu efikasnosti, ekonomičnosti i učinkovitosti, sveukupno gledajući, koristi od provedbe ove opcije daleko premašuju omjer njezinih troškova.

Imajući u vidu sve prednosti i nedostatke opcija a), b) i c) ovog operativnog cilja, Radna skupina predlaže opciju c) kao najprikladniju opciju ovog operativnog cilja.

Operativni cilj 3.2.: Utvrditi kontrolna tijela za suštinsku provjeru provedene procjene fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka

Za potrebe ostvarenja ovog operativnog cilja razmotrene su sljedeće opcije:

Opcija a) Zadržati trenutno stanje

Opcija b) Odrediti Generalni tajništvo Vijeća ministara BiH za provedbu suštinske provjere

Opcija c) Odrediti Ministarstvo financija i trezora, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, Ministarstvo pravde BiH, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice i Ministarstvo civilnih poslova za provedbu suštinske provjere iz njihove nadležnosti

U smislu poredbe opcija a), b) i c) ovog operativnog cilja, zadržavanjem trenutnog stanja ne može se očekivati da će doprinijeti značajnijim pomacima u provedbi obveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, strateških dokumenata Vijeća ministara BiH, Reformske agende, čija provedba će zahtijevati opsežne normative aktivnosti u predstojećem razdoblju. Izostankom kontrole kvalitete propisa u fiskalnom, ekonomskom, socijalnom i okolišnom smislu i dalje se mogu očekivati brojni nedostaci u donesenim propisima, te otežana provedba. Zadržavanje trenutnog stanja bilo bi u suprotnosti i sa naporima eniteta u pogledu kontrole kvaliteta propisa (navedeno se osobito odnosi na Federaciju BiH, gdje se ulažu značajni napori na poboljšanju kontrole fiskalnih učinaka propisa). Naime, kroz nedavne izmjene i dopune Zakona o proračunima u Federaciji BiH, utvrđena je obveza predlagatelja propisa da uz svaki prijedlog strategije, akcijskog plana, propisa prilaže popunjen obrazac o fiskalnim uticajima. Trenutačno Federalno ministarstvo financija priprema pravilnik, kojim će se na detaljniji način propisati postupak i utvrditi sveobuhvatan obrazac sa naputkom za popunu, te nadgraditi BPLMIS sustav putem kojeg će se podnositi obrasci o provedenim fiskalnim procjenama. Dodatna prednost ovakvog pristupa ogleda se i u tome što će postupak biti obvezujući i za predlagatelje propisa na razini kantona. Dakle, zadržavanje trenutnog stanja bilo bi i u potpunoj suprotnosti sa provedbom Operativnog cilja 1.2. Uspostaviti IT sustav potpore postupku procjene učinaka.

Opcija b) koncipirana je na maksimalističkoj opciji iz dokumenta „Skica razvika središnjih tijela vlada u BiH“, a usporedno gledano, koncipirana je na rješenju kakvo postoji u Europskoj komisiji, gdje je utemeljen Odbor za regulatorni nadzor (tzv. *Regulatory Scrutiny Board*), koji vrši funkciju kontrole svih provedenih procjena učinaka i bez čije suglasnosti nijedan prijedlog propisa ne može biti razmatran bilo od strane Europske komisije, Europskog vijeća ili Europskog parlamenta. Iako bi ovo bila optimalna opcija, u postojećim okolnostima financijskih, organizacijskih i drugih ograničenja, provedba iste zahtijevala bi radikalnan zaokret u odnosu na postojeće stanje, što je u ovom trenutku čini preambicioznom i teško politički izvodljivom. Ipak, ovu opciju ne bi trebalo u cijelosti odbaciti, već bi je trebalo zadržati kao dugoročni cilj, te mogućnost njezine provedbe ponovno ispitati u okviru provedbe *ex-post* procjene uspostave sustava procjene učinaka na razini institucija BiH.

Opcija c) koncipirana je po modelu kakav postoji u Republici Hrvatskoj, odnosno djelomično u Federaciji BiH u pogledu kontrole kvaliteta provedenih fiskalnih procjena. Tijekom provedenih konzultacija, svi sudionici na koje se ova opcija izravno odnosi iskazali su spremnost za preuzimanje obveze provedbe suštinske provjere provedenih procjena propisa u skladu sa njihovim nadležnostima. Odabirom opcije c) izbjegle bi se uočene slabosti pojedinih sustava procjene učinaka zemalja u regiji, gdje je uslijed izostanka sustavne kontrole kvaliteta provedenih procjena učinaka doveden u pitanje i smisao cjelokupnog procesa, odnosno prilično ograničen kvalitet provedenih procjena učinaka, a samim time i upitan kvalitet izrađenih propisa. Ovo rješenje zasniiva se na postojećem zakonodavnom okviru u pogledu nadležnosti odgovornih ministarstava, ne zahtijeva dodatno zapošljavanje, ali zahtijeva obuku i stručno usavršavanje odgovornih službenika ministarstava, što će biti provedeno putem spomenuta predstojeća dva PAR Fond projekta. Kroz proces konzultacija ukazano je na izazov vertikalne koordinacije u slučajevima kada državni propis ima učinke na niže razine vlasti u BiH, ali se pretpostavlja da bi ovo pitanje moglo biti riješeno uspostavom Mehanizma koordinacije u integraciji BiH u EU. Opcija c) predstavlja trenutčno najefikasnije i najekonomičnije rješenje za ostvarivanje očekivanih rezultata. Ovim bi se osigurao djelotvoran pristup pitanju kontrole kvaliteta propisa i stvaraju se pretpostavke za značajnije unaprijeđenje sveukupne kvalitete propisa na razini institucija BiH, ali i cijele BiH. U skladu sa Zakonom o ravnopravnosti spolova, za provedbu suštinske provjere provedenih procjena učinaka propisa u pogledu rodne ravnopravnosti bila bi zadužena Agencija za ravnopravnost spolova. Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije bila bi zadužena za provedbu suštinske provjere provedenih procjena učinaka propisa u pogledu pitanja vezanih za korupciju, dok bi Agencija za zaštitu osobnih podataka bila zadužena za provedbu suštinske provjere provedenih procjena učinaka propisa u pogledu zaštite osobnih podataka.

Imajući u vidu sve prednosti i nedostatke opcija a), b) i c) ovog operativnog cilja, Radna skupina predlaže opciju c) kao najprikladniju opciju ovog operativnog cilja.

3.6. Zaključak

Na sastanku Radne skupine sa ministrom pravde BiH, ministar pravde BiH je upoznat sa sadržajem ove Analize, te je tom prilikom dao suglasnost na predložene najprikladnije opcije za provedbu svakog od utvrđenih posebnih i pripadajućih operativnih ciljeva, kako slijedi:

Posebni cilj 1:	Osigurati dosljednu primjenu analitičkih postupaka koji prethode izradi propisa/politike na razini BiH
Operativni cilj 1a:	Identifikirati i razviti procedure procjene
Opcija c)	Propisati postupak procjene učinaka od strane Parlamentarne skupštine BiH (Izmjene i dopune Jedinštenih pravila)
Operativni cilj 1b:	Identifikirati i razviti procedure procjene učinaka
Opcija c)	Izraditi standardizirane elektroničke obrasce i napuke za popunu za procjenu fiskalnih (dogradnjom BIP/MIS-a), ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka i dograditi internet platformu Vijeća ministara BiH za konzultacije za potrebe procjene učinaka
Operativni cilj 1c:	Postaviti i osigurati odgovarajuću infrastrukturu i ljudstvo za provedbu
Opcija c)	Izraditi i provoditi Strategiju bolje regulative u BiH
Posebni cilj 2:	Unaprijediti analitičke kapacitete obradivača propisa/politike za provedbu procjene učinaka na razini BiH
Operativni cilj 2a:	Identifikirati i razviti procedure procjene učinaka na razini ministarstva za provedbu posebnih i pripadajućih operativnih ciljeva
Opcija d)	Imenovati koordinatora i odrediti odgovorne državne službenike za provedbu postupka procjene učinaka (kombinacija opcija b) i c))
Operativni cilj 2b:	Identifikirati i razviti procedure procjene učinaka na razini ministarstva za provedbu posebnih i pripadajućih operativnih ciljeva
Opcija d)	Izraditi i provoditi program obuke za procjenu učinaka putem ADS-a BiH i izraditi priručnik za provedbu procjene učinaka, te uspostaviti zajednicu praktičara u oblasti procjene učinaka propisa u BiH (kombinacija opcija b) i c))
Posebni cilj 3:	Uspostaviti središnje institucionalne mehanizme koordinacije i kontrole postupka procjene učinaka na razini BiH
Operativni cilj 3a:	Identifikirati i razviti procedure procjene učinaka na razini ministarstva za provedbu posebnih i pripadajućih operativnih ciljeva
Opcija c)	Odrediti Generalno tajništvo Vijeća ministara BiH kao središnje koordinirajuće tijelo
Operativni cilj 3b:	Identifikirati i razviti procedure procjene učinaka na razini ministarstva za provedbu posebnih i pripadajućih operativnih ciljeva
Opcija c)	Odrediti Ministarstvo financija i trezora, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, Ministarstvo pravde BiH i Ministarstvo civilnih poslova za provedbu suštinske provjere iz njihove nadležnosti

Ministar pravde BiH naložio je Radnoj skupini da na temelju odabranih opcija pristupi izradi okvira za praćenje uspjehnosti provedbe utvrđenih ciljeva, kao završnog dijela ove Analize, te da nakon toga dokument dostavi ministru pravde BiH na davanje konačne suglasnosti. Po dobivanju konačne suglasnosti, Radna skupina se obvezuje da pristupi izradi nacrta izmjena i dopuna Jedinštenih pravila, sa rokom za dostavu ministru pravde BiH na razmatranje i odlučivanje najkasnije do svibnja 2016. godine. Nakon izrade nacrta izmjena i dopuna Jedinštenih pravila i dobivanja suglasnosti od ministra pravde BiH, Radna skupina se zadužuje da nacrt izmjena i dopuna, zajedno sa konačnim dokumentom Analize objavi na internet stranici Ministarstva pravde BiH, s pozivom za davanje komentara zainteresirane javnosti u razdoblju od 14 dana. Radna skupina se zadužuje da izvrši analizu zaprimljenih komentara i izradi izvješće o provedenim javnim konzultacijama, te da sve prihvaćene komentare ugradi u tekst Analize i dokument izmjena i dopuna.

3.7. Mehanizmi praćenja i procjene

U cilju uspostave mehanizma praćenja i vrednovanja (procjene) metodologije za procjenu učinaka propisa, uspostaviti će se međuinstitucionalno stručno tijelo (Stručno tijelo za praćenje sustava procjene učinaka propisa u institucijama BiH), koje će pratiti provedbu Jedinstvenih pravila u dijelu koji se odnosi na metodologiju za procjenu učinaka propisa, na temelju prethodno definiranih pokazatelja. Stručno tijelo čini će visokorangirani državni službenici Ministarstva pravde BiH, Ministarstva financija i trezora BiH, Ministarstva civilnih poslova, Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH i Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice, koji budu imenovani za koordinate za procjenu učinaka propisa unutar svojih institucija. Pored toga, član Stručnog tijela bit će i rukovoditelj Zakonodavnog sektora Parlamentarne skupštine BiH, visokorangirani državni službenik iz Generalnog tajništva Vijeća ministara BiH, kao i jedan član, predstavnik nevladinog sektora.

Na zahtjev Ministarstva pravde BiH, kao predlagatelja ove politike, članovi stručnog tijela će biti predloženi od strane rukovoditelja gore spomenutih institucija, te će na temelju prijedloga koji dostavi Ministarstvo pravde BiH biti imenovani odlukom Vijeća ministara BiH. Obzirom da je Ministarstvo pravde BiH predlagatelj ove politike/proписа, gore spomenuti predstavnik Ministarstva pravde BiH bit će ujedno i predsjedatelj Stručnog tijela. Stručno tijelo sastajat će se najmanje jednom godišnje, a prva sjednica stručnog tijela bit će sazvana u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu izmjena i dopuna Jedinstvenih pravila kojima se uvodi metodologija za procjenu učinaka propisa u institucijama BiH. Stručno tijelo će na svojoj prvoj sjednici, na prijedlog Ministarstva pravde BiH, utvrditi/donijeti poslovnik (o radu), kojim će biti definirani mandat, pitanja kvoruma za održavanje sastanaka, metodi donošenja odluka, kao i druga pitanja od značaja za rad stručnog tijela. Stručno tijelo sačiniti će plan praćenja sa osobito utvrđenim, standardiziranim obrascima za prikupljanje potrebnih podataka za praćenje provedbe ove javne politike tj. njezinog instrumenta – metodologije za procjenu učinaka propisa u institucijama BiH.

Stručno tijelo obavljat će stručne poslove u vidu objedinjavanja podataka i informacija prikupljenih kroz pojedinačna izvješća svakog od identificiranih sudionika, vršiti njihovu analizu i sačinjavati jedinstvena izvješća najmanje jednom godišnje. Jedinstvena izvješća dostavljat će se, posredstvom Ministarstva pravde BiH, koje će pružiti tehničku potporu stručnom tijelu, na razmatranje i odlučivanje Vijeću ministara BiH i Parlamentarnoj skupštini BiH.

Revizija učinaka ove javne politike provest će se nakon tri godine od stupanja na snagu izmjena i dopuna Jedinstvenih pravila putem PAR Fonda.

Revizija će se vršiti na temelju sljedećih kriterija:

- **Relevantnost** - u kojoj mjeri su ciljevi javne politike i propisa još uvijek primjereni za rješavanje identificiranog problema; da li su provedene aktivnosti konzistentne sa utvrđenim ciljevima;
- **Usklađenost** – unutarnja - podijeljene nadležnosti, usklađeni zakonodavni okvir i vanjska - da li je politika/propis u sukobu sa nekim drugim bilo u zemlji ili izvan BiH;
- **Učinkovitost/djelotvornost** - u kojoj mjeri su ostvareni zacrtani specifični/operativni ciljevi ove javne politike i propisa;

Analiza o uspostavi sustava procjene učinaka prilikom izrade politika/propisa u institucijama Bosne i Hercegovine

- **Efikasnost/ekonomičnost/učinkovitost** - da li ukupne koristi od ove javne politike opravdavaju njezini troškovi; da li su provedene mjere ove javne politike bile troškovno-učinkovite; da li su zacrtani specifični/operativni ciljevi provedeni pravovremeno;
- **Dugoročni uticaj** – razina pozitivnih i negativnih promjena uzrokovanih ovom javnom politikom u proračunskom, ekonomskom, socijalnom i ekološkom smislu, uključujući i vanjske čimbenike; utjecaj na ciljne skupine i korisnike;
- **Održivost** - da li su se u dugoročnom smislu kapaciteti institucija odgovornih za provedbu pokazali odgovarajućim ili su eventualno potrebna dodatna unaprjeđenja.

Vrednovanje ove javne politike provest će se u skladu sa Zakonom o reviziji institucija BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 12/06). U vrednovanje će, u svojstvu suradničkih organizacija/institucija, biti uključene sve nadležne institucije BiH, koje su identifikirane u ovoj javnoj politici. Konačno izvješće o reviziji učinka će biti dostavljeno Vijeću ministara BiH i Parlamentarnoj skupštini BiH na razmatranje i usvajanje.

Za opći cilj koji glasi „*Daljnje unaprjeđenje kvaliteta propisa na razini BiH i njihovu efikasniju provedbu*“ definiran je slijedeći pokazatelj (indikator):

Pokazatelj	Jedinica	Pokazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost (2017.)	Ciljana vrijednost (2018.)	Ciljana vrijednost (2019.)
Poboljšanje rejtinga BiH na ljestvici Svjetskog ekonomskog foruma o globalnoj konkurentnosti	mjesto na ljestvici	111. mjesto (od 140 zemalja)	Izvješća Svjetskog ekonomskog foruma o globalnoj konkurentnosti	100. (od 140 zemalja)	90. (od 140 zemalja)	85. (od 140 zemalja)

Analiza o uspostavi sustava procjene učinaka prilikom izrade politika/proписа u institucijama Bosne i Hercegovine

Sa ciljem praćenja uspješnosti provedbe Posebnog cilja 1. koji glasi „Osigurati dosljednu primjenu analitičkih postupaka koji prethode izradi propisa/politika na razini BiH⁸⁹“, utvrđuju se slijedeći pokazatelji:⁸⁹

Operativni cilj	Pokazatelj	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost (2017.)	Ciljana vrijednost (2018.)	Ciljana vrijednost (2019.)
1.1. Utvrditi metodologiju za procjenu učinaka <i>Opcija c) Propisati postupak procjene učinaka od strane PS BiH (Izmjene i dopune Jedinstvenih pravila)</i>	Stupanj međusobne usklađenosti srednjoročnih i godišnjih proračunskih zahtjeva institucija BiH sa srednjoročnim i godišnjim planovima rada	%	0	MFT DEP MP BiH GT VM BiH	80%	90%	100%
	Smanjenje izmjena i dopuna temeljnih propisa donesenih tijekom iste kalendarske godine (u razdoblju od 12 mjeseci od donošenja osnovnog propisa)	%	Tražiti podatak od GT VM BiH	Izvišća o radu VM BiH Planovi normativnih aktivnosti institucija za narednu godinu (2017., 2018., 2019.) Izvišća NVO (CCI BiH)	15%	10%	5%
	Smanjenje učestalosti donošenja propisa po žurnom ili skraćenom postupku	%	36,50%	Izvišća o radu VM BiH Izvišća NVO (CCI BiH)	Tražiti podatak od DEP BiH vezano za broj planiranih zakona za razdoblje 2016.-2018.		
	Povećanje stupnja primjene postupka sveobuhvatne procjene učinaka u odnosu na ukupan broj godišnje planiranih propisa po ministarstvima	%	0	Programi rada ministarstava Izvišća o radu ministarstava	Tražiti podatak od DEP BiH vezano za broj planiranih zakona za razdoblje 2016.-2018.		
	Povećanje broja međuinstitucionalnih radnih skupina za izradu sveobuhvatnih procjena učinaka za složene propise	broj	0	Zaključci VM BiH Izvišća o radu VM BiH	Po dobivanju podataka iz DEP-a		
	Povećanje provedenih rodno zasnovanih procjena učinaka na ravnoopravan položaj žena i muškaraca u odnosu na ukupan broj provedenih procjena učinaka po godinama	%	0	Izvišća/mišljenja ARS BiH Zaključci/mišljenja Povjerenstva za osiguravanje ravnopravnosti spolova ZD PS BiH MFT Komisije za financije i proračun PS BiH	90%	95%	100%
	Povećanje provedenih sveobuhvatnih procjena u pogledu prevencije i eliminiranja moguće korupcije i koruptivnih radnji, uključujući i pitanje sukoba interesa	%	0	Izvišća/mišljenja APIK i Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa PS BiH	90%	95%	100%
	Povećanje procjena donesenih provedbenih propisa za osnovne propise u zakonski predviđenom roku	%	66	Izvišća o radu VM BiH Neovisna izvišća o praćenju rada VM BiH	95%	100%	100%

⁸⁹ Markirano će biti utvrđeno nakon utemeljenja Stručnog tijela za praćenje sustava procjene učinaka propisa u institucijama BiH.

Analiza o uspostavi sustava procjene učinaka prilikom izrade politika/propisa u institucijama Bosne i Hercegovine

Operativni cilj	Pokazatelj	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost (2017)	Ciljana vrijednost (2018.)	Ciljana vrijednost (2019.)
1.2. Uspostaviti sustav IT potpore postupku procjene učinaka <i>Opcija c) Izraditi standardizirane elektroničke obrasce i naputke za popunu za procjenu fiskalnih (dogradnjom BP/MIS), ekonomskih, socijalnih i okolinskih učinaka i dograditi Internet platformu VM BiH za konzultacije za potrebe procjene učinaka</i>	Opseg primjene elektroničkih obrazaca i dostavu elektroničkim putem u postupku procjene učinaka propisa	%	0	GT VM BiH MFT MVTEO MP BiH MCP MLJPI	100%	100%	100%
	Ukupan procenat sudjelovanja građana i NVO u online konzultacijama za izradu javnih politika i propisa u odnosu na broj registriranih korisnika na web platformi eKonzultacije	%	0	www.ekonzultacije.gov.ba	40%	60%	70%
	Ukupan broj sudjelovanja građana i NVO u drugim oblicima konzultacija za izradu javnih politika i propisa	broj	0	Institucije BiH	70	90	110
	Odnos između ukupnog broja radnih skupina za procjenu učinaka i izrade propisa i broja radnih skupina koje u svom članstvu imaju predstavnike NVO i akademske zajednice	%	0	GT VM BiH	80%	90%	95%
	Povećanje broja izrađenih i objavljenih službenih verzija pročišćenih tekstova zakona	broj	0	UZZ VM BiH UPP PS BiH Sl. glasnik BiH	10	15	20
1.3. Osigurati dosljedan pristup sveobuhvatnom unaprjeđenju kvaliteta regulative <i>Opcija c) Izraditi i provoditi Strategiju bolje regulative u BiH</i>	Povećanje broja donesenih službenih verzija pročišćenih tekstova podzakonskih akata	broj	1	UZZ VM BiH Sl. glasnik BiH	20	30	40
	Poboljšanje rejtinga BiH na listi Svjetske banke u okviru Izvješća „Doing business“	mjesto na ljestvici	79. od 189 zemalja	Izvješća Svjetske banke o „Doing business“	76. od 189 zemalja	72. od 189 zemalja	67. od 189 zemalja
	Povećanje broja provedenih sveobuhvatnih procjena učinaka s ciljem uklanjanja prepreka poslovanju i građanima ⁹⁰	broj					
	Stupanj provedbe Akcijskog plana Strategije bolje regulative u BiH ⁹¹	%	0	Ured koordinatora za reformu javne uprave			

⁹⁰ Ciljne vrijednosti će biti utvrđene po pokretanju PAR Fond projekta tzv. Bolje regulative putem kojeg se planira provedb gljotitine propisa za ovu oblast.

⁹¹ Ciljne vrijednosti će biti preuzete iz AP po njegovom donošenju.

Analiza o uspostavi sustava procjene učinaka prilikom izrade politika/propisa u institucijama Bosne i Hercegovine

Sa ciljem praćenja uspješnosti provedbe Posebnog cilja 2. koji glasi „Unaprijediti analitičke kapacitete obrađivača propisa/politike za provedbu procjene učinaka na razini BiH“, utvrđuju se sljedeći pokazatelji:

Operativni cilj	Pokazatelj	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost (2017.)	Ciljana vrijednost (2018.)	Ciljana vrijednost (2019.)
2.1. Identificirati/utvrditi odgovarajuće kapacitete unutar resornih ministarstava za provedbu postupka procjene učinaka <i>Opcija d) Imenovati koordinate i odrediti odgovorne državne službenike za provedbu postupka procjene učinaka</i>	Broj ministarstava koja su odredila koordinate i državne službenike odgovorne za provedbu postupka procjene učinaka (podaci razvrstani po profilu i spolu)	broj	0	Pravilnici o unutarnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta svih ministarstava	9	9	9

Operativni cilj	Pokazatelj	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost (2017.)	Ciljana vrijednost (2018.)	Ciljana vrijednost (2019.)
2.2. Unaprjeđivati stručnost i vještine obradivača propisa/politike za procjenu učinaka Opција d) Izraditi i provoditi program obuke za procjenu učinaka putem ADS BiH i izraditi priručnik za provedbu procjene učinaka, te uspostaviti zajedničku praktiličaru u oblasti procjene učinaka propisa u BiH	Odnos između ukupnog broja i broja koordinatora i državnih službenika koji su uspješno prošli polaznu obuku o postupku procjene učinaka, razvrstanih po rangu, profilu i spolu	%	0	Izviješća ADS BiH o provedenoj obuci	100%	-	100%
	Odnos između ukupnog broja koordinatora i državnih službenika koji su uspješno prošli specijalističke obuke o postupku procjene učinaka razvrstane po rangu, profilu i spolu	%	0	Izviješća ADS BiH o provedenoj obuci	90%	95%	100%
	Broj održanih sastanaka zajednice praktiličara	broj	0	Izviješća GT VM BiH o održanim sastancima	2	2	2
	Broj utvrdjenih inicijativa zajednice praktiličara upućenih VM BiH (i vladama entiteta i BD BiH) u pogledu mogućih unaprjeđenja sustava procjene učinaka	broj	0	Izviješća GT VM BiH o održanim sastancima	1	2	2
	Odnos između ukupnog broja radnih skupina za procjenu učinaka i izradu propisa i broja radnih skupina za procjenu učinaka i izradu propisa u kojima je osigurana rodna ravnopravnost u članstvu	%	0	GT VM BiH Obradivači propisa	100%	100%	100%
	Odnos između ukupnog broja propisa usvojenih u predhodnoj kalendarskoj godini i izviješća o provedbi tih propisa po ministarstvima u slijedećoj kalendarskoj godini	%	0	Obradivači propisa	80%	90%	100%
	Povećanje broja propisa u okviru kojih je definiran institucijski mehanizam za praćenje i izvješćivanje (uključujući pripadajuće pokazatelje uspješnosti provedbe) u odnosu na ukupan broj donesenih propisa po godini	broj	0	Mišljenja UZZ i ZPS PS BiH Kontrolni obrasci GT VM BiH	95	100	100
	Povećanje broja provedenih ex post evaluacija propisa na snazi	broj	0	Izviješća UZR o provedenim evaluacijama Zaključci VM BiH i PS BiH Planovi normativnih aktivnosti VM BiH Neovisna izviješća o provedenim završnim evaluacijama zakona	2	5	8

Analiza o uspostavi sistema procjene učinaka prilikom izrade politika/propisa u institucijama Bosne i Hercegovine

Sa ciljem praćenja uspješnosti provedbe Posebnog cilja 3. koji glasi „Uspostaviti središnje institucionalne mehanizme koordinacije i kontrole postupka procjene učinaka na razini BiH“, utvrđuju se sljedeći pokazatelji:⁹²

Operativni cilj	Pokazatelj	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost (2017.)	Ciljana vrijednost (2018.)	Ciljana vrijednost (2019.)
3.1. Utvrditi središnje koordinirajuće tijelo za postupak procjene učinaka	Odnos između ukupnog broja dostavljenih i broja materijala vraćenih na doradu uslijed uočenih formalnih nedostataka	%	0	GT VM BiH	10%	5%	2%
	Odnos između ukupnog broja dostavljenih prijedloga i broja vraćenih na doradu uslijed nedostataka izvješća o provedenim konzultacijama zainteresovane javnosti	%	0	GT VM BiH	10%	5%	2%

⁹² Markirano će biti utvrđeno nakon ucimjeljenja Stručnog tijela za praćenje sistema procjene učinaka propisa u institucijama BiH.

Operativni cilj	Pokazatelj	Jedinica	Početna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost (2017.)	Ciljana vrijednost (2018.)	Ciljana vrijednost (2019.)
3.2. Utvrditi kontrolna tijela za suštinsku provjeru provedene procjene fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka <i>Opcija c) Odraditi MFT, MVTEO, MP BiH, MCP i MLJPI za provedbu suštinske provjere iz njihove nadležnosti</i>	Odnos između ukupnog broja danih mišljenja na podnesene iskaze o provedenim procjenama fiskalnih učinaka i broja vraćenih na doradu obradivaču uslijed uočenih nedostataka	%	Tražiti podatak od MFT	MFT			
	Odnos između ukupnog broja danih mišljenja na podnesene iskaze o provedenim procjenama ekonomskih učinaka i broja vraćenih na doradu obradivaču uslijed uočenih nedostataka	%	0	MVTEO	15%	10%	5%
	Odnos između ukupnog broja danih mišljenja na podnesene iskaze o provedenim procjenama socijalnih učinaka i broja vraćenih na doradu obradivaču uslijed uočenih nedostataka	%	0	MLJPI MCP MP BiH ARS APIK AZOP BiH	15%	10%	5%
	Odnos između ukupnog broja danih mišljenja na podnesene iskaze o provedenim procjenama okolišnih učinaka i broja vraćenih na doradu obradivaču uslijed uočenih nedostataka	%	0	MVTEO	15%	10%	5%
	Odnos između ukupnog broja zakona predloženih od strane članova PS BiH i broja zakona predloženih od strane članova PS BiH za koje je izvršena procjena učinaka na koju je dano mišljenje kontrolnih tijela VM BiH	%	0	MLJPI MCP MP BiH ARS APIK AZOP BiH	80%	90%	100%
	Odnos između ukupnog broja amandmana, predloženih od strane članova PS BiH, kojim se suštinski mijenja koncept zakonskih za koje nije i jeste izvršena procjena učinaka i prbavljeno mišljenje kontrolnih tijela VM BiH	%	0	MCP MP BiH ARS APIK AZOP BiH	80%	90%	100%

ANEKS I. - PLAN KONZULTACIJA

Naziv aktera		Nastojati na	Cilj konzultacija	Metoda konzultacija	Rok za provedbu	Potrebne predradnje[1]	Potrebni resursi[2]	Odgovorna osoba	Naknadne aktivnosti[3]
MINISTARSTVO PRAVDE BiH		Ministar pravde BiH	Sagledati i podržati ciljeve i opcije iz dokumenta o procjeni učinaka (PU) (pretpostavke za provedbu opcija) i upoznatu se sa potencijalnim rizicima	Individualni sastanak	31.8.-4.9.2015.	1. Završiti nacrt dokumenta o PU, 2. Zakazati sastanak, 3. Izraditi PPT za sastanak, 4. Izraditi nacrt akta o suglasnosti ministra pravde BiH na nacrt dokumenta PU-a	Ostakati dokument o PU-a, PPT i suglasnost ministra pravde BiH na nacrt dokumenta PU-a	Predsjedatelj RS za PU - Niko Grubešić	1. Izraditi akti kojim ministar pravde BiH daje suglasnost na nacrt dokumenta PU-a
URED PREDSEDATELJA VIJEĆA MINISTARA BiH		Savjetnik u Uredu predsjedatelja Vijeća ministara BiH	Dobiti potporu za donošenje metodologije PU-a i razmotriti opcije za ostvarivanje ciljeva			1. Zakazati sastanak, 2. Dostaviti nacrt dokumenta PU-a, 3. Izraditi PPT za sastanak, 4. Izraditi nacrt zaključaka sa sastanka	Ostakati PPT, nacrt dokumenta PU-a i nacrt zaključaka sa sastanka	Predsjedatelj RS za PU - Niko Grubešić	1. Voditi zapisnik sa sastanka, 2. Finalizirati i dostaviti konačni tekst zaključaka nakon održanog sastanka
GENERALNO TAJNIŠTVO VIJEĆA MINISTARA BiH		Generalni tajnik Vijeća ministara BiH	Dobiti potporu za donošenje PU-a i potporu za opciju/jednjenje kojom bi se imenovalo Generalno tajništvo Vijeća ministara BiH za središnje koordinirajuće/kontrolno tijelo za postupak PU-a na razini BiH			1. Zakazati sastanak, 2. Dostaviti nacrt dokumenta PU-a, 3. Izraditi PPT za sastanak, 4. Izraditi nacrt zaključaka sa sastanka	Ostakati PPT, nacrt dokumenta PU-a i nacrt zaključaka sa sastanka	Predsjedatelj RS za PU - Niko Grubešić	1. Voditi zapisnik sa sastanka, 2. Finalizirati i dostaviti konačni tekst zaključaka nakon održanog sastanka
USTAVNOPRAVNA POVJERENSTVA OBA DOMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH		Predsjedatelji povjerenstava oba doma Parlamentarne skupštine BiH	Dobiti potporu za donošenje metodologije PU-a (propisivanje postupka PU-a od strane Parlamentarne skupštine BiH kroz uzimne i dopune jedinstvenih pravila)			1. Zakazati sastanak, 2. Dostaviti nacrt dokumenta PU-a, 3. Izraditi PPT za sastanak, 4. Izraditi nacrt zaključaka sa sastanka	Ostakati PPT, nacrt dokumenta PU-a i nacrt zaključaka sa sastanka	Predsjedatelj RS za PU - Niko Grubešić	1. Voditi zapisnik sa sastanka, 2. Finalizirati i dostaviti konačni tekst zaključaka nakon održanog sastanka
URED ZA ZAKONODAVSTVO VIJEĆA MINISTARA BiH		Direktor Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH	Dobiti potporu za donošenje metodologije PU-a i potporu za izradu standardiziranih IT obrazaca i naputaka za popunu za procjenu fiskalnih učinaka (dograditi PIMIS i BPJMS IT sustave za fiskalne učinke), Identificirati kapacitete unutar MFT za provedbu metodologije PU, Prilobiti suglasnost MFT za kontrolno tijelo za provedbu suštinske provjere fiskalnih učinaka		7.-11.9.2015.	1. Zakazati sastanak, 2. Dostaviti nacrt dokumenta PU-a, 3. Izraditi PPT za sastanak, 4. Izraditi nacrt zaključaka sa sastanka	Ostakati PPT, nacrt dokumenta PU-a i nacrt zaključaka sa sastanka	Predsjedatelj RS za PU - Niko Grubešić	1. Voditi zapisnik sa sastanka, 2. Finalizirati i dostaviti konačni tekst zaključaka nakon održanog sastanka
MINISTARSTVO FINANCIA I TREZORA		Pomoćnik ministra za proračun i financije			14.-18.9.2015.	1. Zakazati sastanak, 2. Dostaviti nacrt dokumenta PU-a, 3. Izraditi PPT za sastanak, 4. Izraditi nacrt zaključaka sa sastanka	Ostakati PPT, nacrt dokumenta PU-a i nacrt zaključaka sa sastanka	Predsjedatelj RS za PU - Niko Grubešić	1. Voditi zapisnik sa sastanka, 2. Finalizirati i dostaviti konačni tekst zaključaka nakon održanog sastanka

	Naziv aktera	Nastojati na	Cilj konzultacija	Metoda konzultacija	Rok za provedbu	Potrebne predradnje[1]	Potrebni resursi[2]	Odgovorna osoba	Navedene aktivnosti[3]
PRIMARNI SUDIONICI	MINISTARSTVO VANJSKE TRGOVINE I EKONOMSKIH ODNOSA	Tajnik ministarstva	Dobiti potporu za donošenje PU-a i potporu za izradu standardiziranih IT obrazaca i naputaka za popunu za procjenu ekonomskih i okolišnih učinaka. Identificirati kapacitete unutar MYTEO za provedbu PU. Pribaviti suglasnost MYTEO za imenovanje za kontrolno tijelo za provedbu suštinske provjere ekonomskih i okolišnih učinaka	Individuelni sastanak	14.-18.9.2015.	1. Zakazati sastanak. 2. Dostaviti nacrt dokumenta PU-a. 3. Izraditi PPT za sastanak. 4. Izraditi nacrt zaključaka sa sastanka	Oniskati PPT, nacrt dokumenta PU-a i nacrt zaključaka sa sastanka	Predsjedatelj RS za PU - Niko Grušić	1. Voditi zapisnik sa sastankom. 2. Finalizirati i dostaviti konačni tekst zaključaka nakon održanog sastanka
	MINISTARSTVO CIVILNIH POSLOVA	Tajnik ministarstva	Dobiti potporu za donošenje PU-a i potporu za izradu standardiziranih IT obrazaca i naputaka za popunu za procjenu socijalnih učinaka. Identificirati kapacitete unutar MCP za provedbu PU-a. Pribaviti suglasnost MCP za imenovanje za kontrolno tijelo za provedbu suštinske provjere socijalnih učinaka			1. Zakazati sastanak. 2. Dostaviti nacrt dokumenta PU-a. 3. Izraditi PPT za sastanak. 4. Izraditi nacrt zaključaka sa sastanka	Oniskati PPT, nacrt dokumenta PU-a i nacrt zaključaka sa sastanka	Predsjedatelj RS za PU - Niko Grušić	1. Voditi zapisnik sa sastankom. 2. Finalizirati i dostaviti konačni tekst zaključaka nakon održanog sastanka
	MINISTARSTVO ZA LJUDSKA PRAVA I IZJEDGLICE	Ministrica/tajnik ministarstva	Dobiti potporu za donošenje PU-a i potporu za izradu standardiziranih IT obrazaca i naputaka za popunu za procjenu socijalnih učinaka. Identificirati kapacitete unutar MLJP za provedbu PU-a. Pribaviti suglasnost MLJP za imenovanje za kontrolno tijelo za provedbu suštinske provjere socijalnih učinaka			1. Zakazati sastanak. 2. Dostaviti nacrt dokumenta PU-a. 3. Izraditi PPT za sastanak. 4. Izraditi nacrt zaključaka sa sastanka	Oniskati PPT, nacrt dokumenta PU-a i nacrt zaključaka sa sastanka	Predsjedatelj RS za PU - Niko Grušić	1. Voditi zapisnik sa sastankom. 2. Finalizirati i dostaviti konačni tekst zaključaka nakon održanog sastanka
	URED KOORDINATORA ZA REFORMU JAVNE UPRAVE								
SEKUNDARNI SUDIONICI	MINISTARSTVO KOMUNIKACIJA I PROMETA		Predstaviti dokument PU, Dobiti potporu za donošenje metodologije PU. Identificirati kapacitete unutar MKP, MS, MO, MVP za provedbu PU-a. Osigurati usagledjivanje stručnosti državnih službenika odgovornih za provedbu PU-a putem budućih obuka posredstvom ADS BiH	Individuelni sastanak	31.8.-4.9.2015.	Fokus skupina	Oniskati PPT, nacrt dokumenta PU-a i nacrt zaključaka sa sastanka. Rezervirati/ osigurati dvoranu za održavanje konzultacije	Predsjedatelj RS za PU - Niko Grušić	1. Voditi zapisnik sa sastankom. 2. Finalizirati i dostaviti konačni tekst zaključaka nakon održanog sastanka
	MINISTARSTVO SIGURNOSTI								
	MINISTARSTVO OBRANE								
	MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA								
	DIREKCIJA ZA EUROPSKE INTEGRACIJE								
	DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE								
	URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH								
	AGENCIJA ZA DRŽAVNU SLUŽBU BiH								

Analiza o uspostavi sustava procjene učinaka prilikom izrade politika/proписа u institucijama Bosne i Hercegovine

	Naziv aktera	Naslovni na	Cilj konzultacije	Metoda konzultacija	Rok za provedbu	Potrebne predradnje[1]	Potrebni resursi[2]	Odgovorna osoba	Nasledne aktivnosti[3]
TERCIJARNI SUDIONICI	GENERALNO TAJNIŠTVO VLADE FEDERACIJE BIH	Pomoćnik generalnog tajnika Vlade Federacije BiH	Uprizati se sa dosadašnjim iskustvima na razini Vlade Federacije BiH u procesu primjene Uredbe o postupku PU-a	Indivdualni sastanak	7-11.9.2015.	1. Zakazati sastanak		Predsjedatelj RS za PU - Niko Grubišić	1. Voditi zapisnik sa sastanka, 2. Finalizirati i dostaviti konačni tekst zaključaka nakon održanog sastanka
	MINISTARSTVO ZA EKONOMSKO ODNOS I REGIONALNU SURADNU	Pomoćnik ministra	Uprizati se sa dosadašnjim iskustvima na razini Vlade Republike Srpske u procesu primjene Odluke o postupku PU-a	Indivdualni sastanak		1. Zakazati sastanak		Predsjedatelj RS za PU - Niko Grubišić	1. Voditi zapisnik sa sastanka, 2. Finalizirati i dostaviti konačni tekst zaključaka nakon održanog sastanka
	CENTAR CIVILNIH INICIJATIVA		Predstaviti PU, Objasniti ulogu, značaj i metode aktivnog slućelovanja nevladinog sektora u PU-u i priboriti njihovu potporu	Fokus skupina	28.9.-2.10.2015.	1. Zakazati sastanak, 2. Dostaviti nacrt dokumenta PU-a, 3. Preprimiti PPT za sastanak, 4. Izraditi nacrt zaključaka sa sastanka	Odlučiti PPT, nacrt dokumenta PU-a i nacrt zaključaka sa sastanka, Rezervirati/ osigurati opremu i salu za održavanje konzultacije	Predsjedatelj RS za PU - Niko Grubišić	1. Voditi zapisnik sa sastanka, 2. Finalizirati i dostaviti konačni tekst zaključaka nakon održanog sastanka
	ASOCIJACIJA DEMOKRATSKIE INICIJATIVE								
	PRAVA ZA SVE								
	KULT								
	VAŠA PRAVA								
	TRANSPARENCY INTERNATIONAL								
	CENTAR ZA ISTRAŽIVAČKO NOVINARSTVO								
	OPĆA JAVNOST		Objaviti nacrt PU-a na web stranici Ministarstva pravde BiH s pozivom za dostavljanje komentara javnosti na isti u odgovarajućem roku (14 dana)						1. Izraditi izvješće o provedenim konzultacijama i objaviti ga na web stranici Ministarstva pravde BiH, 2. Izraditi i dostaviti odgovore o razmotrenim komentarima, primjedbama i sugesijama u pogledu njihove prihvatljivosti i ugradnje u nacrt PU-a

[1] Npr. pozivi, izrada podloge za konzultacije, najava na internet stranici i sl.

[2] Financije, oprema (LCD projektor, laptop, i sl.) potrebni za provedbu konzultacija.

[3] Npr. davanje povratne informacije konzultiranom sudioniku putem dopisa, objave izvješća o provedenim konzultacijama i sl.

ANEKS II. – ZAPISNICI SA KONZULTATIVNIH SASTANAKA I FOKUS SKUPINA

KORIŠTENI IZVORI

Analize, izvješća, publikacije, projekti

- 1) „Analiza provedbe Akcijskog plana I za provedbu Strategije za reformu javne uprave u BiH u oblasti razvika kapaciteta za donošenje politika i koordinaciju u razdoblju 2007.-2011.“, lipanj 2011. godine,
- 2) Analiza o mehanizmima donošenja politika i koordinacije – SIGMA,
- 3) CCI, „Učinci zakona – nepoznanica u BiH“, 2015. godine,
- 4) EU IPA projekt CBGI, „Skica razvika središnjih tijela vlada u BiH“,
- 5) Metodološki priručnik za provedbu procesa procjene učinaka (Dio I i II), 2013. godine,
- 6) PAR Fond projekt „Uspostava i/ili jačanje kapaciteta institucije/a za kontrolu propisa i uspostava sustava redukcije administrativnih prepreka“,
- 7) „Smart regulation“ - novi pristup oblikovanju politika Europe, 2009. godine,
- 8) SSPD II. i Projekt „Uspostava i/ili jačanje kapaciteta institucije/a za kontrolu propisa i uspostava sustava redukcije administrativnih prepreka (izv. bolja regulativa)“.

Propisi, odluke, strateški dokumenti, priručnici i dr.

- 1) Better Regulation Guidelines, Strasbourg, 19.5.2015 SWD (2015) 111 final,
- 2) Communication from the Commission to the European Parliament and the Council „Proposal for an Interinstitutional Agreement on Better Regulation“, Strasbourg, 19.05.2015. COM (2015) 216 final,
- 3) Decision of the President of the European Commission on the establishment of an independent Regulatory Scrutiny Board, Strasbourg, 19.5.2015 C (2015) 3263 final,
- 4) Jedinствена pravila za izradu pravnih propisa u institucijama BiH (SG BiH, 11/05, 58/14 i 60/14),
- 5) Memorandum o razumijevanju Vlade Republike Srpske sa Svjetskom bankom o nastavku regulatorne reforme,
- 6) Odluka o Generalnom tajništvu Vijeća ministara BiH (SG BiH, 41/03),
- 7) Odluka o godišnjem planiranju rada i načinu praćenja i izvješćivanja o radu u institucijama BiH (SG BiH, 94/14),
- 8) Odluka o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvješćivanja u institucijama BiH (SG BiH, 62/14),
- 9) Odluka o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH (SG BiH, 30/13),

- 10) Odluka o provedbi procesa procjene učinaka propisa u postupku izrade propisa (SG RS, 56/15),
- 11) Odluka Vlade Republike Hrvatske o postupku davanja iskaza o procjeni fiskalnog učinaka (NN, 122/15),
- 12) Dokument o pristupanju Inicijativi „Partnerstvo za otvorenu vlast“,
- 13) Poslovnik Hrvatskog sabora (NN, 81/13),
- 14) Poslovnik o radu Vijeća ministara BiH, (SG BiH, 22/03),
- 15) Poslovnik Vlade Republike Hrvatske (NN, 154/11, 121/12, 7/13 i 6/15),
- 16) Pravila i postupci za izradu zakona i drugih propisa u Federaciji BiH (SN FBiH, 71/14),
- 17) Pravila za konzultacije u izradi pravnih propisa (SG BiH, 81/06 i 80/14),
- 18) Pravilnik o unutarnjem ustroju Generalnog tajništva Vijeća ministara BiH,
- 19) Priručnik o procjeni učinaka Republike Hrvatske (2008.),
- 20) Priručnik o procjeni učinaka propisa Federacije BiH (2014.),
- 21) Priručnik o rodno odgovornom budžetiranju, ARP BiH/ SUNY, Sarajevo, 2015. godina,
- 22) Priručnik za integriranje ravnopravnosti spolova u pravne propise, ARP BiH/Prava za sve/ SUNY, Sarajevo, 2015. godina,
- 23) Priručnik za izradu obrazloženja pravnih propisa (2013.),
- 24) Priručnik za izradu pravnih propisa (2006.),
- 25) Priručnik za usklađivanje zakona sa Zakonom o ravnopravnosti spolova i sa međunarodnim standardima u oblasti ravnopravnosti spolova, ARP BiH/UNDP, Sarajevo, 2011. godina,
- 26) Reformska agenda za BiH za razdoblje 2015.-2018. godina,
- 27) Revidirani akcijski plan 1 Strategije reforme javne uprave,
- 28) Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane i BiH s druge strane,
- 29) Strategija i Akcijski plan procjene učinaka propisa za razdoblje od 2013. do 2015. godine (NN, 146/12),
- 30) Strategija i akcijski plan procjene učinaka propisa Republike Hrvatske,
- 31) Strategija bolje regulative EU,
- 32) Strategija reforme javne uprave,

- 33) Strategija regulatorne reforme 2013.-2016. (Federacija BiH),
- 34) Strategija regulatorne reforme i uvođenje procesa procjene učinaka propisa 2012.-2015. (Republika Srpska),
- 35) Strateški okvir za BiH,
- 36) Naputak o načinu pripreme godišnjeg programa rada i izvješća o radu u institucijama BiH (SG BiH, 45/15),
- 37) Uredba o postupku procjene učinaka propisa Federacije BiH (SN FBiH 55/14),
- 38) Uredba o pravilima za sujelovanje zainteresirane javnosti u postupku pripreme federalnih pravnih propisa i drugih akata (SN FBiH, 51/12),
- 39) Uredba o provedbi postupka procjene učinaka propisa (NN, 66/12),
- 40) Uredba o Uredu za zakonodavstvo (NN, 17/12),
- 41) Zakon o proračunima Federacije BiH (SN FBiH br. 102/13, 9/14, 13/14 i 91/15),
- 42) Zakon o proračunskom sustavu Republike Srpske (SG RS, 96/03, 14/04, 67/05, 34/06, 128/06 i 117/07),
- 43) Zakon o državnoj službi u institucijama BiH (SG BiH, 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10 i 40/12),
- 44) Zakon o financiranju institucija BiH (SG BiH, 61/04 i 49/09),
- 45) Zakon o ministarstvima i drugih tijelima uprave BiH, (SG BiH, 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09),
- 46) Zakon o procjeni učinaka propisa (NN, 90/11),
- 47) Zakon o proračunu (NN, 87/08 i 136/12),
- 48) Zakon o ravnopravnosti spolova Bosne i Hercegovine (SG BiH, 32/10)
- 49) Zakon o Vijeću ministara BiH, (SG BiH, 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07, 24/08).

Internet:

- 1) www.sllist.ba
- 2) www.vijeceministara.gov.ba
- 3) www.mpr.gov.ba
- 4) www.MVTEO.gov.ba
- 5) www.parlament.ba
- 6) www.oecd.org
- 7) www.sigmaweb.org
- 8) www.parco.gov.ba
- 9) www.dei.gov.ba
- 10) www.regodobrenja.net
- 11) www.arsbih.gov.ba
- 12) <http://www.ogp.ba/wp-content/uploads/2014/05/Dokument-o-pristupanju-Partnerstvu.pdf>
- 13) http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/index_en.htm
- 14) <http://www.regodobrenja.net/admin/docs/Prirucnik%20za20UP%202.pdf>
- 15) http://www.dei.gov.ba/bih_i_eu/RIA_u_BiH/default.aspx?id=8113&langTag=bs-BA
- 16) http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/ia_carried_out/cia_2015_en.htm
- 17) <http://parco.gov.ba/latn/?page=125>
- 18) www.sigmaweb.org/dataoecd/47/34/41636241.pdf
- 19) http://www.vijeceministara.gov.ba/akti/prijedlozi_zakona/default.aspx?id=11199&langTag=bs-BA

Konsultativni sastanci:

- 1) 2.9.2015. godine - gosp. Josip Grubeša, ministar pravde BiH,
- 2) 4.9.2015. godine - gosp. Zvonimir Kutleša, generalni tajnik Vijeća ministara BiH,
- 3) 13.10.2015. godine – g-da. Danela Zečo, savjetnica predsjedatelja Vijeća ministara BiH,
- 4) 15.10.2015.godine - gosp. Zlatko Horvat, tajnik Ministarstva civilnih poslova BiH,
- 5) 19.10.2015.godine – g-da. Edita Kalajdžić, tajnica Vlade Federacije BiH i g-da. Mirsada Jahić, pomoćnica tajnice Vlade Federacije BiH u Sektoru za koordinaciju politika,
- 6) 22.10.2015. godine - gosp. Hamdo Tinjak, tajnik Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa,
- 7) 22.10.2015. godine - gosp. Dragomir Kovač, tajnik Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice,
- 8) 26.10.2015. godine - gosp. Igor Bajić, tajnik Ustavnopravnog povjerenstva Parlamentarne skupštine BiH,
- 9) 26.10.2015. godine - gosp. Vlatko Dugandžić, pomoćnik ministra financija i trezora,
- 10) 27.10.2015. godine - Fokus skupina I.: sastanak sa sekundarnim sudionicima (Ured koordinatora za reformu javne uprave, Ministarstvo komunikacija i prometa, Direkcija za ekonomsko planiranje i Agencija za državnu službu BiH),
- 11) 28.10.2015. godine - gosp. Dragan Ćuzulan, direktor Ureda koordinatora za reformu javne uprave,
- 12) 29.10.2015. godine - Fokus skupina II.: sastanak sa organizacijama civilnog društva – CCI, Kult, Vaša prava i ADI,
- 13) 30.10.2015. godine – g-da Slobodanka Dubravac, pomoćnica ministra Ministarstva za ekonomske odnose i regionalnu suradnju i g-da Gordana Opačić-Zečević, načelnica Ocjela za procjenu učinaka propisa Ministarstva za ekonomske odnose i regionalnu suradnju,
- 14) 5.11.2015. godine – g-da Mirjana Kutanjac, voditeljka Zakonodavno-pravnog sektora Parlamentarne skupštine BiH,
- 15) 1.12.2015. godine – gosp. Halid Genjac, predsjedatelj Ustavnopravnog povjerenstva Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH.

JEDINSTVENA PRAVILA
ZA IZRADBU PRAVNIH PROPISA U INSTITUCIJAMA BOSNE I HERCEGOVINE
(„Službeni glasnik BiH”, br. 11/05, 58/14 i 60/14)

(Integralni tekst u kojem su dosadašnje izmjene i dopune podvučene, a prijedlozi novih izmjena i dopuna boldirani i ukošeni)

Članak 1.

(Opseg primjene u odnosu na subjekte)

- (1) Jedinstvenim pravilima za izradbu propisa u institucijama Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: pravila) određuju se pravila kojih će se pridržavati nositelji normativnih poslova prigodom pripreme propisa u institucijama Bosne i Hercegovine.
- (2) Preporučuje se i drugim nositeljima normativnih poslova na nižim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini kao i Uredu visokoga predstavnika u BiH pridržavati se ovih pravila.
- (3) Ako se pravni propisi donose po žurnom postupku i u slučaju kada reguliraju specifična pitanja na koja se, zbog svoje žurnosti, različitog sadržaja i posebnosti u odnosu na druge propise, ne mogu primijeniti ova pravila, nositelji izradbe pravnih propisa nisu obvezni pridržavati ih se.

Članak 2.

(Opseg primjene u odnosu na objekt)

- (1) Pod propisom, u smislu ovih pravila, podrazumijeva se:
 - a) ustav,
 - b) sporazum (ako je druga strana suglasna),
 - c) zakon,
 - d) poslovnik,
 - e) odluka,
 - f) uputa,
 - g) pravilnik, i
 - h) drugi opći pravni akti.
- (2) Ova se pravila mogu primjenjivati i na pojedinačne akte, kao i na međunarodne sporazume, rezolucije te na druge akte deklarativne naravi, ako to narav akta dopušta.

DIO DRUGI- UNIFICIRANA TEHNIKA IZRADBE PROPISA

POGLAVLJE I. SADRŽAJ PROPISA

Članak 3. (Struktura propisa)

(1) Propis ima sljedeću strukturu:

- a) uvodni dio,
- b) glavni dio, i
- c) završni dio.

(2) Ako narav propisa to zahtijeva, propis može imati i anekse.

Odjeljak A. Sadržaj uvodnoga dijela propisa

Članak 4. (Uvodni dio)

(1) Uvodni dio pravnoga propisa sadrži:

- a) preambulu,
- b) naziv propisa,
- c) predmet.

(2) Uvodni dio pravnoga propisa može uključivati definicije.

Članak 5. (Preambula)

(1) Preambula je dio propisa koji se nalazi na početku propisa, a sadrži informacije o pravnom temelju za usvajanje propisa, odnosno odredbe iz kojih proizlazi ovlast za njegovo donošenje.

(2) Preambula pravnoga propisa predstavlja proceduralni put kojim propis dolazi do svoje pravne snage, pozivajući se na propise više pravne važnosti, ime tijela koje donosi propis, broj sjednice na kojoj je tijelo usvojilo propis, kao i nadnevak usvajanja.

(3) Kada je tijelo koje donosi pravni propis prethodno obvezno pribaviti mišljenje ili suglasnost nekog drugog tijela, preambula treba sadržati i naziv tijela koje je dalo mišljenje, odnosno suglasnost za donošenje pravnoga propisa.

(4) U preambuli se ne rabe kratice.

(5) Stavci (1) i (2) ovoga članka ne odnose se na ustavne akte.

Članak 6. (Naziv propisa)

(1) Naziv je dio propisa koji se stavlja iza preambule, a sadrži temeljne informacije o materiji koju propis uređuje i na temelju kojih se on identificira.

(2) Naziv se mora ispisati bez kratica i bez znakova interpunkcije.

(3) Naziv treba biti izraz koji je sintetičan, a opet adekvatan sadržaju pravnoga propisa. Ako to nije moguće, jer su u propisu sadržane razne materije, onda se u naziv unosi sintetičan sadržaj one materije koja je za propis najznačajnija.

Članak 7.
(Pregled sadržaja)

- (1) Pregled sadržaja dio je obrazloženja, a sadrži informacije o strukturi propisa.
- (2) U formuliranju sadržaja rabi se lista ili tablica, u kojima se sve podjele propisa i njegovih članaka označavaju brojevima i nazivima.
- (3) Pregled sadržaja potreban je osobito onda kad se propisom regulira neka nova materija ili kada se radi o reguliranju složene materije.
- (4) O eventualnoj potrebi objave pregleda sadržaja u „Službenom glasniku BiH“ odlučuje Služba za objavu Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Članak 8.
(Predmet)

- (1) Predmet je dio propisa koji se stavlja iza naziva ili ispod sadržaja, a sadrži informacije o cilju propisa.
- (2) U formuliranju predmeta trebalo bi spomenuti temeljni sadržaj propisa koji važi za cijeli sadržaj pravnoga propisa.

Članak 9.
(Definicija)

- (1) Definicija je dio propisa koji se stavlja iza predmeta, a sadrži informaciju o značenju izraza uporabljenog u propisima.
- (2) U formuliranju definicije važno je rabiti zajedničke i nedvosmislene izraze koje nije potrebno dalje definirati.

Odjeljak B. Sadržaj glavnoga dijela propisa

Članak 10.
(Glavni dio)

U glavnom dijelu pravnoga propisa sadržana je normativna snaga propisa i utvrđena pravila koja će služiti za ostvarivanje postavljenih ciljeva, i može uključiti:

- a) opća načela,
- b) prava i obveze,
- c) ovlasti,
- d) primjene odredaba,
- e) kaznene odredbe.

Članak 11.
(Opća načela)

- (1) Opća su načela dio propisa koji se stavlja na početak glavnoga dijela propisa, a sadrži informacije o ključnim vrijednostima koje propis regulira.
- (2) Osim kada načela odgovaraju dobro poznatom pravnom konceptu, njihov sadržaj treba biti jasno objašnjen.

Članak 12.
(Prava i obveze)

(1) Prava i obveze dio su propisa koji se stavlja iza općih načela, ako postoje, a sadrži informacije o utjecaju propisa na subjekte.

(2) Odredbe koje se tiču prava i obveza trebalo bi definirati što je jasnije moguće, s posebnim osvrtom na njihov utjecaj na proračun.

Članak 13.
(Ovlasti)

(1) Ovlasti su dio propisa koji se stavlja iza prava i obveza, ako postoje, a sadrži informacije o dodatnim podzakonskim aktima koje trebaju usvojiti različita tijela u sklopu implementiranja propisa.

(2) Ovlast za donošenje propisa:

a) upućuje na tijelo odgovorno za donošenje podzakonskog akta,

b) upućuje na opseg podzakonskog akta,

c) uključuje vremensko ograničenje i može sadržati i klauzulu da podzakonski akti nakon izvjesnoga vremena automatski prestaju vrijediti.

Članak 14.
(Primjene odredaba)

(1) Primjene odredaba dio su propisa koji se stavlja iza ovlasti, ako postoji, a sadrži informacije o institucijama i procedurama potrebnim pri primjeni propisa.

(2) Odredbe kojima se osnivaju nove institucije moraju točno odrediti njihovu odgovornost, rukovodnu strukturu i obveze.

(3) Odredbe kojima se uspostavljaju procedure moraju točno odrediti situacije u kojima se opća pravila upravnog postupka ne primjenjuju.

Članak 15.
(Kaznene odredbe)

(1) Kaznene su odredbe dio propisa koji se stavlja iza odredaba o primjeni, ako postoje, a sadrži informacije o sankcijama u slučaju kršenja određene odredbe propisa.

(2) Svaka kaznena odredba ukazuje na kažnjive radnje i sankcije, uzimajući u obzir da se:

a) definicija kažnjive radnje određuje bez mogućnosti različitog tumačenja,

b) definicija sankcije određuje u granicama minimuma i maksimuma.

Odjeljak C. Sadržaj završnoga dijela propisa

Članak 16.
(Završni dio)

U završnom dijelu pravnoga propisa sadržana je informacija o vremenu kada propis stupa na snagu te početno razdoblje njegove primjene, i može uključiti:

a) prijelazne odredbe,

b) završne odredbe,

c) datiranje i potpisivanje.

Članak 17.
(Prijelazne odredbe)

(1) Prijelazne odredbe dio su propisa koji se stavlja na početak završnoga dijela propisa, a sadrži informacije i o posebnim okolnostima predviđenim za razdoblje početka primjene propisa.

(2) U prijelaze se odredbe ugrađuju odredbe o prelasku na novi sustav koji uređuje određeni odnos na različit način.

Članak 18.
(Slučajevi, odnosno postupci koji čekaju pravomoćno rješenje)

Prijelazne odredbe reguliraju odnose koji do dana stupanja na snagu propisa nisu pravomoćno okončani:

a) određivanjem roka nakon kojeg će se primjenjivati novi način za uređivanje slučajeva, odnosno postupaka,

b) dopuštanjem da se odnosi započeti na temelju ranije odredbe dovrše, uz uporabu sljedeće formulacije:

„Svi slučajevi, odnosno postupci koji do dana stupanja na snagu ovoga propisa nisu pravomoćno okončani završit će se po odredbama propisa koji je bio na snazi u vrijeme donošenja“.

Članak 19.
(Ograničavajuće odredbe)

(1) Ograničavajuće odredbe dio su propisa koji se stavlja iza prijelaznih odredaba, ako postoje, a sadrži informacije o posebnim ograničenjima pri primjeni propisa u odnosu na mjesto i vrijeme.

(2) Ograničenja pri primjeni propisa u odnosu na mjesto moguće je riješiti formulacijom:

„ovi propisi važe samo za...“

(3) Ograničenja pri primjeni propisa u odnosu na vrijeme moguće je riješiti formulacijom:

„ovi propisi važe samo do... ili od.“

Članak 20.
(Odredbe o stavljanju propisa izvan snage)

(1) Odredbe o stavljanju propisa izvan snage dio su propisa koji se stavlja nakon ograničavajućih odredaba, ako postoje, a sadrže informacije o propisima koji se stavljaju izvan snage stupanjem na snagu novoga propisa.

(2) Odredbe o stavljanju propisa izvan snage moraju jasno navesti svaki propis koji se stavlja izvan snage.

Članak 21.
(Završne odredbe)

(1) Završne odredbe dio su propisa koji se stavlja iza prijelazne odredbe, a sadrži informacije o tome kada propis stupa na snagu.

(2) Propis, u smislu ustavnih načela, u pravilu stupa na snagu poslije isteka određenoga roka poslije objave, i tako mora biti označeno. U slučaju zakona, to je razdoblje od osam dana, ali nikada prije jednoga dana od dana objave.

(3) Postojanje vremenske distance između dana stupanja na snagu propisa i početka primjene pojedinih odredaba propisa moguće je riješiti formulacijom:

„Ovaj propis stupa na snagu ____ dana od dana objave, a primjenjivat će se od ____ godine.“

(4) U propisima se ne određuje vrijeme njihove objave. Propisi koje donose institucije na koje se ova pravila odnose objavljuju se:

a) samo u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" (zakoni i drugi propisi koji se tiču javnosti),

b) u internim glasilima ili na oglasnoj ploči (pojedinačni akti).

Članak 22.

(Datiranje)

(1) Datiranje je posebna vremenska klauzula koja se nalazi ispod teksta propisa i pokazuje dan kada je propis nastao.

(2) Datiranje je formalan akt i može se izraziti na sljedeći način:

a) izvorni način - gdje kao nadnevak nastanka propisa važi onaj dan koji je naznačen ispod objavljenog teksta propisa. To vrijedi za sve propise osim za zakone.

b) neizvorni način - ako nadnevak nastanka propisa nije označen, kao nadnevak propisa važi dan objave službenoga glasnika u kome je propis bio objavljen.

Odjeljak D. Sadržaj priloga - aneksa propisa

Članak 23.

(Svrha i vrijednost aneksa)

(1) Ako postoje praktični razlozi, zbog opsežnosti ili posebnog načina iskazivanja tehničkih pravila ili podataka u normativnom dijelu propisa, ta se pravila normiraju kao prilozi-aneksi.

(2) Aneksi su, u svakom slučaju, integralni dio propisa uz koji se donose, s tim da se u tekstu zakona pozove na anekse.

Članak 24.

(Struktura aneksa)

(1) Aneksi moraju imati jednoobraznu strukturu i biti tako sačinjeni da sadržaj bude jasan, uz poštivanje pravila znanstvene discipline kojoj pripadaju.

(2) Ako ima više aneksa, označavaju se rimskim (rednim) brojevima.

POGLAVLJE II. OBLIK PROPISA

Odjeljak A. Unutarnja podjela propisa

Članak 25.

(Vrste unutarnjih podjela)

(1) Unutarnja podjela propisa, s obzirom na oblik, ide za tim da se dobije pregled materije koja se regulira propisom s ciljem što lakše uporabe. Unutarnja podjela propisa može se činiti na:

a) dio,

b) poglavlje,

c) odjeljak.

(2) Propisi i svaka unutarnja podjela propisa ne mogu imati manje od dva članka.

Članak 26.

(Dio)

- (1) Propis može biti podijeljen najmanje na dva dijela. Dijelom je obuhvaćena tematska cjelina pravnoga propisa.
- (2) Dio se označava rednim brojem prema redoslijedu od broja jedan. Brojevi se pišu velikim slovima. Primjer: DIO PRVI.
- (3) Dio može imati naziv. Ako se jedan dio naslovljava, naziv moraju imati svi dijelovi propisa.

Članak 27.

(Poglavlje)

- (1) Dio može biti podijeljen najmanje na dva poglavlja. Poglavlje nastaje dijeljenjem jedne na više funkcionalnih ili smisaonih cjelina.
- (2) Poglavlje se označava rimskim brojem koji se piše iza riječi "POGLAVLJE". Primjer: POGLAVLJE I.
- (3) Poglavlje može imati naziv. Ako se naslovljava jedno, onda sva poglavlja u propisu moraju imati naziv.

Članak 28.

(Odjeljak)

- (1) Odjeljak je sastavni dio poglavlja, kao jedan od elemenata cjeline.
- (2) Odjeljak se označava velikim slovom abecede iza kojeg se stavlja interpunkcijski znak "točka". Primjer: Odjeljak A.
- (3) Odjeljak može imati naziv. Ako jedan odjeljak ima naziv, i svi ostali odjeljci moraju imati nazive.

Odjeljak B. Članak i unutarnja podjela

Članak 29.

(Članak)

- (1) Članak sadrži jednu ili više misli koje se mogu zaokružiti u jednu logičnu cjelinu.
- (2) Članak se označava arapskim brojem, počinjući od broja jedan, a zatim po redoslijedu brojevima do posljednjeg članka u propisu.
- (3) Članak ima naziv koji se upisuje ispod brojčane oznake i stavlja se u zagradu.

Članak 30.

(Unutarnja podjela članka)

- (1) Članak se dijeli na:
 - a) stavke,
 - b) stavci na točke,
 - c) točke na alineje.
- (2) Odredbe članka, stavka, točke i alineje sastoje se od jedne rečenice. Samo ako to interesi razumljivosti zahtijevaju, odredba se može iznimno sastojati od dvije ili više rečenica.
- (3) Odredbe članka i stavka uvijek se završavaju interpunkcijskim znakom "točka", a odredbe točke i alineje interpunkcijskim znakom "zarez", "točka zarez" ili "točka" i na kraju se uvijek stavlja točka.

Članak 31.
(Stavak)

(1) Članak se može sastojati od jednog ili više stavaka.

(2) Stavak se označava arapskim brojem, s otvorenom zagradom ispred i zatvorenom zagradom iza broja. Primjer: (1). Ako se članak sastoji od samo jednog stavka, taj se stavak brojčano ne označava.

Članak 32.
(Točka)

(1) Stavak se može sastojati od dvije ili više točaka.

(2) Točka se označava malim slovom abecede ispred teksta odredbe po redoslijedu slova. Iza slova se stavlja zagrada. Primjer: a).

Članak 33.
(Alineja)

(1) Točka se može sastojati od dvije ili više alineja.

(2) Alineja se označava arapskim brojem, počinjući od broja jedan, sa zatvorenom zagradom iza . Primjer: 1).

POGLAVLJE III. STIL PROPISA

Odjeljak A. Terminologija

Članak 34.
(Opća načela terminologije)

(1) Propis se piše jasnim stilom, jednostavnim riječima i precizno izraženim namjerama zakonodavca.

(2) Terminologija uporabljena u propisima mora biti:

- a) jasna,
- b) dosljedna,
- c) precizna,
- d) potrebna.

Članak 35.
(Jasna terminologija)

(1) U propisu se rabi terminologija uz što je moguće manje odstupanja od značenja u svakodnevici, u odnosu na pravni i stručni smisao.

(2) Uporabu terminologije koja ima dva ili više značenja trebalo bi izbjegavati. Ako to nije moguće, željeno značenje treba definirati posebnom odredbom koja se nalazi u uvodnom dijelu propisa.

Članak 36.
(Dosljedna terminologija)

(1) Uporaba terminologije u cijelom tekstu propisa treba biti dosljedna, kao i u odnosu na propise koji su na snazi.

(2) Kada se izraz u propisu uporabi u jednom značenju, mora se u istom značenju rabiti kroz cijeli propis.

Članak 37.
(Precizna terminologija)

- (1) U propisu se rabi precizna terminologija, čije pravne posljedice mogu biti nedvojbeno jasne.
- (2) Uporaba uobičajenih, a nepreciznih odrednica „odmah“, „bez odgode“, „pravodobno“, „u pravilu“ i slično, trebalo bi, u određivanju vremenskih rokova, što je moguće više izbjegavati.

Članak 38.
(Terminologija)

- (1) U propisu se rabi samo terminologija koja ima isto značenje na jezicima u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini.
- (2) Uporabu dva ili više izraza istoga značenja, koji se mogu izraziti samo jednim izrazom istoga značenja, kao i strane izraze, treba izbjegavati.
- (3) Strani izrazi (tuđice) mogu se rabiti u onom značenju koje strani izraz ima na jezicima u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini.
- (4) Uporabljeni strani izraz u propisu stavlja se u zagradu iza domaćeg izraza istoga značenja.

Odjeljak B. Pozivanje, navođenje i kratice

Članak 39.
(Pozivanje)

- (1) Ukazivanje u propisu na odredbe iz drugih propisa obavlja se pozivanjem, a ne ponavljanjem same odredbe.
- (2) Pozivanje na druge propise obavlja se na zatvoren i otvoren način:
 - a) zatvoreno pozivanje obavlja se pozivanjem na naziv propisa, označavajući u zagradi pod navodnicima naziv, broj i godinu objave službenog glasila u kojem je objavljen propis na koji se poziva sa svim izmjenama i dopunama,
 - b) otvoreno pozivanje obavlja se navođenjem generičkog pojma za određenu vrstu propisa, npr. odluka ili zakon, i područja koje se regulira.
- (3) u slučaju zatvorenog pozivanja na više propisa različitog naziva, značaja i nomotehničkog podrijetla, redoslijed je navođenja prema njihovoj važnosti: ustav, sporazum, zakon, poslovnik, odluka, uputa, pravilnik i dr. Ako se mora pozvati na propis iste važnosti (npr. dva zakona), prvo se navodi propis koji je ranije objavljen.

Članak 40.
(Navođenje)

- (1) Ukazivanje u propisu na dijelove istoga propisa obavlja se navođenjem. Navođenje je moguće riješiti formulacijama:
 - a) „iz članka x. ovoga propisa“, ako se poziva na odredbu članka, ili
 - b) „iz stavka (y) ovoga članka“, ako se poziva na odredbu stavka.
- (2) Uporabu izraza kao što su prethodni, sljedeći, idući i sl., s ciljem navođenja, trebalo bi izbjegavati.

Članak 41. **(Kratice)**

(1) U slučaju ponavljanja kratica naziva ili drugih izraza kroz isti propis rabi se samo uopćeni naziv propisa riječju „u daljnjem tekstu“, koja se navodi u zagradi nakon interpunkcijskog znaka „dvotočka“.

(2) U slučaju ponavljanja, trebalo bi izbjegavati kratice u kojima se početna slova pojedinačne riječi poprate točkom, osim kada je kratica uobičajena.

Odjeljak C. Gramatika

Članak 42. **(Uporaba glagola)**

Glagoli se u propisu rabe u sadašnjem vremenu i u aktivnom obliku.

Članak 43. **(Uporaba jednine)**

(1) Riječi se u propisu rabe u jednini.

(2) Nije ispravno alternativno određivanje (u jednini i množini) kao što su: „dodjeljuje(ju)“, „kandidatu(ima)“, „relevantnog(ih)“, „konstitutivnog(ih)“, „vlasti(ima)“.

Članak 44. **(Uporaba muškog ili ženskog roda)**

(1) U propisu, gdje je to moguće, koristi se rodno neutralni oblik „osoba“ ili „lice“.

(2) Kada se definiraju, riječi se daju u muškom i ženskom rodu s kosom crtom, a onda se, radi preglednosti i čitljivosti, upotrebljuju samo u muškom ili ženskom rodu.¹

Članak 44a.

(1) Izrazi koji su radi preglednosti dani u jednom gramatičkom rodu u Pravilima i propisu donesenom na temelju Pravila bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.

(2) Nositelji normativnih poslova dužni su u uvodnim odredbama propisa navesti definiciju iz stavka (1) ovoga članka.²

Članak 45. **(Pisanje brojeva)**

Brojevi upotrebljeni u propisu pišu se slovima, osim kada se određuje nadnevak i iznos novca. Navođenje brojeva u tekstu do broja 10 piše se slovima, a preko 10 brojevima.

POGLAVLJE IV. IZMJENE I POTVRĐIVANJE PROPISA

Odjeljak A. Izmjene i dopune

Članak 46. **(Svrha i opseg izmjena i dopuna)**

(1) Izmjene i dopune rade se u slučajevima kada propisi ne odgovaraju izmjenama u pravnom sustavu ili izmjenama u politici u određenom području ili ih treba prilagoditi stvarnim potrebama.

(2) Temeljni propis može biti izmijenjen u potpunosti, osim naziva propisa i nadnevka.

¹ Izmjena članka 44. objavljena u „Službenom glasniku BiH“, broj 58/14.

² Novi članak 44.a objavljen u „Službenom glasniku BiH“, broj 58/14.

(3) Ako se više od polovice članaka temeljnoga propisa mijenja, odnosno dopunjuje, potrebno je pristupiti donošenju novoga propisa.

Članak 47.

(Način izmjena i dopuna)

(1) Izmjene i dopune propisa mogu se činiti samo propisom iste važnosti i u istom postupku kao i propis koji se mijenja.

(2) Izmjenama i dopunama jednog propisa ne mogu se činiti promjene u propisu koji uređuje drugo područje.

(3) Izmjena propisa radi se tako da se jednim amandmanom obuhvataju sve izmjene i dopune koje se odnose na jedan članak, a ukoliko se radi o izmjenama i dopunama koje sadrže različite ciljeve, odnosno svrhu, izmjena propisa radi se kroz više amandmana na jedan članak.

Članak 48.

(Naziv izmjena i dopuna)

(1) Naziv izmjena i dopuna u propisu treba odgovarati njegovom sadržaju. Ako se čini:

a) samo jedna izmjena ili dopuna, propis se naziva „o izmjeni“ ili „o dopuni“,

b) jedna izmjena i više dopuna, propis se naziva „o izmjeni i dopunama“, odnosno „o izmjenama i dopuni“,

c) najmanje dvije izmjene i najmanje dvije dopune, propis se naziva „o izmjenama i dopunama“.

(2) U nazivu propisa o izmjenama i dopunama treba se u cjelini pozvati na naziv propisa koji se mijenja.

Članak 49.

(Pozivanje na temeljni propis)

(1) Kada se mijenja izvorni tekst propisa, onda treba stajati „temeljni tekst“, a kada se radi izmjena već izmijenjenog i dopunjenog propisa, onda treba stajati „ovoga propisa“.

(2) Propis o izmjenama i dopunama treba u prvom članku sadržavati pozivanje na temeljni propis i oznaku prvoga članka koji se mijenja ili dopunjuje, a ostali članci prate redoslijed teksta.

Članak 50.

(Formulacija izmjena propisa)

(1) Izmjenu propisa moguće je riješiti formulacijama:

a) ako se mijenja cijeli članak,

„U propisu (naziv) članak x. mijenja se i glasi:

„Članak x.

„a, b, c“;

b) ako se mijenja jedan dio, kao što je stavak,

„U članku x. stavak (1) mijenja se i glasi:

„(1) a, b, c“;

c) ako se mijenja jedna ili više riječi unutar jednoga članka,

„U članku x. stavku (1) riječi „a, b, c“ zamjenjuju se riječima „d, e, f.“

(2) Ako se briše neka odredba ili dio odredbe, izmjenu je moguće riješiti formulacijom:

„U članku x. u stavku (1) riječi „a, b, c“ brišu se.“

(3) Istim se formulacijama brišu druge vrste odredaba višeg oblika ustrojstva (rečenica, alineja, točaka), s tim što se umjesto izraza "riječi" rabi termin za sadržaj koji se izostavlja.

Condition	Percentage of correct responses
Control	~85%
100-item	~75%
50-item	~55%
25-item	~45%
10-item	~40%

„Iza (poslije, nakon) Poglavlja 12 dodaje se Odjeljak 12a koje glasi: - pogrešan primjer
„Poglavlje 12a
Članak xa.“

Ako se dopuna propisa čini dodavanjem članka ili članaka, novi se članak označava istim brojem kao i prethodni, popraćen progresivnim slovom. Formulacija dopune glasi:

„U propisu (naziv) iza članka x. dodaje se članak koji glasi:
„Članak xa.
a, b, c“; “

(1) Ako se dopuna propisa čini dodavanjem , kao na primjer stavka ili stavaka, formulacija je sljedeća:

„U članku x. iza stavka (2) dodaje se novi stavak (3) koji glasi:
„(3) a, b, c“.“

(2) U slučaju iz stavka (2), konsekvenca dopune može biti dvojaka:

a) ako se članak x. sastoji od dva stavka, onda je predložena formulacija konačna, novi se stavak jednostavno dodaje uz progresivni broj ili slovo.

b) ako se članak x. sastoji od tri ili više stavaka, tada se odredba nastavlja još jednim stavkom koji glasi:

„Dosadašnji stavak (3) postaje stavak (4).“

Odjeljak B. Pročišćeni tekst i ispravak propisa

Članak 54. (Pročišćeni tekst)

(1) Kad institucija u kojoj se ova pravila primjenjuju zatraži od svoje službe da pripremi pročišćeni tekst, tome će se pristupiti na način iz članka 53. ovih pravila tako što će se formulacijom: „pročišćeni tekst“ ispod naziva propisa to označiti.

(2) Članci pročišćenoga teksta u tom slučaju dobivaju novu numeraciju.

(3) Dopusšteno je da su u pročišćenom tekstu sadržani ispravci.

(4) Službena verzija pročišćenog teksta propisa upućuje se domovima Parlamentarne skupštine BiH na usvajanje.

(5) Službena verzija pročišćenog teksta objavljuje se u „Službenom glasniku BiH“.

(6) Neslužbena verzija pročišćenog teksta utvrđuje se na način i po postupku propisanom Poslovníkom.³

Članak 55. (Ispravak)

(1) Ispravkom se nakon objave čini promjena u propisu kojom se ispravljaju očite pogreške, odnosno razlike između potpisane i objavljene verzije propisa.

(2) Institucija mjerodavna za usvajanje propisa mjerodavna je za ispravke u jednom od idućih brojeva službenoga glasila.

(3) U ispravku se usporedo navode pogrešan i ispravljen tekst propisa, kao i mjesto, vrijeme i tijelo koje je izvršilo ispravak.

Odjeljak C. Potvrđivanje odluka Visokoga predstavnika za Bosnu i Hercegovinu

Članak 56. (Zakon o potvrđivanju zakona)

Kada se radi o usvajanju odluka kojima je Visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu proglasio zakon na privremenim osnovama, sukladno svojim ovlastima, mjerodavno zakonodavno tijelo donosi zakon o njegovu usvajanju, bez izmjena i dopuna i dodatnih uvjeta.

Članak 57. (Sadržaj zakona)

Zakon o usvajanju sadrži: naziv odluke kojom je Visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu proglasio zakon na privremenim osnovama, broj službenog glasila u kojem je objavljena odluka i nadnevak njezina stupanja na snagu, bez objave teksta zakona, na primjer:

„ZAKON O USVAJANJU ZAKONA(citirati naziv zakona)

Članak 1.

(1) Ovim se zakonom usvaja se Zakon.....(citirati) koji je na privremenim osnovama donio Visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu, objavljen u... (navesti službeno glasilo i broj.....).

(2) Zakon i svi prateći propisi doneseni sukladno ovome zakonu primjenjuju se od dana stupanja na snagu Zakona (navesti ranije službeno glasilo u kojem je propis objavljen).

Članak 2.

Ovaj će se zakon objaviti u službenom glasilu... “

³ Izmjene i dopuna st. (4), (5) i (6) ovog članka objavljene u „Službenom glasniku BiH“, broj 60/14.

DIO TREĆI - UNIFICIRANA TEHNIKA IZRADBE OBRAZLOŽENJA

POGLAVLJE I. OBLIK OBRAZLOŽENJA

Članak 58.

(Obveza dostave obrazloženja)

(1) Prigodom pripreme nacrtu ili prijedloga propisa u institucijama Bosne i Hercegovine predlagatelj je dužan uz nacrt ili prijedlog propisa dostaviti obrazloženje.

(2) Propisi uz koje se podnosi obrazloženje su: ustav, nacrti i prijedlozi zakona, nacrti i prijedlozi sporazuma, odluke, upute, zaključci, deklaracije, rezolucije i svi drugi propisi iz mjerodavnosti institucija Bosne i Hercegovine, uključujući i amandmane podnesene u parlamentarnoj proceduri.

(3) Izuzetno od odredbi st. (1) i (2) ovog članka, za nacрте ili prijedloge propisa u institucijama Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: institucije BiH), za koje se provodi sveobuhvatna procjena učinaka u skladu sa Aneksom I. ovih pravila, nositelj normativnog posla umjesto obrazloženja podnosi izvješće o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka.

(4) Aneks I. iz stavka (3) ovog članka čini sastavni dio ovih pravila.

Članak 59.

(Struktura obrazloženja)

Obrazloženje se, u obliku dodatka, podnosi kao poseban dokument uz nacrt ili prijedlog propisa i ne smatra se aneksom danog nacrtu ili prijedloga propisa.

POGLAVLJE II. STRUKTURA I SADRŽAJ OBRAZLOŽENJA

Članak 60.

(Sadržaj obrazloženja)

(1) Obrazloženje propisa sadrži:

- a) ustavnopravni i zakonski temelj za uvođenje propisa,
- b) razloge za uvođenje propisa i objašnjenje odabrane politike,
- c) načela na kojima je utemeljen propis,**
- d) usklađenost propisa s europskim zakonodavstvom,
- e) provedbene mehanizme i način osiguravanja poštivanja propisa,
- f) obrazloženje finansijskih sredstava za provedbu propisa i finansijske učinke zakona,
- g) obrazloženje mogućih ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka propisa,**
- h) opis konzultacija vođenih u procesu izradbe propisa,
- i) raspored eventualnog ponovnog preispitivanja uvedenog propisa.

(2) Ukoliko se ocijeni da narav pojedinoga propisa ne zahtijeva obrazloženje prema nekoj od točaka iz stavka (1) ovoga članka, moguća su odstupanja. Mjerodavna institucija za donošenje propisa može odlučiti da obrazloženje nije potpuno i zahtijevati dodatna pojašnjenja od obrađivača.

Članak 61.

(Ustavna i pravna provjera)

(1) Ustavnopravni i zakonski temelj za uvođenje propisa sadrži provjeru:

- a) ustavnih i zakonskih ovlasti za reguliranje pojedine materije i za donošenje propisa,
- b) usklađenosti prema postojećem zakonodavstvu uključujući i međunarodne sporazume.

(2) Ukoliko je potrebno, ustavnopravni i zakonski temelj uključuje i usklađenost propisa prema obvezujućim pravnim načelima poput pravne sigurnosti, razmjernosti i jednakosti pred zakonom, kao i s proceduralnim zahtjevima.

Članak 62.

(Razlog uvođenja propisa)

(1) Razlozi za uvođenje propisa i objašnjenje odabrane politike moraju biti utemeljeni na jasnim dokazima da je problem u odabranoj materiji postojao i da je uvođenje propisa opravdano, navodeći osobito:

- a) analizu sadašnjega stanja,
- b) vrijednosti kojima se obrađivač vodio i trenutnu politiku dane institucije u svezi s njima, i
- c) vjerojatnost dobiti od uvođenja propisa, utemeljenu na realnoj procjeni djelotvornosti dane institucije.

(2) Kada god je to moguće, razlozi za uvođenje propisa i objašnjenje odabrane politike također bi trebali biti utemeljeni na dokazima da se vodila rasprava i o alternativnim oblicima reguliranja dane materije, poput ekonomskog reguliranja, neobvezujućih sporazuma, samoreguliranja, prikazivanja informacija i drugih nenormativnih načina reguliranja.

Članak 63.

(Usklađenost sa zakonodavstvom EU)

(1) Kada se, s ciljem usklađivanja zakonodavstva BiH sa zakonodavstvom EU, mijenja i dopunjuje postojeći propis ili se donosi novi propis, institucija koja priprema nacrt ili prijedlog propisa nastoji osigurati i pregled usuglašenosti propisa s pravnim naslijeđem EU (*acquis communautaire*).

(2) Institucije BiH preuzimaju obvezu iz stavka (1) ovoga članka postupno i sukcesivno do trenutka kada BiH, u postupku izvršavanja ugovora s EU, otpočne s obveznim usklađivanjem zakonodavstva, kada pregled usuglašenosti propisa s pravnim naslijeđem EU postaje obvezujući za svaku instituciju, u punom opsegu.

Članak 64.

(Provjera provedbe)

(1) Provedbeni mehanizmi i način osiguravanja poštivanja propisa tiču se metoda provedbe zakona i drugih propisa ili akata, odnosno mehanizama koji se rabe kako bi osobe na koje se propisi odnose poštivale njegove odredbe.

(2) Metode i strategije iz stavka (1) ovoga članka omogućuju da se utvrdi sljedeće:

- a) mjere i akcije za provedbu i poštivanje propisa, a osobito osiguranje punih administrativnih kapaciteta za izvršenje zadaća i obveza,
- b) tijela mjerodavna za provedbu i rokovi koje oni trebaju poštivati, i
- c) aktivnosti pomoću kojih se treba izbjeći moguće sukobljavanje i nesporazumi sa osobama na koje se propis odnosi.

Članak 65.

(Procjena financijskih sredstava i dobiti)

(1) Obrazloženje financijskih sredstava sadrži procjenu potrebnih sredstava, izvora i metoda osiguranja tih sredstava za provedbu propisa.

(2) Predlagatelj obvezno iznosi procjenu očekivanih troškova i dobiti od uvođenja propisa i od mogućih alternativa uvođenju propisa.

(3) Procjena iz stavka (2) ovoga članka treba biti na raspolaganju u dostupnom obliku upravnim, izvršnim i zakonodavnim tijelima u kojima se donose odluke.

(4) Procjene najvažnijih propisa uključuju i procjenu troškova i dobiti glavnih podelemenata propisa kako bi se razvrstali elementi koji su opravdani od onih koji nisu.

(5) Ukoliko je potrebno, procjena također treba obuhvatiti:

a) sve ekonomske troškove koje snose poduzeća, građani i druge razine vlasti koje su mjerodavne za provedbu propisa,

b) troškove odabira politike i administrativnih formalnosti,

c) administrativne i fiskalne troškove uvođenja propisa kao i izvanregulatornih alternativa, uključujući i troškove provedbe propisa.

(6) U svakom slučaju, obrađivač treba prikazati razumnu prosudbu o tome da su troškovi uvođenja propisa opravdani njihovim dobitima prije samog započinjanja uvođenja propisa.

(7) Procjena fiskalnih učinaka propisa podnosi se na Obrascu broj 2a iz Aneksa I. ovih pravila.

Članak 66.

(Konzultacije među institucijama)

(1) Svaki put kada proces uvođenja propisa zahtijeva sudjelovanje više od jedne institucije ili razine vlasti, obrazloženje sadrži prikaz obavljenih konzultacija među institucijama.

(2) Obradivač obrazlaže mehanizme koji se rabe kako bi se provele sve potrebne konzultacije, uključujući, ovisno o slučaju, horizontalnu i vertikalnu koordinaciju i suradnju među institucijama i razinama vlasti.

Članak 67.

(Revizije postojećih propisa)

(1) Kako bi se izbjegle situacije u kojima propisi postaju zastarjeli, nedosljedni ili loše izrađeni, institucije Bosne i Hercegovine uspostaviti će sustavne i periodične revizije postojećih propisa.

(2) U obrazloženju, uz nacrt ili prijedlog propisa, obrađivač navodi vremenski raspored revizije donesenog propisa, na način naveden u stavku (1) ovoga članka.

(3) Predlagatelj navodi i obvezu izvješćivanja i odgovornosti.

(4) Predlagatelj propisa može napraviti ponovno preispitivanje potrebe za uvođenjem propisa i prije vremenskog rasporeda iz stavka (2) ovoga članka, ukoliko nastane promjena uvjeta nakon donošenja propisa. U tom se slučaju poduzimaju sve potrebne mjere za revidiranjem ili ukidanjem postojećih propisa.

DIO ČETVRTI- USTROJSTVO POSLOVA ZA NORMATIVNE DJELATNOSTI

POGLAVLJE I. MJERODAVNE JEDINICE ILI SPECIJALIZIRANO OSOBLJE

Članak 68.

(Osnivanje jedinica ili specijaliziranog radnog mjesta)

(1) Sukladno Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu i na precizan način, svaka institucija uključena u proces *procjene učinaka*, izradbe i obradbe normativnih akata osniva:

- a) jedinicu za "normativne poslove", koju čine dva ili više službenika sa specijalnom mjerodavnošću za pripremu i obradbu normativnih akata, ili
- b) radno mjesto specijalista za "normativne poslove", izričito mjerodavnoga za pripremu normativnih akata.

(2) Ukoliko opseg poslova na pripremi normativnih akata ne opravdava osnivanje jedinice ili radnog mjesta isključivo posvećenog "normativnim poslovima", odgovarajući opis radnoga mjesta može sadržavati i dodatne poslove, kao što su upravno-pravni poslovi.

Članak 69.

(Stručni poslovi)

~~(1) Jedinica ili specijalizirano osoblje mjerodavno za pripremu normativnih akata posjeduju odgovarajuću visoku stručnu spremu i specijalistička znanja i iskustva u svim pitanjima koja se tiču provedbe ovih jedinstvenih pravila.~~

~~(2) S ciljem razvoja i usavršavanja njihove stručnosti, mjerodavne jedinice ili specijalizirano osoblje imaju pravo na povremenu stručnu obuku, koju zajednički organiziraju i nadgledaju šef jedinice i mjerodavni rukovoditelji u institucijama.~~

(Koordinatori postupka procjene učinaka i odgovorni državni službenici)

(1) U institucijama BiH određuju se koordinatori postupka procjene učinaka.

(2) Poslovi koordinatora postupka procjene učinaka obuhvaćaju slijedeće:

- a) osigurava metodološko jedinstvo i dosljednu primjenu postupka procjene učinaka u okviru institucije BiH,**
- b) po potrebi, aktivno sudjeluje u provedbi prethodne i sveobuhvatne procjene učinaka propisa,**
- c) osigurava koherentnost i usklađenost propisa sa strateškim ciljevima, strateškim programima i pripadajućim aktivnostima u okviru nadležnosti institucije BiH,**
- d) u slučaju identificiranja neusuglašenosti, preklapanja ili praznina između propisa pojedinih ustrojstvenih jedinica institucije, pruža stručnu pomoć i koordinira između odgovornih ustrojstvenih jedinica institucije BiH, s ciljem otklanjanja takvih neusuglašenosti, preklapanja ili praznina i vršenja odgovarajućih usklađivanja,**
- e) surađuje sa središnjim koordinirajućim i kontrolnim tijelima postupka procjene učinaka, kao i drugim institucijama BiH i drugih razina vlasti u Bosni i Hercegovini, uključujući osiguranje provedbe konzultacija sa svim zainteresiranim stranama (strukovne udruge, nevladine organizacije, predstavnici akademske zajednice, predstavnici međunarodnih organizacija i sl.) u postupku procjene učinaka,**

- f) koordinira i surađuje sa nadležnom ustrojstvenom jedinicom institucije BiH za pripremu i izvršenje proračuna u postupku izrade dokumenta o okviru proračuna i godišnjeg proračunskog zahtjeva institucije BiH s ciljem planiranja i osiguranja odgovarajućih proračunskih i izvanproračunskih sredstava potrebnih za provedbu sveobuhvatnih procjena učinaka,*
 - g) nadgleda proces praktične primjene metodologije za procjenu učinaka u okviru institucije BiH, s ciljem identificiranja eventualnih slabosti i nedostataka, te, u slučaju potrebe, predlaže odgovarajuće mjere rukovoditelju institucije s ciljem njihovog prevladavanja i*
 - h) obavlja druge poslove u skladu sa Aneksom I. ovih pravila.*
- (3) Rukovodeći državni službenici, šefovi unutarnjih ustrojstvenih jedinica i stručni savjetnici u institucijama BiH odgovorni su za provedbu postupka procjene učinaka prilikom izrade propisa.*

POGLAVLJE II. POSTUPAK PROCJENE UČINAKA I IZRADBE PROPISA

Članak 70.

(Ovlasti za pripremu propisa)

- (1) Inicijativa tijela vlasti za pripremanje normativnog akta počinje uvrštavanjem tog akta u plan rada tog tijela.*
- (2) Prigodom formuliranja inicijative tijelo koji donosi plan:*
 - a) zadužuje jednu od institucija kao i druge koje će sudjelovati pod njegovim nadzorom za pripremu normativnog akta;*
 - b) objašnjava dovoljno jasno svrhu normativnog akta koji se priprema;*
 - e) određuje rok za podnesak nacрта normativnog akta.*

(Pokretanje postupka za pripremu propisa)

Postupak za izradu prednacrt, nacrt i prijedloga propisa pokreće se u skladu sa člankom 6. Aneksa I. ovih pravila (prethodna procjena učinaka).

Članak 71.

(Sastav tima za izradbu propisa)

- (1) Zadužena institucija priprema normativni akt s jedinicom ili specijaliziranim osobljem mjerodavnim za normativne poslove, uz sudjelovanje tima stručnjaka koji rade u danoj instituciji ili u okviru njezinih unutarnjih organizacijskih jedinica.*
- (2) Ukoliko se stručnost ne može osigurati unutar institucije, rukovoditelj institucije može podnijeti predlagatelju, ovisno o slučaju, zahtjev za osnivanje savjetodavne radne skupine koju čine stručnjaci iz drugih institucija BiH. Radom radne skupine koordinira jedinica ili specijalizirano osoblje mjerodavno za normativne poslove u okviru institucije koja je dobila zaduženje za pripremu propisa.*
- (3) Ukoliko se stručnost ne može osigurati u okviru institucija BiH, rukovoditelj institucije može osigurati usluge stručnjaka izvan institucija. Ti stručnjaci, koji mogu biti domaći i strani, djeluju pod nadzorom jedinice ili specijaliziranog osoblja mjerodavnog za normativne poslove u okviru institucije koja je dobila zaduženje za izradbu propisa.*

(Sastav radne skupine za sveobuhvatnu procjenu učinaka i izradu propisa)

(1) Za propise za koje se kroz provedenu prethodnu procjenu učinaka, u skladu sa Aneksom I. ovih pravila, utvrdi da nije potrebno provoditi sveobuhvatnu procjenu učinaka, rukovoditelj institucije BiH koja je nositelj normativnog posla uspostavlja radnu skupinu za izradu propisa, koju čine državni službenici iz članka 68. i po potrebi državni službenici iz članka 69. ovih pravila.

(2) Nositelj normativnog posla, u skladu sa Aneksom I. ovih pravila pristupa sveobuhvatnoj procjeni učinaka i pripremi propisa uspostavom radne skupine, koju čine državni službenici iz čl. 68. i 69. ovih pravila.

(3) Ako se stručnost ne može osigurati unutar institucije BiH koja je nositelj normativnog posla ili ukoliko sadržaj propisa zahtijeva suradnju sa drugim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini, rukovoditelj institucije može, u ovisnosti od slučaja, Vijeću ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće ministara) podnijeti zahtjev za uspostavu međuinstitucionalne ili međuvladine radne skupine koju čine državni službenici iz institucije nositelja normativnog posla, drugih institucija BiH ili nadležnih institucija drugih razina vlasti u Bosni i Hercegovini, te predstavnici organizacija civilnog društva i, po potrebi, istaknuti domaći ili strani stručnjaci. Radom međuinstitucionalne ili međuvladine radne skupine koordinira institucija BiH koja je nositelj normativnog posla.

(4) Prilikom uspostave radnih skupina iz st. (1), (2) i (3) ovog članka, potrebno je osigurati ravnopravnu zastupljenost spolova u članstvu radne skupine.

Članak 72. – briše se.

(Priprema teza)

~~***(1) Tim za izradbu propisa priprema teze koje oertavaju temeljna opredjeljenja u svezi s pripremom normativnog akta.***~~

~~***(2) Teze mogu biti predstavljene u obliku ograničenog broja alternativnih opeija za reguliranje specifične materije.***~~

Članak 73. – briše se.

(Odobrenje teza)

~~***(1) Tim za izradbu propisa dostavlja teze rukovoditelju institucije radi odobrenja.***~~

~~***(2) U slučaju da postoje alternative u svezi sa specifičnom materijom, odobrenje treba naznačiti koja će se od opeija razmatrati u daljnjem postupku.***~~

Članak 74.

(Priprema prednaerta)

~~***(1) Sukladno odobrenim tezama, tim za izradbu propisa priprema prednaert normativnog akta.***~~

~~***(2) U pripremi prednaerta primjenjuju se kriteriji koji su postavljeni u poglavljima od I. do III. ovih jedinstvenih pravila. Jedinica ili specijalizirano osoblje mjerodavno za normativne poslove u danoj instituciji održava stalni protok informacija s mjerodavnim jedinicama predlagatelja, u odnosu na slučaj.***~~

(Priprema prednacrt, nacrt ili prijedloga propisa)

(1) U skladu s provedenim postupkom prethodne, odnosno sveobuhvatne procjene učinaka iz Aneksa I. ovih pravila, radna skupina priprema prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa.

(2) U pripremi prednacrt, nacrt ili prijedloga propisa primjenjuju se kriteriji koji su postavljeni u poglavljima od I. do III. i Aneksom I. ovih pravila.

Članak 75.
(Proces konzultacije)

(1) ~~Na temelju prednacrta, tim za izradbu propisa konzultira se s:~~

- ~~a) jedinicom ili osobom zaduženom za pripremu normativnih poslova u mjerodavnom ministarstvu Bosne i Hercegovine, s ciljem osiguravanja potrebnih proračunskih sredstava za provedbu normativnog akta u pripremi;~~
- ~~b) jedinicom ili osobom zaduženom za pripremu normativnih poslova u mjerodavnoj instituciji za europske integracije, s ciljem potvrde da je normativni akt u pripremi sukladan zahtjevima Europske unije;~~

(2) ~~Isto se osoblje, što je moguće više, konzultira s:~~

- ~~a) drugim institucijama Bosne i Hercegovine na koje se odnosi materija normativnog akta u pripremi;~~
- ~~b) javnim tijelima na koje se odnosi materija normativnog akta u pripremi, uključujući mjerodavne entitetske institucije i sve njihove administrativne jedinice;~~
- ~~c) privatnim osobama predstavljenim od registriranih udruga građana;~~
- ~~d) međunarodnim institucijama na koje se odnosi materija normativnog akta u pripremi.~~

(Proces konzultacija)

Proces konzultacija u postupku procjene učinaka i izrade propisa provodi se u skladu sa Aneksom I. ovih pravila i Pravilima za konzultacije u izradi pravnih propisa.

Članak 76.
(Priprema nacрта)

(1) ~~Na temelju ishoda konzultacija, tim za izradbu propisa priprema nacrt normativnog akta.~~

(2) ~~U pripremi nacrt normativnog akta primjenjivat će se kriteriji određeni u poglavljima od I. do III. ovih jedinstvenih pravila. Jedinica ili osoba zadužena za pripremu normativnih poslova u danoj instituciji osigurava konstantan protok informacija prema mjerodavnim jedinicama Vijeća ministara Bosne i Hercegovine ili Predsjedništva Bosne i Hercegovine.~~

(Priprema nacrt, odnosno prijedloga propisa)

(1) Na temelju rezultata konzultacija, radna skupina za procjenu učinaka i izradu propisa priprema nacrt, odnosno prijedlog propisa.

(2) U pripremi nacrt, odnosno prijedloga propisa primjenjuju se kriteriji određeni u poglavljima od I. do III. i Aneksu I. ovih pravila.

Članak 77.
(Odobrenje nacrt)

(1) ~~Tim za izradbu propisa podnosi nacrt na odobrenje rukovoditelju institucije.~~

(2) ~~U slučaju da je nacrt odobren, on će biti prosljeđen Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ili Predsjedništvu Bosne i Hercegovine, u odnosu na slučaj, popraćen:~~

- ~~a) obrazloženjem koji ispunjava kriterije iz Poglavlja II. ovih jedinstvenih pravila;~~
- ~~b) tezama za izradbu propisa, odobrenih od rukovoditelja institucije;~~
- ~~c) prednacrtom normativnog akta uporabljenog kroz konzultacije;~~
- ~~d) dokumentacijom o obavljenim konzultacijama.~~

(Odobravanje izvješća o procjeni učinaka i nacrt, odnosno prijedloga propisa)

- (1) Radna skupina za procjenu učinaka i izradu propisa podnosi izvješće o provedenoj procjeni učinaka propisa i nacrt, odnosno prijedlog propisa na odobrenje rukovoditelju institucije BiH, u skladu sa odredbama Aneksa I. ovih pravila.***
- (2) Po dobivanju odobrenja rukovoditelja institucije BiH iz stavka (1) ovog članka, uz nacrt, odnosno prijedlog propisa, ovisno od slučaja, Vijeću ministara ili Predsjedništvu Bosne i Hercegovine se dostavljaju:***
 - a) obrazloženje koje ispunjava kriterije iz Poglavlja II. ovih pravila, za propise za koje se provodi samo prethodna procjena učinaka u skladu sa Aneksom I. ovih pravila,***
 - b) obrazac broj 1 Aneksa I. ovih pravila, odobren od rukovoditelja institucije BiH,***
 - c) obrazac broj 2 Aneksa I. ovih pravila, odobren od rukovoditelja institucije BiH,***
 - d) instrumenti za usklađivanje sa pravnom stečevinom EU odnosno tabela o usklađenosti i izjava o usklađenosti, za propise za koje je provedena sveobuhvatna procjena učinaka,***
 - e) dokumentacija o obavljenim konzultacijama, odnosno obavljenoj javnoj raspravi,***
 - f) mišljenja kontrolnih tijela iz Aneksa I. ovih pravila, Generalnog tajništva Vijeća ministara, kao i drugih nadležnih tijela u skladu sa Poslovníkom o radu Vijeća ministara.***

POGLAVLJE III. OSIGURANJE ISTOVJETNOSTI PROPISA U SLUŽBENIM JEZICIMA

Članak 78.

(Istovjetnost propisa na trima službenim jezicima)

- (1) Odredbe propisa moraju biti istovjetne na sva tri službena jezika u Bosni i Hercegovini.**
- (2) Zahtjev za istovjetnošću propisa na trima službenim jezicima primjenjuje se na propis u trenutku predlaganja.**

Članak 79.

(Interna jezična provjera)

- (1) S ciljem osiguravanja jezične istovjetnosti propisa u procesu razmatranja i odlučivanja, mjerodavne službe predlagatelja propisa osigurat će profesionalnog lektora.**
- (2) Lektor će se savjetovati i asistirati stručnjacima iz članka 72. ovih pravila.**
- (3) Lektori su odgovorni za provjeru istovjetnosti teksta propisa sukladno trima službenim jezicima.**

Članak 80.

(Konačna jezična provjera)

Prije službene objave u "Službenom glasniku BiH", sve će usvojene propise jezično provjeriti Služba za objavu Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, s ciljem osiguravanja točnosti i istovjetnosti propisa na trima službenim jezicima.

Članak 81.

(Povjerenstvo za jezičnu politiku u zakonodavstvu BiH)

(1) Osniva se Povjerenstvo za jezičnu politiku u zakonodavstvu BiH, kojem će Služba za objavu Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH biti tajništvo.

(2) Povjerenstvo za jezičnu politiku u zakonodavstvu BiH je tijelo koje se okuplja po potrebi i sastoji se od šest istaknutih pravnika, kao i šest istaknutih stručnjaka za jezik, koje imenuje Dom naroda BiH. U Povjerenstvu će biti jednak broj članova iz reda tri konstitutivna naroda.

(3) Povjerenstvo za jezičnu politiku u zakonodavstvu BiH sastajat će se najmanje jednom godišnje:

a) da odlučuje, na temelju priziva, o pitanju jezične ispravnosti i istovjetnosti izraza u propisima koji su na snazi,

b) da sastavlja i ažurira trojezični službeni leksikon izraza uporabljenih u propisima,

c) da odlučuje o rječnicima i gramatičkim pravilima koji će se rabiti u sljedećoj godini.

DIO PETI - ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 82.

(Provjera ovih pravila)

(1) U roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovih pravila, mjerodavne institucije iz članka 1.(1) ugradit će rješenja iz teksta ovih pravila u svoja akta (poslovnici o radu, pravilnici i sl.).

(2) Institucije iz članka 1.(1) ovih pravila najmanje će jednom godišnje sagledati sadržaj ovih pravila i njihovu prilagodbu praksi, s ciljem njihova ažuriranja i konstantne dopune.

Članak 83.

(Stupanje na snagu)

Ova pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“.



IZVJEŠTAJ O ODRŽANIM KONSULTACIJAMA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU

TEMA Aneks 1 uz Izmjene i dopune Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama BiH

IZJAVA O SVRSI Aneksom se uvodi metodologija procjene uticaja propisa u institucijama BiH.

OPIS TIJEKA KONSULTACIJA

Metode konsultacija	Statistika
Organiziranje javnih sastanaka	Broj prijavljenih korisnika: 0
Datum početka	Broj učesnika:
Datum kraja	Broj komentara:
	Broj prijedloga:
	Broj prihvaćenih prijedloga:
Organizovanje okruglih stolova	Broj prijavljenih korisnika: 0
Datum početka	Broj učesnika:
Datum kraja	Broj komentara:
	Broj prijedloga:
	Broj prihvaćenih prijedloga:
Online konsultacije	Broj učesnika: 1
Datum početka 17.10.2016	Broj komentara: 0
Datum kraja 1.11.2016	Broj prijedloga: 0
	Broj prihvaćenih prijedloga: 0

ZAKLJUČAK:

U postupku online konsultacija vezano za Izmjene i dopune Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama BiH i pripadajući Aneks I - Metodologiju za procjenu uticaja, nije bilo ni jednog komentara i prijedloga, što upućuje na zaključak da su predmetni materijali u dovoljnoj mjeri bili razmatrani i usaglašeni na Fokus grupama sa organizacijama civilnog društva, održanim 29.10.2015. i 16.9.2016. godine.

VODITELJ KONSULTACIJA

Selma Džihanović-Gratz

Koordinator konsultacija

Goran Kučera

Sarajevo, dana 20.12.2016

Aneks

Prikupljeni prijedlozi i komentari na dokument iz online konsultacija

Prijedlozi i komentari na članaka 1

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 1

Prijedlozi i komentari na članaka 2

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 2

Prijedlozi i komentari na članaka 3

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 3

Prijedlozi i komentari na članaka 4

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 4

Prijedlozi i komentari na članaka 5

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 5

Prijedlozi i komentari na članaka 6

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 6

Prijedlozi i komentari na članaka 7

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 7

Prijedlozi i komentari na članaka 8

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 8

Prijedlozi i komentari na članaka 9

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 9

Prijedlozi i komentari na članaka 10

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 10

Prijedlozi i komentari na članaka 11

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 11

Prijedlozi i komentari na članaka 12

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 12

Prijedlozi i komentari na članaka 13

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 13

Prijedlozi i komentari na članaka 14

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 14

Prijedlozi i komentari na članaka 15

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 15

Prijedlozi i komentari na članaka 16

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 16

Prijedlozi i komentari na članaka 17

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 17

Prijedlozi i komentari na članaka 18

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 18

Prijedlozi i komentari na članaka 19

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 19

Prijedlozi i komentari na članaka 20

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 20

Prijedlozi i komentari na članaka 21

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 21

Prijedlozi i komentari na članaka 22

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 22

Prijedlozi i komentari na članaka 23

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 23

Prijedlozi i komentari na članaka 24

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 24

Prijedlozi i komentari na članaka 25

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 25

Prijedlozi i komentari na članaka 26

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 26

Prijedlozi i komentari na članaka 27

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 27

Prijedlozi i komentari na članaka 28

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 28

Prijedlozi i komentari na članaka 29

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 29

Prijedlozi i komentari na članaka 30

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 30

Prijedlozi i komentari na članaka 31

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 31

Prijedlozi i komentari na članaka 32

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 32

Prijedlozi i komentari na članaka 33

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 33

Prijedlozi i komentari na članaka 34

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 34

Prijedlozi i komentari na članaka 35

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 35

Prijedlozi i komentari na članaka 36

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 36

Prijedlozi i komentari na članaka 37

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 37

Prijedlozi i komentari na članaka 38

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 38

Prijedlozi i komentari na članaka 39

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 39

Prijedlozi i komentari na članaka 40

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 40

Prijedlozi i komentari na članaka 41

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 41

Prijedlozi i komentari na članaka 42

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 42

Prijedlozi i komentari na članaka 43

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 43

Prijedlozi i komentari na članaka 44

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 44

Prijedlozi i komentari na članaka 45

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 45

Prijedlozi i komentari na članaka 46

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 46

Prijedlozi i komentari na članaka 47

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 47

Prijedlozi i komentari na članaka 48

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 48

Prijedlozi i komentari na članaka 49

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 49

Prijedlozi i komentari na članaka 50

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 50

Prijedlozi i komentari na članaka 51

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 51

Prijedlozi i komentari na članaka 52

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 52

Prijedlozi i komentari na članaka 53

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 53

Prikupljeni prijedlozi i komentari na priloge iz online konsultacija

Prijedlozi i komentari na Obrazloženje i Analiza uspostave sistema procjene uticaja u Institucijama BiH 1

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na Obrazloženje i Analiza uspostave sistema procjene uticaja u Institucijama BiH 1

Prijedlozi i komentari na Obrazloženje i Analiza uspostave sistema procjene uticaja u Institucijama BiH 2

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na Obrazloženje i Analiza uspostave sistema procjene uticaja u Institucijama BiH 2

•
•
•
•

4

.



IZVJEŠTAJ O ODRŽANIM KONSULTACIJAMA SA ZAJNTERESIRANOM JAVNOŠĆU

TEMA Izmjene i dopune Jedinstvenih pravila u izradi pravnih propisa u institucijama BiH

IZJAVA O SVRSI Izmjenama i dopunama Jedinstvenih pravila uvodi se sustav izrade politika, povezan sa godišnjim, srednjoročnim i dugoročnim planiranjem u institucijama BiH i izrada pravnih propisa na temelju procjene učinaka, čime se osiguravaju preduvjeti za izradu politika zasnovanih na dokazima i učinkovitost rada Vijeća ministara BiH, ministarstava i drugih tijela BiH. Ovim Izmjenama i dopunama Jedinstvenih pravila propisuju se standardne procedure koje su obavezujuće za Vijeće ministara i institucije BiH.

OPIS TIJEKA KONSULTACIJA

Metode konsultacija

Organizovanje okruglih stolova

Datum početka

Datum kraja

Online konsultacije

Datum početka 17.10.2016

Datum kraja 1.11.2016

Statistika

Broj prijavljenih korisnika: 0

Broj učesnika:

Broj komentara:

Broj prijedloga:

Broj prihvaćenih prijedloga:

Broj učesnika: 0

Broj komentara: 0

Broj prijedloga: 0

Broj prihvaćenih prijedloga: 0

ZAKLJUČAK:

U postupku online konsultacija vezano za Izmjene i dopune Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama BiH i pripadajući Aneks I - Metodologiju za procjenu uticaja, nije bilo ni jednog komentara i prijedloga, što upućuje na zaključak da su predmetni materijali u dovoljnoj mjeri bili razmatrani i usaglašeni na Fokus grupama sa organizacijama civilnog društva, održanim 29.10.2015. i 16.9.2016. godine.

VODITELJ KONSULTACIJA

Selma Džihanović-Gratz

Koordinator konsultacija

Goran Kučera

Sarajevo, dana 20.12.2016

Aneks

Priključeni prijedlozi i komentari na dokument iz online konsultacija

Prijedlozi i komentari na članaka 1

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 1

Prijedlozi i komentari na članaka 2

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 2

Prijedlozi i komentari na članaka 3

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 3

Prijedlozi i komentari na članaka 4

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 4

Prijedlozi i komentari na članaka 5

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 5

Prijedlozi i komentari na članaka 6

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 6

Prijedlozi i komentari na članaka 7

Prijedlozi:

Komentari:

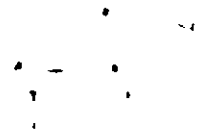
Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 7

Prijedlozi i komentari na članaka 8

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 8



Prijedlozi i komentari na članaka 9

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 9

Prijedlozi i komentari na članaka 10

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 10

Prijedlozi i komentari na članaka 11

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 11

Prijedlozi i komentari na članaka 12

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na članaka 12

Prijedlozi i komentari na članaka 13

Prijedlozi:

Komentari:

Zbimi odgovor i obrazloženje na članka 13

Prijedlozi i komentari na članka 14

Prijedlozi:

Komentari:

Zbimi odgovor i obrazloženje na članka 14

Prikupljeni prijedlozi i komentari na priloge iz online konsultacija

Prijedlozi i komentari na Analiza uspostave sistema procjene uticaja u Institucijama BiH 1

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na Analiza uspostave sistema procjene uticaja u institucijama BiH 1

100

.

.



Broj: 05-07-1-38-24/17
Sarajevo, 20. 1. 2017 godine

26-01-2017

11.02.2017

- MINISTARSTVO PRAVDE
n/r tajnika Ministarstva

- URED ZA ZAKONODAVSTVO VIJEĆA MINISTARA BiH

SARAJEVO

PREDMET: Obavijest o zaključku Vijeća ministara BiH

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 88. sjednici, održanoj 18. 1. 2017. godine, utvrdilo je Prijedlog izmjena i dopuna Jedinstvenih pravila za izradbu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine

Zaduženi su Ministarstvo pravde i Ured za zakonodavstvo Vijeća ministara da prije dostavljanja izmjena i dopuna Jedinstvenih pravila u parlamentarnu proceduru iste usuglase u odnosu na sugestije Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara.

O zaključku vas informiramo radi njegove provedbe

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kutleša

51